

วิชาการทะเลเบียนพล

ตอนที่ ๑

วิวัฒนาการทะเบียนพล

ข้อ ๑ ความเบื้องต้น

การทะเบียนพล จากการตรวจสอบหลักฐานในสมัยโบราณไม่ปรากฏหลักฐานที่แสดงเป็นลายลักษณ์อักษรหรือมีการบันทึกไว้แต่อย่างใด จะปรากฏเพียงแต่วิธีเกณฑ์บุคคล หรือการนำบุคคลเข้ามารับราชการทหาร กล่าวคือในสมัยโบราณซึ่งก่อนยุคกรุงสุโขทัย ยุคกรุงสุโขทัย ยุคกรุงศรีอยุธยา เป็นการใช้หรือถือเป็นประเพณีที่คนไทยนิยมใช้การบังคับบุคคลเข้ารับราชการทหาร โดยถือเอาวงศ์สกุลเป็นหลักกว่าบิดาเป็นทหาร บุตร หลาน เหล่น ฯลฯ ก็ต้องเป็นทหารตามบิดาด้วย และได้ประพฤติปฏิบัติสืบเนื่องต่อมาจนถึงสมัย สมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ ๕ จึงได้เปลี่ยนแปลงไป ฉะนั้น การทำบัญชีเกี่ยวกับไพร่พล จึงไม่ปรากฏเป็นหลักฐานว่าได้จัดทำไว้อย่างไร เพิ่งจะ มาปรากฏในรัชสมัยสมเด็จพระรามาธิบดีซึ่งครองราชสมบัติเมื่อ พ.ศ.๑๘๕๑ ทรงพระนามว่า **สมเด็จพระบรมไตรโลกนาถ** ได้ทรงจัดการเกี่ยวกับการทหารไว้ดังนี้

๑. **ตั้งทำเนียบยศ** หรือเรียกว่า ทำเนียบศักดิ์ คือตั้งอัตราในกฎหมายว่าบุคคลมียศชั้นใด จะมีที่นาเท่าใด เป็นต้น แต่กำหนดว่าพลเมืองคนหนึ่งจะมีนาได้เพียง ๓๐ ไร่เป็นอย่างมาก ผู้ที่มียศสูงขึ้นไปจะมีนาได้โดยอัตราจำนวนไร่มากขึ้นตามลำดับจนถึงเจ้าพระยามหาเสนาบดีมิได้คนละหมื่นไร่ และพระมหากษัตริย์มีนาได้ ๑ แสนไร่ เป็นอย่างมากที่สุด

๒. **การจัดทำทำเนียบหัวเมือง** คือ จัดให้เมืองเหนือต่างขึ้นตรงต่อพระมหานครกรุงศรีอยุธยา ทำนองเดียวกับหัวเมืองชั้นใน บรรดาเมืองที่อยู่ห่างออกไปก็จัดเป็นเมืองพระยามหานคร เช่น เมืองนครราชสีมา เมืองไชยา เมืองนครศรีธรรมราช เมืองสงขลา

๓. **ตั้งทำเนียบหน้าที่กระทรวงทบวงกรม** คือ เอาการแบ่งหน้าที่ราชการ ฝ่ายทหารและฝ่ายพลเรือน ซึ่งมีมาแต่เดิมนั้น ตั้งเป็นหลักจัดระเบียบกระทรวงทบวงกรมเสียใหม่คือ

ฝ่ายพลเรือน ให้มีอรรคมหาเสนาบดีที่มีสมุหนายก กรมมหาดไทย เป็นหัวหน้าข้าราชการฝ่ายพลเรือน และเอาหัวหน้าพนักงานพลเรือนที่มีประจำพระนครมาแต่ก่อนยกขึ้นเป็นเสนาบดีชั้นรองลงมาในฝ่ายพลเรือนอีก ๔ คน เรียกว่า **“จตุสดมภ์”** มีนามและหน้าที่ดังนี้

- **พระนครบาล** (ขุนเมืองหรือขุนเวียงเดิม) ตำแหน่งบัญชาการรักษาสันติสุขในราชธานี
- **พระธรรมาธิกรณ์** (ขุนวังเดิม) ตำแหน่งบัญชาการในพระราชสำนักและการศาลยุติธรรม
- **พระโกษาธิบดี** (ขุนคลังเดิม) ตำแหน่งบัญชาการคลัง เก็บส่วย รักษาพระราชทรัพย์
- **พระเกษตราธิการ** (ขุนนาเดิม) ตำแหน่ง บัญชาการทำนุบำรุงกสิกรรม สะสม สะเปียง

อาหาร และเก็บอากรอันเกิดแก่การที่ดิน

ฝ่ายทหาร ให้มีอรรคมหาเสนาบดีที่มีสมุหพระกลาโหม เป็นหัวหน้าข้าราชการ มีเสนาบดีเป็นชั้นแม่ทัพประจำการรองลงไป คือ ตำแหน่งเสีหราชเดโช และตำแหน่งท้ายน้ำ เป็นแม่ทัพใหญ่ รองลงมา มีนายกองพลทหารช้าง คือ ตำแหน่ง เพทราชา และสุรินทราชา นายกองทหารราบ คือ ตำแหน่ง พิไชยสงคราม รามคำแหง พิไชย ชาญฤทธิ วิจิตรรงค์ เป็นต้น

ข้าราชการฝ่ายทหารและฝ่ายพลเรือน ตลอดจนไพร่พลก็ยังเป็นทหารอยู่ เมื่อมีศึกสงครามก็ต้องไปรบพุ่งกับข้าศึกเหมือนอย่างเดิม

เมื่อสมเด็จพระบรมไตรโลกนาถได้เสด็จสวรรคตแล้ว สมเด็จพระรามาธิบดีที่ ๒ ซึ่งเป็นราชโอรสได้เสวยราชสมบัติครองกรุงศรีอยุธยา ตั้งแต่ พ .ศ.๒๐๓๔ ถึง พ .ศ.๒๐๗๒ รวมเวลา ๓๘ ปี พระองค์ได้ทรงจัดการเกี่ยวกับการทหารเพิ่มเติมจากสมเด็จพระบรมชนกนาถ ซึ่งนับว่าเป็นประโยชน์สืบเนื่องมาจนถึงปัจจุบันนี้คือ

๑. ทำตำราพิไชยสงคราม

๒. **ทำสารบาญชี** คือ จัดทำบาญชีรืพล จัดระเบียบวิธีเกณฑ์คนเข้ารับราชการทั้งฝ่ายทหารและฝ่ายพลเรือน ให้สามารถเรียกเข้ากองทัพได้ทันท่วงที จัดระเบียบควบคุมผู้คนให้เป็น หมวด กอง และกรมต่าง ๆ ซึ่งการทำสารบาญชีนี้แต่ก่อน ๆ มากลาโหมเป็นพนักงานทำบาญชีฝ่ายทหาร มหาดไทยเป็นพนักงานทำบาญชีฝ่ายพลเรือนแยกย้ายกันอยู่ ไม่เป็นระเบียบเรียบร้อย จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตั้ง “กรมพระสุรัสวดี” ขึ้นสำหรับทำบาญชีรืพลทั้งฝ่ายทหารและฝ่ายพลเรือน

๓. **ทำพิธีหัวเมือง** หรือที่เรียกว่า การทำพิธีทั่วทุกหัวเมือง (สมเด็จพระนเรศวรมหาราช ราชานุภาพ ทรงสันนิษฐานว่า คงเป็นการจัดระเบียบการทางทหารตามหัวเมือง เนื่องจากการทำสารบาญชีตามที่กล่าวมาแล้ว ขอนี้มีเค้าเงื่อนอยู่ในทำเนียบตำแหน่งกรมการหัวเมืองชั้นใน เดิมมีตำแหน่งสัสดีเป็นพนักงานกรมพระสุรัสวดี อยู่ประจำทุกเมือง แต่ตำแหน่งขุนพล ขุนมหาดไทย มีแต่เมืองพระยานคร เมืองชั้นในหาไม่คงเป็นเพราะรืพลเมืองชั้นในจัดระเบียบเข้ากองทัพหลวงในราชธานี แต่เมืองพระยา มหานครนั้นจัดระเบียบเป็นกองทัพต่างหาก ตามลักษณะที่กล่าวมาแล้ว ชั้นนี้จัดลงตำราให้รู้จำนวนพลและกระบวนทัพหัวเมืองไว้ในราชธานีอยู่เสมอ จึงเรียกว่า ทำพิธีทั่วทุกหัวเมือง)

ข้อ ๒ เครื่องหมายประจำตัวทหาร

เครื่องหมายประจำตัวทหาร เป็นการควบคุมบุคคลหรือกำหนดว่าบุคคลหรือประชาชนพลเมืองนั้น สังกัดอยู่กับผู้ใด กรมใด กองใด สามารถติดตามตัวได้ง่ายขึ้น เครื่องหมายประจำตัวทหารเปลี่ยนแปลงมาตามกาลเวลา ตามยุคตามสมัยและวิวัฒนาการมาตามลำดับ จนกระทั่งถึงปัจจุบันการให้เลขเครื่องหมายทหารได้พัฒนาตามลำดับดังนี้

๒.๑ การสักเลข

ประชาชนพลเมืองของไทยที่เรียกว่า “ไพร่พล” (คือรวมทั้งไพร่พลและไพร่หลวง) ในสมัยโบราณ มีชื่อเรียกอีกอย่างหนึ่งว่า “เลข” ไพร่สังกัดอยู่กรมใด กองใด เรียกว่า เลขของกรมนั้น กองนั้น เพื่อสะดวกในการที่จะควบคุมบังคับบัญชา การสักเลขนี้เริ่มลงมือสักเมื่อ ร.ศ. (พ.ศ.๒๑๕๓) ในรัชสมัยพระบาทสมเด็จพระพุทธเลิศหล้านภาลัย รัชกาลที่ ๒ ตามพระราชกำหนด สักเลข กให้ไว้ ณ วันอาทิตย์ ขึ้น ๖ ค่ำ เดือน ๑๑ จ.ศ.๑๑๗๒ ปีมะเมีย นักษัตริ์โทศก ร.ศ. (พ.ศ.๒๑๕๓)

ในการสักเลขตามประเพณีโบราณ คือ การใช้เหล็กสักตัวอักษรและตัวเลข กลงไปที่ท้องแขนขวาหรือท้องแขนซ้าย เพื่อเป็นเครื่องหมาย หมวดหมู่ หมวดสังกัด เป็นแผนกต่าง ๆ กัน การกระทำเช่นนี้ถือกันว่าเป็นการกระทำเครื่องหมายไว้กับตัวทหารเป็นหลักฐานได้มั่นคงกว่าวิธีอื่น ทั้งนี้เพราะคนไทยในสมัยนั้นส่วนมากยังไม่ค่อยมีความรู้สึกรูมิใจในเกียรติยศของลูกผู้ชายที่ได้รับราชการทหารเป็นการสนองคุณชาติบ้านเมืองที่ตนได้อาศัยเป็นสุขอยู่ เมื่อถูกเข้าเป็นทหารมักจะมีการหลบหนี เปลี่ยนชื่อ ย้ายภูมิลำเนา หรือหาอุบายที่จะหลีกเลี่ยงด้วยประการต่าง ๆ บางคนไม่มี หลักฐานบ้านเรือน เจ้าหน้าที่ฝ่ายปกครองสืบจับไม่ค่อยได้ เมื่อมีการเรียกระดมก็มักจะไม่ได้ตัว เพราะบัญชีสำมะโนครัวพลเมืองในสมัยนั้นยังไม่เรียบร้อยทั่วไปทุกมณฑล บางทีไปได้ตัวในเมืองอื่นหรือมณฑลอื่น ก็เป็นการยากที่จะสอบสวนว่าผู้นั้นเป็นทหารหรือไม่ บางคนที่ต้องได้รับโทษในทีใด ๆ ถ้าตัวผู้นั้นไม่ได้บอกว่าเป็นทหารก็ทราบไม่ได้ ทางราชการเห็นความยุ่งยากและความจำเป็นต่าง ๆ เหล่านี้ จึงได้ให้มีการสักเลข คนที่เป็นทหารกองเกินและทหารกองประจำการไว้ทุกคน เพื่อเป็นเครื่องหมาย ติดตัวไว้

การสักเลข เมื่อบุตรอายุ ๑๖ ปี มีสังกัดก็สักเลข กเข้าเวรรับราชการทหารไปจนอายุ ๓๐ ปี การสักเลขสังกัด และมีเลข กต่อท้ายอักษรย่อขึ้นบอกกำกับจำนวนคนในหมวดหมู่ หรือกรม นั้น ๆ เช่น “ท.บ.ข.๑๕” หมายถึงเลขทองปลายขวา สังกัดฝ่ายพระราชวังบวร คนที่ ๑๕ , “ม.ข.๕” หมายถึง คนแขนขวา สมัตร คนที่ ๕ ดังนี้ เป็นต้น

การสักเลขแต่โบราณถือเป็นธรรมเนียมว่า ถ้าเปลี่ยนพระเจ้าแผ่นดิน ก็มีพระบรมราชโองการให้มีการสำรวจไพร่พลต่าง ๆ และมีการสักเลขกันใหม่อีก บางคนมีอายุยืนนานถึง ๒ หรือ ๓ รัชกาล จะเห็นมีรอยสักถึง ๒ หรือ ๓ แห่ง การสักเลขตามที่ได้กล่าวมาแล้วนี้ ทางราชการให้สักแต่เฉพาะพวกไพร่ที่มีหน้าที่รับราชการทหาร ไพร่หลวงที่มีรับราชการเข้าเวรนี้ ทางราชการได้ออกใบสำคัญเรียกว่า “ตราภูมิคุ้มห้าม” ให้ไว้เพื่อยกเว้นไม่ต้องเสียค่าสมพันธกร และอากรบางอย่างตามที่ทางราชการจะกำหนด โดยเสียค่าตราภูมิคุ้มห้ามคนละ ๕ สลึงเพียง ส่วนขุนหมื่น กรมการ กำนัน พัน นายบ้าน ขาด้านที่มีตำแหน่งได้รับหรือไม่ได้รับพระราชทานเบี้ยหวัดเงินปี ไม่ต้องสัก โดยให้ได้พระราชทาน “ตัวคุ้มสัก” ไว้เป็นสำคัญ แต่ขุนหมื่น กรมการ ฯลฯ เสียค่าธรรมเนียมตัวคุ้มสักคนละ ๑๐ - ๑๑ สลึง

ร.ศ.๑๐๗ (พ.ศ.๒๔๓๑) พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวรัชกาลที่ ๕ ได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้กำหนดอายุคนเข้ารับราชการทหารเสียใหม่ คือ บุตรหม้อมีอายุ ๑๖ ปี ให้มีบัญชีรายชื่อไว้ในกรมทหาร เมื่ออายุครบ ๑๘ ปี สักเลขเข้ารับราชการทหารจนอายุครบ ๒๑ ปี ปล่อยให้กลับภูมิลำเนาเพื่อไปอุปสมบทตามประเพณี ๑ ปี จะอุปสมบทหรือไม่ได้อุปสมบทก็ตาม เมื่อมีอายุ ๒๒ ปี ให้มารับราชการปีละ ๓ เดือน จนอายุครบ ๕๐ ปี จึงหักชรา ไม่ต้องเข้ารับราชการทหารอีก เว้นแต่ มีศึกสงคราม แต่บุตรหม้อทหารต้องเป็นทหารตามบิดาทั้งสิ้น เมื่ออายุ ๗๐ ปี ให้พ้นราชการทหารไป

ร.ศ.๑๑๖ (พ.ศ.๒๔๔๐) กรมยุทธนาธิการ ได้ตราข้อบังคับชำระคนขึ้น ความมุ่งหมายข้อใหญ่ก็เพื่อเป็นระเบียบแบบแผนสำหรับชำระไพร่พลและเลขสังกัดกรม กองต่าง ๆ เพื่อจำหน่ายและสักเลขบัญชีสมไว้ให้ถูกต้องเรียบร้อย จะได้ทราบจำนวนคนที่แน่นอน การสักเลขก็เปลี่ยนแปลงไปอีก เช่น ๑๑๖ เลขข้างบนขีด บอกปีที่สักประจำสกล ถ้าเปลี่ยนสกลใหม่ต้องเปลี่ยนไปสกลที่สักนั้น ท.บ. คือ

ท.บ.

ทหารบก เลขได้ ท .บ.คือ เลขจำนวนนับที่เรียงตามลำดับจำนวนทหาร ส่วนเครื่องหมายที่ทะเบียน ใช้ดังนี้ ท.บ./๑ ท.บ. คือ ทหารบก เลขที่ต่อท้าย ท.บ.คือเป็นเลขสักประจำแขนของทหาร เลขที่อยู่ได้

๑/๑

ท.บ.ลงมา คือจำนวนทหารทั่วไปในบัญชีกลาง เลขที่อยู่ได้เลขประจำแขนของทหารคือ เลขในบัญชีสำมะโนครัวสำหรับคู่กับกองทหารนั้น นอกจากนี้ที่ทะเบียนยังมีวิธีหมายอักษรย่อ เพื่อให้ทราบว่าทะเบียนเล่มนั้นเป็นทหารอะไรอีกด้วย เช่น ร .ร. หมายถึง ทะเบียนกรมทหารราบที่ (รักษาพระองค์), ร.น.ร. หมายถึง ทะเบียนนักเรียนนายร้อยทหารบก, ม.น.ร. หมายถึง ทะเบียนกองทหารมณฑลนครราชสีมา, ป.ท. หมายถึง ทะเบียน กรมพลัดทัพบก ดังนี้ เป็นต้น การสักเลขเป็นหน้าที่ของ กรมพระสุรัสวดี และข้อบังคับชำระคนฉบับนี้ได้กำหนดคนที่ไม่ต้องเข้ารับราชการประจำเป็นแต่ รับราชการทหารเป็นครั้งคราวที่จะเรียกระดม คือ ชราอายุ ๕๐ ปี หรือส่งบุตรสักเข้า รับราชการแทนตัวคนหนึ่ง และคนที่ปลดเป็นพ้นราชการทหารไม่มีหน้าที่รับราชการ คือ ชราอายุครบ ๖๕ ปี หรือชราอายุครบ ๖๐ ปี และได้ส่งบุตรสักเข้ารับราชการแทน ๒ คน หรือส่งบุตรสักเข้ารับราชการแทนตัว ๓ คน

๒.๒ การสักหมาย

ในรัชสมัยพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ ๕ ได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้จัดตั้งกรมทหารเพิ่มเติมขึ้นอีกมาก จำนวนทหารที่อยู่ประจำการในกรมหนึ่ง ๆ ก็ทวีมากขึ้น แต่การเกณฑ์คนยังกระทำตามวิธีเก่าอยู่ เมื่อมีการเกณฑ์คนเข้าเป็นทหารมากขึ้น ความรู้สึกของคนในเรื่องกลัวจะถูกเกณฑ์เป็นทหาร อันเป็นทุนเดิมอยู่แล้วก็แพร่หลายมากขึ้น กรมทหารที่ได้ตั้งขึ้นแล้วจะหาคนมาเพิ่มเติมให้จำนวนประจำการเต็มอัตรา และคนที่รับราชการอยู่เดิมต้องจำหน่าย ตายบ้าง หนีราชการบ้าง พิการ และชราบ้าง ฯลฯ จำนวนคนก็ลดลงเสมอ ทางที่จะได้คนมาเพิ่มเติมปกติก็มีแต่ได้ลูกหมู่ของทหารเก่าและเกลี้ยกล่อมหาคนสมัคร แต่จำนวนคนที่ได้เพิ่มเติมมานี้ไม่เท่ากับจำนวนคนที่ต้องจำหน่าย เมื่อทหารกรมใดหมดไปก็ต้องยกเลขกรมอื่นซึ่งมีทะเบียนอยู่ที่กรมพระสุรัสวดี

มาสมทบ กรมนี้ก็จะสูญจากทะเบียน และเงินค่าราชการที่เคยได้ บางคราวได้คนมาเพิ่มมากขึ้นแล้ว แต่ภายหลังก็ลดลงอีก จึงรู้สึกกันมาช้านานว่าจำเป็นต้องแก้ไขวิธีการเกณฑ์คนเป็นทหาร แต่ก็จัดไปไม่สำเร็จ พอสมเด็จพระพิชิตสงครามหลวงนครไชยศรีสุรเดชได้ทรงเป็นผู้บัญชาการทหาร ก็ทรงตั้งต้นคิดอ่านแก้ไขวิธีการเกณฑ์ทหาร อันเป็นปัญหาใหญ่และยากที่สุดของกรมทหารในสมัยนั้น อาศัยพระปรีชาสามารถและอุตสาหะอย่างแรงกล้าของพระองค์ จึงสามารถฝ่าฟันอุปสรรคทั้งหมดไปได้ด้วยดี ได้ทรงเร่งรัดให้ฝ่ายพลเรือนทำบัญชีสำมะโนครัวทหาร และได้ทรงตั้งข้อบังคับเกี่ยวกับลักษณะเกณฑ์ทหาร ร .ศ.๑๒๒ ขึ้นใช้บังคับตั้งแต่วันที่ ๑ กันยายน ร .ศ.๑๒๒ (พ.ศ.๒๔๔๕) จัดการทดลองที่มณฑลนครราชสีมาเป็นมณฑลแรก ก่อน ต่อมาจึงได้ใช้บังคับมณฑลอื่น ๆ อีก ๓ มณฑล คือ มณฑลนครสวรรค์ มณฑลพิษณุโลก มณฑลราชบุรี รวมเป็น ๔ มณฑลด้วยกัน แต่นั้นมาการสักเลขตามประเพณีเดิมก็ยกเลิกไป เรียกกันใหม่ว่า “**สักหมาย**” ความประสงค์ก็เป็นไปในทำนองเดียวกันกับการสักเลข แต่ต่างกับวิธีสักเลขอยู่ที่ว่า เมื่อคนใดได้สักเลขไว้แล้ว ถึงจะเปลี่ยนรัชกาลใหม่ก็ไม่ต้องสักอีก และกำหนดอายุฟัน ๔๐ ปีไปแล้ว ไม่ต้องเข้ารับราชการทหาร

เมื่อได้ประกาศใช้ข้อบังคับลักษณะเกณฑ์ทหาร ร .ศ.๑๒๒ ในมณฑลนครราชสีมา มณฑลนครสวรรค์ มณฑลพิษณุโลก และมณฑลราชบุรี แล้ว ปรากฏว่าได้ผลดีเป็นที่เรียบร้อย และเห็นว่าสามารถจัดการเกณฑ์ทหารในมณฑลอื่น ๆ ทำนองเดียวกันนี้ได้ต่อไปอีก จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติลักษณะเกณฑ์ทหารขึ้น เมื่อวันที่ ๑๕ สิงหาคม ปีมะเส็ง ร .ศ.๑๒๔ (พ.ศ.๒๔๔๘) และได้ประกาศใช้พระราชบัญญัติตามมณฑลต่าง ๆ โดยลำดับดังนี้

๑. มณฑลนครราชสีมา, นครสวรรค์, พิษณุโลก, ราชบุรี ๔ มณฑลนี้ได้จัดการเกณฑ์ทหารตามข้อบังคับมาแล้ว จึงให้ใช้พระราชบัญญัตินี้ต่อไปตั้งแต่วันประกาศใช้

๒. จังหวัดชลบุรี ใช้เมื่อวันที่ ๑๕ พฤศจิกายน ร.ศ.๑๒๔(พ.ศ.๒๔๔๘)

๓. มณฑลกรุงเก่า, นครไชยศรี ใช้เมื่อวันที่ ๑ เมษายน ร.ศ.๑๒๕

(พ.ศ.๒๔๔๙)

๔. มณฑลปราจีนบุรี ใช้เมื่อวันที่ ๑ เมษายน ร.ศ.๑๒๖ (พ.ศ.๒๔๕๐)

๕. มณฑลกรุงเทพฯ ใช้เมื่อวันที่ ๑ เมษายน ร.ศ.๑๒๗(พ.ศ.๒๔๕๑)

พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ ๕ ได้เสด็จสวรรคต เมื่อวันที่ ๒๓ ตุลาคม ร .ศ.๑๒๕ (พ.ศ.๒๔๕๓) และในรัชสมัยต่อมา พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ ๖ ได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ประกาศใช้พระราชบัญญัติลักษณะเกณฑ์ทหาร ร .ศ.๑๒๘ ต่อไปนี้

๖. มณฑลพายัพ, อุดรธานี, อุบลราชธานี, ร้อยเอ็ด รวม ๔ มณฑล ให้เกณฑ์คนตาม
ข้อบังคับการเรียกคนเข้าเป็นตำรวจภูธร ร.ศ.๑๒๖ เมื่อวันที่ ๑ เมษายน ร.ศ.๑๓๐(พ.ศ.๒๔๕๔) และให้เรียก
คนเข้าเป็นทหาร ตามพระราชบัญญัติเกณฑ์ทหาร ร.ศ. ๑๒๔ เมื่อวันที่ ๑ เมษายน
พ.ศ.๒๔๕๓

๗. มณฑลนครศรีธรรมราช, ปัตตานี, สุราษฎร์ธานี, ภูเก็ต และเพชรบูรณ์ ซึ่ง
ได้จัดเกณฑ์คนเป็นตำรวจภูธรอยู่ก่อนแล้ว

เป็นอันว่าพระราชบัญญัติลักษณะเกณฑ์ทหาร ร.ศ.๑๒๔ (พ.ศ.๒๔๔๘) ได้
ประกาศใช้ทั่วราชอาณาจักร เมื่อ พ.ศ. ๒๔๕๕ รวมเป็นเวลา ๑๑ ปี และใน พ.ศ. ๒๔๕๕ นี้ ได้ทรงพระกรุณา
โปรดเกล้าฯ ให้เปลี่ยนคำที่เรียกว่า “ เมือง “ แห่งลักษณะปกครองท้องที่เป็น “จังหวัด”

วิธีสักหมาย ผู้ที่เข้ารับราชการทหารกองประจำการ เจ้าหน้าที่ฝ่ายทหารนำตัวผู้นั้นขึ้น
ทะเบียนและสักที่ท้องแขนขวาท่อนล่าง ถ้าท้องแขนขวาท่อนล่างไม่มีที่สัก ก็ให้สักที่ท้องแขนซ้ายท่อนล่าง
ถ้าไม่มีที่สักก็ให้สักที่แขนขวาท่อนบนและแขนซ้ายท่อนบนระหว่างข้อศอก กับต้นแขนตามลำดับ ถ้าไม่มีที่
สักเพราะสักลายต่าง ๆ เต็มทั้ง ๒ แขน ก็ไม่ต้องสัก แต่ให้บันทึกทะเบียนได้เลขสักหมายว่า “ไม่ได้สักเพราะ
มีลายสักเดิมไม่มีที่สักว่าง”

สำหรับทหารบก เอากองพลเป็นหลัก คือ

๑. กองพลที่ ๑ มณฑลกรุงเทพฯ ได้แก่ เมืองกรุงเทพฯ , ปทุมธานี, นนทบุรี, รัษฎะบุรี และ
มีนบุรี

๒. กองพลที่ ๒ มณฑลนครไชยศรี ได้แก่ เมืองนครไชยศรี และสุพรรณบุรี

๓. กองพลที่ ๓ มณฑลกรุงเก่า ได้แก่ เมืองกรุงเก่า, อ่างทอง, สิงห์บุรี, ลพบุรี และสระบุรี

๔. กองพลที่ ๔ มณฑลราชบุรี ได้แก่ เมืองราชบุรี, เพ็ชรบุรี, กาญจนบุรีและปราณบุรี

๕. กองพลที่ ๕ มณฑลนครราชสีมา ได้แก่ เมืองนครราชสีมา, ไชยภูมิและบุรีรัมย์

๖. กองพลที่ ๖ มณฑลนครสวรรค์ ได้แก่ เมืองนครสวรรค์, ไชยนาท, ตาก, อุทัยธานี และ
กำแพงเพชร

๗. กองพลที่ ๗ มณฑลพิษณุโลก ได้แก่ เมืองพิษณุโลก, อุดรดิฐ, พิจิตรและ
สุโขทัย, เพ็ชรบูรณ์, หล่มสัก

๘. กองพลที่ ๘ มณฑลพายัพ ได้แก่ เมืองเชียงใหม่, ลำปาง, ลำพูน, น่านและแพร่

๙. กองพลที่ ๙ มณฑลปราจีนบุรี ได้แก่ เมืองปราจีนบุรี, นครนายก และฉะเชิงเทรา

๑๐. กองพลที่ ๑๐ มณฑลอิสาน ได้แก่ เมืองอุบล, ขุขันธ์, ร้อยเอ็ด และ สุรินทร์
โพธิ์ชัย

สำหรับทหารเรือ ถือเอาโรงเรียนพลทหารเรือเป็นหลัก คือ

๑. โรงเรียนพลทหารเรือที่ ๑ เมืองสมุทรสงคราม
๒. โรงเรียนพลทหารเรือที่ ๒ เมืองสมุทรสาคร
๓. โรงเรียนพลทหารเรือที่ ๓ เมืองนครเขื่อนขันธ์ (ต่อมาเปลี่ยนชื่อเป็นพระประแดง)
๔. โรงเรียนพลทหารเรือที่ ๔ เมืองสมุทรปราการ
๕. โรงเรียนพลทหารเรือที่ ๕ เมืองชลบุรี
๖. โรงเรียนพลทหารเรือที่ ๖ เมืองระนอง
๗. โรงเรียนพลทหารเรือที่ ๗ เมืองจันทบุรี

สำหรับตำราจกฐรและพลตระเวน ถือหลักกองพลทหารบกหรือโรงเรียนพลทหารเรือ แล้วแต่กรณี แต่เพิ่มอักษร ต. หรือ พ. ต่อท้ายเลขกองพลหรือโรงเรียนพลทหารเรือ

แบบสัทธิหมาย ที่สักคนเข้ารับราชการทหารกองประจำการ คนกองเกินอัตรา และสำหรับเขียนลงในทะเบียนมีลักษณะเป็น ๓ ชั้น คือ ชั้นบนเป็นศักราชรัตนโกสินทรศก (ร.ศ.) ซึ่งเข้ารับราชการกองประจำการ และต้องเปลี่ยนเป็นจำนวนเลขศักราชตามปี ปีที่เข้ารับราชการกองประจำการในปี พ .ศ. ๒๔๕๖ (ร.ศ.๑๑๒) เปลี่ยนเป็นใช้จำนวนเลขพุทธศักราชแทนรัตนโกสินทรศก ชั้นกลางเป็นอักษรย่อชื่อแผนกและเลขหมายกองพลหรือเลขหมายโรงเรียนพลทหารเรือที่ตั้งอยู่ในมณฑลนั้น แล้วแต่กรณี ชั้นล่างเป็นอักษรย่อชื่อจังหวัดที่เป็นภูมิลำเนาของผู้นั้น และเลขจำนวนนับที่เข้ากองประจำการของเมือง ในปีนั้น

อักษรย่อชื่อแผนก ท.บ. หมายถึง แผนกทหารบก , ท.ร. หมายถึง ทหารเรือ

อักษรชื่อเมือง ดังนี้

ก. หมายถึงเมือง กรุงเทพ , กรุงเก่า , กาญจนบุรี , กำแพงเพชร , ขอนแก่น

ข. “-----” นครเขื่อนขันธ์ , ขุขันธ์

ค. “-----” หนองคาย (พ.ศ.๒๔๕๘ เปลี่ยนเป็น ห.)

จ. “-----” พิจิตร , จันทบุรี

ฉ. “-----” ฉะเชิงเทรา

ช. “-----” ไชยภูมิ , ไชยนาท , ชลบุรี

ด. “-----” อุดรดิษฐ์ , อุดรธานี

ต. “-----” ตาก

ท. “-----” สุโขทัย

ธ. “-----” รัษฎะบุรี

น. “-----” นนทบุรี , นครไชยศรี , นครราชสีมา , น่าน , นครนายก,

นครสวรรค์ , นครพนม

บ. “หมายถึงเมือง” อุบล , บุรีรัมย์ , เพ็ชรบูรณ์

ป. "-----" ปทุมธานี , ปราณบุรี , ลำปาง , ปราจีนบุรี

พ. "-----" เพ็ชรบุรี

ม. "-----" มินบุรี , เชียงใหม่

ร. "-----" สระบุรี , ราชบุรี , เชียงราย , ระยอง , สุรินทร์

ล. "-----" ลพบุรี , พิษณุโลก , ลำพูน , เลย

ส. "-----" สมุทรปราการ , สมุทรสาคร , สมุทรสงคราม , สุพรรณบุรี ,
สิงห์บุรี , สกลนคร

ศ. "-----" หล่มสักคี

อ. "-----" อ่างทอง , อุทัยธานี , ร้อยเอ็ด

ตัวอย่างสั๊กหมาย

๑. ๑๒๒ เลข ๑๒๒ บนเส้นที่ขีด หมายถึง สั๊กราชรัตนโกสินทรศก๑๒๒ ที่เข้ารับ
ท.บ.๕

น.๑

ราชการกองประจำการ ท .บ. หมายถึง เข้ากองประจำการเป็นทหารบกในเขตพื้นที่ กองพลทหารบกที่ ๕
(มณฑลนครราชสีมา) น. ๑ หมายถึง จังหวัดนครสวรรค์ คนที่ ๑ ที่ส่งเข้ากองประจำการ กองพล
ทหารบกที่ ๕ ใน ร.ศ. ๑๒๒

๒. ๑๒๗ เลข ๑๒๗ บนเส้นที่ขีด หมายถึง ร.ศ. ๑๒๗ ที่เข้ารับราชการกองประจำการ
ท.ร.๓
ป. ๑

ท.ร.๓ หมายถึง เข้ากองประจำการเป็นทหารเรือในเขตพื้นที่ โรงเรียนพลทหารเรือที่ ๓ ข.๑ หมายถึง จังหวัด
นครเขื่อนขันธ์ คนที่ ๑ ที่ส่งเข้ากองประจำการ โรงเรียนพลทหารเรือที่ ๓ ใน ร.ศ. ๑๒๗

๓. ๑๒๒ หรือ ๑๒๗ ท.บ.๕ ต. หมายถึง เข้ากองประจำการเป็นตำรวจภูธรในเขตพื้นที่
ท.บ.๕ต. ท.ร.๓.พ.
น.๑

กองพลทหารบกที่ ๕ หรือ ท .ร. ๓ พ. หมายถึง เข้ากองประจำการเป็นพลตระเวนในเขตพื้นที่ โรงเรียน พล
ทหารเรือที่ ๓ นอกนั้นเช่นเดียวกับทหารบกหรือทหารเรือ

๔. _____ หมายถึง คนกองเกินอัตรา จังหวัดนนทบุรี ในเขตพื้นที่ทหารบก
ท.บ.๑
น.

กองพลทหารบกที่ ๑ หรือ _____ หมายถึง คนกองเกินอัตรา จังหวัดสมุทรสงครามในเขตพื้นที่
ท.ร.๑
ส.

ทหารเรือ โรงเรียนพลทหารเรือที่ ๑ เมื่อถูกเข้ากองประจำการปีใดก็ได้เติมเลขศักราชที่บนเส้นขีด และเลข
จำนวนต่อจากอักษรย่อชื่อเมืองไปตามลำดับ

๕. คนที่สักระหมายคนกองเกินอัตราเมืองที่เกณฑ์คนเป็นทหารบก

เช่น _____ ทหารเรือ ก็ต้องสักระหมายอักษร ร. (ทหารเรือ) ต่อท้ายเพิ่มขึ้นอีก

ท.ป.๑
น.

เป็น _____ หรือคนที่สักระหมายเป็นคนกองเกินอัตราเมืองที่เกณฑ์คนเป็นทหารเรือ

ท.ป.๑ ร.
น.

เช่น _____ แต่สักระหมายอักษร บ. (ทหารบก) ต่อท้ายเพิ่มขึ้นอีก เป็น _____ ดังนั้นเป็นต้น

ท.ป.๑
บ.

ท.ร.๑ บ
บ.

โปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติลักษณะเกณฑ์ทหาร พ.ศ.๒๔๖๐ ขึ้นใหม่ ซึ่งกำหนดอายุการลงบัญชีคน
กองเกินอัตรา การเรียกเกณฑ์เข้ารับราชการทหารกองประจำการ การรับราชการในกองประจำการและ
กองหนุนชั้นต่าง ๆ ตลอดจนอายุพ้นราชการทหารตามที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน และในหังการสักระหมายคนกองเกินอัตรา
ตั้งแต่ พ.ศ. ๒๔๖๐ ส่วนทหารกองประจำการให้เสนาบดีกระทรวงกลาโหมสั่ง

เมื่อได้ประกาศใช้พระราชบัญญัติลักษณะเกณฑ์ทหาร พ.ศ.๒๔๖๐ แล้ว การเรียกเกณฑ์คน
เข้ารับราชการทหารได้ขยายขอบเขตกว้างขวางขึ้นยิ่งกว่าเดิม มีการเรียกเกณฑ์คนมณฑล ต่าง ๆ เพิ่มขึ้น
อีกและการที่บุคคลจะเข้าเป็นทหารบก ทหารเรือ หรือตำรวจ ก็ไม่จำกัดว่าคนในท้องที่ใดจะต้องเข้ารับ
ราชการในท้องที่นั้น คนที่อยู่ในท้องที่ซึ่งเรียกเกณฑ์คนเป็นทหารบกอาจจะเข้ารับ ราชการเป็นทหารเรือ
หรือในทางตรงกันข้ามก็ได้ นอกจากนี้ ยังมีการเรียกเกณฑ์คนเป็นทหารรักษาวังเพิ่มขึ้นอีกด้วย จึงจำเป็นที่
จะต้องเพิ่มแบบสักระหมายขึ้นจากที่กำหนดไว้แต่เดิมนั้น แบบสักระหมายที่กำหนดขึ้นใหม่นี้สำหรับทหารบกก็
คงถือหลักกองพลเป็นหลักในการสักระหมาย บางมณฑลที่ไม่ได้ตั้งกองพล เช่น มณฑลนครศรีธรรมราช
มณฑลปัตตานี มณฑลภูเก็ต ไม่มีเลขหมายกองพลต่อท้ายอักษรย่อแผนกทหารบก ส่วนสักระหมายทหารเรือใช้
อ่าวท่าเรือเป็นหลักแทนโรงเรียนพลทหารเรือ คือ อ่าวท่าเรือ ที่ ๑ จังหวัดสมุทรสงคราม , อ่าวท่าเรือที่ ๒
จังหวัดสมุทรสาคร , อ่าวท่าเรือที่ ๓ จังหวัดพระประแดง , อ่าวท่าเรือที่ ๔ จังหวัดสมุทรปราการ , อ่าวท่าเรือ
ที่ ๕ จังหวัดชลบุรี , อ่าวท่าเรือที่ ๖ จังหวัดระยอง ส่วนคนในจังหวัดจันทบุรีและจังหวัดตราด ซึ่งเดิมให้
เรียกเกณฑ์เป็นทหารเรือสักระหมาย “ท.ร. ๗ “ เปลี่ยนเป็นเรียกเกณฑ์เป็นทหารบกและสักระหมาย ท .บ. ๕ เมื่อ
พ.ศ. ๒๔๕๘

แบบสักระหมายที่เพิ่มขึ้นจากเดิม มีดังนี้

๑. ได้เกณฑ์คนส่งทหารรักษาวังเพิ่มขึ้นอีก ๑ แผนก ให้เพิ่มคำว่า ว . ต่อท้ายเลข กองพล
ของทหารบกหรือเลขอ่าวท่าเรือของทหารเรือ นอกนั้นอย่างเดียวกับทหารบกหรือทหารเรือ เช่น

๒๔๖๐ หรือ ๒๔๖๐

ท.ป.๑ ว.
น. ๑

ท.ร.๑ ว.
ศ.๑

๒. ทหารบกซึ่งเป็นผู้ที่มีภูมิลำเนาอยู่ในจังหวัดที่เกณฑ์คนเป็นทหารเรือ เช่น
นักเรียนนายร้อย ให้ใช้อักษร ป. ต่อท้ายอักษรย่อแผนกทหารเรือและเลขอ่าวท่าเรือ เช่น

๒๔๖๐ ทหารบก
ท.ร.๑ ป.
ส.

๓. ทหารเรือซึ่งเป็นผู้ที่มีภูมิลำเนาอยู่ในจังหวัดที่เกณฑ์คนเป็นทหารบก เช่น
นักเรียนนายเรือ ให้ใช้อักษร ร. ต่อท้ายอักษรย่อแผนกทหารบกและเลขกองพลทหารบก เช่น

๒๔๖๐
ท.บ.๑ ร.
น.๑

๔. ได้เรียกเกณฑ์คนในมณฑลนครศรีธรรมราช , ปัตตานี , ภูเก็ต เพิ่มขึ้นซึ่งกำหนดให้เป็น
เขตพื้นที่ทหารบก แต่ไม่มีกองพลทหารบกไปตั้งอยู่ สักหมายในชั้นกลางจึงไม่มีเลขต่อท้ายคนที่เข้ากอง
ประจำการทหารบก ใช้คำย่อว่า ท.บ. ส่วนคนที่เข้ากองประจำการทหารรักษาวังใช้ ว. ดำรวจใช้ ต. ทหารเรือ
ใช้ ร. ต่อท้าย ตัวอย่าง คนจังหวัดนครศรีธรรมราช จะใช้สักหมายดังนี้

<u>แผนกทหารบก</u>	<u>แผนกทหารรักษาวัง</u>	<u>ตำรวจภูธร</u>	<u>ทหารเรือ</u>	<u>ทหารกองเกิน</u>
๒๔๖๐ ท.บ. น.๑	๒๔๖๐ ท.บ.ว. น.๑	๒๔๖๐ ท.บ.ต. น.๑	๒๔๖๐ ท.บ.ร. น.๑	ท.บ. น.

- มณฑลนครศรีธรรมราช ได้แก่ จังหวัดนครศรีธรรมราช (น.) , สงขลา (ส.) , พัทลุง (พ.)
, สตูล (ต.) , สุราษฎร์ธานี (ธ.) , หลังสวน (ห.) และชุมพร (ช.)

- มณฑลปัตตานี ได้แก่ จังหวัดปัตตานี (ป.) , ยะลา (ย.) , นราธิวาส (ว.) และสายบุรี (บ.)

- มณฑลภูเก็ต ได้แก่ จังหวัดภูเก็ต (ภ.) , ระนอง (ระ) , ตะกั่วป่า (ตะ) , พังงา (ง.) ตรัง (ร.)
และกระบี่ (ก.)

๕. ได้เรียกเกณฑ์คนในมณฑลพายัพเพิ่มขึ้น ๑ จังหวัด คือ จังหวัดแม่ฮ่องสอน (ส.) และใน
มณฑลนครราชสีมา เพิ่มขึ้น ๒ จังหวัด คือ จังหวัดกาฬสินธุ์ (พ.) และจังหวัดมหาสารคาม (ค.)

สักหมายเปลี่ยนแปลง ตั้งแต่ ร.ศ. ๑๒๒ เป็นต้นมาจนถึง พ.ศ. ๒๔๗๔ มีการเปลี่ยนแปลง
ดังต่อไปนี้

๑. จังหวัดพระนครเดิมรวมกับจังหวัดธนบุรี เรียกว่า “กรุงเทพฯ ฯ” ได้แยกและตั้งชื่อใหม่
เมื่อ พ.ศ. ๒๔๕๘ คงใช้อักษร ก. เป็นอักษรหมายจังหวัดตามเดิมตลอดมา

๒. จังหวัดธนบุรีเดิมรวมกับจังหวัดพระนคร เรียกว่า “กรุงเทพฯ ฯ” ใช้อักษร ก. เป็นอักษร
หมายจังหวัด ได้แยกเป็นจังหวัดธนบุรี เมื่อ พ.ศ. ๒๔๕๘ แต่ยังคงใช้อักษร ก. ตามเดิม ได้เปลี่ยนอักษร
จังหวัดเป็น ธ. เมื่อ พ.ศ. ๒๔๖๖

๓. คนจังหวัดพระนครและธนบุรีที่ส่งเป็นทหารเรือ ตั้งแต่ ร .ศ. ๑๒๘ (พ.ศ.๒๔๕๒) ถึง พ.ศ. ๒๔๖๕ ใช้เครื่องหมาย _____ ได้เปลี่ยนเป็น _____ และ _____
ท.ร.ก. ท.บ. ๑ ร. ท.บ.๑ ร.
ก. ก.

เมื่อ พ.ศ. ๒๔๖๖

๔. จังหวัดนครเขื่อนขันธ์ได้เปลี่ยนชื่อเป็น จังหวัดพระประแดง เมื่อ พ .ศ.๒๔๕๘ คงใช้อักษร ข. เป็นอักษรหมายจังหวัดเช่นเดิม

๕. จังหวัดนครไชยศรี เปลี่ยนชื่อเป็น จังหวัดนครปฐม เมื่อ พ .ศ. ๒๔๕๘ คงใช้อักษร น . เป็นอักษรหมายจังหวัดเดิม

๖. จังหวัดกรุงเก่า เปลี่ยนชื่อเป็น จังหวัดพระนครศรีอยุธยา เมื่อ พ .ศ. ๒๔๖๑ คงใช้อักษร ก. เป็นอักษรหมายจังหวัดตามเดิม

๗. จังหวัดชัยภูมิ จังหวัดปทุมธานี ได้โอนจากมณฑลกรุงเทพฯ ไปขึ้นกับมณฑลอยุธยา เมื่อ พ.ศ. ๒๔๕๘ เดิมสั๊กหมาย ท .บ. ๑ เปลี่ยนเป็น ท .บ. ๓ ตั้งแต่ พ .ศ. ๒๔๕๕ คนใน ๒ จังหวัดนี้ส่งเป็น ตำรวจภูธร และสั๊กหมาย ท .บ. ๓ ต. ตั้งแต่ พ .ศ. ๒๔๕๕ แต่คนซึ่งสังกัดไว้ก่อน พ .ศ. ๒๔๕๕ ให้ส่งเข้า เป็นตำรวจพระนครบาล สั๊กหมาย ท.บ. ๑ พ.

๘. คนจังหวัดนครสวรรค์ , ไชยนาท , อุทัยธานี , กำแพงเพชร , ดาก ที่สังกัดก่อน ร .ศ. ๑๒๓ (พ.ศ. ๒๔๕๑) เป็นสั๊กหมาย ท.บ. ๑๐ ตั้งแต่ ร.ศ. ๑๒๓ (พ.ศ. ๒๔๕๑) เป็นต้นมาสั๊กหมาย ท.บ.๖ ถ้าคนที่สั๊กหมายกองเกินอัตราไว้ เป็น ท .บ.๑๐ มาแต่เดิม ถ้าถูกเข้ากองประจำการปี ร .ศ. ๑๒๓ (พ.ศ.๒๔๕๑) หรือปีต่อ ๆ มา สั๊กหมายเป็น ท.บ. ๑๐ - ๖

๙. คนจังหวัดเพชรบูรณ์ , หล่มสักที่ สังกัดก่อน ร .ศ.๑๒๓ (พ.ศ. ๒๔๕๑) เป็นสั๊กหมาย ท.บ.๑๑ ตั้งแต่ ร .ศ. ๑๒๓ (พ.ศ.๒๔๕๑) เป็นต้นมาสั๊กหมาย ท.บ. ๗ ถ้าคนที่สั๊กหมายกองเกินอัตราไว้เป็น ท.บ. ๑๑ มาแต่เดิม ถ้าถูกเข้ากองประจำการในปี ร.ศ. ๑๒๓ (พ.ศ. ๒๔๕๑) สั๊กหมายเป็น ท.บ. ๑๑ - ๗

๑๐. จังหวัดร้อยเอ็ด , กาฬสินธุ์ , มหาสารคาม เดิมรวมกันเป็นมณฑลร้อยเอ็ด จังหวัด อุบลราชธานี , ขุขันธ์ , สุรินทร์ เดิมรวมกันเป็นมณฑลอุบลราชธานี ได้ยกมารวมกับมณฑลนครราชสีมา เมื่อ พ.ศ. ๒๔๖๕ และยังคงใช้สั๊กหมาย ท.บ. ๑๐ อยู่ตามเดิม

๑๑. มณฑลปราจีนบุรี เดิมจังหวัดกระบี่บุรีบุรี ใช้อักษร ก . เป็นอักษรหมายชื่อจังหวัด ยุบ รวมกับจังหวัดปราจีนบุรี เมื่อ พ.ศ. ๒๔๖๕

๑๒. จังหวัดหนองคาย เดิมรวมอยู่ในจังหวัดอุดรธานี สั๊กหมายอย่างเดียวกับคนจังหวัด อุดรธานี ได้ตั้งเป็นจังหวัดขึ้น เมื่อ มิ .ย. ๕๘ และใช้อักษร ห .เป็นอักษร หมายชื่อจังหวัด ตั้งแต่ พ .ศ.๒๔๕๘

๑๓. คนจังหวัดจันทบุรีและจังหวัดตราด เดิมกำหนดเกณฑ์คนเป็นทหารเรือ สักหมาย ท .ร. ๗ เปลี่ยนเป็นเกณฑ์คนเป็นทหารบก และสักหมาย ท.บ. ๘ เมื่อ พ.ศ. ๒๔๕๘

๑๔. จังหวัดสตูล เดิมขึ้นกับมณฑลภูเก็ต ได้ยกมารวมกับมณฑลนครศรีธรรมราช เมื่อ พ.ศ. ๒๔๖๕

๑๕. จังหวัดสุราษฎร์ธานี , หลังสวน และชุมพร เดิมรวมกันเป็นมณฑลสุราษฎร์ธานี ได้ยกมารวมกับมณฑลนครศรีธรรมราช เมื่อ พ.ศ. ๒๔๖๕

เลิกการสักหมายที่แขน

- พ.ศ.๒๔๖๐ เลิกการสักหมายคนกองเกินอัตราตามกฎหมาย
- พ.ศ. ๒๔๖๑ เลิกการสักหมายคนที่รับราชการกองประจำการ ในมณฑลนครราชสีมา กรุงเทพมหานคร ฯ และจันทบุรี
- พ.ศ.๒๔๖๒ เลิกการสักหมายคนที่รับราชการทหารกองประจำการ ในมณฑลนครไชยศรี และราชบุรี
- พ.ศ. ๒๔๖๓ เลิกการสักหมายคนที่รับราชการทหารกองประจำการ ในมณฑลอยุธยา พิษณุโลก และปราจีนบุรี
- พ.ศ. ๒๔๖๔ เลิกการสักหมายคนที่รับราชการทหารกองประจำการในมณฑลพายัพ
- พ.ศ. ๒๔๖๕ เลิกการสักหมายคนที่รับราชการทหารกองประจำการ ในมณฑลร้อยเอ็ด , นครสวรรค์ , อุตรธานี และอุบลราชธานี

ส่วนมณฑลนครศรีธรรมราชนั้น เทศาภิบาลมณฑลได้ชี้แจงเหตุผลขออย่าให้ต้อง สักหมายทั้งคนกองเกินอัตราและคนกองประจำการ ตั้งแต่ประกาศใช้พระราชบัญญัติไปพลางก่อน และเรื่องนี้ก็ตรงกับความรู้สึกกระทรวงกลาโหมอยู่ก่อนแล้ว จึงเป็นอันว่าไม่ต้องการสักหมาย

- พ.ศ. ๒๔๗๕ พระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ ๗ ได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้า ฯ ให้ตราพระราชบัญญัติลักษณะเกณฑ์ทหาร พ.ศ. ๒๔๗๕ ขึ้นใหม่

๒.๓ เครื่องหมาย

เมื่อได้ประกาศใช้พระราชบัญญัติลักษณะเกณฑ์ทหาร พ .ศ.๒๔๗๕ แล้ว กระทรวงกลาโหมได้ออกแบบการสักหมายใหม่ เรียกว่า เครื่องหมายประจำตัวทหาร เพื่อให้สะดวกขึ้นกว่าเดิม โดยเลิกใช้วิธีอาศัยกองทัพเป็นหลัก ใช้อักษรย่อชื่อจังหวัดเป็น ๒ ตัวเพื่อให้ชัดเจนขึ้น ไม่ซ้ำกัน ให้ใช้ตั้งแต่ พ .ศ. ๒๔๗๖ เป็นต้นมา เครื่องหมายประจำตัวทหารที่ลงในทะเบียนกองประจำการนั้น มีดังนี้

๒.๓.๑ ให้เขียนอักษรย่อเครื่องหมายแผนก แล้วเขียน พ .ศ. ต่อท้ายไว้บรรทัดบน แล้วเขียนอักษรย่อหมายจังหวัดที่เป็นภูมิลำเนา กับเขียนเลขจำนวนคนที่เข้ารับราชการในจังหวัดนั้นไว้บรรทัดล่าง เช่น ท .บ.๒๔๗๖ , ท.ร.๒๔๗๖ , ท.ว.๒๔๗๖ , ต.ร.๒๔๗๖

น.ว.๑ ร.ย.๑ น.ป.๑ พ.น.๑

๒.๓.๒ อักษรย่อหมายแผนกต่าง ๆ คือ

ท.บ. หมายความว่า ทหารบก
ท.ร. “ ----- “ ทหารเรือ
ท.ว. “ ----- “ ทหารรักษาวิ้ง
ต.ร. “ ----- “ ตำรวจ

๒.๓.๓ อักษรย่อหมายจังหวัดต่าง ๆ เช่นเดียวกับปัจจุบัน นอกจากจังหวัด

ต่อไปนี้

พ.น. หมายความว่า จังหวัดพระนคร
ธ.น. “ ----- “ “ ธนบุรี
อ.ธ. “ ----- “ “ อุทัยธานี
พ.ณ. “ ----- “ “ เพ็ชรบูรณ์
ส.ว. “ ----- “ “ สวรรคโลก
ช.ภ. “ ----- “ “ ชัยภูมิ
ข.ข. “ ----- “ “ ขุขันธ์
ส.ก. “ ----- “ “ สกลนคร
ส.น. “ ----- “ “ สุราษฎร์ธานี

พ.ศ.๒๔๘๕ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวอนันตมหิตล รัชกาลที่ ๘ ได้ทรงโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติรับราชการทหาร พ .ศ.๒๔๘๕ ขึ้นใหม่ กระทรวงกลาโหมได้เปลี่ยนแปลงเครื่องหมายประจำตัวทหารและตำรวจขึ้นใหม่ เมื่อ พ.ศ.๒๔๘๐ ให้เริ่มใช้ตั้งแต่ พ.ศ.๒๔๘๑ มีการเปลี่ยนแปลงอักษรย่อหมายแผนกและจังหวัด ดังนี้

- อักษรย่อหมายแผนกทหารรักษาวิ้งยกเลิกไป มีแผนกทหารอากาศแทน ใช้อักษรย่อว่า ท.อ. ส่วนแผนกทหารบก, ทหารเรือและตำรวจ คงใช้อักษรย่อตามเดิม
- อักษรย่อชื่อจังหวัดที่เปลี่ยนแปลง คือ

อ.น. หมายความว่า จังหวัด อุทัยธานี (เดิมใช้ อ.ธ.)
พ.ช. “-----“ “ เพ็ชรบูรณ์ (เดิมใช้ พ.ณ.)
ส.ท. “-----“ “ สุโขทัย (ตั้งใหม่)
ช.ย. “-----“ “ ชัยภูมิ (เดิมใช้ ช.ภ.)
ศ.ก. “-----“ “ ศรีสะเกษ (ตั้งใหม่)

พ.ศ.๒๔๕๗ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช รัชกาลปัจจุบันได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติรับราชการทหาร พ.ศ.๒๔๕๗ ขึ้นใหม่ กระทรวงกลาโหมได้เปลี่ยนอักษรย่อชื่อจังหวัดต่าง ๆ บางจังหวัดเปลี่ยนไปจากเดิม คือ

- ก.ท. หมายความว่า จังหวัด พระนคร (เดิมใช้ พ.น.)
- ส.น. “-----” “ สกนนคร (เดิมใช้ ส.ก.)
- ส.ญ. “-----” “ สุราษฎร์ธานี (เดิมใช้ ส.น.)

พ.ศ.๒๕๑๔ คณะปฏิวัติได้ออกประกาศคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๒๔ ลง ๒๕ ธ .ค.๑๔ ให้ยุบจังหวัดพระนครและจังหวัดธนบุรี รวมเป็นจังหวัดเดียว เรียกว่า “นครหลวงกรุงเทพธนบุรี” กระทรวงกลาโหมจึงได้ออกคำสั่งกระทรวงกลาโหม (เฉพาะ) ที่ ๒๑/๒๕ ลง ๑๐ มี .ค.๑๕ ให้ยกเลิกอักษรย่อจังหวัด พระนคร และธนบุรี โดยใช้อักษรย่อ คือ

- ก.ท. หมายความว่า นครหลวงกรุงเทพธนบุรี
- ข.ส. “-----” จังหวัดยโสธร

พ.ศ.๒๕๑๖ คณะปฏิวัติได้ออกประกาศคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๓๓๕ ลง ๒๕ เม .ย. ๑๖ ให้เปลี่ยนชื่อ “นครหลวงกรุงเทพธนบุรี” เป็น “กรุงเทพมหานคร” กระทรวงกลาโหมจึงได้ออกคำสั่งกระทรวงกลาโหม (เฉพาะ) ที่ ๕๖/๑๖ ลง ๒๕ เม .ย.๑๖ ให้ยกเลิกอักษรย่อ ความว่า “นครหลวงกรุงเทพธนบุรี เขียนว่า ก .ท.” เป็น “ กรุงเทพมหานคร เขียนว่า ก.ท.”

ปัจจุบันนี้ได้มีการแบ่งพื้นที่การปกครองตั้งจังหวัดเป็น ๗๖ จังหวัด จึงได้มีการออกบันทึกข้อตกลงระหว่างกระทรวงกลาโหมกับกระทรวงมหาดไทยอันเป็นระเบียบเกี่ยวกับพระราชบัญญัติ รับราชการทหาร พ.ศ.๒๔๕๗ ดังนี้

๒.๔ เครื่องหมายประจำตัวทหารหรือตำรวจซึ่งต้องลงในทะเบียนกองประจำการ ให้ใช้ดังนี้

(๑) ให้ลงอักษรย่อแผนกแล้วลงเลขพุทธศักราชต่อท้ายไว้บรรทัดบนและลงอักษรย่อชื่อจังหวัดที่เป็นภูมิลำเนาทหาร กับลงเลขประจำตัวบุคคลที่เข้ารับราชการกองประจำการในจังหวัดนั้นไว้บรรทัดล่าง

(๒) อักษรย่อแผนก คือ

ทหารบก	เขียนว่า ท.บ.
ทหารเรือ	เขียนว่า ท.ร.
ทหารอากาศ	เขียนว่า ท.อ.

คำรวม

เขียนว่า ต.ร.

(๓) อักษรย่อชื่อจังหวัด คือ

กระบี่	เขียนว่า ก.บ.	๐๑
กาญจนบุรี	เขียนว่า ก.จ.	๐๒
กาฬสินธุ์	เขียนว่า ก.ส.	๐๓
กำแพงเพชร	เขียนว่า ก.พ.	๐๔
กรุงเทพมหานคร	เขียนว่า ก.ท.	๓๓
ขอนแก่น	เขียนว่า ข.ก.	๐๕
จันทบุรี	เขียนว่า จ.บ.	๐๖
ฉะเชิงเทรา	เขียนว่า ฉ.ช.	๐๗
ชลบุรี	เขียนว่า ช.บ.	๐๘
ชัยนาท	เขียนว่า ช.น.	๐๙
ชัยภูมิ	เขียนว่า ช.ย.	๑๐
ชุมพร	เขียนว่า ช.พ.	๑๑
เชิงราช	เขียนว่า ช.ร.	๑๒
เชียงใหม่	เขียนว่า ช.ม.	๑๓
ตรัง	เขียนว่า ต.ง.	๑๔
ตราด	เขียนว่า ต.ร.	๑๕
ตาก	เขียนว่า ต.ก.	๑๖
*ธนบุรี	เขียนว่า ธ.บ.	๑๗
นครนายก	เขียนว่า น.ย.	๑๘
นครปฐม	เขียนว่า น.ฐ.	๑๙
นครพนม	เขียนว่า น.พ.	๒๐
นครราชสีมา	เขียนว่า น.ม.	๒๑
นครศรีธรรมราช	เขียนว่า น.ศ.	๒๒
นครสวรรค์	เขียนว่า น.ว.	๒๓
นนทบุรี	เขียนว่า น.บ.	๒๔

นราธิวาส	เขียนว่า น.ธ.	๒๕
น่าน	เขียนว่า น.น.	๒๖
หนองคาย	เขียนว่า น.ค.	๒๗
*หนองบัวลำภู	เขียนว่า น.ภ.	๓๖
บุรีรัมย์	เขียนว่า บ.ร.	๒๘

- ๑๖ -

ปทุมธานี	เขียนว่า ป.ท.	๒๙
ประจวบคีรีขันธ์	เขียนว่า ป.ข.	๓๐
ปราจีนบุรี	เขียนว่า ป.จ.	๓๑
ปัตตานี	เขียนว่า ป.น.	๓๒
พระนครศรีอยุธยา	เขียนว่า อ.ย.	๓๔
พังงา	เขียนว่า พ.ง.	๓๕
พัทลุง	เขียนว่า พ.ท.	๓๖
พิจิตร	เขียนว่า พ.จ.	๓๗
พิษณุโลก	เขียนว่า พ.ล.	๓๘
เพชรบุรี	เขียนว่า พ.บ.	๓๙
เพชรบูรณ์	เขียนว่า พ.ช.	๔๐
แพร่	เขียนว่า พ.ร.	๔๑
พะเยา	เขียนว่า พ.ย.	๓๓
ภูเก็ต	เขียนว่า ภ.ก.	๔๒
มหาสารคาม	เขียนว่า ม.ค.	๔๓
มุกดาหาร	เขียนว่า ม.ห.	๓๔
แม่ฮ่องสอน	เขียนว่า ม.ส.	๔๔
ยะลา	เขียนว่า ย.ล.	๔๕
ยโสธร	เขียนว่า ย.ส.	๓๒
ร้อยเอ็ด	เขียนว่า ร.อ.	๔๖
ระนอง	เขียนว่า ร.น.	๔๗
ระยอง	เขียนว่า ร.ย.	๔๘
ราชบุรี	เขียนว่า ร.บ.	๔๙
ลพบุรี	เขียนว่า ล.บ.	๕๐

ลำปาง	เขียนว่า ล.ป.	๕๑
ลำพูน	เขียนว่า ล.พ.	๕๒
เลย	เขียนว่า ล.ย.	๕๓
ศรีสะเกษ	เขียนว่า ศ.ก.	๕๔
สกลนคร	เขียนว่า ส.น.	๕๕
สงขลา	เขียนว่า ส.ข.	๕๖
สตูล	เขียนว่า ส.ต.	๕๗

- ๑๗ -

สมุทรปราการ	เขียนว่า ส.ป.	๕๘
สมุทรสงคราม	เขียนว่า ส.ส.	๕๙
สมุทรสาคร	เขียนว่า ส.ค.	๖๐
สระบุรี	เขียนว่า ส.บ.	๖๑
สระแก้ว	เขียนว่า ส.ก.	๗๕*
สิงห์บุรี	เขียนว่า ส.ห.	๖๒
สุโขทัย	เขียนว่า ส.ท.	๖๓
สุพรรณบุรี	เขียนว่า ส.พ.	๖๔
สุราษฎร์ธานี	เขียนว่า ส.ฎ.	๖๕
สุรินทร์	เขียนว่า ส.ร.	๖๖
อ่างทอง	เขียนว่า อ.ท.	๖๗
อุตรธานี	เขียนว่า อ.ต.	๖๘
อุตรดิตถ์	เขียนว่า อ.ต.	๖๙
อุทัยธานี	เขียนว่า อ.น.	๗๐
อุบลราชธานี	เขียนว่า อ.บ.	๗๑
อำนาจเจริญ	เขียนว่า อ.จ.	๗๗*

รายชื่อจังหวัดและการเขียนย่อชื่อจังหวัดตามบันทึกข้อตกลง ฯ มิได้กำหนดหมายเลขจังหวัดไว้ ซึ่งเป็นหมายเลขในหมายเลขประจำตัวทหาร จึงได้นำมาเพิ่มเติมไว้ให้สมบูรณ์ เพื่อประโยชน์ของผู้เข้ารับการศึกษา

หมายเลข หมายถึง หมายเลขแทนจังหวัดหรืออำเภอที่เคยเป็นจังหวัดที่ขึ้นทะเบียนกองประจำการ (ธนบุรี = ธ.บ. ปัจจุบันใช้ ก.ท.) หมายเลขแทนจังหวัดปัจจุบันมี ๗๗ หมายเลข ซึ่งจะปรากฏเป็นเลขตัวที่ ๔ และ ๕ ของหมายเลขประจำตัวทหาร (หมายเลข ๑๐ ตัว) แต่จำนวนจังหวัดในปัจจุบันมี

เพียง ๗๖ จังหวัดเท่านั้น (จำนวนจังหวัดในส่วนของกรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย จำนวน ๗๕ จังหวัด และกรุงเทพมหานครอีก ๑ จังหวัด)

* สำหรับจังหวัดชลบุรี ได้ยุบรวมเป็น กรุงเทพมหานคร ปัจจุบันจึงไม่มีการต่อหมายเลข ๑๗ แล้ว

ตอนที่ ๒

บัญชีรายชื่อทหารกองเกินและทหารกองหนุน

ประเภทที่ ๒

บัญชีรายชื่อทหารกองเกินและทหารกองหนุนประเภทที่ ๒ (แบบ สด .๒๗) เป็นหลักฐานที่รวบรวมข้อมูลของบุคคลที่มีสัญชาติไทยและได้ลงบัญชีทหารกองเกินไว้แล้ว ซึ่งอำเภอ /เขตหรือกิ่งอำเภอได้รายงานให้จังหวัดทราบ โดยใช้แบบพิมพ์ซึ่งจัดทำโดยกระทรวงมหาดไทย คือ บัญชีรายชื่อคนที่ลงบัญชีทหารกองเกิน (แบบ สด.๒) การรายงานมี ๒ วิธีการ คือ ๑ . รายงานคนที่ลงบัญชีทหารกองเกิน ตามมาตรา ๑๖ แห่งพระราชบัญญัติรับราชการทหาร พ.ศ.๒๔๙๗ ให้รายงานส่ง แบบ สด . ๒ ภายในเดือนมกราคมของปีถัดไป กล่าวคือ เมื่อเป็นทหารกองเกิน ๒ . รายงานคนที่ลงบัญชีทหาร กองเกิน ตามมาตรา ๑๘ , มาตรา ๑๙ โดยรายงานภายใน ๓๐ วันนับแต่วันลงบัญชีทหารกองเกิน หรือภายในกำหนด ๓๐ วันนับตั้งแต่วันสิ้นสุดวันประกาศของนายอำเภอ บัญชีรายชื่อทหารกองเกินและทหารกองหนุนประเภทที่ ๒ (แบบ สด .๒๗) เป็นเอกสารที่จะนำข้อมูลของทหารกองเกินไปใช้ในการตรวจเลือกฯ การปลดเป็นทหารกองหนุนประเภทที่ ๒ จึงถือได้ว่ามีความสำคัญมาก

ข้อ ๑ **ความสำคัญของบัญชีรายชื่อทหารกองเกินและทหารกองหนุนประเภท ที่ ๒ (แบบ สด.๒๗)** บัญชีนี้เป็นเอกสารในทางควบคุมกำลังพลทหารกองเกิน และทหารกองหนุนประเภทที่ ๒ ของจังหวัด โดยแสดงให้เห็นประวัติของแต่ละบุคคล ยอดจำนวนทหารกองเกินและยอดจำนวนทหารกองหนุนประเภทที่ ๒ แต่ละชั้นปี แต่ละตำบลหรือแขวง แต่ละเขตหรืออำเภอหรือกิ่งอำเภอและแต่ละชั้นกองหนุน มีรายการบันทึกจำหน่ายและแก้ไขไว้ให้ทราบโดยละเอียด

ข้อ ๒ **การจัดทำบัญชีรายชื่อทหารกองเกินและทหารกองหนุนประเภทที่ ๒ (แบบ สด.๒๗)** เมื่อจังหวัดได้รับบัญชีรายชื่อฯ (แบบ สด.๒) จากอำเภอหรือเขต หรือกิ่งอำเภอ แล้ว ให้สำนักงานสถิติจังหวัดตรวจสอบคัดรายชื่อลงในบัญชีทหารกองเกินและทหารกองหนุนฯ (แบบ สด.๒๗) ให้ตรงกันกับบัญชีรายชื่อ ฯ (แบบ สด .๒) ที่อำเภอหรือเขตหรือกิ่งอำเภอส่งมา แยกเป็นตำบลหรือแขวง เป็นอำเภอหรือเขตหรือกิ่งอำเภอ ในชั้นปีเดียวกัน

ทหารกองเกินที่ได้รับการฝึกแล้วหรือยังไม่ได้รับการฝึกก็ดี ให้คัดรายชื่อรวมในชั้นปีเดียวกัน ตำบลหรือแขวงเดียวกัน บัญชีให้ตั้งแยกเป็นชั้นปี เป็นชั้นกองหนุน เป็นสังกัดไม่ตัดปี

ข้อ ๓ **การลงบัญชีรายชื่อทหารกองเกิน ฯ (แบบ สด.๒๗)** บัญชีนี้มี ๒ หน้า หน้าหนึ่ง ให้ลง ๕ รายชื่อ เว้นบรรทัดระหว่างรายชื่อเท่ากัน (เว้น ๔ บรรทัด) การลงข้อความในบัญชี รายชื่อทหารกองเกินและทหารกองหนุนประเภทที่ ๒ (แบบ สด . ๒๗) จะต้องใช้ความระมัดระวังในการลงข้อความแต่ละรายการให้ถูกต้องตามระเบียบ ในการลงข้อความในบัญชีรายชื่อ ฯ (แบบ สด.๒๗) ให้ ดูตาม ผนวก ฉ

ข้อ ๔ การแก้ไขบัญชีรายชื่อทหารกองเกินและทหารกองหนุนประเภทที่ ๒ (แบบ สด.๒๗)

บัญชีนี้เป็นหลักฐานสำคัญเหมือนทะเบียนกองประจำการ การแก้ไขบัญชีมีลักษณะการปฏิบัติ ๒ กรณี คือ

๔.๑ การเขียนผิด เมื่อเขียนผิดต้องแก้ไข ให้ขีดฆ่าด้วยหมึกแดง แล้วเขียน คำที่ถูก
ลงใหม่ใต้หรือต่อจากคำที่ขีดฆ่า โดยใช้หมึกดำ แล้วให้สัสดีจังหวัดลงชื่อกำกับไว้ทุกแห่ง

๔.๒ เมื่อมีการแก้ไขข้อความเดิมหรือมีการบันทึกเพิ่มเติม เช่น ทหารกองเกินขอแก้ไข
ชื่อตัวหรือชื่อสกุล ให้วงเล็บคำที่ผิดหรือคำที่ขอแก้ด้วยหมึกแดง เขียนคำที่ถูกใต้หรือต่อจาก
วงเล็บ แล้ว
บันทึกในช่องหมายเหตุว่า แก้ตามเรื่องฉบับที่พ.ศ. ลงชื่อผู้บันทึกกำกับไว้

บัญชีรายชื่อทหารกองเกินและทหารกองหนุนประเภทที่ ๒ (แบบ สด.๒๗) นี้ห้าม
เขียนทับ ลบ และขีด หรือใช้น้ำยาลบคำผิดเป็นอันขาด แต่ให้ปฏิบัติตามวิธีการดังกล่าวข้างต้น

ข้อ ๕ การเก็บบัญชีรายชื่อทหารกองเกิน ฯ (แบบ สด.๒๗) ให้ปฏิบัติดังต่อไปนี้

๕.๑ ทหารกองเกิน ให้แยกเล่มเป็นชั้นปี (คือ เย็บหรือร้อยเป็นเล่มละชั้นปี มี
กระดาษอ่อนหนาทำเป็นปก) แล้วเก็บรวมเป็นลำดับเป็นชั้นปีไว้ในปกเก็บบัญชีรายชื่อทหารกองเกิน ฯ ทบ.๑๐๑
- ๐๘๕ - ๑ อีกทีหนึ่ง ปกเก็บเล่มหนึ่ง ๆ จะเก็บรวมกี่ชั้นปีก็แล้วแต่พองาม ให้หมายเลขเล่ม ๑ ๒ , ๓ และต่อ
ๆ ไปตามลำดับตลอดทุกเล่ม

๕.๒ ทหารกองหนุนหรือพันราชการทหารประเภทที่ ๒ ทหารกองเกินซึ่งปลดเป็น
ทหารกองหนุนชั้นที่ ๒ แล้วปลดย้ายประเภทตามลำดับทยอยกันไป ประเภทหนึ่งคราวละ ๑ ชั้นปี บัญชีรายชื่อ
ฯ (แบบ สด.๒๗) ย่อมแยกเป็นชั้นปีอยู่แล้ว เมื่อชั้นปีใดปลดเป็นกองหนุนหรือเปลี่ยนชั้นกองหนุน หรือปลดพัน
ราชการทหาร ก็ยกไปทั้งชั้นปี แล้วก็แยกไว้ตามชั้นกองหนุนหรือพันราชการทหาร คือ ในชั้นกองหนุนหนึ่ง ๆ
หรือพันราชการทหาร ควรใช้กระดาษอ่อนหนาคั่นเป็นชั้นปี เก็บลำดับตาม ชั้นปีรวมกันไว้ (ไม่ต้องเย็บ
รวมทุกชั้นปีเป็นเล่มเดียวกัน) แล้วจึงเก็บเป็นลำดับชั้นกองหนุนเป็นสังกัด ๆ ไว้ในเล่มปกเก็บบัญชีรายชื่อฯ เป็น
เล่มหนึ่งหรือหลายเล่มดูพองาม ให้หมายเลขเล่ม ๑ , ๒ , ๓ และ ต่อ ๆ ไปตามลำดับ ไว้ทุกเล่ม

๕.๓ ถ้าจังหวัดที่เรียกคนเข้ารับราชการทั้งทหารบก ทหารเรือ ต้องเก็บบัญชีแยกเป็น
แผนก ส่วนทหารกองหนุนประเภทที่ ๒ ชั้นที่ ๑ ถ้าเก็บบัญชีไว้ส่วนหนึ่งแยกเป็นชั้นปี เป็นสังกัด เมื่อครบปลด
ย้ายประเภทเป็นกองหนุนชั้นที่ ๒ แล้วจึงยกไปไว้ในบัญชีที่เป็นชั้นกองหนุน ชั้นปี ตำบล และอำเภอหรือเขต
หรือกิ่งอำเภอเดียวกัน

ข้อ ๖ **การทำงานยอดบัญชี** เพื่อให้ตรวจสอบยอดบัญชีจำนวนทหารกองเกินและทหาร
กองหนุนประเภทที่ ๒ ได้สะดวก ให้ทำบัญชียอดจำนวนคน ตามผนวก ข ปิดไว้ด้านในปก ทุกชั้นปีด้วย

ข้อ ๗ **การทำลายบัญชีรายชื่อทหารกองเกิน ฯ (แบบ สด. ๒๗)** เมื่อได้จำหน่ายบัญชีหมดทั้ง
ชั้นปีหรือทั้งตำบลแล้ว ให้ทำลาย หรือเมื่อคนชั้นปีนั้นมีอายุครบ ๖๐ ปี บริบูรณ์แล้ว ก็ให้ทำลายเสีย
เช่นเดียวกัน

ตอนที่ ๓

ทะเบียนกองประจำการ

และการขึ้นทะเบียนกองประจำการ

ทะเบียนกองประจำการ (แบบ สด .๓) เป็นแบบพิมพ์ที่จัดทำขึ้นตามบันทึกข้อตกลงระหว่างกระทรวงกลาโหมกับกระทรวงมหาดไทย ในระเบียบการอันเกี่ยวกับพระราชบัญญัติรับราชการทหาร พ .ศ. ๒๔๙๗ ข้อ ๙ วรรคท้าย เพื่อใช้เป็นหลักฐานสำหรับคนที่เข้ารับราชการทหารกองประจำการ ทหารประจำการ นักเรียนทหาร และตำรวจ ในการขึ้นทะเบียนซึ่งเรียกว่าทะเบียนกองประจำการ

ข้อ ๑ ความสำคัญของทะเบียนกองประจำการ

ทะเบียนกองประจำการนี้เป็นเอกสารในทางควบคุมกำลังพลทหารกองประจำการ ทหารประจำการ และทหารกองหนุนประเภทที่ ๑ ของจังหวัด โดยแสดงให้เห็นประวัติของแต่ละบุคคล ลักษณะการที่เข้ารับราชการทหาร ระยะเวลาที่จะต้องเข้ารับราชการทหารตามกฎหมาย และการปลดอยู่ในกองหนุนชั้นต่าง ๆ ตลอดจนพันราชการทหาร มีรายการบันทึก จำหน่าย แก้ไข ไว้ให้ทราบโดยละเอียด และเป็นเอกสารสำคัญในการตรวจสอบเวลารับราชการทหารประกอบการขอบำเหน็จบำนาญของผู้ที่รับราชการ

ข้อ ๒ การจัดทำและการจัดเก็บทะเบียนกองประจำการ (แบบ สด.๓)

๒.๑ ทะเบียนกองประจำการ (แบบ สด .๓) นี้ได้กำหนดแบบไว้ในท้ายบันทึกข้อตกลงระหว่างกระทรวงกลาโหมกับกระทรวงมหาดไทย โดยกำหนดให้ขึ้นทะเบียนกองประจำการคนละ ๒ ฉบับ สำหรับเก็บไว้ที่สำนักงานสถิติจังหวัดภูมิลำเนาทหาร ๑ ฉบับ ส่งไปให้ฝ่ายสรรพกำลังมณฑลทหารบก เก็บไว้ ๑ ฉบับ

๒.๒ ทะเบียนกองประจำการนี้ ให้แยกเก็บเป็นแผนกทหารบก ทหารเรือ ทหารอากาศ และตำรวจ กับให้ตั้งเล่มใหม่ทุกปี ทุกแผนก ในเล่มหนึ่ง ๆ มีทะเบียน ๑๐๐ ฉบับ ถ้าเล่มใด มีไม่ถึง ๒๐ ฉบับ ให้เก็บรวมไว้ในเล่มสุดท้ายของ พ .ศ. นั้น ๆ แต่ถ้ามีตั้งแต่ ๒๐ ฉบับขึ้นไป ให้เก็บ เป็นอีกเล่มหนึ่ง ถ้าแผนกใด พ.ศ. ใดมีทะเบียนไม่ถึง ๒๐ ฉบับ ก็ให้ตั้งไว้เป็นเล่มหนึ่งตามที่มี

๒.๓ การเก็บสำเนาทะเบียนกองประจำการที่รับโอนให้แยกเป็นแผนกทหารบก ทหารเรือ ทหารอากาศ และตำรวจ ในแผนกหนึ่ง ๆ ให้แยกเก็บเป็นจังหวัดที่มีสำเนาทะเบียนโอนมา โดยมีปกครองอำเภอแบ่งคั่นตอนไว้อย่าปะปนกัน เรียงลำดับรับโอน ก่อนหลัง (ไม่ต้องแยกปีที่เข้ากองประจำการ) เมื่อทะเบียนกองประจำการแผนกใดเก็บเต็มเล่มหนึ่งแล้ว ให้ตั้งเป็นเล่ม ๒, ๓ และต่อ ๆ ไปตามลำดับ

สำเนาทะเบียนกองประจำการที่รับโอนไว้ถ้าคนใดสำเนาทะเบียนกองประจำการโอนไว้ครั้งหนึ่งแล้ว หรือมีทะเบียนกองประจำการเป็นของจังหวัดที่รับโอนแล้วก็ดีให้จังหวัดที่รับโอนบันทึกสิ่งที่เปลี่ยนแปลงตามที่ปรากฏในสำเนาทะเบียนที่รับโอนนั้น ลงไว้ในสำเนาทะเบียนกองประจำการที่รับโอนไว้เดิม หรือทะเบียนกองประจำการที่มีอยู่เดิมนั้นให้ตรงกัน แล้วบันทึกในหมายเหตุหลังทะเบียนกองประจำการให้ทราบว่าย้ายมาครั้งหลังที่สุดเป็นครั้งที่เท่าใด เพื่อตรวจค้นเรื่องได้ง่าย เช่น ลงว่า “ ย้ายภูมิลำเนาทหารครั้งที่ตาม ฉ.ที่ ๑๐๑ /๓๖ ” แล้วถือหลักฐานตามสำเนาทะเบียน กองประจำการที่รับโอนไว้ครั้งก่อน หรือ

ทะเบียนกองประจำการที่มีอยู่แต่เดิมนั้น แทนสำเนาทะเบียนกองประจำการฉบับที่รับโอนครั้งหลังต่อไป ส่วน
สำเนาทะเบียนกองประจำการที่รับโอนครั้งหลังให้เก็บรวมไว้กับเรื่องหนังสือ

ข้อ ๓ การส่งทะเบียนกองประจำการ (แบบ สด. ๓)

การส่งทะเบียนกองประจำการ ให้สัสดีกรุงเทพมหานคร / สัสดีจังหวัด ทำ
รายงานนำส่งทะเบียนกองประจำการสำหรับไปเก็บไว้ที่ฝ่ายสรรพกำลังมณฑลทหารบก ๑ ฉบับ ให้สัสดี
กรุงเทพมหานคร / สัสดีจังหวัด ดำเนินการดังนี้

๓.๑ คนที่ส่งเข้ากองประจำการในวันตรวจเลือก ให้ส่งทะเบียนกองประจำการภายใน
เดือนกันยายนของปีนั้น

๓.๒ คนที่ส่งเข้ากองประจำการภายหลังวันตรวจเลือก ให้ส่งทะเบียน กอง
ประจำการภายใน ๙๐ วัน นับตั้งแต่วันขึ้นทะเบียนกองประจำการทหารพลัดนั้น ๆ

๓.๓ ถ้าขึ้นทะเบียนกองประจำการในกรณีอื่น ๆ ให้ส่งภายใน ๓๐ วัน นับตั้งแต่วัน
ขึ้นทะเบียนเสร็จ

๓.๔ ทะเบียนกองประจำการฉบับใด ถ้าได้จำหน่ายก่อนนำส่ง ต้องชี้แจงให้ทราบด้วย

๓.๕ **การตรวจทะเบียนกองประจำการเมื่อจะส่งหน่วยเหนือ** ผู้เขียนทะเบียนกอง
ประจำการต้องรอบรู้การลงข้อความในทะเบียนกองประจำการโดยตลอด ก่อนจะนำทะเบียนกองประจำการส่ง
ต่อฝ่ายสรรพกำลังมณฑลทหารบก ต้องตรวจสอบให้ถูกต้องกับระเบียบ ก่อนเสมอ อย่าให้ผิดพลาดหรือต้อง
แก้ไขมากจนน่าเกลียด

การขึ้นทะเบียนกองประจำการต้องปฏิบัติให้ถูกต้องตามระเบียบที่กำหนดไว้โดยเคร่งครัด
และให้ถูกต้องตามเหตุการณ์ที่เปลี่ยนแปลงตามกาลสมัย ทั้งต้องให้ความชัดเจนไม่คลุมเครือ ถ้าปรากฏว่า
แห่งใดบกพร่องหรือไม่ถูกต้องด้วยประการใดก็ดี เจ้าพนักงานทะเบียนต้องรับผิดชอบ

ข้อ ๔ การแก้ไขทะเบียนกองประจำการและการบันทึก

การแก้ไข การบันทึก เป็นวิธีการหนึ่งที่จะทำให้หลักฐานสำคัญ โดยเฉพาะทะเบียน
กองประจำการ มีความถูกต้องสมบูรณ์และปัจจุบัน การแก้ไขเป็นการแก้ไขข้อความเดิมซึ่งเขียนผิด ส่วนการ
บันทึก เป็นการบันทึกเพิ่มเติมจากข้อความเดิม หรือมีการบันทึกเมื่อข้อความเดิมเปลี่ยนแปลง โดยให้ปฏิบัติ
ดังนี้

๔.๑ ทะเบียนกองประจำการเมื่อเขียนผิดให้ขีดฆ่าข้อความที่ผิดด้วยหมึกแดง แล้ว
เขียนข้อความที่ถูกด้วยหมึกดำไว้ที่ต่อหรือใต้ข้อความที่ขีดฆ่า ถ้าเขียนได้ข้อความที่ขีดฆ่า ให้เขียนเครื่องหมาย
ตกไว้ด้วย ข้อความที่ตกให้นับเป็นแก้

๔.๒ ให้บันทึกกริมซ้ายทะเบียนกองประจำการตรงบรรทัดที่แก้แห่งใดแห่งหนึ่งแต่
เพียงแห่งเดียว ด้วยหมึกดำว่า “ แก้แห่ง ” (แก้กี่แห่งให้รวมจำนวนแห่งที่แก้ลงไป) แล้วให้สัสดี
กรุงเทพมหานคร / สัสดีจังหวัด หรือสัสดีมณฑลทหารบก แล้วแต่กรณี ลงลายมือชื่อกำกับไว้

๔.๓ ห้ามเขียนทับ ลบหรือขูดในทะเบียนกองประจำการที่เขียนผิดเป็นอันขาด

๔.๔ การบันทึกทะเบียนกองประจำการ ซึ่งต้องบันทึกภายหลังจากวันขึ้นทะเบียนต้องลงชื่อผู้บันทึกกำกับไว้ทุกแห่ง เว้นแต่การบันทึกหลายแห่งโดยเหตุเกี่ยวเนื่องอันเดียวกัน เช่น การบันทึกปลดชั้นกองหนุน ตลอดจนพ้นราชการ ให้ลงชื่อผู้บันทึกตรงบรรทัดสุดท้ายที่สุดบรรทัดแห่งเดียว หรือถ้าปลดเป็นพ้นราชการทหารเพราะพิการ ซึ่งต้องบันทึกอาการโรคหรือความพิการไว้ในหมายเหตุด้วย เช่นนี้ก็ลงชื่อผู้บันทึกตรงบรรทัดที่ปลดเพียงแห่งเดียว ที่หมายเหตุไม่ต้องลง

ข้อ ๕ การทำลายทะเบียนกองประจำการ

ทะเบียนกองประจำการของผู้ที่มีอายุครบ ๖๐ ปีบริบูรณ์แล้ว จะต้องทำลายเสียโดยมีขั้นตอนดังนี้

๕.๑ ให้สัสดีกรุงเทพมหานคร / สัสดีจังหวัดตรวจสอบทะเบียนกองประจำการของผู้ที่มีอายุครบ ๖๐ ปีบริบูรณ์ แล้วคัดลงบัญชีคนอายุครบ ๖๐ ปี (แบบ สด.๓๑) คูณวง ฅ และให้แยกเป็นแผนกแต่ละแผนกให้เรียงชื่อตามเครื่องหมายทะเบียนกองประจำการ ถ้าคนมีอายุ ๖๐ ปี บริบูรณ์ ใน พ .ศ. ต่างกัน ให้ลงรวมในฉบับเดียวกัน และลงข้อความบนหน้าบัญชีในบรรทัด “ ใน พ.ศ.....” ให้ทราบว่ามีอายุครบ ๖๐ ปีบริบูรณ์ ใน พ.ศ. ไต่บ้าง

๕.๒ บัญชีคนอายุครบ ๖๐ ปี (แบบ สด.๓๑) ให้ทำเป็น ๒ ฉบับ สำหรับเก็บไว้เป็นหลักฐานที่สำนักงานสัสดีจังหวัด ๑ ฉบับ ส่งให้ฝ่ายสรรพกำลังมณฑลทหารบก ๑ ฉบับ

๕.๓ เมื่อฝ่ายสรรพกำลังมณฑลทหารบกได้รับบัญชีคนอายุครบ ๖๐ ปี (แบบ สด.๓๑) จากสำนักงานสัสดีกรุงเทพมหานคร / สำนักงานสัสดีจังหวัดแล้ว ให้จัดการตรวจสอบและทำลายทะเบียนกองประจำการเช่นเดียวกัน

๕.๔ สำหรับทะเบียนกองประจำการที่รับโอน ให้ต่างหน่วยต่างตรวจสอบจัดการทำลาย ไม่ต้องคัดรายชื่อส่งแต่อย่างใด

ข้อ ๖ การทำงบบยอดจำนวนทะเบียนกองประจำการ

เพื่อให้การตรวจสอบยอดคนในทะเบียนกองประจำการได้สะดวกว่ามีจำนวนทหารที่ถูกเข้ากองประจำการแผนกใดเท่าใด ได้ปลดจากกองประจำการแล้วเท่าใดค้างปลดเพราะเหตุใด เท่าใด ควรทำบัญชีงบบยอดจำนวนทะเบียนกองประจำการ ปิดไว้ที่ด้านในปกหน้าเล่ม ๑ ของแผนก และ พ .ศ. เดียวกันทุกแผนก และทุก พ.ศ. และจัดทำบัญชีสรุบบยอดจำนวนทะเบียนกองประจำการ แต่ละแผนกไว้ตรวจสอบ

ข้อ ๗ การขึ้นทะเบียนกองประจำการ

ตามพระราชบัญญัติรับราชการทหาร พ.ศ. ๒๔๙๗ ได้กำหนดบุคคลที่อยู่ในกำหนดที่จะต้องขึ้นทะเบียนกองประจำการ ได้แก่ บุคคลตามมาตรา ๙ มาตรา ๑๐ และ มาตรา ๑๑ จะต้องขึ้นทะเบียนกองประจำการและรับราชการในกองประจำการจนครบกำหนด เว้นแต่ผู้มีคุณสมบัติพิเศษหรือเหตุการณ์พิเศษ จะให้อยู่ในกองประจำการน้อยกว่า ๒ ปี ได้ต่อเมื่อเข้าหลักเกณฑ์ตาม กฎกระทรวง ฉบับที่ ๒๔ (พ.ศ.๒๕๐๘) และกฎกระทรวงฉบับที่ ๓๒ (พ.ศ.๒๕๑๔) ทหารกองเกินที่ถูกเข้ากองประจำการ ให้รับขึ้นทะเบียนกองประจำการโดยไม่ชักช้า ตามมาตรา ๓๕ คือ

๗.๑ ทหารกองเกินที่กรรมการตรวจเลือกกำหนดให้เข้ากองประจำการตาม
กฎกระทรวงฉบับที่ ๓๗ (พ.ศ. ๒๕๑๖)

๗.๒ คนหลักเลี้ยงขัดขึ้นที่ส่งเข้ากองประจำการ ตามมาตรา ๓๓

๗.๓ นักเรียนทหารเมื่อมีอายุสิบแปดปีบริบูรณ์ขึ้นไป

๗.๔ ทหารประจำการที่ยังไม่เคยขึ้นทะเบียนกองประจำการ

๗.๕ บุคคลซึ่งร้องขอเข้ากองประจำการก่อนวันตรวจเลือกตามข้อ (๒) แห่ง

กฎกระทรวงฉบับที่ ๓๕ (พ.ศ.๒๕๑๖)

๗.๖ ผู้สำเร็จการฝึกวิชาทหารตามกฎหมายว่าด้วยการส่งเสริมการฝึก วิชา
ทหาร ตั้งแต่ชั้นปีที่ ๓ ขึ้นไป ให้ขึ้นทะเบียนกองประจำการ ตามมาตรา ๙ วรรคสาม

๗.๗ บุคคลที่กรมตำรวจตกลงไว้กับกระทรวงกลาโหม ซึ่งกระทรวงกลาโหม ส่ง
รายชื่อให้ขึ้นทะเบียนกองประจำการ

๗.๘ บุคคลที่อาสาสมัครไปช่วยทำการรบภายนอกประเทศที่กระทรวงกลาโหม
กำหนด ให้ขึ้นทะเบียนกองประจำการเป็นกรณีพิเศษ ตามคำสั่ง รมว.กท. ลง ๒๓ ก.ย.๙๓

๗.๙ บุคคลที่ถูกเรียกเข้าฝึกวิชาทหาร หรือเรียกระดมพล โดยวิธีเรียกอย่างทหาร
ใหม่ ที่รับราชการกองประจำการติดต่อกันครบ ๑๒ เดือนแล้ว

๗.๑๐ บุคคลที่เข้ารับการฝึกและอบรมเป็นพลอาสาพิเศษ

ในการขึ้นทะเบียนกองประจำการนี้ ถ้าคนใดมีเหตุสุดวิสัยไม่สามารถจะส่งตัวมาขึ้น
ทะเบียนกองประจำการได้ เช่น ไปปฏิบัติหน้าที่ห่างไกล หรือตาย ก็ให้ถือหลักฐานตามบัญชีทหารกองเกินที่มี
อยู่ ขึ้นทะเบียนกองประจำการ แต่ไม่ต้องลงลายมือชื่อ หรือพิมพ์ลายนิ้วแม่มือขวาของผู้ขึ้นทะเบียน ให้บันทึก
ในบรรทัดลงลายมือชื่อไว้ว่า “ ตัวไปราชการสงคราม ” หรือ “ ตาย ” และไม่ต้องลงชื่อผู้นำขึ้นทะเบียน ผู้ที่ได้ขึ้น
ทะเบียนตามบัญชีทหารกองเกินนี้ ให้ถือเสมือนเป็นผู้ที่ได้ขึ้นทะเบียนเป็นทหารกองประจำการทุกประการ ตาม
คำสั่ง กท. ลับที่ ๑๒๑๑๕ / ๙๖ ลง ๖ ส.ค. ๙๖

ข้อ ๘ การนำตัวขึ้นทะเบียนกองประจำการ

การขึ้นทะเบียนกองประจำการของบุคคลที่กล่าวในข้อ ๗ ให้มีผู้นำขึ้นทะเบียนกอง
ประจำการดังนี้

๘.๑ ทหารกองเกินที่ถูกเข้ากองประจำการในวันตรวจเลือก นักเรียนทหาร ทหาร
ประจำการ บุคคลซึ่งร้องขอเข้ากองประจำการก่อนวันตรวจเลือก ผู้สำเร็จการฝึกวิชาทหารตั้งแต่ชั้นปีที่ ๓ ขึ้น
ไป บุคคลที่กรมตำรวจตกลงไว้กับกระทรวงกลาโหม บุคคลที่อาสาสมัครไปช่วยทำการรบภายนอกประเทศ
บุคคลที่ถูกเรียกเข้าฝึกวิชาทหารหรือเรียกระดมพล โดยวิธีเรียกอย่างทหารใหม่ ให้เจ้าหน้าที่ฝ่ายรับคนเป็น
ผู้นำขึ้นทะเบียนกองประจำการ

๘.๒ ทหารกองเกินที่ถูกเข้ากองประจำการ ซึ่งนายอำเภอท้องที่ที่รับเข้ารับการตรวจ
เลือกเป็นผู้ออกหมายนัด และส่งเข้ากองประจำการภายหลังวันตรวจเลือกฯ ให้นายอำเภอท้องที่ที่เป็น
ภูมิลำเนาทหาร เป็นผู้นำขึ้นทะเบียนกองประจำการ

๘.๓ คนหลักเลี้ยงชีวิตซึ่งส่งเข้ากองประจำการ ตามมาตรา ๓๓ ซึ่งผู้ว่าราชการ
จังหวัดได้ส่งเข้ากองประจำการภายหลังวันตรวจเลือก ให้ปลัดจังหวัดเป็นผู้นำขึ้นทะเบียนกองประจำการ

ข้อ ๙ หน่วยทหารซึ่งทำหน้าที่ขึ้นทะเบียนกองประจำการ

หน่วยทหารซึ่งทำหน้าที่ขึ้นทะเบียนกองประจำการให้ขึ้น มี ๒ ระดับ คือ ระดับ
มณฑลทหารบก และสำนักงานสัสดีกรุงเทพมหานคร / สำนักงานสัสดีจังหวัด โดยมีสัสดีมณฑลทหารบกและ
สัสดีกรุงเทพมหานคร / สัสดีจังหวัด เป็นเจ้าพนักงานทะเบียนตามลำดับ ฉะนั้น หน่วยทหารต้นสังกัดหรือ
ฝ่ายรับคนซึ่งนำตัวไปขึ้นทะเบียนกองประจำการ ให้ปฏิบัติดังนี้

๙.๑ หน่วยราชการ (ฝ่ายรับคน , หน่วยต้นสังกัด) ที่ตั้งอยู่ในกรุงเทพมหานคร
เฉพาะผู้ที่มีภูมิลำเนาทหารอยู่ในกรุงเทพมหานคร ให้นำตัวไปขึ้นทะเบียนที่สำนักงานสัสดีกรุงเทพมหานคร
ส่วนผู้ที่มีภูมิลำเนาทหารอยู่ในท้องที่จังหวัดอื่น ให้นำตัวไปขึ้นทะเบียนที่ฝ่ายสรรพกำลังมณฑล ทหารบกที่
๑๑

๙.๒ หน่วยราชการ (ฝ่ายรับคน , หน่วยต้นสังกัด) ที่ตั้งอยู่จังหวัดอื่นนอกเขต
กรุงเทพมหานคร และเป็นที่ตั้งของมณฑลทหารบก เฉพาะผู้ที่มีภูมิลำเนาทหารอยู่ในท้องที่จังหวัดนั้น ให้นำตัว
ไปขึ้นทะเบียนที่สำนักงานสัสดีจังหวัดนั้น ส่วนผู้ที่มีภูมิลำเนาทหารอยู่ในท้องที่จังหวัดอื่น ให้นำตัวไปขึ้น
ทะเบียนกองประจำการ ที่ฝ่ายสรรพกำลังมณฑลทหารบกนั้น ๆ แล้วแต่กรณี

๙.๓ หน่วยราชการ (ฝ่ายรับคน , หน่วยต้นสังกัด) ที่ตั้งอยู่จังหวัดอื่นนอกเขต
กรุงเทพมหานคร แต่มิใช่เป็นที่ตั้งของมณฑลทหารบก ให้นำตัวไปขึ้นทะเบียนที่สำนักงานสัสดีจังหวัดนั้น เพื่อ
ขึ้นทะเบียนกองประจำการ (แบบ สด.๓) แทนผู้ซึ่งมีภูมิลำเนาทหารอยู่ในท้องที่จังหวัดอื่น

ข้อ ๑๐ การขึ้นทะเบียนกองประจำการแทน

๑๐.๑ สำหรับบุคคลตามข้อ ๗ .๓ ถึง ๗ .๑๐ ถ้าสังกัดหน่วยทหารหรือตำรวจ ซึ่ง
ตั้งอยู่ต่างจังหวัดที่เป็นภูมิลำเนาทหารของบุคคลนั้น ให้สัสดีมณฑลทหารบกหรือผู้แทนเป็นเจ้าพนักงาน
ทะเบียน ดำเนินการขึ้นทะเบียนกองประจำการแทน แต่ถ้าจังหวัดที่ตั้งของหน่วยนั้น มิใช่เป็นที่ตั้งมณฑล
ทหารบก ก็ให้สัสดีจังหวัดหรือผู้แทนที่ตั้งหน่วยนั้น ๆ เป็นผู้ขึ้นทะเบียนกองประจำการ

๑๐.๒ เมื่อได้จัดการขึ้นทะเบียนกองประจำการตามข้อ ๑๐ .๑ แล้ว ให้ส่งทะเบียน
กองประจำการไปให้สัสดีจังหวัดที่ผู้ขึ้นทะเบียนกองประจำการ มีภูมิลำเนาทหารอยู่ เพื่อตรวจสอบเลข
เครื่องหมายในทะเบียนกองประจำการ

๑๐.๓ เมื่อสัสดีจังหวัดที่เป็นภูมิลำเนาทหารได้รับทะเบียนกองประจำการที่ขึ้นแทน
แล้ว ให้ตรวจสอบ ถ้าเป็นการถูกต้อง ให้ดำเนินการลงเลขเครื่องหมายในทะเบียนกองประจำการและแจ้งเลข
เครื่องหมายให้หน่วยที่ขึ้นทะเบียนกองประจำการแทนนั้นทราบ เพื่อแจ้งให้หน่วยที่นำบุคคลมาขึ้นทะเบียนกอง
ประจำการทราบต่อไป

ข้อ ๑๑ การส่งบัญชีรายชื่อผู้ซึ่งขึ้นทะเบียนแผนกทหารบก

เมื่อสำนักงานสถิติจังหวัดซึ่งได้ขึ้นทะเบียนแผนกทหารบกให้แก่บุคคลใดแล้ว ให้ส่ง บัญชีรายชื่อ พร้อมรายงานนำส่งทะเบียนกองประจำการ นักเรียนทหารและทหารประจำการ แผนกทหารบก ไปยังฝ่ายสรรพกำลังมณฑลทหารบก แล้วให้จัดทำบัญชีรายชื่อนักเรียนทหารและทหารประจำการนั้น ๆ โดย อนุโลม ใช้บัญชีคนที่ส่งเข้ากองประจำการ (แบบ สด.๑๘) แจกไปให้ฝ่ายสรรพกำลังจังหวัดทหารบกที่ปกครอง เขตพื้นที่จังหวัดนั้นทราบด้วยทุกราว เพื่อจังหวัดทหารบกนั้นจะได้ลงสมุดทะเบียนทหารกองประจำการไว้ ตรวจสอบ

ข้อ ๑๒ การนำตัวผู้สำเร็จการศึกษาทหารขึ้นทะเบียนและปลดเป็นทหารกองหนุนโดยมิ ต้องเข้ารับราชการในกองประจำการ ดำเนินการดังต่อไปนี้

๑๒.๑ นรต. , ศูนย์ฝึก มทบ., หน่วยฝึก จทบ. หรือหน่วยที่ ทบ. มอบหมาย ให้ เป็นหน้าที่ ฯ นำตัวนักศึกษาวิชาทหารที่จะขึ้นทะเบียนกองประจำการไปยังสำนักงานสถิติจังหวัดตาม ภูมิภาคทหารหรือสำนักงานสถิติจังหวัดที่มีอำนาจขึ้นทะเบียนแทน แล้วแต่กรณี พร้อมด้วยหลักฐาน คือ

๑๒.๑.๑ บัญชีรายชื่อขอนำตัวขึ้นทะเบียนกองประจำการและนำปลด (แบบ สด.๔๒) แยกเป็นจังหวัดตามภูมิภาคทหารของ นศท. จังหวัดละ ๒ ชุด โดยกรอกข้อความลง ทุกช่อง เว้นช่อง “เครื่องหมาย” “ขนาด” และ “ขึ้นทะเบียนกองประจำการและปลดวัน เดือน พ.ศ.”

๑๒.๑.๒ สมุดประจำตัวทหารกองหนุนประเภทที่ ๑ ติดหนังสือสำคัญ (แบบ สด.๘) ซึ่งได้จัดการตีรูปถ่ายตามขนาดรูปถ่ายในหน้า ๓ และจัดการกรอกข้อความลงในสมุด ประจำตัวทหาร กองหนุนประเภทที่ ๑ ตามข้อบังคับ กท . ว่าด้วยสมุดประจำตัวทหารกองหนุนประเภท ที่ ๑ วรรคหน้า ๓ บรรทัด “ เครื่องหมาย “ และหน้า ๔ บรรทัด “ รุ่นปีที่ปลด พ.ศ.” คนละ ๑ เล่ม

๑๒.๑.๓ แบบประวัติทหารบก ทบ .๑๐๐ - ๐๗๕ โดยกรอกข้อความลงทุก รายการ เว้นรายการที่ ๑ บรรทัด “ เครื่องหมาย “ และรายการที่ ๖ ถึงรายการที่ ๑๐ คนละ ๑ ชุด (หน่วยนำ ปลดจัดทำ ๒ ชุด เก็บไว้ ๑ ชุด)

๑๒.๑.๔ ใบสำคัญ (แบบ สด.๙) ของผู้ขึ้นทะเบียน

๑๒.๑.๕ หนังสือสำคัญประจำตัวแสดงวิทยฐานะสอบได้วิชาทหารของผู้ขึ้น ทะเบียนนั้น ๆ

๑๒.๒ ฝ่ายสรรพกำลัง มทบ. หรือสำนักงานสถิติจังหวัดที่ขึ้นทะเบียนแทน เมื่อได้รับ ตัว นศท. พร้อมด้วยหลักฐานต่าง ๆ ตามข้อ ๑๒ .๑.๑ ถึงข้อ ๑๒ .๑.๕ จากหน่วยที่นำตัวขึ้นทะเบียนตามข้อ ๑๒.๑ แล้ว ให้ดำเนินการขึ้นทะเบียนกองประจำการ (แบบ สด. ๓) วั่นบรรทัด “เครื่องหมาย” คนละ ๒ ชุด เสร็จแล้วส่งทะเบียนกองประจำการและหลักฐานต่าง ๆ ที่รับจากหน่วยที่นำขึ้นทะเบียน ไปยังสำนักงานสถิติ จังหวัดตามภูมิภาคทหาร

๑๒.๓ สำนักงานสถิติจังหวัดตามภูมิภาคทหาร เมื่อได้รับตัว นศท. . พร้อมด้วย หลักฐานต่าง ๆ ตามข้อ ๑๒ .๑.๑ ถึงข้อ ๑๒ .๑.๕ จากหน่วยที่นำตัวขึ้นทะเบียนกองประจำการตาม ข้อ ๑๒.๑ แล้วดำเนินการดังนี้

๑๒.๓.๑ ตรวจสอบหลักฐานบัญชีรายชื่อขอนำเข้าตัวขึ้นทะเบียนกอง
ประจำการ ฯ (แบบ สด .๔๒) กับบัญชีรายชื่อทหารกองเกินและทหารกองหนุนประเภทที่ ๒ (แบบ สด .๒๗)
ของจังหวัดให้ตรงกัน แล้วจัดการขึ้นทะเบียนกองประจำการ (แบบ สด.๓) คนละ ๒ ชุด และบันทึกปลดในหลัง
ทะเบียนกองประจำการ ถ้าหลักฐานไม่ตรงกันให้ผู้ขึ้นทะเบียนแก้ไขบัญชีรายชื่อ ขอนำเข้าตัวขึ้นทะเบียนกอง
ประจำการและนำปลด (แบบ สด .๔๒) ให้ถูกต้องก่อนโดยขีดฆ่าข้อความเดิมด้วยหมึกแดง เขียนข้อความที่ถูก
ต่อหรือได้ข้อความเดิมที่ผิดด้วยหมึกดำและลงชื่อกำกับไว้ทั้ง ๓ ชุด

๑๒.๓.๒ กรอกข้อความในบัญชีรายชื่อขอนำเข้าตัวขึ้นทะเบียนกองประจำการ
และนำปลด (แบบ สด.๔๒) ช่อง “เครื่องหมาย” “ขนาด” และ “ขึ้นทะเบียนกองประจำการและปลดวัน เดือน
พ.ศ.” ที่ว่างให้ครบถ้วนทุกช่องทั้ง ๓ ชุด

๑๒.๓.๓ กรอกข้อความในสมุดประจำตัวทหารกองหนุนประเภทที่ ๑ หน้า
๑ บรรทัด “เครื่องหมาย” หน้า ๔ บรรทัด “รุ่นปีที่ปลด พ.ศ.” และหน้า ๔ แล้วจัดการออกหนังสือสำคัญ
(แบบ สด.๘) ที่ติดอยู่ในสมุดประจำตัว ฯ นั้น ส่งไปยังอำเภอภูมิลำเนาทหารของผู้นั้น พร้อมกับบัญชีรับหนังสือ
สำคัญ (แบบ สด.๒๘) และใบสำคัญ (แบบ สด.๙) เพื่อดำเนินการต่อไป

๑๒.๓.๔ กรอกข้อความในประวัติทหารบก ทบ . ๑๐๐ - ๐๗๕ รายการที่ ๑
บรรทัด “เครื่องหมาย” และรายการที่ ๖ เท่าที่จะกรอกได้

๑๒.๓.๕ ส่งบัญชีรายชื่อขอนำเข้าตัวขึ้นทะเบียนกองประจำการและนำปลด
(แบบ สด.๔๒) คืนหน่วยที่นำเข้าตัวขึ้นทะเบียน ตามข้อ ๑๒ .๑ จำนวน ๑ ชุด แล้วส่ง จทบ .ที่จังหวัดนั้นอยู่ในเขต
พื้นที่ จำนวน ๑ ชุด พร้อมด้วยเอกสารตามข้อ ๑๒.๓.๔

๑๒.๓.๖ ส่งทะเบียนกองประจำการ (แบบ สด .๓) จำนวน ๑ ชุดไปเก็บที่
ฝ่ายสรรพกำลัง มทบ.

๑๒.๓.๗ คัดรายชื่อ นศท.ที่ปลดเป็นทหารกองหนุนประเภทที่ ๑ ลงในบัญชี
ทหารกองหนุน (ตพ.๒) ของจังหวัดไว้เป็นหลักฐานในการควบคุมต่อไป

๑๒.๔ สำนักงานสัสดีจังหวัดตามภูมิลำเนาทหารเมื่อได้รับหลักฐานต่าง ๆ จากหน่วย
ที่ได้ขึ้นทะเบียนแทนตามข้อ ๑๒.๒ ดำเนินการดังนี้

๑๒.๔.๑ ตรวจสอบหลักฐานบัญชีรายชื่อขอนำเข้าตัวขึ้นทะเบียนกอง
ประจำการและนำปลด (แบบ สด .๔๒) กับบัญชีรายชื่อทหารกองเกินและทหารกองหนุนประเภทที่ ๒ (แบบ
สด.๒๗) ของจังหวัดให้ถูกต้องตรงกัน และลงเลขเครื่องหมายในทะเบียนกองประจำการ (แบบ สด.๓) และ
บันทึกปลดในหลังทะเบียนกองประจำการ ถ้าหลักฐานไม่ตรงกันให้สัสดีจังหวัดแก้ไขบัญชีรายชื่อขอนำเข้าตัวขึ้น
ทะเบียนกองประจำการและนำปลด (แบบ สด.๔๒) ให้ถูกต้องทำนองเดียวกับข้อ ๑๒.๓.๑ แล้วลงชื่อกำกับไว้

๑๒.๔.๒ ถ้าปรากฏว่าเป็นผู้ที่ย้ายภูมิลำเนาทหารไปอยู่ในท้องที่จังหวัดอื่น
ให้สัสดีจังหวัดขีดฆ่ารายชื่อในบัญชีขอนำเข้าตัวขึ้นทะเบียนกองประจำการ ฯ (แบบสด.๔๒) ด้วยหมึกแดง และ
หมายเหตุให้ทราบว่าย้ายภูมิลำเนาไปอยู่ในจังหวัดใด แล้วลงชื่อกำกับไว้ จัดการส่งทะเบียนกองประจำการ ,
สมุดประจำตัวทหารกองหนุนประเภทที่ ๑ ติดหนังสือสำคัญ (แบบ สด.๘) และประวัติทหารบก ทบ. ๑๐๐ - ๐๗๕

ของ นศท. ผู้ นั้น คือนหน่วยที่นำตัวขึ้นทะเบียนกองประจำการ พร้อมกับชี้แจงให้ทราบเรื่อง เพื่อดำเนินการใหม่ต่อไป

๑๒.๔.๓ ดำเนินการเกี่ยวกับหลักฐานต่าง ๆ เช่นเดียวกับ

ข้อ ๑๒.๓.๕ ถึงข้อ ๑๒.๓.๗

๑๒.๕ จทบ .ที่ปกครองเขตพื้นที่ เมื่อได้รับบัญชีรายชื่อขอนำตัวขึ้นทะเบียนกองประจำการและนำปลด (แบบ สด.๔๒) , ประวัติทหารบก ทบ.๑๐๐ - ๐๗๕ จากสำนักงานสัสดีจังหวัดภูมิลำเนาทหารแล้ว ให้ดำเนินการดังนี้

๑๒.๕.๑ คัดรายชื่อลงในสมุดทะเบียนทหารกองประจำการ ทบ . ๑๐๐ - ๐๔๓ ของ จทบ.

๑๒.๕.๒ คัดรายชื่อลงในบัญชีทหารกองหนุน (ตพ.๒) ของ จทบ.

๑๒.๕.๓ เก็บประวัติทหาร ทบ. ๑๐๐ - ๐๗๕ ไว้เป็นหลักฐานในการควบคุมต่อไป

๑๒.๖ หน่วยที่นำตัวขึ้นทะเบียน ตามที่กล่าวในข้อ ๑๒ .๑ เมื่อได้รับบัญชีรายชื่อขอนำตัวขึ้นทะเบียนกองประจำการและนำปลด (แบบ สด .๔๒) คืบจากสำนักงานสัสดีจังหวัดแล้ว ให้ดำเนินการดังต่อไปนี้

๑๒.๖.๑ กรอกข้อความในประวัติทหารบก ทบ . ๑๐๐ - ๐๗๕ รายการที่ ๑ บรรทัด “เครื่องหมาย” และรายการที่ ๖ เท่าที่จะกรอกได้ เสร็จแล้วจัดส่งให้ กสร.ทบ.

๑๒.๖.๒ เก็บบัญชีรายชื่อขอนำตัวขึ้นทะเบียนกองประจำการและนำปลด (แบบ สด.๔๒) ไว้เป็นหลักฐานในการตรวจสอบต่อไป

๑๒.๗ หน่วยที่นำตัวขึ้นทะเบียน ตามที่กล่าวในข้อ ๑๒ .๑ เมื่อได้รับแจ้งจากสัสดีจังหวัดว่า นศท. . ที่นำตัวขึ้นทะเบียนกองประจำการและนำปลดนั้น ได้ย้ายภูมิลำเนาทหารไปอยู่จังหวัดอื่น พร้อมกับหลักฐานต่าง ๆ คือ ตามที่กล่าวในข้อ ๑๒ .๔.๒ แล้ว ให้จัดทำหลักฐานใหม่ตามที่กล่าวในข้อ ๑๒ .๑.๑ ถึงข้อ ๑๒ .๑.๗ ส่งไปสำนักงานสัสดีจังหวัดที่เป็นภูมิลำเนาทหารใหม่ พร้อมกับทะเบียนกองประจำการ ให้สัสดีจังหวัดจัดการแก้ไขภูมิลำเนาทหารใหม่ในทะเบียนกองประจำการ และดำเนินการเช่นเดียวกับที่กล่าวในข้อ ๑๒.๓

๑๒.๘ อำเภอหรือเขตหรือกิ่งอำเภอ เมื่อได้รับสมุดประจำตัวทหารกองหนุนประเภทที่ ๑ ดิดหนังสือสำคัญ (แบบ สด .๘) ของ นศท. ที่ปลดเป็นทหารกองหนุน พร้อมด้วยบัญชีรับหนังสือสำคัญ (แบบ สด.๒๘) และใบสำคัญ (แบบ สด.๙) ตามที่กล่าวในข้อ ๑๒.๓.๓ แล้ว ให้ สัสดีอำเภอ / เขตหรือ สัสดีกิ่งอำเภอ ดำเนินการดังนี้

๑๒.๘.๑ บันทึกหลังบัญชีทหารกองเกิน (แบบ สด .๑) บรรทัด ”เข้ากองประจำการแผนก.....วันที่.....เดือน.....พ.ศ..... “ “เครื่องหมาย.....” และวันปลดเป็นกองหนุนประเภทที่ ๑ ทุกชั้นกองหนุน ตลอดจนพันราชการทหารประเภทที่ ๑ และบรรทัด “ตามเรื่องฉบับที่” ตามที่ปรากฏในหนังสือสำคัญ แล้วลงชื่อผู้บันทึกกำกับไว้

๑๒.๘.๒ บันทึกต้นข้าวใบสำคัญ (แบบ สด.๙) ที่เส้นทาบเฉียงซ้าย ด้วยหมึกแดง ในลักษณะจำหน่ายเข้ากองประจำการ เช่น บันทึกว่า “ เข้ากองประจำการ เมื่อวันที่ ๕ มีนาคม พ .ศ. ๒๕๓๔ ได้ทำลายใบสำคัญแล้ว ” แล้วลงชื่อผู้บันทึกกำกับไว้ แล้วทำลายใบสำคัญ (แบบ สด.๙) ของผู้นั้นเสีย

๑๒.๘.๓ จัดการมอบสมุดประจำตัวทหารกองหนุนประเภทที่ ๑ ติดหนังสือสำคัญ (แบบ สด.๘) ให้ตัวรับไป โดยลงชื่อรับในบัญชีรับหนังสือสำคัญ เสร็จแล้วส่งบัญชีรับหนังสือสำคัญ (แบบ สด.๒๘) คืนจังหวัด

๑๒.๙ ผู้สำเร็จการฝึกวิชาทหารซึ่งต้องนำตัวขึ้นทะเบียนกองประจำการแล้วปลดเป็นทหารกองหนุนโดยมิต้องเข้ารับราชการในกองประจำการนั้น ถ้าตัวกำลังอุปสมบทเป็นพระภิกษุอยู่ ก็ให้นำตัวขึ้นทะเบียนกองประจำการได้ (คำสั่ง รมว.กท. ลง เม.ย. ๑๕ ท้ายหนังสือ รด.ที่ ๑๑๘๓๖/๐๕ ลง ๕.ค.๐๕)

ข้อ ๑๓ การขึ้นทะเบียนข้าราชการตำรวจเป็นตำรวจกองประจำการ

ผู้ที่ร้องขอเข้าเป็นตำรวจกองประจำการ ซึ่งกรมตำรวจได้ทำความตกลงกับกระทรวงกลาโหมนั้น เมื่อกระทรวงกลาโหมสั่งให้ขึ้นทะเบียนกองประจำการได้แล้ว ให้ดำเนินการดังนี้

๑๓.๑ ข้าราชการตำรวจที่สำเร็จชั้นอุดมศึกษา ซึ่งได้รับหมายเรียกแล้ว ให้ ขึ้นทะเบียนกองประจำการเป็นทหารกองประจำการ และให้ขึ้นทะเบียนกองประจำการในปีที่ถูกเรียก

๑๓.๒ จังหวัดที่ตำรวจไม่ได้แจ้งจำนวนคนขอเรียกต่อผู้ว่าราชการจังหวัดภายหลังมีเหตุการณ์จำเป็นต้องรับคนจังหวัดนั้น ซึ่งร้องขอเข้ากองประจำการตำรวจ และทางตำรวจได้รับตัวไว้รับราชการแล้วและได้รับหมายเรียกแล้ว ให้ขึ้นทะเบียนเป็นตำรวจกองประจำการเป็นกรณีพิเศษได้ โดยขึ้นทะเบียนกองประจำการในปีที่ถูกเรียก

๑๓.๓ กรณีที่กรมตำรวจยื่นบัญชีขอเรียกคนต่อผู้ว่าราชการจังหวัด และ ผู้ว่าราชการจังหวัดได้เปลี่ยนคนให้แล้ว ให้ขึ้นทะเบียนกองประจำการเป็นตำรวจกองประจำการไปตามนั้นในปีที่ขอเรียก

๑๓.๔ ข้าราชการตำรวจซึ่งกำลังรับการฝึกอบรมในโรงเรียนตำรวจ เมื่อมีอายุ ๑๘ ปี บริบูรณ์ขึ้นไป ให้นำตัวขึ้นทะเบียนกองประจำการได้ตั้งแต่วันเข้าเป็นนักเรียน โดยไม่ต้องรอไป จนถึงเวลาที่ ได้รับหมายเรียกเข้ารับราชการทหาร และไม่ต้องยื่นบัญชีขอเรียกไว้ก่อนด้วย

ส่วนผู้ที่ได้รับหมายเรียกหรืออยู่ในกำหนดเรียกเข้ารับราชการ จะนำตัวขึ้นทะเบียนกองประจำการไม่ได้ เว้นแต่ปีผู้นั้นได้รับหมายเรียกหรืออยู่ในกำหนดเรียกเข้ารับราชการทหารในจังหวัดใด ซึ่งกรมตำรวจไม่ขอเรียกเกณฑ์บุคคลเข้าเป็นตำรวจกองประจำการ ให้ขึ้นทะเบียน กองประจำการเป็นกรณีพิเศษได้

ข้อ ๑๔ วิธีดำเนินการขึ้นทะเบียนกองประจำการให้ข้าราชการตำรวจ

๑๔.๑ กรณีตามข้อ ๑๓.๑ , ๑๓.๒ และ ๑๓.๔ วรรคสอง เมื่อกระทรวงกลาโหมสั่งให้ขึ้นทะเบียนกองประจำการเป็นกรณีพิเศษได้แล้ว ให้หน่วยต้นสังกัดนำตัวไปขอขึ้นทะเบียนกองประจำการตามหน่วยต่าง ๆ ดังนี้

๑๔.๑.๑ ข้าราชการตำรวจที่รับราชการอยู่ในเขตกรุงเทพมหานครและมี
ภูมิลำเนาทหารอยู่ในเขตกรุงเทพมหานคร ให้นำตัวไปขึ้นทะเบียนกองประจำการต่อสำนักงานสัสดี
กรุงเทพมหานคร ถ้ามีภูมิลำเนาทหารอยู่ในท้องที่จังหวัดอื่น ให้นำตัวไปขึ้นทะเบียนต่อฝ่ายสรรพกำลังมณฑล
ทหารบกที่ ๑๑

๑๔.๑.๒ ข้าราชการตำรวจที่รับราชการอยู่ในท้องที่จังหวัดอื่นถ้าเป็นผู้มี
ภูมิลำเนาทหารอยู่ในจังหวัดนั้น ให้นำตัวขึ้นทะเบียนกองประจำการที่สำนักงานสัสดีจังหวัดนั้น ส่วนผู้ที่มี
ภูมิลำเนาทหารอยู่ในท้องที่จังหวัดอื่น ถ้าเป็นจังหวัดที่ฝ่ายสรรพกำลังมณฑลทหารบกตั้งอยู่ ให้นำตัวขึ้น
ทะเบียนกองประจำการที่ฝ่ายสรรพกำลังมณฑลทหารบก

๑๔.๑.๓ ข้าราชการตำรวจที่รับราชการอยู่ในท้องที่จังหวัดซึ่งมิใช่เป็นที่ตั้ง
ของฝ่ายสรรพกำลังมณฑลทหารบก ทั้งที่มีภูมิลำเนาทหารอยู่ในท้องที่จังหวัดนั้นและจังหวัดอื่น ให้นำตัวขึ้น
ทะเบียนกองประจำการต่อสำนักงานสัสดีจังหวัดที่ข้าราชการตำรวจรับราชการอยู่นั้นทั้งหมด

๑๔.๒ กรณีตามข้อ ๑๓ .๓ ดำเนินการขึ้นทะเบียนกองประจำการเช่นเดียวกันกับการ
ขึ้นทะเบียนกองประจำการเป็นทหารกองประจำการ

๑๔.๓ กรณีตามข้อ ๑๓ .๔ วรรคแรก ให้ผู้บังคับการหรือผู้กำกับการ แล้วแต่กรณี
เป็นผู้ดำเนินการนำข้าราชการตำรวจซึ่งกำลังรับการฝึกอบรมในโรงเรียนตำรวจ ไปขอขึ้นทะเบียนกอง
ประจำการต่อฝ่ายสรรพกำลังมณฑลทหารบกหรือสำนักงานสัสดีจังหวัด แล้วแต่กรณี ดังนี้

๑๔.๓.๑ ข้าราชการตำรวจซึ่งกำลังรับการฝึกอบรมในโรงเรียนตำรวจ ที่ตั้ง
อยู่ในเขตกรุงเทพมหานคร และมีภูมิลำเนาทหารอยู่ในกรุงเทพมหานคร ให้นำขึ้นทะเบียนกองประจำการที่
สำนักงานสัสดีกรุงเทพมหานคร ถ้ามีภูมิลำเนาอยู่จังหวัดอื่น ให้นำตัวขึ้นทะเบียนกองประจำการที่ฝ่ายสรรพ
กำลังมณฑลทหารบกที่ ๑๑

๑๔.๓.๒ ข้าราชการตำรวจซึ่งกำลังรับการฝึกอบรมในโรงเรียนตำรวจ ที่ตั้ง
อยู่ในเขตท้องที่จังหวัดใด และมีภูมิลำเนาทหารอยู่ในท้องที่จังหวัดนั้น ให้นำตัวขึ้นทะเบียนกองประจำการที่
สำนักงานสัสดีจังหวัดนั้น แต่ถ้าเป็นผู้ที่มีภูมิลำเนาทหารอยู่ในท้องที่จังหวัดอื่น และจังหวัด ที่ตั้งโรงเรียนนั้น
อยู่ในเขตมณฑลทหารบก ให้นำตัวขึ้นทะเบียนกองประจำการที่ฝ่ายสรรพกำลังมณฑลทหารบกนั้น

๑๔.๓.๓ ข้าราชการตำรวจซึ่งกำลังรับการฝึกอบรมในโรงเรียนตำรวจและ
จังหวัดที่โรงเรียนนั้นตั้งอยู่ ไม่ใช่ที่ตั้งมณฑลทหารบก ให้นำตัวไปขึ้นทะเบียนกองประจำการที่สำนักงานสัสดี
จังหวัดที่โรงเรียนตำรวจนั้นตั้งอยู่ทั้งหมด

ข้อ ๑๕ การขึ้นทะเบียนกองประจำการเป็นกรณีพิเศษให้กับข้าราชการตำรวจที่รับ
หมายเรียกแล้ว ตามข้อ ๑๓ .๑ , ๑๓.๒ และ ๑๓ .๔ วรรคสอง ให้ดำเนินการให้เสร็จสิ้นก่อนวันทำการตรวจ
เลือกของจังหวัดของจังหวัดนั้น

ข้อ ๑๖ ในกรณีที่การดำเนินการขึ้นทะเบียนกองประจำการล่าช้ากว่าที่กำหนดไว้ในข้อ ๑๕
ให้ล่วงวันรับราชการเป็นวันที่ ๑ เมษายน ของปีนั้น

ข้อ ๑๗ เมื่อขึ้นทะเบียนกองประจำการไว้แล้ว จะถอนทะเบียนกองประจำการ หรือถอนรายชื่อออกจากบัญชีที่กรมตำรวจขึ้นทะเบียนไว้ไม่ได้

ข้อ ๑๘ การเขียนทะเบียนกองประจำการ (แบบ สด.๓) ให้ปฏิบัติดังนี้

๑๘.๑ การเขียนข้อความผู้ที่ร้องขอเข้ากองประจำการในทะเบียนกองประจำการ คือ ผู้ที่มีอายุต่ำกว่ากำหนดเรียก หรือผู้ที่มีคุณสมบัติพิเศษตามกฎหมายกระทรวง ฯ ถ้าร้องขอเข้ากองประจำการตามแผนกใด เหล่าใด หรือพรรคใด ให้เขียนข้อความในทะเบียนบรรทัด เพราะ..... ดังต่อไปนี้

๑๘.๑.๑ นักเรียนนายสิบทหารบกทุกเหล่า เขียนว่า “ร้องขอเข้ากองประจำการเป็นนักเรียนนายสิบทหารบก”

๑๘.๑.๒ นักเรียนจ่าทหารเรือทุกพรรคทุกเหล่า เขียนว่า “ร้องขอเข้ากองประจำการเป็นนักเรียนจ่าทหารเรือ”

๑๘.๑.๓ นักเรียนจ่าทหารอากาศทุกเหล่า เขียนว่า “ร้องขอเข้ากองประจำการเป็นนักเรียนจ่าทหารอากาศ”

๑๘.๑.๔ ผู้ที่ความรู้ความสามารถในวิชาการพิเศษ ซึ่งกองทัพบก กองทัพเรือ และกองทัพอากาศ ประสงค์จะรับตัวไว้รับราชการในเหล่าใด และพรรคใด ให้เขียนตามเหล่าหรือ พรรคนั้น ๆ เช่น เขียนว่า “ร้องขอเข้ากองประจำการเป็นทหารดุริยางค์ทหารบก” หรือ “ร้องขอเข้ากองประจำการเป็นทหารเหล่าพลาธิการทหารเรือ” หรือ “ร้องขอเข้ากองประจำการเป็นทหารเหล่าช่างโยธาทหารอากาศ” เป็นต้น

๑๘.๑.๕ ตำรวจที่ได้รับการศึกษาอบรมในโรงเรียนตำรวจ เขียนว่า “ร้องขอเข้ากองประจำการ เพื่อเข้ารับการอบรมในโรงเรียนตำรวจ”

๑๘.๑.๖ ผู้ที่มีคุณสมบัติพิเศษหรือผู้ที่สำเร็จจากการฝึกวิชาทหารซึ่งจะอยู่ในกองประจำการน้อยกว่า ๒ ปี เขียนว่า “ร้องขอเข้ากองประจำการ” ส่วนผู้ที่ไม่ได้มีสิทธิลดวันรับราชการ แม้จะร้องขอเข้ากองประจำการ ก็ไม่ต้องเขียน บรรทัด เพราะ แต่อย่างไร ให้หมายเหตุในบัญชีคนที่ส่งเข้ากองประจำการ (แบบ สด.๑๘) ไว้ให้ทราบเท่านั้น

๑๘.๑.๗ นักเรียนนายร้อย นักเรียนนายเรือ นักเรียนนายเรืออากาศ และนักเรียนนายร้อยตำรวจ ให้เขียนว่า “ร้องขอเข้ากองประจำการเป็นนักเรียน ตามชื่อของโรงเรียนนั้น ๆ เช่น เขียนว่า “ร้องขอเข้ากองประจำการเป็นนักเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า” หรือ “ร้องขอเข้ากองประจำการเป็นนักเรียนนายเรือ หรือนักเรียนนายเรืออากาศ หรือนายร้อยตำรวจ” เป็นต้น

๑๘.๑.๘ บุคคลพลเรือนที่ยังมิได้เคยเป็นทหารกองประจำการเลย อาสาสมัครเป็นทหารไปช่วยสหประชาชาติทำการรบ ณ ประเทศเกาหลี เขียนว่า “อาสาไปช่วยสหประชาชาติทำการรบ ณ ประเทศเกาหลี”

ส่วนผู้ที่อาสาสมัครเป็นทหารไปช่วยทำการรบ ณ ประเทศอื่น ๆ ให้ปฏิบัติกรเขียนโดยอนุโลมตามวรรคแรก

๑๘.๑.๙ นักศึกษาวิทยาลัยแพทยศาสตร์ พระมงกุฎเกล้า เขียนว่า “
ร้องขอเข้ากองประจำการเป็นนักเรียนแพทย์ทหาร วิทยาลัยแพทยศาสตร์พระมงกุฎเกล้า”

๑๘.๑.๑๐ บุคคลที่เข้ารับการฝึกและอบรมเป็นพลอาสาพิเศษ เขียนว่า
“ร้องขอเข้ากองประจำการเพื่อรับการอบรมเป็นพลอาสาพิเศษ”

๑๘.๒ การขึ้นทะเบียนกองประจำการ ล้วงวันรับราชการ

๑๘.๒.๑ บุคคลซึ่งนำตัวขึ้นทะเบียนกองประจำการภายหลังวันบรรจุเข้ารับ
ราชการ ให้ล้วงวันรับราชการถึงวันบรรจุครั้งแรก เช่น บรรจุเข้าเป็นนักเรียนนายสิบ เมื่อ ๑
มีนาคม ๒๕๓๖ เพิ่งนำตัวขึ้นทะเบียนเมื่อ ๑ ตุลาคม ๒๕๓๘ ให้ล้วงวันขึ้นทะเบียน เมื่อ ๑ ตุลาคม ๒๕๓๘ ใน
บรรทัดเพราะ ให้ล้วงว่า “ร้องขอเข้ากองประจำการเป็นนักเรียนนายสิบทหารบก โดยเมื่อเข้ารับราชการวันที่ ๑
มีนาคม ๒๕๓๖ นั้น ยังไม่ได้ขึ้นทะเบียน” และต่อเลขเครื่องหมายของปี ๒๕๓๖ ดังนี้เป็นต้น

๑๘.๒.๒ บุคคลซึ่งนำตัวขึ้นทะเบียนกองประจำการภายหลังวันแต่งตั้งยศใน
กรณีบุคคลพลเรือน ได้ร้องขอเข้ารับราชการเป็นทหารประจำการ เมื่อได้รับการฝึกอบรมและเข้าหลักเกณฑ์จะ
ได้รับการแต่งตั้งยศเป็น ส.ต.เมื่อนำตัวขึ้นทะเบียนกองประจำการให้ล้วงวันรับราชการถึงวันได้รับการแต่งตั้งยศ
เป็น ส.ต.ครั้งแรก เช่น บรรจุเข้ารับราชการเมื่อวันที่ ๑ มีนาคม ๒๕๓๖ และได้รับคำสั่งแต่งตั้งยศเมื่อวันที่ ๑
พฤษภาคม ๒๕๓๗ หน่วยได้นำตัวขึ้นทะเบียนกองประจำการเมื่อวันที่ ๑ ตุลาคม ๒๕๓๘ ให้ล้วงวันขึ้น
ทะเบียนกองประจำการ วันที่ ๑ ตุลาคม ๒๕๓๘ ในบรรทัดเพราะ ให้ล้วงว่า
“เมื่อเข้ารับราชการวันที่ ๑ พฤษภาคม ๒๕๓๗ นั้นยังไม่ได้ขึ้นทะเบียน” และต่อเลขเครื่องหมายของ ปี
๒๕๓๗ เป็นต้น

๑๘.๓ การบันทึกทะเบียนกองประจำการผู้ที่มีอายุเกินกว่ากำหนดเรียก ให้
บันทึกเหตุที่ถูกเรียกนั้นที่ริมซ้ายทะเบียนตรงบรรทัดอายุด้วยหมึกสีแดง ดังต่อไปนี้

๑๘.๓.๑ ผู้ที่พ้นจากฐานะยกเว้น บันทึกว่า “พ้นจากการยกเว้น”

๑๘.๓.๒ ผู้ที่หมดเหตุผ่อนผัน บันทึกว่า “หมดเหตุผ่อนผัน”

๑๘.๓.๓ ผู้ลงบัญชีเมื่ออายุเกินกว่า ๒๑ ปีบริบูรณ์ บันทึกว่า “ตกค้างบัญชี”

๑๘.๓.๔ ผู้ที่รับหมายเรียกแล้วไม่มาเข้ารับการตรวจเลือก เพราะเหตุสุจริตวิสัย
หรือผู้ที่นายอำเภอส่งหมายเรียกไม่ได้ บันทึกว่า “ตกค้างการเรียก”

๑๘.๓.๕ คนจำพวกที่ ๓ บันทึกว่า “คนจำพวกที่ ๓”

๑๘.๓.๖ ผู้ที่หลีกเลี่ยงชัดเจน บันทึกว่า “หลีกเลี่ยงการเรียก”

๑๘.๓.๗ ผู้ที่ไม่ได้ขึ้นทะเบียนพร้อมกับผู้ที่ตรวจเลือก และถูกเข้ากอง
ประจำการในคราวเดียวกัน เพราะตัวต้องโทษ บันทึกว่า “ถูกเข้ากองประจำการ เม.ย.....พึงพ้นโทษ”

๑๘.๓.๘ ผู้ที่ไม่ได้ขึ้นทะเบียนพร้อมกับผู้ที่ตรวจเลือก และถูกเข้ากอง
ประจำการในคราวเดียวกัน เพราะต้องหาคดี ศาลพิพากษาให้รอการลงโทษ บันทึกว่า “ถูกเข้ากองประจำการ
เมื่อ เม.ย.....ศาลรอการลงโทษเพิ่งได้ตัว”

๑๘.๓.๙ ผู้ที่อยู่ในกำหนดผ่อนผัน ถูกเข้ากองประจำการ บันทึกว่า “คนผ่อนผัน”

๑๘.๓.๑๐ ผู้ที่ถูกเข้ากองประจำการในปีที่มีอายุ ๒๑ ปีบริบูรณ์ แต่ถูกกำหนดตัวให้เข้ากองประจำการพลัดอื่นในปีถัดไป บันทึกว่า “ถูกเข้ากองประจำการ เม.ย..... เพิ่งเข้ารับราชการ”

สำหรับการบันทึกทะเบียนกองประจำการดังกล่าวข้างต้น ถ้าบุคคลใดมีเหตุต้องบันทึกหลายกรณี ให้บันทึกเรียงกันลงมาตามลำดับ เช่น

“ตกค้างการเรียก”

“ถูกเข้ากองประจำการ เม.ย.๕๑ เพิ่งพ้นโทษ”

๑๘.๓.๑๑ ผู้ที่อายุเกิน ๒๑ ปีขึ้นไป ซึ่งไม่อยู่ในกำหนดเรียก ได้ร้องขอเข้ากองประจำการอย่างใด และจะต้องเข้ารับราชการในกองประจำการ ๒ ปี บันทึกว่า “ร้องขอเข้ากองประจำการ” เพื่อให้ทราบว่าผู้นั้นต้องเข้ากองประจำการเพราะเหตุใด

๑๘.๔ การบันทึกริมซ้ายทะเบียนกองประจำการผู้ที่ยุ่ต่ำกว่ากำหนดสั่งเรียก

ผู้ที่มีอายุต่ำกว่ากำหนดสั่งเรียก แต่นายอำเภอได้ออกหมายเรียกให้มาเข้ารับการตรวจเลือกและถูกเข้ากองประจำการ ถ้าได้ตัวขึ้นทะเบียนกองประจำการ ให้บันทึกริมซ้ายทะเบียนกองประจำการตรงบรรทัดอายุด้วยหมึกแดงว่า “ออกหมายเรียกผิดอายุ”

๑๘.๕ การเขียนข้อความในทะเบียนกองประจำการ

การเขียนข้อความในทะเบียนกองประจำการ (แบบ สด.๓) ในแต่ละช่องแต่ละรายการได้กำหนดไว้ตามระเบียบ ตามคำแนะนำการปฏิบัติหน้าที่ในสายงานสถิติ พ.ศ.๒๕๒๙ ตามคำสั่งกองทัพบกที่ ๑๑๗๓ /๒๕๒๘ ลงวันที่ ๒๕ ธันวาคม ๒๕๒๘ ขอให้ผู้เข้ารับการศึกษาได้ทำความเข้าใจให้ถ่องแท้ คือ เข้าใจอย่างถูกต้อง เพราะการเขียนข้อความในรายการต่าง ๆ ของแบบพิมพ์ จะมีความแตกต่างกันในรายละเอียด สำหรับการเขียนรายการในช่องทะเบียนกองประจำการ (แบบ สด .๓) ให้ดูรายละเอียดใน ผนวก ก

ผนวก ก

เลขประจำตัวประชาชน.....

ทป. ๑๐๑ - ๐๖๕

(แบบสด.๓)

ทะเบียนกองประจำการ

แผนก.....(๑).....พ.ศ.....(๒).....เล่ม.....(๓).....

ขึ้นทะเบียนวันที่.....เดือน.....(๔).....พ.ศ.....

เพราะ.....(๕).....

ชื่อผู้ขึ้นทะเบียน.....(๖).....เครื่องหมาย.....(๗).....

เกิดวัน.....ฯ.....ค่ำ ปี.....(๘).....จ.ศ..... อายุครบ.....(๑๐).....ปี

วันที่.....เดือน.....(๙).....พ.ศ..... ใน พ.ศ.....(๑๑).....

บ้าน.....เลขที่.....(๑๒).....หมู่ที่.....ตำบล.....อำเภอ.....จังหวัด.....

ตำหนิ.....(๑๓).....

ภูมิลำเนาทหารอยู่บ้าน(๑๔).....หมู่ที่.....ตำบล.....

อำเภอ.....จังหวัด.....

ร่ววิชา.....(๑๕).....อาชีพ.....(๑๖).....

ถือศาสนา.....(๑๗).....ชื่อบิดา.....(๑๘).....อาชีพของบิดา.....(๑๙).....

ชื่อมารดา.....(๒๐).....ชื่อปู่.....(๒๑).....สัญชาติของปู่.....(๒๒).....ชื่อภรรยา...(๒๓)...

ขนาด { สูง.....(๒๔).....ซม.
รอบตัว.....(๒๕).....ซม.

ลงลายมือชื่อหรือ

พิมพ์ลายนิ้วแม่มือขวา

ของผู้ขึ้นทะเบียน

}(๒๖).....

ลงชื่อผู้นำ

ขึ้นทะเบียน

ตำแหน่ง

ลงชื่อเจ้าพนักงาน

} (๒๗)

}

(๒๘)

} (๓๑)

ลงชื่อผู้เขียน.....(๒๙)..... ทะเบียน

ตำแหน่ง.....(๓๐)..... ตำแหน่ง.....(๓๒).....

(พิมพ์ตามคำสั่ง กท.(เฉพาะ)ที่ ๓๐ / ๗๔๓๐ เรื่อง ให้ใช้บันทึกข้อตกลงระหว่างกระทรวงกลาโหมกับกระทรวงมหาดไทย ลง

๒๔ เม.ย. ๙๙)

จำหน่าย

ปลดเป็น	ประเภท ที่	ปลด วัน เดือน พ.ศ.	หนังสือสำคัญ		สังกัด	ฉบับที่ พ.ศ.
			เลขที่	พ.ศ.		
กองทุนชั้นที่ ๑	(๓๓)	(๓๔)	(๓๕)	(๓๖)	(๓๗)	(๓๘)
กองทุนชั้นที่ ๒						
กองทุนชั้นที่ ๓						
พันธนาการทหาร						
ตายวันที่เดือน.....(๓๙)พ.ศ.....						(๔๐)
ครั้งที่	ย้ายภูมิลำเนาทหาร				โอนเมื่อ วัน เดือน พ.ศ.	ฉบับที่ พ.ศ.
	ไปอยู่บ้าน เลขที่หรือหมู่ที่	ตำบล	อำเภอ	จังหวัด		
(๔๑)	(๔๒)	(๔๓)	(๔๔)	(๔๕)	(๔๖)	(๔๗)

หมายเหตุ

.....(๔๘).....
.....
.....

คำชี้แจงการเขียนทะเบียนกองประจำการ (แบบ สด.๓)

- (๑) “แผนก.....” ลงแผนกตามที่เข้ากองประจำการ เช่น ทหารบก ทหารเรือ ทหารอากาศ ตำรวจ
- (๒) “พ.ศ.....” ลง พ.ศ. ที่เข้ารับราชการกองประจำการ
- (๓) “เล่ม.....” ลงเลขเล่มเป็นลำดับตามแผนก ตาม พ.ศ. แห่งเลขหมายของปีที่เข้ารับราชการกองประจำการ
- (๔) “ขึ้นทะเบียนวันที่.....เดือน.....พ.ศ.....” ลงวัน เดือน พ.ศ. ที่ผู้ขึ้นทะเบียนให้การต่อเจ้าพนักงานเพื่อเขียนทะเบียน เช่นลงว่า “วันที่ ๑ เดือนพฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๒๕”
- (๕) “เพราะ.....” สำหรับผู้ที่เข้ารับราชการมาแล้ว แต่ยังไม่ได้ขึ้นทะเบียน ลงว่า “เมื่อเข้ารับราชการวันที่.....เดือน.....พ.ศ..... (ลงวัน เดือน พ .ศ. เมื่อเข้ารับราชการกองประจำการ) นั้น ยังไม่ได้ขึ้นทะเบียน” สำหรับผู้ที่ร้องขอเข้ากองประจำการเป็นอะไร เช่น เป็นนักเรียนจำทหารเรือ ลงว่า “ร้องขอเข้ากองประจำการเป็นนักเรียนจำทหารเรือ” หรือผู้ที่ร้องขอเข้ากองประจำการ และรับราชการมาแล้วแต่ยังไม่ได้ขึ้นทะเบียน ให้ลงจำพวกที่ร้องขอไว้หน้าวัน เดือน พ .ศ. เมื่อเข้ารับราชการ เช่นลงว่า “ร้องขอเข้ากองประจำการเป็นนักเรียนจำทหารเรือ โดยเมื่อเข้ารับราชการวันที่ ๘ เมษายน พ .ศ. ๒๕๒๓ นั้น ยังไม่ได้ขึ้นทะเบียน”
สำหรับผู้ที่มิใช่คุณวุฒิพิเศษ และสำเร็จการฝึกวิชาทหารซึ่งมีสิทธิลดวันรับราชการทหาร เมื่อร้องขอเข้ากองประจำการตามกฎหมายกระทรวง ฉบับที่ ๒๔ (พ.ศ.๒๔๙๘) ออกตามความใน พระราชบัญญัติรับราชการทหาร พ.ศ. ๒๔๙๗ ข้อ ๒ และข้อ ๓ ร้องขอเข้ารับราชการกองประจำการ ลงว่า “ร้องขอเข้ากองประจำการ”
สำหรับผู้ที่มิได้อยู่ตั้งแต่ ๑๘ ปีบริบูรณ์ขึ้นไป แต่ไม่ถึง ๓๐ ปีบริบูรณ์ ถ้าร้องขอเข้ากองประจำการตามข้อบังคับ กท. ว่าด้วยการรับบุคคลเข้ารับราชการโดยวิธีร้องขอ พ.ศ. ๒๔๙๘ ข้อ ๔ ในแผนก เหล่าหรือจำพวกใด ลงว่า “ร้องขอเข้ากองประจำการ.....(จำพวกและแผนกนั้น ๆ ไม่ต้องจำแนกเหล่าหรือพรรค).....” เช่น “ร้องขอเข้ากองประจำการเป็น นักเรียนนายสิบทหารบก ” “ร้องขอเข้ากองประจำการเป็นนักเรียนจำทหารเรือ” “ร้องขอเข้า กองประจำการเป็นนักเรียนจำทหารอากาศ” “ร้องขอเข้ากองประจำการเพื่อรับการอบรมในโรงเรียนตำรวจ”
สำหรับผู้ที่อาสาสมัครไปช่วยสหประชาชาติทำการรบ ณ ประเทศเกาหลี ลงว่า “อาสาไปช่วยสหประชาชาติทำการรบ ณ ประเทศเกาหลี”
- (๖) “ชื่อผู้ขึ้นทะเบียน.....” ลงชื่อตัวและชื่อสกุล เช่น “ ดี สีม่วง ” ถ้าเป็นราชตระกูล ต้องลงค่านามด้วย เช่น หม่อมหลวง ดำ สหาวุธ ” ถ้ามียศลงยศข้างหน้าชื่อตัวและชื่อสกุล เช่น “ส.ต.แดง ขำดี ” ถ้ามียศและบรรดาศักดิ์ต้องลงยศและบรรดาศักดิ์ แล้วลงชื่อตัวและชื่อสกุลไว้ในวงเล็บท้ายบรรดาศักดิ์ เช่น “ร.อ.หลวงผลาญข้าศึก (ชาว คมสัน)” ชื่อคน ๆ เดียวกับที่เขียนและเซ็นต้องตรงกัน
- (๗) “เครื่องหมาย.....” ลงเครื่องหมายประจำตัวตามระเบียบการเขียนเครื่องหมายในบันทึก ข้อตกลงระหว่างกระทรวงกลาโหมกับกระทรวงมหาดไทยนั้น

- ถ้าเป็นผู้ที่รับราชการมาแล้ว แต่ยังไม่ได้ขึ้นทะเบียน ต้องลงเครื่องหมายเช่นเดียวกับคนที่เข้ารับราชการกองประจำการ ในแผนกเดียวกัน พ.ศ.เดียวกัน และต่อเลขหมายจากคน สุดท้าย
- (๘) “เกิด.....ฯ.....คำ ปี.....จ.ศ.....” ลงวัน เดือน ปี ที่เกิดทางจันทรคติกาล เช่น ๑ ๖ ๕ คำ (วันอาทิตย์ แรม ๙ คำ เดือน ๕) ปีชวด จ.ศ. ๑๓๑๑ (พ.ศ.ลพด้วย ๑๑๘๑ เป็น จ.ศ.) ถ้าผู้^๙ขึ้นทะเบียนจำไม่ได้ทุกอย่าง ก็ให้ลงเท่าที่จำได้ต้องตรวจสอบให้ตรงตามปฏิทินด้วย (วันขึ้น ๑ คำ เดือนอ้าย เป็นวันขึ้นปีนักษัตรใหม่) ตั้งแต่ พ.ศ. ๒๔๘๔ เป็นต้นมา)
- (๙) “วันที่เดือน.....พ.ศ.....” ลงวัน เดือน พ .ศ.... ที่เกิดทางสุริยคติกาลให้ตรงกับวันเกิดทางสุริยคติกาลและตามปฏิทิน เช่น วันที่ ๒ เดือนพฤษภาคม พ .ศ. ๒๕๐๓ ถ้าทางจันทรคติกาลได้ลงไว้เท่าใด ก็ให้ลงทางสุริยคติกาลเพียงเท่านั้น
- ถ้าปีเกิดทางจันทรคติกาลและสุริยคติกาลเหลื่อมกัน คือผู้ที่เกิดในระหว่างปีคาบเกี่ยวกัน เช่น คนเกิดวันที่ ๑๓ ธันวาคม พ.ศ. ๒๔๙๐ นับทางจันทรคติกาล เป็นปีชวด อายุ ๒๒ ปี บริบูรณ์ ใน พ .ศ.๒๕๑๒ ถ้านับทางสุริยคติกาล อายุ ๒๒ ปีบริบูรณ์ใน พ.ศ.๒๕๑๒ แต่การลงอายุในทะเบียนกองประจำการต้องนับอายุตามสุริยคติกาล ดังนี้ ต้องบันทึกความไว้ที่ริมซ้ายทะเบียนกองประจำการ ที่หน้าบรรทัดอายุ ด้วยหมึกแดงว่า “ตามบัญชีทหารกองเกิน เกิดปีชวด พ .ศ. ๒๔๙๑ แต่ที่ถูกเกิดปีชวด พ .ศ. ๒๔๙๐ เพราะปีเกิดทางจันทรคติกาลและสุริยคติกาลเหลื่อมกัน ”
- (๑๐) (๑๑) “ อายุครบ.....ปี ใน พ .ศ.....” ลงจำนวนเลขอายุเมื่อเข้ารับราชการกองประจำการ เช่น “อายุ ๒๑ ปีใน พ .ศ. ๒๕๒๔ “ ถ้าเป็นคนที่ยอมรับราชการอายุต่ำหรืออายุเกินกว่ากำหนดที่สั่งเรียก ต้องกรอกข้อความหรือบันทึกความตามเหตุที่ผู้ขึ้นทะเบียนมีอายุต่ำ หรืออายุเกินกว่ากำหนดที่สั่งเรียกนั้น เป็นเพราะเหตุใด
- สำหรับผู้ที่ถูกเข้ากองประจำการ ถ้ามีอายุเกินกว่ากำหนดที่สั่งเรียกให้บันทึกเหตุที่ต้องเรียกนั้นที่ริมซ้ายทะเบียน กองประจำการตรงบรรทัดอายุด้วยหมึกแดงดังต่อไปนี้
๑. ผู้ที่พ้นจากฐานะยกเว้น บันทึกว่า “พ้นจากการยกเว้น”
 ๒. ผู้ที่หมดเหตุผ่อนผัน บันทึกว่า “หมดเหตุผ่อนผัน”
 ๓. ผู้ที่ลงบัญชีทหารกองเกินเมื่ออายุเกินกว่า ๒๑ ปีบริบูรณ์ บันทึกว่า “ตกค้างบัญชี”
 ๔. ผู้ที่รับหมายเรียกแล้วไม่มาตรวจเลือก เหตุสุดวิสัย หรือผู้ที่นายอำเภอส่งหมายเรียกไม่ได้ บันทึกว่า “ตกค้างการเรียก”
 ๕. คนจำพวกที่ ๓ บันทึกว่า “คนจำพวกที่ ๓ “
 ๖. ผู้ที่หลีกเลี่ยงขัดขืนการเรียก บันทึกว่า “หลีกเลี่ยงการเรียก”
 ๗. ผู้ที่บอกอายุผิดเมื่อลงบัญชีที่อำเภอ จนเป็นเหตุไม่ถูกเรียกเมื่ออายุ ๒๑ ปี บันทึกว่า “บอกอายุผิดเมื่อลงบัญชี”
 ๘. ผู้ที่อยู่ในกำหนดผ่อนผัน ที่มีอายุเกินกว่า ๒๑ ปีบริบูรณ์ ต้องถูกเข้ากองประจำการ เพราะคนจำพวกอื่นมีไม่พอกับจำนวนที่ต้องการ บันทึกว่า “คนผ่อนผัน”

๙. สำหรับผู้ที่ถูกเข้ากองประจำการ ถ้ามีอายุต่ำกว่ากำหนด เพราะเจ้าหน้าที่ออกหมายเรียก ผิดอายุ บันทึกว่า “ออกหมายเรียกผิดอายุ”

๑๐. ผู้ที่ถูกเข้ากองประจำการในคราวตรวจเลือกเมื่ออายุ ๒๑ ปีบริบูรณ์ แต่ตัวมิได้เข้ากอง ประจำการตามกำหนดในปีนั้น เพราะต้องหาในคดีอาญาศาลพิพากษาให้จำคุกแต่ให้ รอกการลงโทษไว้ ได้ส่งตัวเข้ากองประจำการเมื่ออายุเกิน ๒๑ ปีบริบูรณ์แล้ว บันทึกว่า “ถูกเข้า กองประจำการ.....(วันเดือน พ.ศ. ย่อ ที่ถูกเข้ากองประจำการ)..... ศาลรอ การลงโทษเพิ่งได้ตัว”

๑๑. ผู้ที่ถูกเข้ากองประจำการในคราวตรวจเลือกเมื่ออายุ ๒๑ ปีบริบูรณ์ แต่ส่งเข้ากองประจำ การเมื่ออายุ ๒๒ ปีบริบูรณ์ บันทึกว่า “ ถูกเข้ากองประจำการ.....(ลง เดือน พ.ศ. ย่อที่ทำ การตรวจเลือก)..... เพิ่งเข้ารับราชการ “ เช่น ลงว่า “ถูกเข้ากองประจำการ เม.ย.๓๖ เพิ่งเข้ารับราชการ”

๑๒. ผู้ที่ถูกเข้ากองประจำการในคราวตรวจเลือกเมื่ออายุ ๒๒ ปีบริบูรณ์ แต่ส่งเข้ากองประจำ การเมื่ออายุ ๒๓ ปีบริบูรณ์ ให้บันทึกเหตุที่ต้องบันทึกกรมซ้ายทะเบียนตามข้อ ๑ ถึง ๘ ไว้ ที่หน้าบรรทัดอายุไว้ตอนบน แล้วจึงบันทึกความตามที่กล่าวในข้อ ๑๑ ไว้ตอนล่าง เช่น “หมดเหตุผ่อนผัน” ถูกเข้ากองประจำการ เม.ย. ๒๔ เพิ่งเข้ารับราชการ”

(๑๒) “บ้าน..... เลขที่.....หมู่ที่.....ตำบล.....อำเภอ.....จังหวัด.....” ลงชื่อบ้าน เลขบ้าน เลขที่หมู่ที่ ชื่อตำบล อำเภอ จังหวัด ที่เกิด ชื่ออำเภอถ้าเป็นกิ่งอำเภอ ให้ลงชื่อกิ่งอำเภอด้วย เช่น ลงว่า “กิ่งอำเภอศรีธาตุ อำเภอกุมภวาปี” และต้องเขียนให้ถูกต้องตามทำเนียบท้องที่ของกระทรวงมหาดไทย ถ้าทำเนียบ คลาดเคลื่อนให้เขียนตามที่ถูกต้องแล้วชี้แจงให้ทราบในรายงานนำส่งทะเบียน ถ้ารายการใดไม่มีก็ให้ทิ้ง วางไว้

(๑๓) “ตำหนิ.....” ลงตำหนิตอนเหนือเอวขึ้นไปให้เห็นได้ง่ายชัดเจน ซึ่งต่อไปจะไม่สูญหาย เช่น “แผลเป็น นิ้วกลางมือขวา” “แผลเป็นที่แก้มขวา” “แผลเป็นเหนือราวมซ้าย” ส่วนแผลเป็นออกผิวดาด ไผ่ มูล แมลงวัน หรือปาน อาจสูญหาย เปลี่ยนแปลงได้ไม่ควรลงเป็นตำหนิ อวัยวะส่วนแขนแบ่งออกเป็น ๒ ตอนคือ แต่ไหล่ถึงข้อศอก เรียกว่า ต้นแขนตอนหนึ่ง แต่ข้อศอกถึงข้อมือ เรียกว่า ปลายแขนตอนหนึ่ง ตอนต้นแขนถ้าแผลเป็นอยู่ใกล้ทางไหล่หรือรักแร้หรือใกล้ทางข้อศอกลงว่า “แผลเป็นใต้ไหล่ (หรือใต้ รักแร้หรือเหนือข้อศอก) ซ้าย (หรือขวา)” ตอนปลายแขนถ้าแผลเป็น อยู่ใกล้ข้อศอกหรือทางข้อมือ ลงว่า “แผลเป็นใต้ข้อศอก (หรือ เหนือข้อมือ) ซ้าย (หรือขวา) “

- ๘๘ -

ถ้าแผลเป็นอยู่ตอนกึ่งกลางตอนต้นแขนหรือต้นปลายแขน ให้พิจารณาลงตามที่เราเห็นว่าเหมาะสม การใช้ นามศัพท์เรียกชื่ออวัยวะต้องเรียกให้ถูกต้องตามพหุอนุกรม เช่น ริมปาก ไม่ใช่ ริมฝีปาก หมายถึงความ เป็นไปของคำพูด ฉะนั้น แผลเป็นริมปากควรลงว่า “แผลเป็นริมปากบน (หรือล่าง)” หรือ “แผลเป็น ริมปากข้างซ้าย (หรือขวา)”

- (๑๔) “ภูมิลำเนาทหารอยู่บ้าน.....หมู่ที่.....ตำบล.....อำเภอ.....จังหวัด.....” เลขที่บ้าน หมู่ที่ ชื่อตำบล อำเภอ จังหวัด ที่เป็นภูมิลำเนาทหาร และทำนองเดียวกับ (๑๒)
- (๑๕) “รู้วิชา.....” ลงชั้นวิชาตามแผนผังการศึกษาอย่างเก่า หรือแผนการศึกษาของชาติอย่างใหม่ในครั้งสุดท้าย เช่น ชั้นประถมปีที่ ๓ ชั้นมัธยมปีที่ ๘ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๗ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๕ ส่วนผู้ที่เรียนวิชาชีพหรือเตรียมอุดมศึกษาหรือชั้นอุดมศึกษา ก็ลงแต่ความรู้ตามชั้นที่ สอบได้แห่งโรงเรียนนั้น ๆ เช่น ชั้นปีที่ ๓ โรงเรียนช่างก่อสร้างอุเทนถวาย ชั้นปีที่ ๒ โรงเรียนเตรียมทหาร ชั้นปีที่ ๒ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ผู้สำเร็จชั้นอุดมศึกษาวิชาใด ก็ลงวิชานั้น เช่น ปริญญาแพทยศาสตรบัณฑิต อนุปริญญาอักษรศาสตร์ ถ้ามีความรู้หลายอย่างก็ลงไว้ทุกอย่าง เช่น นิติศาสตรบัณฑิตและแพทยศาสตรบัณฑิต ทั้งนี้ให้ลงตามประกาศนียบัตรหรือหลักฐานการศึกษานั้น ๆ ถ้าความรู้สามัญเพียงแต่อ่านออกหรืออ่านออกเขียนได้ ก็ลงว่า “หนังสือไทยอ่านออก” หรือ “หนังสือไทยอ่านออกเขียนได้” ถ้าไม่รู้หนังสือไทยเขียนลงว่า “หนังสือไทยอ่านไม่ออก” สำหรับภาษาต่างประเทศถ้ารู้ต้องลงให้ทราบด้วยว่า ภาษาใด อ่าน เขียน แปลได้เพียงใด หรือได้แต่พูด แปลไม่รู้หนังสือ เช่น “ภาษาอังกฤษพูดแปลได้ แต่อ่านไม่ออก”
- สำหรับผู้ที่มิใช่คุณวุฒิพิเศษบางประเภทและผู้สำเร็จการศึกษาวิชาทหารตาม กฏกระทรวง ฉบับที่ ๒๔ (พ.ศ.๒๔๙๘) ออกตามความในพระราชบัญญัติรับราชการทหาร พ.ศ. ๒๔๙๗ ข้อ ๒ และ ข้อ ๓ ให้ลงตามประเภทแห่งคุณวุฒิ และชั้นการศึกษาวิชาทหารครั้ง สุดท้าย เช่น ลงว่า “ข้าราชการตุลาการ” “ข้าราชการอัยการ” หรือ “ชั้นปีที่ ๒ ตามหลักสูตรการฝึกวิชาทหาร ของกรมการรักษาดินแดน”
- (๑๖) “อาชีพ” ลงอาชีพเมื่อก่อนเข้ารับราชการกองประจำการ เช่น รับราชการตำแหน่งใดในกระทรวง ทบวง กรม กอง หรือแผนกใด ทำนา ทำสวน แม้จะทำนาขายข้าวหรือทำสวนขายของสวน ก็ลงแต่เฉพาะการกระทำแต่อย่างเดียว คำขาย รับจ้าง เป็นต้น ถ้ายังไม่มีอาชีพอย่างใด ก็ยังไม่ต้องลง
- (๑๗) “ ถิ่นศาสนา.....” ผู้ขึ้นทะเบียนถิ่นศาสนาใดก็ลงศาสนานั้น เช่น ลงว่า “พุทธ” “โรมันคาทอลิก” “โปรเตสแตนท์” “อิสลาม”
- (๑๘) “ ชื่อบิดา.....” ลงชื่อตัวและชื่อสกุลของบิดา เช่น “ มี แสงสุก “ ถ้ามียศ ลงยศ ชื่อตัว และชื่อสกุล เช่น “จ.ส.อ.คำ สดสี” ถ้ามียศบรรดาศักดิ์ ลงบรรดาศักดิ์ต่อจากยศ แล้วลงชื่อตัวและชื่อสกุล ไว้ในวงเล็บท้ายบรรดาศักดิ์ เช่น “ร.อ.หลวงชัยราวี (โต วิชัย)” ถ้าเป็นราชตระกูล
- ต้องลงค่านามด้วยแม้จะมียศหรือบรรดาศักดิ์ก็ตาม เช่น “หม่อมราชวงศ์ แซ่ สิงหรา ” หรือ “พระพิเศษราชการ (หม่อมหลวง ศรี นพวงศ์)”
- (๑๙) “อาชีพของบิดา.....” ลงอาชีพของบิดาในขณะนั้น ทำนองเดียวกันกับลงอาชีพของผู้ขึ้นทะเบียน ถ้าบิดาตายให้เขียนความในวงเล็บด้วยดินสอด้ำว่า “บิดาถึงแก่กรรม”

- (๒๐) “ชื่อมารดา.....” ลงชื่อตัวของมารดา และชื่อสกุล คือถ้าบิดาและมารดาอยู่ด้วยกันตามปกติ ใช้ชื่อสกุลของบิดา เช่น “นวน แสงใส” หรือ “หม่อมหลวง เล็ก แสงใส” นอกจากนี้ใช้ชื่อสกุลของมารดา
- (๒๑) “ชื่อปู่.....” ลงชื่อตัวและชื่อสกุลของปู่ โดยลักษณะเดียวกันกับ (๑๘)
- (๒๒) “สัญชาติปู่.....” ลงสัญชาติของปู่ซึ่งเป็นคนสัญชาติใด เช่น “ไทย” “จีน” “อินเดีย” “ปากีสถาน” เป็นต้น
- (๒๓) “ชื่อภรรยา.....” ลงชื่อตัวและชื่อสกุลของภรรยาที่ถูกต้องตามกฎหมาย ถ้าหย่าร้างกันตามกฎหมายแล้วหรือตาย ก็ไม่ต้องลง
- (๒๔) ขนาด “สูง.....ซม.” ลงจำนวนเลขขนาดสูงที่วัดได้จากตรวจเลือก หรือเมื่อนำตัวขึ้นทะเบียน เช่น ลงว่า “๑๖๕”
- (๒๕) ขนาด “รอบตัว....ซม.” ลงจำนวนเลขขนาดรอบตัว เมื่อหายใจออกเต็มที่ และหายใจเข้าเต็มที่ ที่วัดได้จากการตรวจเลือก หรือเมื่อนำตัวมาขึ้นทะเบียน เช่น ลงว่า “๘๑/๘๔”
- (๒๖) “ลงลายมือชื่อหรือพิมพ์ลายนิ้วแม่มือขวาของผู้ขึ้นทะเบียน” ให้ผู้ขึ้นทะเบียนลงชื่อตัวและชื่อสกุลของตนเองให้ชัด โดยลักษณะเดียวกันกับชื่อผู้ขึ้นทะเบียน ถ้าลงชื่อไม่ได้ให้พิมพ์ลายนิ้วแม่มือขวาด้วยขาดให้เห็นเส้นลายนิ้วมือ โดยชัดเจน
- ถ้าคนใดมีเหตุสุดวิสัยไม่สามารถจะนำตัวมาขึ้นทะเบียนได้ เช่น ไปปฏิบัติหน้าที่ราชการสงครามอยู่ห่างไกลในต่างประเทศหรือตาย ซึ่งได้มีคำสั่งให้ถือหลักฐานตามบัญชีรายชื่อทหารกองเกิน ฯ (แบบ สด.๒๗) ที่มีอยู่ ขึ้นทะเบียนกองประจำการไว้ ก็ไม่ต้องลงชื่อหรือพิมพ์ลายนิ้วแม่มือขวาของผู้ขึ้นทะเบียน ให้บันทึกในบรรทัดลงลายมือชื่อไว้ว่า “ตัวไปราชการสงคราม” และไม่ต้องลงชื่อผู้นำขึ้นทะเบียน ผู้ที่ขึ้นทะเบียนในลักษณะนี้ ให้ถือเสมือนเป็นผู้ที่ได้มาขึ้นทะเบียนเป็นทหารกองประจำการทุกประการ
- (๒๗) (๒๘) “ลงชื่อผู้นำขึ้นทะเบียน.....ตำแหน่ง.....” ให้ผู้นำขึ้นทะเบียนลงชื่อและตำแหน่งให้ชัดเจน คือ ลง คำนาม ชื่อตัวและชื่อสกุล หรือจะใช้ตราชื่อประทับแทนลงชื่อก็ได้ แล้วลงตำแหน่งไว้ได้ชื่อ ถ้ามียศบรรดาศักดิ์ ปฏิบัติทำนองเดียวกับการลงชื่อผู้ขึ้นทะเบียน เช่น
- “พ.ท. เกรียงศักดิ์ ธรรมสิทธิ์”
ผบ.พัน.ผรพ.๓”
- (๒๙) (๓๐) “ลงชื่อผู้เขียน.....ตำแหน่ง.....” ให้ผู้เขียนลงชื่อและตำแหน่งให้ชัด โดยปฏิบัติทำนองเดียวกับการลงชื่อผู้นำขึ้นทะเบียน เช่น
- “ส.อ. อธิพล พุ่มดอกไม้
เสมียนสำนักงานสัสดีจังหวัด ส.ท.”

(๓๑) (๓๒) “ลงชื่อพนักงานทะเบียนตำแหน่ง.....” ให้สัสดี มทบ. สัสดี จทบ. ซึ่ง จทบ. นั้นขึ้นตรงต่อ ทภ. สัสดีจังหวัด หรือผู้แทนตำแหน่งเหล่านี้ ลงชื่อโดยลักษณะเดียวกันกับลงชื่อผู้นำขึ้นทะเบียน แต่จะใช้ตราประทับแทน ลงชื่อไม่ได้ เช่น

“พ.อ.บุญเชิญ ประถมพันธ์ หรือ “พ.ท. ประจบ นครสันติภาพ
สัสดีจังหวัด ส.ท. “ สัสดี มทบ.๔”

(๓๓) ประเภทที่” ลงเลขประเภทที่ ตามที่ผู้ต้องปลด ๆ เป็นประเภทใด เช่น ปลดเป็นประเภท ที่ ๑ ก็ลงว่า “ ๑ “ หรือปลดเป็นประเภทที่ ๒ ก็ลงว่า “ ๒ “

(๓๔) “ปลดวัน เดือน พ .ศ. “ ลงวัน เดือน พ .ศ. ที่ได้ปลดเป็นทหารกองหนุนชั้นใดเมื่อ วัน เดือน พ.ศ.ใด ก็ลงวัน เดือน พ .ศ.(ย่อ) ที่ปลดตรงบรรทัดกองหนุนชั้นนั้นและลงวันปลดตลอดทุกชั้นกองหนุน จนพ้นราชการทหาร หรือถ้าปลดเป็นพันราชการทหาร เมื่อวัน เดือน พ .ศ. ใด ก็ลงวัน เดือน พ .ศ. (ย่อ) ที่ปลดตรงบรรทัดพันราชการทหารนั้น

ถ้าปลดเป็นกองหนุนประเภทที่ ๒ ก็ให้แก้คำว่า “ปลด” ในช่องบัญชี เป็น “เข้าบัญชี”

(๓๕) (๓๖) หนังสือสำคัญ “เลขที่...พ.ศ....” ลงเลขที่และ พ .ศ. ของหนังสือสำคัญที่ออกให้ เช่นลงว่า “เลขที่ ๑๑๐ พ.ศ. ๒๕๒๘ “ สำหรับผู้ที่ปลดออกจากกองประจำการเป็นทหารกองหนุนประเภทที่ ๒ ให้แก้คำว่าหนังสือสำคัญ ในช่องบัญชีเป็น “ใบสำคัญ” และลงเลขที่ของใบสำคัญ ส่วน พ .ศ. ไม่ต้องลง (เพราะใบสำคัญที่ออกให้แก่บุคคลประเภทนี้ไม่ตัดปี)

(๓๗) “ สังกัด” ลงสังกัด (ย่อ) ตามทางว่านำปลด ถ้าปลดเป็นพันราชการทหารไม่ต้องลง (เพราะบุคคลประเภทนี้ไม่มีสังกัด)

(๓๘) (๔๐) (๔๓) “ฉบับที่ พ.ศ.” ลงเลขลำดับที่ทั่วไปและ พ.ศ. ตามทะเบียนรับ - ส่ง หนังสือของเรื่องที่ปลด หรือตาย หรือย้ายภูมิลำเนาทหาร ให้ลงย่อ เช่น เลขลำดับที่ทั่วไป ๑๐๕ พ .ศ.๒๕๒๘ ลงว่า “๑๐๕/๒๘”

(๓๙) “ตาย วันที่ ..เดือน...พ.ศ....” ลงวัน เดือน พ.ศ.ที่ตาย เช่นลงว่า “ตายวันที่ ๑๐ เดือนสิงหาคม พ.ศ. ๒๕๒๖” ผู้ที่ปลดพ้นจากราชการแล้วซึ่งนอกจากนายดาบไม่ต้องบันทึกจำหน่ายตาย

(๔๑) “ครั้งที่ “ ลงเลขแสดงจำนวนครั้งที่ได้ย้ายภูมิลำเนาทหาร โดยลงจาก ๑ , ๒ และต่อไป

(๔๒) ถึง (๔๕) “ย้ายภูมิลำเนาทหารไปอยู่บ้านเลขที่หรือหมู่ที่ ตำบล อำเภอ จังหวัด ” ลงภูมิลำเนาทหารที่ย้ายไปอยู่ใหม่ ลงชื่อบ้าน เลขหมู่ที่ หรือเลขบ้าน ชื่อถนน ตรอก ซอย (ถ้ามี) ชื่อตำบล อำเภอ และจังหวัด เช่น “บ้านเลขที่ ๖๙/๓ ข.หมู่ที่ ๓ ถนนมูขมนตรี ตำบลหนองจะบก อำเภอเมือง

นครราชสีมา จังหวัดนครราชสีมา” ผู้ที่ปลดพ้นจากราชการแล้วนอกจากนายดาบ ไม่ต้องบันทึกจำหน่ายย้ายภูมิลำเนา

(๔๖) “โอนเมื่อ วัน เดือน พ.ศ. “ ลงวันที่ เดือน พ.ศ. (ย่อ) ในหนังสือที่ส่งหลักฐานโอนไป เช่น ลงว่า “ ๓ มี.ค.๒๘”

(๔๘) “หมายเหตุ” ลงเรื่องที่เป็นที่จะต้องทราบ เพื่อประกอบกับข้อความที่ได้กรอกลงในทะเบียน ให้ชัดเจนยิ่งขึ้น หรือเรื่องพิเศษสำคัญที่ควรลง เช่น อาการโรคหรืออวัยวะที่พิการของผู้ที่ปลดพันราชการทหารเพราะพิการทุพพลภาพ

ตอนที่ ๔

การปลดและหางว่านำปลด

การปลด เป็นการปฏิบัติตามกฎหมายที่กำหนดไว้ คือ พระราชบัญญัติรับราชการทหาร พ.ศ. ๒๔๙๗ กฎกระทรวงซึ่งออกตามความในพระราชบัญญัติรับราชการทหาร พ.ศ. ๒๔๙๗ และบันทึกข้อตกลงระหว่างกระทรวงกลาโหมกับกระทรวงมหาดไทย ในอันระเบียบเกี่ยวกับพระราชบัญญัติรับราชการทหาร พ.ศ. ๒๔๙๗ โดยที่บรรดาชายซึ่งมีสัญชาติไทยเมื่อได้มาแสดงตนขอลงบัญชีทหารกองเกินเมื่อมีอายุ ๑๘ ปีบริบูรณ์ จะมีสภาพเป็นทหารกองเกิน เมื่อเข้ารับราชการทหารกองประจำการครบกำหนดตามกฎหมาย จะปลดออกจากกองประจำการเป็นทหารกองหนุนประเภทที่ ๑ ส่วนทหารกองเกินที่ไม่ถูกเข้ากองประจำการ เมื่ออายุครบ ๓๐ ปีบริบูรณ์ จะถูกปลดจากทหารกองเกินเป็นทหารกองหนุนประเภทที่ ๒ ฉะนั้น การปลดบุคคลจะมี ๔ ประเภท คือ

๑. ทหารกองเกิน
๒. ทหารกองประจำการ
๓. ทหารกองหนุนประเภทที่ ๑
๔. ทหารกองหนุนประเภทที่ ๒

การปลดมีกฎหมายกำหนดให้ปฏิบัติดังนี้

ข้อ ๑. บุคคลซึ่งต้องปลดตามพระราชบัญญัติรับราชการทหาร พ.ศ. ๒๔๙๗ ได้แก่บุคคลดังต่อไปนี้

๑.๑ ทหารกองเกินที่เข้ารับการตรวจเลือกทหารกองเกินเข้ากองประจำการ และคณะกรรมการตรวจเลือกกำหนดให้เป็นคนจำพวกที่ ๔ เพราะพิการทุพพลภาพหรือมีโรคซึ่งไม่สามารถจะรับราชการทหารได้ ปลดเป็นพันราชการทหารประเภทที่ ๒ ตามมาตรา ๔๑ วรรคหนึ่ง

๑.๒ ทหารและตำรวจกองประจำการซึ่งรับราชการทหารกองประจำการครบกำหนดแล้ว ให้ปลดเป็นทหารกองหนุนประเภทที่ ๑ ตามมาตรา ๙ วรรคสอง

๑.๓ ทหารและตำรวจกองประจำการ ซึ่งต้องจำขังหรือจำคุกครั้งเดียวหรือหลายครั้ง เมื่อมีกำหนดวันที่ต้องทัณฑ์หรือต้องโทษรวมได้ไม่น้อยกว่า ๑ ปี (ตั้งแต่ ๑ ปีขึ้นไป) หรือเป็นผู้ซึ่งกระทรวงกลาโหมเห็นว่าจะทำความเสื่อมเสียแก่ราชการทหารด้วยประการใด ๆ ก็ดี จะปลดเป็นทหารกองหนุนประเภทที่ ๒ ก็ได้ ตามมาตรา ๔๐

๑.๔ ทหารและตำรวจกองประจำการพิการทุพพลภาพ หรือมีโรคซึ่งไม่สามารถจะรับราชการได้ ให้ปลดเป็นพันราชการทหารประเภทที่ ๑ ตามมาตรา ๔๑

๑.๕ นักเรียนทหารซึ่งอยู่ในกองประจำการครบกำหนดแล้ว ให้ปลดเป็นทหารกองหนุนประเภทที่ ๑ ตามมาตรา ๙ วรรคสอง

๑.๖ นายทหารประทวนประจำการ ซึ่งอยู่ในกองประจำการครบกำหนดแล้วให้ปลดเป็นทหารกองหนุนประเภทที่ ๑ ตามมาตรา ๙ วรรคสอง

๑.๗ ทหารกองเกินเมื่ออายุครบกำหนดปลดแล้ว ให้ปลดเป็นทหารกองหนุนประเภทที่ ๒ ตามมาตรา ๓๙

๑.๘ ทหารกองเกินและทหารกองหนุน เมื่อถูกเรียกเข้ารับราชการในการเรียกพลหรือระดมพล ถ้าพิการทุพพลภาพหรือมีโรคซึ่งไม่สามารถจะรับราชการทหารได้ ให้ปลดพันราชการทหารประเภทที่ ๑ หรือที่ ๒ แล้วแต่กรณี ตามมาตรา ๔๑ วรรคหนึ่ง

๑.๙ นายทหารสัญญาบัตรที่ถูกถอดหรือออกจากยศ ให้ปลดเป็นพัน
ราชการทหารประเภทที่ ๒ ตามมาตรา ๔๑ วรรคสอง

ข้อ ๒. การปลดทหารกองเกินเป็นพันราชการทหารประเภทที่ ๒ ในคราว
ตรวจเลือกทหารกองเกินเข้ากองประจำการ ให้ปฏิบัติดังนี้

๒.๑ เมื่อคณะกรรมการตรวจเลือกออกไปสำคัญสำหรับคนจำพวกที่ ๔
(แบบ สด.๕) แล้ว มอบให้กรรมการสี่สตีจังหวัดไว้เป็นหลักฐานเพื่อมอบให้สี่สตีจังหวัดท้องที่ดำเนินการ
ตามระเบียบต่อไป

๒.๒ ให้สี่สตีจังหวัดนำต้นข้าวใบสำคัญสำหรับคนจำพวกที่ ๔ (แบบ สด .๕)
มาลงใบรับในทะเบียนรับหนังสือของหน่วยไว้เป็นหลักฐาน

๒.๓ ดำเนินการออกไปสำคัญ (แบบ สด.๙) ให้ใหม่

๒.๔ บันทึกการปลดไว้ในบัญชีรายชื่อทหารกองเกิน และทหารกองหนุน
ประเภทที่ ๒ (แบบ สด.๒๗) ดังนี้

- ช่องวันเข้าบัญชีทหาร "พันราชการทหาร" ลง วัน เดือน (ย่อ)
พ.ศ.(ย่อ)

ตามวันที่คณะกรรมการตรวจเลือกได้ตรวจร่างกายที่ปรากฏในต้นข้าวใบสำคัญ (แบบ สด.๕)

- ช่องใบสำคัญ "เล่ม" ลงเลขเล่มของใบสำคัญ (แบบ สด.๙) ที่ออก
ให้

- ช่องใบสำคัญ "เลขที่" ลงเลขที่ของใบสำคัญ (แบบ สด.๙) ที่ออก
ให้

- ช่อง "หมายเหตุ" ลงว่า "พิการ....(บอกอาการโรคหรืออวัยวะ ซึ่งพิการ
ตาม

ความเห็นที่แพทย์ตรวจ)....ตามเรื่อง ฉบับที่....พ.ศ....." แล้วให้ผู้บันทึกลงชื่อกำกับไว้

๒.๕ จัดทำบัญชีรับหนังสือสำคัญหรือใบสำคัญ (แบบ สด.๒๘)

๒.๖ ทำหนังสือในนามผู้ว่าราชการจังหวัดหรือผู้ว่าราชการ
กรุงเทพมหานคร ส่งใบสำคัญสำหรับคนจำพวกที่ ๔ (แบบ สด .๕), ใบสำคัญ (แบบ สด.๙) และบัญชี
รับใบสำคัญ (แบบ สด.๒๘) ไปยังอำเภอหรือเขตหรือกิ่งอำเภอ เพื่อดำเนินการต่อไป

๒.๗ จัดทำบัญชีจำนวนทหารกองเกินซึ่งยังไม่ได้รับการฝึกที่เปลี่ยนแปลง
(ตพ.๗) ส่ง จทบ. ที่ปกครองเขตพื้นที่ ๒ ชุด

๒.๘ หน่วยสี่สตีอำเภอ/เขตหรือกิ่งอำเภอ เมื่อได้รับแจ้งเรื่องจากจังหวัด
ตามที่กล่าวใน ข้อ ๒.๖ แล้ว ให้ดำเนินการดังนี้

๒.๘.๑ ให้สี่สตีอำเภอบันทึกปลดหลังบัญชีทหารกองเกิน
(แบบ สด.๑) ดังนี้

- บรรทัด "พันราชการทหาร วันที่เดือน.....พ.ศ
....." ลงวัน เดือน พ.ศ. ที่ปลดพันราชการทหารตามใบสำคัญ (แบบ สด.๙) ที่จังหวัดออกให้

- บรรทัด "ตามเรื่องฉบับที่" ลงเลขลำดับที่ทั่วไป
และ พ.ศ. ตามทะเบียนรับหนังสือของหน่วยที่รับแจ้งเรื่องการปลดพันราชการทหารจากจังหวัด แล้วให้
ผู้บันทึกลงชื่อกำกับไว้

๒.๘.๒ ไม่ต้องแยกบัญชีทหารกองเกิน (แบบ สด.๑) ออกจากแฟ้ม
คงเก็บไว้ตามเดิมแต่ให้ฉีกมุมขวาล่างออกตามรอยปรุ

๒.๘.๓ บันทึกด่วนชั่วคราว ใบสำคัญด้านหน้าที่เส้นทาบเฉียงซ้ายทับ
ข้อความที่เขียนด้วยหมึกแดงว่า "ปลดพ้นราชการทหารประเภทที่ ๒ วันที่.....พ.ศ.....(ลงวัน เดือน พ.ศ.
ที่ปลด) เพราะพิการ.....(บอกอาการโรคหรืออวัยวะซึ่งพิการตามความเห็นแพทย์ตรวจ ตาม
ใบสำคัญสำหรับคนจำพวกที่ ๔ (แบบ สด.๕) ที่จังหวัดส่งมา.....ได้ทำลายใบสำคัญแล้ว" แต่ถ้าคน
ใดเรียกคืนไม่ได้เพราะเหตุใด ต้องบันทึกไว้ในต้นชั่วคราวใบสำคัญให้ทราบเรื่อง แล้วผู้บันทึกลงชื่อกำกับไว้

๒.๘.๔ มอบใบสำคัญ (แบบ สด .๙) ที่จังหวัดออกให้และ
ใบสำคัญสำหรับคนจำพวกที่ ๔ (แบบ สด .๕) ให้เจ้าตัวลงลายมือชื่อหรือพิมพ์ลายมือรับในบัญชีรับ
ใบสำคัญ (แบบ สด.๒๘) แล้วเรียกใบสำคัญ (แบบ สด .๙) ที่อำเภอออกให้คืนมาทำลายเสีย ถ้าคนใด
เรียกคืนไม่ได้เพราะเหตุใด ให้บันทึกปากคำไว้เป็นหลักฐาน แล้วลงทะเบียนหนังสือของหน่วยไว้

๒.๘.๕ เมื่อได้มอบใบสำคัญ (แบบ สด .๙) ให้ตัวทหาร
กองเกิน ที่ถูกปลดพ้นราชการ ฯ ลงชื่อรับในบัญชีรับใบสำคัญ (แบบ สด.๒๘) หมุดแล้ว ทำหนังสือส่ง
บัญชี รับใบสำคัญ (แบบ สด.๒๘) คืนจังหวัดต่อไป

๒.๙ จทบ.ที่ปกครองเขตพื้นที่ เมื่อได้รับบัญชีจำนวนทหาร
กองเกินซึ่งยังไม่ได้รับการฝึกที่เปลี่ยนแปลง (ตพ.๗) จากสำนักงานสถิติจังหวัด ตามที่กล่าวในข้อ
๒.๗ แล้ว ให้

แก้ไขยอดจำนวนในบัญชีทหารกองเกินซึ่งยังไม่ได้รับการฝึก (ตพ.๔) แล้วส่ง
บัญชีฯ (ตพ.๗) ไปให้ มทบ. ที่ปกครองเขตพื้นที่ ๑ ชุด

๒.๑๐ มทบ. ที่ปกครองเขตพื้นที่ เมื่อได้รับบัญชีฯ (ตพ.๗) จาก จทบ .
ตามที่กล่าวในข้อ ๒.๙ แล้ว ให้แก้ไขยอดจำนวนในบัญชีฯ (ตพ.๔)

* การปลดทหารตำรวจออกจากกองประจำการและปลดบุคคลซึ่งสำเร็จการ
ฝึกวิชาทหารที่ได้ขึ้นทะเบียนกองประจำการแล้วปลดเป็นทหารกองหนุน ให้ปฏิบัติดังนี้

* หน่วยที่ยื่นทางว่านำปลด

(๑) ทหารบก ซึ่งมีภูมิลำเนาอยู่ในจังหวัดใด ให้ผู้บังคับหน่วยทหารส่ง
รายชื่อผู้ที่จะครบกำหนดปลดเป็นทหารกองหนุนต่อผู้บังคับการจังหวัดทหารบกที่หน่วยทหารนั้นอยู่ใน
เขต พื้นที่ เพื่อยื่นทางว่านำปลดต่อสถิติจังหวัดที่เป็นภูมิลำเนาทหาร

(๒) ทหารเรือ ให้ผู้บังคับหน่วยทหารส่งรายชื่อผู้ที่จะครบกำหนดปลด
เป็นทหารกองหนุนต่อกรมกำลังพลทหารเรือ หรือหน่วยที่ผู้บัญชาการทหารเรือมอบหมายให้เป็น
หน้าที่ แล้วให้หน่วยที่ได้รับรายชื่อนี้ยื่นทางว่านำปลดต่อสำนักงานสถิติจังหวัดตามภูมิลำเนาทหาร
และส่งรายชื่อต่อผู้บังคับการจังหวัดทหารบกที่จังหวัดภูมิลำเนาทหารอยู่ในเขตพื้นที่ในโอกาสเดียวกัน
ด้วย

(๓) ทหารอากาศ ให้ผู้บังคับหน่วยทหาร ส่งรายชื่อผู้ที่จะครบกำหนดปลด
เป็นทหารกองหนุนต่อกรมกำลังพลทหารอากาศ หรือหน่วยที่ผู้บัญชาการทหารอากาศมอบหมายให้
เป็นหน้าที่ แล้วให้หน่วยที่ได้รับรายชื่อนี้ ยื่นทางว่านำปลดต่อสำนักงานสถิติจังหวัดภูมิลำเนาทหาร
และส่งรายชื่อต่อผู้บังคับการจังหวัดทหารบกที่จังหวัดภูมิลำเนาทหารอยู่ในเขตพื้นที่ในโอกาสเดียวกัน

(๔) ตำรวจ ซึ่งรับราชการประจำในท้องที่จังหวัดใด ให้ผู้กำกับการตำรวจ จังหวัดนั้น เว้นแต่กรุงเทพมหานคร ให้ผู้บังคับการกองกำลังพลกรมตำรวจ ส่งรายชื่อผู้ที่จะครบ กำหนดปลดเป็นกองหนุนต่อผู้บังคับการจังหวัดทหารบกที่จังหวัดภูมิลำเนาทหารอยู่ในเขตพื้นที่ เพื่อ ขอรบสังกัดเมื่อเป็นกองหนุน แล้วจึงยื่นทางว่าวนำปลดต่อสัสดีจังหวัดที่เป็นภูมิลำเนาทหาร

การยื่นทางว่าวนำปลด ให้ผู้ยื่นส่งถึงสัสดีจังหวัดก่อนวันครบกำหนดปลดเป็น ทหารกองหนุนไม่น้อยกว่าหกสิบวัน เว้นแต่ในกรณีที่ปลดเป็นทหารกองหนุนประเภทที่ ๒ หรือปลด เป็น พันราชการทหารประเภทที่ ๑ ให้ยื่นทางว่าวนำปลดภายในสามสิบวัน

ทางว่าวนำปลดให้ใช้ตาม (แบบ สด.๗) ตาม ผนวก ข

(๕) การปลดผู้ซึ่งสำเร็จการศึกษาทหารตามกฎหมาย ให้ขึ้นทะเบียน กองประจำการแล้วปลดเป็นทหารกองหนุนประเภทที่ ๑ โดยมีต้องรับราชการในกองประจำการนั้น ให้ กรมการรักษาดินแดนหรือหน่วยซึ่งผู้บัญชาการทหารบกมอบหมายให้เป็นหน้าที่ ส่งบัญชีรายชื่อขอ นำตัวขึ้นทะเบียนทหารกองประจำการและนำปลดต่อสำนักงานสัสดีจังหวัดที่เป็นภูมิลำเนาทหาร

บัญชีรายชื่อขอ นำตัวขึ้นทะเบียนทหารกองประจำการและนำปลด ให้ใช้ตาม

(แบบ สด.๔๒)

ข้อ ๓ การปลดทหารกองประจำการเป็นทหารกองหนุนประเภทที่ ๑

ให้ปฏิบัติดังนี้

๓.๑ **หน่วยต้นสังกัด** ส่งบัญชีรายชื่อและสมุดประจำตัวทหารกองหนุน ประเภทที่ ๑ ไปยัง จทบ . ที่ปกครองเขตพื้นที่ที่หน่วยนั้นตั้งอยู่ ก่อนถึงกำหนดปลดไม่น้อยกว่า ๙๐ วัน เมื่อได้ส่งบัญชีรายชื่อไปแล้ว ถ้าปรากฏว่าคนใดต้องเลื่อนวันปลดไปเพราะเหตุใดก็ดี ให้รีบ ดำเนินการของดการปลดนั้นโดยเร็ว เมื่อหน่วยต้นสังกัดได้รับสมุดประจำตัวทหารกองหนุนประเภทที่ ๑ ติดหนังสือสำคัญ พร้อมกับบัญชีรับหนังสือสำคัญ (แบบ สด.๒๘) แล้ว จัดการมอบสมุดประจำตัว ทหารกองหนุนประเภทที่ ๑ ให้กับทหารกองประจำการที่ครบกำหนดปลดเป็นทหารกองหนุน โดยให้ ผู้ถือหนังสือสำคัญลงชื่อรับในบัญชีรับหนังสือสำคัญ (แบบ สด.๒๘) ในวันที่ครบกำหนดปลด เสร็จ แล้วส่งบัญชีรับหนังสือสำคัญ (แบบ สด.๒๘) คืนสำนักงานสัสดีจังหวัดตามภูมิลำเนาทหารโดยเร็ว คน ใดที่มอบให้ตัวรับไม่ได้ ต้องชี้แจงให้ทราบเรื่อง

๓.๒ **จังหวัดทหารบก** เมื่อจังหวัดทหารบกได้รับบัญชีรายชื่อและสมุด ประจำตัวทหารกองหนุนประเภทที่ ๑ ของผู้ที่เป็นทหารกองประจำการที่จะครบกำหนดปลดเป็นทหาร กองหนุนประเภทที่ ๑ จากหน่วยทหารแล้ว ให้สัสดีจังหวัดทหารบกดำเนินการเขียนทางว่าวนำปลด ออกจากกองประจำการ (แบบสด.๗) ตามผนวก ข ส่งให้สัสดีจังหวัดภูมิลำเนาทหารของผู้นั้น พร้อมกับสมุดประจำตัวทหารกองหนุนประเภทที่ ๑ ก่อนวันครบกำหนดปลดเป็นกองหนุนไม่น้อยกว่า ๖๐ วัน ส่วนผู้ที่ต้องปลดที่มีภูมิลำเนาอยู่ต่างเขตจังหวัดทหารบก ให้ส่งไปยังจังหวัดทหารบกที่ ปกครองเขตพื้นที่จังหวัดนั้น ๆ เพื่อดำเนินการต่อไป และจังหวัดทหารบกที่จังหวัดภูมิลำเนาทหาร ตั้งอยู่ในเขตพื้นที่ เมื่อได้รับทางว่าวนำปลดออกจากกองประจำการ (แบบ สด.๗) และสมุดประจำตัว ทหารกองหนุนประเภทที่ ๑ ให้รีบส่งไปให้จังหวัดภูมิลำเนาทหารภายใน ๑๕ วัน นับตั้งแต่วันที่ได้รับ ทางว่าวนำปลดออกจากกองประจำการ และสมุดประจำตัวทหารกองหนุนประเภทที่ ๑

๓.๓ สำนักงานสถิติกรุงเทพมหานคร / สำนักงานสถิติจังหวัด เมื่อสถิติ

จังหวัด ได้รับทราบว่านำปลตออกจากกองประจำการ (แบบ สด.๗) และสมุดประจำตัวทหารกองหนุนประเภทที่ ๑ จากจังหวัดทหารบกแล้ว ให้ดำเนินการดังนี้

๓.๓.๑ ตรวจสอบทราบว่านำปลตทุกฉบับว่า มีสิ่งที่จะต้องสงสัยอย่างไรหรือไม่ เช่น มีรอยเขียนทับ ลบ ชูด และเพิ่มจำนวนคนหรือรายชื่อขึ้น แต่ผู้นำปลตมิได้ลงชื่อกำกับไว้ เป็นต้น สำนักงานสถิติจังหวัดจะต้องรีบสอบถามไปยังหน่วยที่นำปลตเสียก่อน

๓.๓.๒ ตรวจสอบรายชื่อในทางว่านำปลตกับทะเบียนกองประจำการ (แบบ สด .๓) ว่า ถูกต้องตรงกันหรือไม่ ถ้ามีการคลาดเคลื่อนให้แก้ไขทางว่านำปลตให้ตรงกับทะเบียนกองประจำการ แล้วแจ้งไปให้หน่วยที่ยื่นทางว่านำปลตทราบ

๓.๓.๓ ตรวจสอบรายชื่อในทางว่านำปลตกับบัญชีรายชื่อทหารกองประจำการหนีราชการ (แบบ สด .๓๓) ว่า เป็นทหารหนีราชการหรือไม่ ถ้าเป็นทหารหนีราชการอยู่หรือวันปลตคลาดเคลื่อน จะต้องแจ้งไปให้หน่วยที่ขอนำปลตทราบ เพื่อดำเนินการให้ถูกต้องเสียก่อนจึงจะดำเนินการปลตได้

๓.๓.๔ ตรวจสอบวันปลตว่าถูกต้องหรือไม่

๓.๓.๕ เมื่อดำเนินการตรวจสอบถูกต้องแล้ว ออกหนังสือสำคัญ (แบบ สด .๘) ตามผนวก ค ซึ่งติดกับสมุดประจำตัวทหารกองหนุนประเภทที่ ๑ และคัดรายชื่อลงในบัญชีรับหนังสือสำคัญหรือใบสำคัญ (แบบ สด.๒๘) แยกเป็นสังกัด แล้วส่งหน่วยที่ขอนำปลตก่อนวันครบกำหนดเป็นทหารกองหนุนไม่น้อยกว่า ๑๕ วัน การส่งหนังสือสำคัญฯ และบัญชีรับหนังสือสำคัญหรือใบสำคัญไปให้หน่วยต้นสังกัดนั้น ต้องชี้แจงให้ทราบว่าเมื่อพ้นกำหนดมอบแล้วได้มอบไปครบถ้วนหรือยังค้างสำหรับคนใด เพราะเหตุใด ขอได้แจ้งให้ทราบ พร้อมกับส่งหนังสือสำคัญ (แบบ สด.๘) ติดกับสมุดประจำตัวทหารกองหนุนประเภทที่ ๑ คืนเพื่อดำเนินการต่อไป

๓.๓.๖ เมื่อจังหวัดทหารบกได้รับหนังสือสำคัญ (แบบ สด.๘) ซึ่งติดกับสมุดประจำตัวทหารกองหนุนประเภทที่ ๑ ที่ได้ดำเนินการกลับคืนจากสำนักงานสถิติจังหวัดแล้วให้ส่งไปยังผู้บังคับบัญชาหน่วยทหารที่ผู้นั้นสังกัด ก่อนวันครบกำหนดปลตเป็นทหารกองหนุนไม่น้อยกว่า ๗ วัน เมื่อถึงวันครบกำหนดปลตเป็นทหารกองหนุนแล้วให้สถิติจังหวัดทหารบกที่ยื่นทางว่านำปลต จำหน่ายการปลตในสมุดทะเบียนทหารกองประจำการและคัดชื่อลงในบัญชีรายชื่อทหารกองหนุน (ตพ.๒)

๓.๓.๗ เมื่อสถิติจังหวัดได้รับเรื่องการมอบหนังสือสำคัญ ฯ แล้วให้บันทึกการปลตในหลังทะเบียนกองประจำการ (แบบ สด .๓) คัดบัญชีรายชื่อลงในบัญชีปลตย้ายประเภท (แบบสด.๒๙) ตามผนวก ช ส่งไปให้สถิติมณฑลทหารบกภายใน ๑๕ วันของเดือนที่ปลตหรือวันที่รับทราบเรื่อง เพื่อดำเนินการบันทึกการปลตในหลังทะเบียนกองประจำการ (แบบ สด .๓) ต่อไป

๓.๓.๘ คัดบัญชีรายชื่อแจ้งให้สถิติอำเภอ เพื่อดำเนินการบันทึกการปลตในหลังบัญชีทหารกองเกิน (แบบ สด.๑) ต่อไป

๓.๓.๙ คัดรายชื่อลงในบัญชีทหารกองหนุน (ตพ. ๒)

ข้อ ๔ การปลตทหารกองประจำการเป็นทหารกองหนุนประเภทที่ ๒

ให้ดำเนินการดังนี้

๔.๑ เมื่อสัสดีจังหวัดได้รับทางว่านำปลดฯ (แบบ สด .๗) ของบุคคลที่ ปลดเป็นทหารกองหนุนประเภทที่ ๒ จากหน่วยตามที่กล่าวใน ๓.๑ ถึง ๓.๒ แล้ว ให้ดำเนินการ คือ

๔.๑.๑ ตรวจสอบรายชื่อในทางว่านำปลดเช่นเดียวกับข้อ ๓ .๒.๑ ถึงข้อ ๓.๒.๓

๔.๑.๒ เมื่อตรวจสอบเป็นการถูกต้อง ออกใบสำคัญ (แบบ สด. ๙) นำไปติดแทนที่หนังสือสำคัญในสมุดประจำตัวทหารกองหนุนประเภทที่ ๑ แล้วแก้ไขความว่า "ประเภทที่ ๑" ที่หน้าปกสมุดประจำตัวทหารกองหนุนประเภทที่ ๑ เป็น "ประเภทที่ ๒" เสร็จแล้วส่งคืน หน่วยที่ขออนำปลด พร้อมกับบัญชีรับหนังสือสำคัญหรือใบสำคัญ (แบบ สด.๒๘) หรือส่งให้อำเภอมอบ ให้ตัวรับไป แล้วแต่กรณี

๔.๑.๓ บันทึกในหลังทะเบียนกองประจำการ (แบบ สด .๓) คัด รายชื่อลงในบัญชีรายชื่อทหารกองเกินและทหารกองหนุนประเภทที่ ๒ (แบบ สด .๒๗) เก็บไว้เป็น ส่วนหนึ่ง แยกเป็นชั้นปี, เป็นสังกัด เมื่อเปลี่ยนชั้นกองหนุนเป็นกองหนุนชั้นที่ ๒ แล้ว ให้ยกรายชื่อไป ไว้ในบัญชีคนที่ เป็นชั้นกองหนุน ชั้นปี ตำบล และอำเภอเดียวกัน คัดรายชื่อลงในบัญชีปลดย้าย ประเภท (แบบ สด.๒๙) ส่งให้สัสดีมณฑลทหารบก เช่นเดียวกับที่กล่าวในข้อ ๓.๒

๔.๑.๔ คัดบัญชีรายชื่อแจ้งให้สัสดีอำเภอ และคัดรายชื่อลงในบัญชี ทหารกองหนุนเช่นเดียวกับข้อ ๓.๒.๗ และข้อ ๓.๒.๘

ข้อ ๕. การปลดทหารกองประจำการเป็นพันราชการทหารประเภทที่ ๑ ให้ปฏิบัติดังนี้

๕.๑ เมื่อสัสดีจังหวัดได้รับทางว่านำปลด พร้อมด้วยใบสำคัญสำหรับคน พิจารณาทูพพลภาพหรือมีโรคซึ่งไม่สามารถจะรับราชการทหารได้ (แบบ สด .๖) จากหน่วยที่กล่าวตาม ข้อ ๓.๑ แล้ว ให้ดำเนินการ คือ

๕.๑.๑ ตรวจสอบทางว่านำปลด และหลักฐานใบสำคัญสำหรับคน พิจารณาทูพพลภาพ(แบบ สด .๖) กับทะเบียนกองประจำการ (แบบ สด .๓) หากมีการคลาดเคลื่อน เขียนทับ ลบ ขูด โดยไม่ได้ลงชื่อกำกับ สำนักงานสัสดีจังหวัดต้องจัดการสอบถามไปยังหน่วยที่ขอนำ ปลดเสียก่อน ถ้าตรวจสอบเป็นการถูกต้องแล้ว จึงจัดการบันทึกปลดในหลังทะเบียนกองประจำการ (แบบ สด .๓) แล้ว ออกหนังสือสำคัญ(แบบ สด .๘) ติดกับสมุดประจำตัวทหารกองหนุนประเภทที่ ๑ ส่งอำเภอภูมิลำเนาทหาร พร้อมกับบัญชีรับหนังสือสำคัญหรือใบสำคัญ (แบบ สด.๒๘) เพื่อมอบให้แก่ ผู้ถูกปลดลงชื่อรับไป

๕.๑.๒ ส่งบัญชีปลดย้ายประเภท (แบบ สด .๒๙) พร้อมด้วยสำเนา หลักฐานใบสำคัญสำหรับคนพิจารณาทูพพลภาพ (แบบ สด .๖) ต่อสัสดีมณฑลทหารบกภายในวันที่ ๕ ของเดือนถัดไป เพื่อบันทึกทะเบียนกองประจำการ (แบบ สด.๓) ไว้ให้ตรงกัน

๕.๑.๓ สัสดีอำเภอเมื่อได้รับหนังสือสำคัญ (แบบ สด .๘) ติดกับสมุด ประจำตัวทหารกองหนุนประเภทที่ ๑ และบัญชีรับหนังสือสำคัญหรือใบสำคัญ (แบบ สด .๒๘) จาก สัสดีจังหวัดแล้ว จัดการบันทึกบัญชีทหารกองเกิน (แบบ สด .๑) ให้ผู้ถูกปลดลงชื่อรับในบัญชีรับ หนังสือสำคัญหรือใบสำคัญ (แบบ สด. ๒๘) พร้อมกับมอบหนังสือสำคัญ (แบบ สด.๘) ติดกับสมุด ประจำตัว

ทหารกองหนุนประเภทที่ ๑ ให้รับไปแล้ว ส่งบัญชีรับหนังสือสำคัญหรือใบสำคัญ (แบบ สด.๒๘)
คืนจังหวัดในโอกาสแรกด้วย

๕.๑.๔ ให้สัสดีจังหวัดทำบัญชีรายชื่อทหารกองประจำการที่ปลดพิการ
ทุพพลภาพหรือมีโรคซึ่งไม่สามารถรับราชการทหารได้ ส่งต่อสัสดีมณฑลทหารบกภายในเดือน ตุลาคม
ของทุกปี

ข้อ ๖ การปลดตำรวจกองประจำการออกจากกองประจำการ ให้ปฏิบัติตาม
ระเบียบแบบแผนว่าด้วยการปลดทหารกองประจำการออกจากกองประจำการ ทุกประการ

ข้อ ๗ การปลดทหารกองเกินเป็นทหารกองหนุนประเภทที่ ๒ ให้หน่วยต่าง ๆ ที่
เกี่ยวข้องปฏิบัติดังต่อไปนี้

๗.๑ หน่วยสัสดีอำเภอ /เขตและกิ่งอำเภอ บันทึกปลดในหลังบัญชีทหาร
กองเกิน (แบบ สด.๑) บรรทัด "ปลดเป็นทหารกองหนุนประเภทที่" "กองหนุนชั้นที่ ๒" "กองหนุนชั้น
ที่ ๓" "พ้นราชการทหาร" เมื่อปลดเป็นทหารกองหนุนประเภทที่ ๒ ชั้นที่ ๒ แล้ว แยกบัญชีไปเก็บใน
แฟ้มทหารกองหนุนประเภทที่ ๒ ชั้นที่ ๒ และเมื่อปลดเป็นทหารกองหนุนประเภทที่ ๒ ชั้นที่ ๓ หรือ
พ้นราชการทหารประเภทที่ ๒ ก็ให้แยกบัญชีไปเก็บในแฟ้มกองหนุนชั้นนั้น ๆ หรือพ้นราชการทหาร
ตามที่มีอายุครบปลด

๗.๒ สำนักงานสัสดีกรุงเทพมหานคร/สำนักงานสัสดีจังหวัด

๗.๒.๑ บันทึกวันปลด ในบัญชีรายชื่อทหารกองเกินและทหาร
กองหนุนประเภทที่ ๒ (แบบ สด.๒๗) ในช่อง "กองหนุนชั้นที่ ๒" เมื่อครบปลดเป็นกองหนุนชั้นที่ ๓
ก็ลงวันปลดในช่อง "กองหนุนชั้นที่ ๓" และเมื่อครบปลดเป็นพ้นราชการทหารประเภทที่ ๒ ก็ลงวันปลด
ในช่อง "พ้นราชการทหาร" แล้วแยกบัญชีไปเก็บในปกเก็บบัญชีรายชื่อทหารกองหนุนประเภทที่ ๒
ชั้นนั้น ๆ หรือพ้นราชการตามที่ปลด

๗.๒.๒ คัดรายชื่อจากบัญชีรายชื่อทหารกองเกินและทหาร
กองหนุนประเภทที่ ๒ (แบบ สด.๒๗) ลงในบัญชีทหารกองหนุนประเภทที่ ๒ (ตพ.๒) จำนวน ๒
ชุด เก็บไว้เป็นหลักฐานในการควบคุมทหารกองหนุนประเภทที่ ๒ ของจังหวัด ๑ ชุด ส่งไปให้
จทบ. ที่ปกครองเขตพื้นที่ ๑ ชุด เมื่อมีอายุครบปลดเป็นกองหนุนชั้นที่ ๓ ให้แก่หน้าบัญชี บรรทัด
"ชั้นที่ ๒" เป็น "ชั้นที่ ๓" และเมื่อพ้นราชการทหารประเภทที่ ๒ แล้วให้ทำลายเสีย

๗.๓ จทบ. ที่ปกครองเขตพื้นที่ เมื่อได้รับบัญชีทหารกองหนุนประเภทที่ ๒
(ตพ.๒) ของทหารกองหนุนประเภทที่ ๒ ชั้นที่ ๒ จากสำนักงานสัสดีกรุงเทพมหานคร / สำนักงานสัสดี
จังหวัดตามที่กล่าวในข้อ ๗.๒.๒ แล้ว เก็บไว้เป็นหลักฐานในการควบคุมทหารกองหนุนประเภทที่ ๒
ของ จทบ. . เมื่อมีอายุครบปลดเป็นกองหนุนชั้นที่ ๓ หรือพ้นราชการทหารประเภทที่ ๒ แล้ว
ดำเนินการเช่นเดียวกับสำนักงานสัสดีกรุงเทพมหานคร / สำนักงานสัสดีจังหวัด ตามที่กล่าวในข้อ
๗.๒.๒

ข้อ ๘ การปลดทหารกองเกินและทหารกองหนุนเป็นพ้นราชการทหารในการ
เรียกพลและการระดมพล ให้ปฏิบัติดังต่อไปนี้

๘.๑ จทบ. ที่รับพล ทำหนังสือแจ้งให้ผู้ว่าราชการจังหวัดที่เป็นภูมิลำเนา
ทหารของผู้นั้นทราบ พร้อมกับส่งใบสำคัญสำหรับคนพิการทุพพลภาพหรือมีโรคซึ่งไม่สามารถ
รับราชการได้ (แบบ สด.๖) ตามที่แพทย์ผู้ตรวจร่างกาย ๑ นาย นายทหารผู้อำนวยกา ๑ นาย และ

นายทหารซึ่งแทนหน่วยทหารในการนั้น ๑ นาย ลงชื่อในใบสำคัญนั้น และใบสำคัญ (แบบ สด.๙) ของทหารกองเกินหรือทหารกองหนุนประเภทที่ ๒ หรือหนังสือสำคัญ (แบบ สด .๘) ของทหารกองหนุนประเภทที่ ๑ เพื่อขอให้ดำเนินการปลดเป็นพันราชการทหาร ตามมาตรา ๔๑ ต่อไป

๘.๒ สำนักงานสัสดีกรุงเทพมหานคร/สำนักงานสัสดีจังหวัด เมื่อได้รับทราบเรื่องการปลดทหารกองเกินหรือทหารกองหนุนเป็นพันราชการทหารในการเรียกพลหรือการระดมพลจาก จทบ.ตามที่กล่าวในข้อ ๘.๑ แล้ว ให้ดำเนินการดังนี้

๘.๒.๑ สำหรับทหารกองหนุนประเภทที่ ๑

๘.๒.๑.๑ ทะเบียนกองประจำการ (แบบ สด.๓) ให้ขีดฆ่าวันปลดเดิมซึ่งยังไม่ถึงกำหนดเสียทุกช่องด้วยหมึกแดง แล้วลงวัน เดือน พ .ศ. ที่ปลดเป็นพันราชการทหารประเภทที่ ๑ ใหม่แทนตามวันที่แพทย์ตรวจในใบสำคัญสำหรับคนพิการทุพพลภาพฯ (แบบ สด.๖) และหมายเหตุว่า "ปลดเป็นพันราชการทหารเพราะพิการ (บอกอาการโรคหรืออวัยวะซึ่งพิการตามความเห็นที่แพทย์ตรวจ).....ตามเรื่องฉบับที่.....พ.ศ....." ผู้บันทึกลงชื่อกำกับ

๘.๒.๑.๒ หนังสือสำคัญ (แบบ สด.๘) ให้ขีดฆ่าวันปลดเดิมที่คลาดเคลื่อนด้วยหมึกแดง ลงชื่อสัสดีจังหวัดกำกับไว้ระหว่างประเภทกองหนุน พันราชการทหารกับวันที่หลังหนังสือสำคัญ บันทึกว่า "ปลดพันราชการทหารประเภทที่ ๑ วันที่เดือน.....พ.ศ.... เพราะ พิการ (บอกอาการโรคหรืออวัยวะซึ่งพิการตามความเห็นที่แพทย์ตรวจ)..." แล้วให้ผู้ว่าราชการจังหวัด และสัสดีจังหวัดลงชื่อตำแหน่งและประทับตราประจำตำแหน่งไว้

๘.๒.๑.๓ ทำหนังสือในนามผู้ว่าราชการจังหวัดส่งหนังสือสำคัญพร้อมกับบัญชีรับหนังสือสำคัญ (แบบ สด .๒๘) ไปให้นายอำเภอหรือผู้อำนวยการเขตหรือปลัดอำเภอผู้เป็นหัวหน้าประจำกิ่งอำเภอท้องที่ที่เป็นภูมิลำเนาทหารของผู้นั้น เพื่อดำเนินการและมอบให้ตัวรับไป

๘.๒.๑.๔ จำหน่ายบัญชีทหารกองหนุน (ตพ.๒) แล้วจัดทำบัญชีจำหน่ายหรือแก้ไขบัญชีทหารกองหนุน (ตพ.๖) เพื่อบอกจำหน่ายไปยัง จทบ . ที่ปกครองเขตพื้นที่

๘.๒.๑.๕ จัดทำบัญชีปลดย้ายประเภท (แบบ สด .๒๙) ส่งไปยังสัสดีมณฑลทหารบกต่อไป

๘.๒.๒ สำหรับทหารกองเกินและทหารกองหนุนประเภทที่ ๒

๘.๒.๒.๑ บัญชีรายชื่อทหารกองเกินและทหารกองหนุนประเภทที่ ๒ (แบบ สด.๒๗) ช่องวันเข้าบัญชีเป็นกองหนุน ซึ่งยังไม่ถึงกำหนดปลดที่วางอยู่ ให้ขีดฆ่าเสียทุกช่อง ช่อง "พันราชการทหาร" ลง วัน เดือน พ .ศ. ที่ปลดใหม่ตามวันที่แพทย์ตรวจในใบสำคัญสำหรับคนพิการฯ (แบบ สด.๖) และบันทึกไว้ในช่อง "หมายเหตุ" ว่า "ปลดพันราชการทหารเพราะพิการ....(บอกอาการโรคหรืออวัยวะซึ่งพิการตามความเห็นที่แพทย์ตรวจ) ตามเรื่องฉบับที่.....พ.ศ..... ผู้บันทึกลงชื่อกำกับไว้

๘.๒.๒.๒ ให้ผู้ว่าราชการจังหวัดและสัสดีจังหวัดออกใบสำคัญ (แบบ สด.๙) ให้ใหม่

๘.๒.๒.๓ ทำหนังสือในนามผู้ว่าราชการจังหวัดส่งใบสำคัญ (แบบ สด.๙) ที่จังหวัดออกให้ใหม่ และใบสำคัญ (แบบ สด.๙) ที่อำเภอออกให้เดิม พร้อมด้วยบัญชี

รับใบสำคัญ (แบบ สด.๒๘) ไปให้นายอำเภอหรือผู้อำนวยการเขตหรือปลัดอำเภอผู้เป็นหัวหน้าประจำ กิ่งอำเภอท้องที่ที่เป็นภูมิลำเนาทหารของผู้นั้น เพื่อดำเนินการและมอบให้ตัวรับไป

๘.๒.๒.๔ จำหน่ายยอดในบัญชีจำนวนทหารกองเกินซึ่งยังไม่ได้รับการฝึก (ตพ.๔) จำหน่ายบัญชีทหารกองหนุนประเภทที่ ๒ (ตพ.๒) แล้วจัดทำบัญชีจำนวนทหารกองเกินซึ่งยังไม่ได้รับการฝึกที่เปลี่ยนแปลง (ตพ.๗) หรือบัญชีจำหน่ายหรือแก้ไขบัญชีทหารกองหนุน (ตพ.๖) เพื่อบอกจำหน่ายไปยัง จทบ. ที่ปกครองเขตพื้นที่

๘.๓ หน่วยสถิติอำเภอ / เขตหรือกิ่งอำเภอ เมื่อได้ทราบจากจังหวัดตามที่กล่าวในข้อ ๘.๒.๒.๒ และข้อ ๘.๒.๒.๓ แล้ว ให้ดำเนินการดังนี้

๘.๓.๑ บัญชีทหารกองเกิน (แบบ สด.๑) ให้ขีดฆ่าวันปลดเดิมซึ่งยังไม่ถึงกำหนดปลดด้วยหมึกแดง ลงวัน เดือน พ .ศ. ที่ปลดเป็นพันราชการทหารใหม่แทน บรรทัด "พิการ...ตามเรื่องฉบับที่....." ลงอาการโรคหรืออวัยวะที่พิการตามความเห็นที่แพทย์ตรวจ และเลขลำดับที่ทั่วไป พ.ศ. ตามทะเบียนรับหนังสือเรื่องนั้น แล้วฉีกมุมขวาล่างตามรอยปรุ

๘.๓.๒ ต้นขั้วใบสำคัญที่ออกให้เดิม บันทึกด้านหน้าที่เส้นทาบเฉียงซ้ายทับข้อความที่เขียนด้วยหมึกแดงทำนองเดียวกับที่กล่าวในข้อ ๒ .๘.๓ แล้วทำลายใบสำคัญ (แบบ สด.๙) ที่ออกให้แต่เดิมเสีย

๘.๓.๓ มอบหนังสือสำคัญ (แบบ สด.๘) หรือใบสำคัญ(แบบ สด.๙) ที่จังหวัดออกให้ใหม่มอบให้ตัวรับไป โดยปฏิบัติทำนองเดียวกันกับที่กล่าวในข้อ ๒ .๘.๔ และข้อ ๒.๘.๕ เสร็จแล้วส่งบัญชีรับหนังสือสำคัญหรือใบสำคัญคืนจังหวัด

๘.๔ จทบ.ที่ปกครองเขตพื้นที่ เมื่อได้รับบัญชี (ตพ.๖) และบัญชี (ตพ.๗) จากสำนักงานสถิติกรุงเทพมหานคร/สำนักงานสถิติจังหวัด ตามที่กล่าวในข้อ ๘.๒.๑.๔ และ ๘.๒.๒.๔ แล้ว

ให้จำหน่ายบัญชีทหารกองหนุน (ตพ.๒) และแก้ไขบัญชีจำนวนทหารกองเกินซึ่งยังไม่ได้รับการฝึก (ตพ.๔) ของ จทบ. ไว้ให้ถูกต้องตรงกัน

๘.๕ ฝ่ายสรรพกำลังมณฑลทหารบก เมื่อได้รับบัญชีปลดย้ายประเภท (แบบ สด.๒๙) จากสำนักงานสถิติกรุงเทพมหานคร/สำนักงานสถิติจังหวัดตามที่กล่าวในข้อ ๘ .๒.๑.๕ แล้ว ให้บันทึกหลังทะเบียนกองประจำการทำนองเดียวกันกับที่กล่าวในข้อ ๘.๒.๑.๑

ข้อ ๙ การปลดนายทหารสัญญาบัตรซึ่งถูกถอดหรือออกจากยศ ให้ปฏิบัติดังนี้

๙.๑ หน่วยต้นสังกัด ส่งสำเนาที่เกี่ยวกับการถอดหรือออกจากยศให้สำนักงานสถิติจังหวัดที่เป็นภูมิลำเนาทหารของผู้นั้นทราบ

๙.๒ สำนักงานสถิติกรุงเทพมหานคร/สำนักงานสถิติจังหวัด เมื่อได้รับทราบเรื่องการถอดหรือออกจากยศจากหน่วยต้นสังกัดแล้ว ให้ดำเนินการดังนี้

๙.๒.๑ ทะเบียนกองประจำการ (แบบ สด.๓) บันทึกหลังทะเบียนกองประจำการ บรรทัด "หมายเหตุ" ว่า "ถอด (หรือออก) จากยศ...(ลงยศที่ถูกถอดหรือออกย่อ ตั้งแต่... (ลงวัน เดือน พ .ศ. ที่ถูกถอดหรือออกจากยศย่อ)...ตามคำสั่งกระทรวงกลาโหมที่...(หรือตามราชกิจจานุเบกษา ตอน...เล่มที่...หน้า....) ลง...(วันเดือน พ.ศ. ย่อ) แล้วให้ผู้บันทึกลงชื่อกำกับไว้

๙.๒.๒ ให้ผู้ว่าราชการจังหวัดและสัสดีจังหวัดออกไปสำคัญ (แบบ สด.๙) ส่งไปให้อำเภอหรือเขตหรือกิ่งอำเภอ พร้อมกับบัญชีรับใบสำคัญ (แบบ สด.๒๘) เพื่อดำเนินการและมอบให้เจ้าตัวรับไป

๙.๓ หน่วยสัสดีเขต/หน่วยสัสดีอำเภอหรือกิ่งอำเภอ เมื่อได้รับทราบเรื่องจากจังหวัดแล้ว ให้ดำเนินการดังนี้

๙.๓.๑ แยกบัญชีทหารกองเกิน (แบบ สด .๑) ออกจากแฟ้มเก็บสำหรับนายทหารสัญญาบัตร บันทึกในหมายเหตุหลังบัญชีทำนองเดียวกันกับข้อ ๙ .๒.๑ เสร็จแล้วนำไปเก็บในแฟ้มเก็บสำหรับนายทหารสัญญาบัตรที่ถูกถอดหรือออกจากยศ

๙.๓.๒ เมื่อได้มอบใบสำคัญให้ตัวรับไปแล้ว ส่งบัญชีรับใบสำคัญคืนจังหวัด

ข้อ ๑๐ หลักการคำนวณวันรับราชการและวิธีการปลดทหารกองหนุนหรือปลดพันราชการทหารประเภทต่างๆ

๑๐.๑ ปลดเป็นทหารกองหนุนประเภทที่ ๑ ชั้นที่ ๑ ให้คิดวันรับราชการตั้งแต่เดือนที่เข้ารับราชการเป็นต้นมาเป็นรายเดือนจนครบกำหนด และถือว่าครบกำหนดปลดในวันที่ ๑ ของ

เดือนถัดไป เช่น ผู้ซึ่งรับราชการอยู่ในกองประจำการ ๒ ปี ได้เข้ารับราชการเมื่อ พ .ศ. ๓๕ จะเป็นวันที่เท่าใดก็ตาม ถือว่าครบกำหนดปลดใน ๑ พ .ศ. ๓๗ ส่วนผู้ที่มีคุณสมบัติพิเศษและผู้สำเร็จการศึกษาทหารซึ่งอยู่ในกองประจำการน้อยกว่า ๒ ปีนั้น ก็คงนับวันรับราชการสำหรับการปลดทำนองเดียวกัน และให้นับวันป่วย วันลา วันถูกควบคุม หรือวันต้องโทษ รวมเป็นวันรับราชการด้วย แต่ผู้ซึ่งรับราชการยังไม่ครบกำหนดเพราะเหตุอื่น เช่น มีวันผ่อนผันให้ไปศึกษา หรือวันขาดหนีราชการ เป็นต้น ก็ต้องรับราชการจนครบกำหนดแล้วจึงนำปลดในวันที่ ๑ ของเดือนถัดไป

๑๐.๒ ปลดเป็นทหารกองหนุนประเภทที่ ๒ ได้แก่ ทหารและตำรวจกองประจำการที่ปลดตามมาตรา ๔๐ แห่งพระราชบัญญัติรับราชการทหาร พ .ศ. ๒๔๙๗ ถ้าอายุยังไม่ครบ ๓๐ ปีบริบูรณ์ให้ปลดเป็นทหารกองหนุนประเภทที่ ๒ ชั้นที่ ๑ ถ้าอายุครบ ๓๐ ปีบริบูรณ์แต่ยังไม่ถึง ๔๐ ปีบริบูรณ์ ให้ปลดเป็นทหารกองหนุนประเภทที่ ๒ ชั้นที่ ๒ ถ้าอายุครบ ๔๐ ปีบริบูรณ์แต่ยังไม่ถึง ๔๖ ปีบริบูรณ์ ให้ปลดเป็นทหารกองหนุนประเภทที่ ๒ ชั้นที่ ๓ การปลดทหารจำพวกนี้ให้ปลดได้ทันทีโดยไม่ต้องคำนึงถึงวันรับราชการ เช่น ทหารกองประจำการคนใดต้องจำขังหรือจำคุก ครั้งเดียวหรือหลายครั้งก็ดี เมื่อมีกำหนดวันที่จะต้องรับทัณฑ์หรือต้องโทษรวมกันไม่น้อยกว่า ๑ ปี ซึ่งคดีถึงที่สุดแล้วเมื่อใดก็นำปลดได้ตั้งแต่วันที่ศาลพิพากษาให้จำคุกหรือวันที่ส่งลงทัณฑ์ให้จำขังทันที โดยไม่ต้องรอจนพ้นโทษ หรือทหารหนีจนคดีขาดอายุความเมื่อใด ก็นำปลดได้ตั้งแต่วันที่ถัดจากวันที่ครบกำหนดอายุความ

๑๐.๓ ปลดเป็นพันราชการทหารประเภทที่ ๑ ได้แก่ ทหารและตำรวจกองประจำการที่ปลดตามมาตรา ๔๑ แห่งพระราชบัญญัติรับราชการทหาร พ.ศ. ๒๔๙๗ ให้ปลดในวันที่แพทย์ตรวจตามใบสำคัญสำหรับคนพิการ ฯ แต่ถ้าหน่วยต้นสังกัดต้องการต้นฉบับใบสำคัญสำหรับคนพิการฯ (แบบ สด.๖) ไว้เพื่อประกอบการขอบำเหน็จแล้ว ก็ให้ส่งเป็นสำเนาใบสำคัญสำหรับคนพิการฯ (แบบ สด.๖) ได้

ข้อ ๑๑ การบันทึกข้อความประกอบในการปลดที่หมายเหตุ

การลงข้อความหรือบันทึกข้อความรายละเอียดซึ่งเป็นข้อมูลเฉพาะตัวของ ทหารกองประจำการที่ครบกำหนดปลด หรือมีเหตุอื่นที่กฎหมายกำหนดให้ทราบ หรือมีข้อความ ชัดเจนยิ่งขึ้นซึ่งจะทำให้การปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ที่รับผิดชอบดำเนินการได้รวดเร็วมากขึ้น เกี่ยวกับ เรื่องนี้พอจะยกตัวอย่างในการบันทึกได้ดังนี้

๑๑.๑ คนที่มีวันต้องโทษน้อยกว่า ๑ ปี ในระหว่างที่อยู่ในกองประจำการ ซึ่งต้องคิดวันต้องโทษเป็นวันรับราชการด้วยนั้น ให้ลงจำนวน เดือน และวันที่ต้องโทษให้ทราบด้วย เช่น “ต้องโทษ ๓ เดือน ๑๕ วัน”

๑๑.๒ คนที่มีวันต้องทัณฑ์และต้องโทษตั้งแต่ ๑ ปีขึ้นไป ซึ่งต้องปลดเป็น ทหารกองหนุนประเภทที่ ๒ ให้ลงเหตุที่ปลดและจำนวนวันที่ต้องทัณฑ์และต้องโทษให้ทราบ เช่น “ปลดตามมาตรา ๔๐ เพราะจำขังและจำคุก ๑ ปี ๓ เดือน”

๑๑.๓ คนที่หนีราชการจนคดีขาดอายุความซึ่งต้องปลดเป็นทหารกองหนุน ประเภทที่ ๒ ให้ลงเหตุที่ปลดให้ทราบ เช่น “ปลดตามมาตรา ๔๐ เพราะหนีราชการจนคดีขาดอายุ ความ”

๑๑.๔ คนที่มีวันขาดหนีราชการซึ่งไม่คิดเป็นวันราชการสำหรับคำนวณวัน ปลด เมื่อได้ตัวมารับราชการ จะต้องให้รับราชการทดแทนวันขาดหนีราชการจนครบ และนำปลดใน วันที่ ๑ ของเดือนถัดไปนั้น ให้ลงจำนวนปี เดือน วันที่ขาดราชการไว้ให้ทราบด้วย เช่น “ขาดราชการ ๑๒ วัน” “หนีราชการ ๒ เดือน ๑๐ วัน ” “ขาดหนีราชการ ๒ เดือน ๑๕ วัน ” หรือถ้ามีวัน ต้องโทษด้วยก็ให้ลงวันขาดหนีราชการและวันต้องโทษด้วย เช่น “หนีราชการ ๑ ปี ๒ เดือน ต้องโทษจำคุก ๔ เดือน” ดังนี้ เป็นต้น

๑๑.๕ ผู้ที่คุณสมบัติพิเศษหรือสำเร็จการฝึกวิชาทหารตามกฎกระทรวงฯซึ่งให้ อยู่ในกองประจำการน้อยกว่า ๒ ปี ลงว่า “ปลดตามคุณสมบัติพิเศษ” “ปลดตามคุณสมบัติพิเศษและร้อง ขอเข้ากองประจำการ” “ปลดเพราะสำเร็จการฝึกวิชาทหาร” หรือ “ปลดเพราะสำเร็จการฝึกวิชา ทหารและร้องขอเข้ากองประจำการ”

๑๑.๖ คนที่ปลดเป็นพันราชการทหารประเภทที่ ๑ ลงว่า “ปลดตาม มาตรา ๔๑ ได้แนบใบสำคัญ (หรือสำเนาใบสำคัญ) มาด้วยแล้ว”

๑๑.๗ ผู้ที่ได้เลื่อนยศหรือเปลี่ยนชื่อตัวชื่อสกุล เมื่ออยู่ในกองประจำการต้อง ลงคำสั่งหรือแจ้งความเรื่องนั้น ๆ ไว้ให้ทราบด้วย เช่น “เป็น ส.ต.ตามคำสั่ง ทบ.(เฉพาะ) ที่ ๑๐๗๗/๒๔ ลง ๒๑ ก.ย.๒๔” “เปลี่ยนชื่อตัวตามแจ้งความกองทัพอากาศที่ ๑ ลง ๑๐ ก.พ.๔๑”

๑๑.๘ การรับสมุดประจำตัวทหารกองหนุนประเภทที่ ๑ ติดกับหนังสือ สำคัญ หรือใบสำคัญ ถ้าต้องการให้คนใดรับทางหน่วยต้นสังกัดหรือทางอำเภอภูมิลำเนาทหารก็ให้ลงไว้ ให้ทราบด้วย

ข้อ ๑๒ การแจ้งย้ายทะเบียนราษฎรสำหรับทหารกองประจำการ

ตามระเบียบกระทรวงกลาโหม ว่าด้วยการแจ้งย้ายทะเบียนราษฎรสำหรับ ทหารกองประจำการ พ.ศ.๒๕๑๓ ลงวันที่ ๙ มกราคม ๒๕๑๓ โดยกระทรวงกลาโหมได้ออกระเบียบ ไว้เพื่อให้ยึดถือเป็นระเบียบ ข้าราชการสัสตินั้นมีความสัมพันธ์กับงานทะเบียนราษฎรอย่างใกล้ชิด มีความเกี่ยวพันทั้งโดยตรงและโดยอ้อม โดยเฉพาะเมื่อปฏิบัติงานในตำแหน่งสัสติ จทบ ., สัสติ มทบ. ,

หัวหน้าฝ่ายสรรพกำลัง จทบ ./มทบ. สัสดีในฐานะเป็นข้าราชการสายวิทยาการของ กสร .ทบ. มีความจำเป็นต้องรอบรู้และนำเรียนผู้บังคับบัญชาเพื่อทราบ และให้ผู้บังคับหน่วยทหารทราบ ซึ่งเมื่อทหารกองเกินเมื่อถูกเข้ากองประจำการ หรือทหารกองประจำการเมื่อรับราชการจนครบกำหนดปลดเป็นทหารกองหนุน หน่วยทหารจะต้องปฏิบัติ หากปฏิบัติไม่ถูกต้อง สัสดี จทบ ., สัสดี มทบ. หรือหัวหน้า

ฝ่ายสรรพกำลัง จะต้องนำเรียนให้ผู้บังคับหน่วยทหารเพื่อจะได้ชี้แจงให้หน่วยทหารเข้าใจถึงระเบียบปฏิบัติและสามารถปฏิบัติตามระเบียบได้อย่างถูกต้อง

ฉะนั้น ในเรื่องเกี่ยวกับการปลดจึงได้นำระเบียบกระทรวงกลาโหมว่าด้วยการแจ้งย้ายทะเบียนราษฎรสำหรับทหารกองประจำการ ฉบับ พ .ศ.๒๕๑๓ มาประกอบในเอกสารวิชาการทะเบียนพล เรื่องการปลดและหางว่าวนำปลด โดยมีรายละเอียดตามระเบียบกระทรวงกลาโหมที่แนบท้ายนี้ และโปรดดูรายละเอียดวิธีเขียนบัญชีรายชื่อทหารกองประจำการซึ่งต้องย้ายทะเบียนบ้านไปอยู่ในหน่วยทหาร ตามผนวก ๗

ระเบียบกระทรวงกลาโหม

ว่าด้วยการแจ้งย้ายทะเบียนราษฎรสำหรับทหารกองประจำการ

พ.ศ. ๒๕๑๓

โดยที่เป็นการสมควรกำหนดวิธีปฏิบัติเกี่ยวกับการแจ้งย้ายทะเบียนราษฎรสำหรับทหารกองประจำการ จึงวางระเบียบไว้ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ระเบียบนี้เรียกว่า “ระเบียบกระทรวงกลาโหมว่าด้วยการแจ้งย้ายทะเบียนราษฎรสำหรับทหารกองประจำการ พ.ศ.๒๕๑๓”

ข้อ ๒ เมื่อหน่วยทหารหน่วยใดได้รับทหารกองประจำการใหม่เข้าประจำหน่วย ให้ผู้บังคับบัญชาของทหารหน่วยนั้นในฐานะเป็นเจ้าบ้านตามกฎหมายว่าด้วยการทะเบียนราษฎร จัดทำบัญชีรายชื่อทหารกองประจำการแสดงทะเบียนบ้านตามแบบบัญชีท้ายระเบียบนี้ ส่งไปยังนายอำเภอท้องที่ตามทะเบียนบ้านครั้งหลังสุดก่อนที่ทหารผู้นั้นเข้ามารับราชการทหารกองประจำการ ภายในสิบสองวันนับตั้งแต่วันที่ทหารกองประจำการนั้นเข้ามาประจำหน่วย

ข้อ ๓ เมื่อผู้บังคับบัญชาหน่วยทหารได้รับหลักฐานใบแจ้งการย้ายออก (ท.ร.๑๗) ของทหารกองประจำการจากนายอำเภอท้องที่แล้วให้นำหลักฐานไปแจ้งการย้ายเข้าหน่วยทหารนั้น ๆ ต่อนายทะเบียนท้องถิ่นหรือนายทะเบียนตำบล ภายในเจ็ดวันนับจากวันที่ได้รับหลักฐานใบแจ้งการย้ายออกจากนายอำเภอท้องที่

ข้อ ๔ ในกรณีที่ได้รับแจ้งจากนายอำเภอท้องที่ว่าเป็นผู้ที่ย้ายทะเบียนบ้านไปอยู่ที่อื่น ให้ส่งบัญชีรายชื่อผู้นั้นให้นายอำเภอท้องที่ที่ผู้นั้นย้ายไปอยู่ใหม่ หากได้รับแจ้งว่าไม่มีชื่อทหารกองประจำการผู้นั้นในทะเบียนบ้าน ให้ผู้บังคับบัญชาหน่วยทหารรับทำการตรวจสอบใหม่ เช่น ดูจากหลักฐานบัตรประจำตัวประชาชนและหลักฐานอื่น ๆ แล้วส่งบัญชีรายชื่อผู้นั้นไปยังนายอำเภอท้องที่ตามที่ตั้งตรวจสอบได้ เมื่อได้รับหลักฐานใบแจ้งการย้ายออก (ท.ร.๑๗) ของผู้นั้นแล้ว ให้ปฏิบัติเช่นเดียวกับ ข้อ ๓.

ข้อ ๕ เมื่อทหารกองประจำการย้ายหน่วยซึ่งจะต้องแจ้งต่อนายทะเบียนท้องถิ่นหรือนายทะเบียนตำบล ให้ผู้บังคับบัญชาหน่วยทหารดำเนินการดังนี้

๕.๑ ให้ผู้บังคับบัญชาหน่วยทหารต้นสังกัดเดิมแจ้งการย้ายออกจากหน่วยทหารเดิมต่อนายทะเบียนท้องถิ่นหรือนายทะเบียนตำบล แล้วส่งหลักฐานใบแจ้งการย้ายออก (ท.ร.๑๗) ของทหารผู้นั้นไปยังผู้บังคับบัญชาหน่วยทหารต้นสังกัดใหม่ ภายในเจ็ดวันนับจากวันที่ได้รับหลักฐานใบแจ้งการย้ายออก (ท.ร.๑๗)

๕.๒ เมื่อผู้บังคับบัญชาหน่วยทหารต้นสังกัดใหม่ได้รับหลักฐานใบแจ้งการย้ายออก (ท.ร.๑๗) ของทหารผู้นั้นแล้วให้นำหลักฐานไปแจ้งการย้ายเข้าหน่วยทหารใหม่ต่อนายทะเบียนท้องถิ่นหรือนายทะเบียนตำบล ภายในเจ็ดวันนับจากวันที่ได้รับหลักฐานใบแจ้งการย้ายออกจากผู้บังคับบัญชาหน่วยทหารต้นสังกัดเดิม

ข้อ ๖ เมื่อมีการปลดปล่อยทหารออกจากกองประจำการ ให้ผู้บังคับบัญชาหน่วยทหารแจ้งการย้ายออกจากหน่วยทหารต่อนายทะเบียนท้องถิ่นหรือนายทะเบียนตำบลก่อนที่ทหารผู้นั้นจะถูกปลด แล้วจัดการมอบหลักฐานใบแจ้งการย้ายออก (ท.ร.๑๗) ให้แก่ทหารในวันที่ถูกปลดปล่อยทุกคน เพื่อนำไปแจ้งการย้ายเข้าตามทะเบียนบ้านที่ทหารผู้นั้นมีความประสงค์

ข้อ ๗ การจัดหาแบบพิมพ์ ให้ส่วนราชการขึ้นตรงต่อกระทรวงกลาโหม กองทัพบก กองทัพเรือ และกองทัพอากาศ ต่างจัดหาด้วยงบประมาณของตนเอง

ข้อ ๘ ให้ใช้ระเบียบนี้ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

ประกาศ ณ วันที่ ๙ มกราคม พ.ศ. ๒๕๑๓

(ลงชื่อ) **จอมพล ถ.กิตติขจร**

(ถนอม กิตติขจร)

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหม

ผนวก ข.

ทป.๑๐๑ - ๐๖๗

ที่.....(๒).....

(แบบ สด.๗)

ทางว่าวนำปลดออกจากกองประจำการ

ที่ทำ

การ.....(๑).....

เรียน.....(๔).....

วัน เดือน.....(๓).....พ.ศ.....

ขอนำปลด.....(๕).....ที่รับราชการครบกำหนดตามพระราชบัญญัติ ฯ แล้ว รวม.....(๖).....คน

ดังมีรายชื่อต่อไปนี้ -

ลำดับ	ยศ - ชื่อ	เครื่องหมาย	เกิด วัน เดือน พ.ศ.	ตำหนิ สำคัญ	ภูมิลำเนาทหาร						ชื่อ		ชำ นาญ การ ทาง ทหาร	สังกัดเมื่อ ปลดเป็น กองหนุน	เข้ากอง ประจำการ วัน เดือน พ.ศ.	ปลด			หมายเหตุ
					บ้าน	ถนน ตรอก ซอย	เลขที่ หรือ หมู่ที่	ตำบล	อำเภอ	จังหวัด	บิดา	มารดา				เป็นกอง หนุนหรือ พันราช การ	ประ เภท ที่	วัน เดือน พ.ศ.	
(๗)	(๘)	(๙)	(๑๐)	(๑๑)	(๑๒)	(๑๓)	(๑๔)	(๑๕)	(๑๖)	(๑๗)	(๑๘)	(๑๙)	(๒๐)	(๒๑)	(๒๒)	(๒๓)	(๒๔)	(๒๕)	(๒๖)

คำชี้แจงการเขียนหางว่าวนำปลดออกจากกองประจำการ (แบบ สด.๗)

- (๑) "ที่ทำการ...." ลงชื่อหน่วย (ย่อ) ที่ส่งบัญชี เช่น บก.มทบ. ๑๑, จทบ.ส.บ.
- (๒) "ที่....." ลงที่หนังสือ (ส่ง) ของหน่วยที่ยื่นหางว่าวนำปลดตามระเบียบงานสารบรรณ
- (๓) "วันที่....เดือน.....พ.ศ...." ลงวัน เดือน พ.ศ. ที่ส่งบัญชี
- (๔) "เรียน....." ลงตำแหน่ง (ย่อ) ของผู้รับบัญชี เช่น สัสดีจังหวัด อ.ย.
- (๕) "ขอนำปลด....." ลงว่า ทหารกองประจำการ หรือ ตำรวจกองประจำการ
- (๖) "รวม.....คน" ลงจำนวนคนที่นำปลดเป็นตัวอักษร เช่น ยี่สิบสอง
- (๗) "ลำดับ" ลงเลขจำนวนตามลำดับของบุคคลที่ขอนำปลด
- (๘) "ยศ - ชื่อ" ลงยศ (ย่อ) ชื่อตัว ชื่อสกุล เช่น "ส.ต.มิ่ง มงคล" ผู้ไม่มียศให้ลงคำนำนามว่า "พลทหาร" หรือ "พลตำรวจ"
- (๙) "เครื่องหมาย" ลงเครื่องหมายประจำตัวตามทะเบียนกองประจำการ เช่น "ทบ.๒๕๒๖"

อ.ย.

๑๒๓๔“

- (๑๐) "เกิด วัน เดือน พ.ศ." ลงวันที่ เดือน พ.ศ.(ย่อ) ที่เกิด ถ้าไม่สามารถทราบวันที่และเดือนเกิด ให้ลงแต่ พ.ศ. เกิด (เต็ม)
- (๑๑) "ตำแหน่งสำคัญ..." ลงตำแหน่งตามทะเบียนกองประจำการ เช่น "แผลเป็นนิ้วชี้มือซ้าย"
- (๑๒) ถึง (๑๗) "ภูมิลำเนาทหาร บ้าน ถนน ตรอก ซอย เลขที่หรือหมู่ที่ ตำบล อำเภอ จังหวัด “
ลงภูมิลำเนาทหารตามทะเบียนกองประจำการ
- (๑๘) (๑๙) "ชื่อบิดา มารดา" ลงชื่อตัว ชื่อสกุล ของบิดา มารดา ตามทะเบียนกองประจำการ
- (๒๐) "ชำนานุกรมทางทหาร" ลงหมายเลขความชำนานุกรมทางทหารของบุคคลที่ขอนำปลด
- (๒๑) "สังกัดเมื่อปลดเป็นกองหนุน" ลงชื่อหน่วยทหาร (เต็ม) ที่เป็นต้นสังกัดตั้งแต่ระดับกองพัน กอง
บังคับการเรือชั้น ๑ หรือกองบังคับการฝูงบินขึ้นไป แต่ถ้าหากหน่วยนั้นได้เคลื่อนย้ายไปไม่มีหน่วยรับ
ตัว ให้ลงสังกัดกองบังคับการจังหวัดทหารบก หรือกองบัญชาการมณฑลทหารบกนั้น แล้วแต่กรณี
เช่น
"กองพันทหารสื่อสาร กองพลที่ ๕"
(กองบัญชาการมณฑลทหารบกที่ ๕)
- (๒๒) "เข้ากองประจำการ วัน เดือน พ.ศ." ลงวัน เดือน พ.ศ. (ย่อ) ที่ทหารผู้นั้นเข้ากองประจำการ ตาม
ทะเบียนกองประจำการ
- (๒๓) "ปลดเป็นกองหนุนหรือพันราชการ" ลงว่า "กองหนุน" หรือ "พันราชการทหาร" ตามลักษณะที่
นำปลด
- (๒๔) "ประเภทที่" ลงประเภทที่นำปลด เช่น "๑" หรือ "๒"

(๒๕) "วัน เดือน พ.ศ." ลงวันที่ เดือน พ.ศ.(ย่อ) ที่ครบกำหนด โดยคำนวณวันรับราชการตั้งแต่วันเข้ากองประจำการเป็นต้นมา ดังนี้

๑. ปลดเป็นทหารกองหนุนชั้นที่ ๑ ประเภทที่ ๑ ให้คิดวันรับราชการตั้งแต่เดือนที่เข้ากองประจำการเป็นต้นมา เป็นรายเดือนจนครบกำหนดและถือว่าครบกำหนดปลดในวันที่ ๑ ของเดือนถัดไป เช่น ผู้ซึ่งต้องรับราชการในกองประจำการ ๒ ปี และเข้ากองประจำการเมื่อ พ.ศ. ๒๕ จะเป็นวันที่เท่าใดก็ตาม ถือว่าครบกำหนดปลด ๑ พ.ศ.๒๗ ส่วนผู้ที่มีคุณสมบัติพิเศษหรือผู้ซึ่งสำเร็จการฝึกวิชาทหาร ซึ่งให้อยู่ในกองประจำการน้อยกว่า ๒ ปีนั้น ก็คงนับวันรับราชการสำหรับการปลดทำนองเดียวกันและให้นับวันป่วย ลา วันถูกควบคุมหรือวันต้องโทษรวมเป็นวันราชการด้วย แต่ผู้ที่รับราชการยังไม่ครบกำหนดเพราะเหตุอื่น เช่น มีวันขาด หนีราชการ เป็นต้น ก็ต้องให้รับราชการจนครบกำหนดแล้วจึงนำปลดในวันที่ ๑ ของเดือนถัดไป

๒. ปลดเป็นทหารกองหนุนประเภทที่ ๒ ได้แก่ ทหารกองประจำการที่ปลดตามมาตรา ๔๐ แห่ง พ.ร.บ.รับราชการทหาร ฯ คือ ถ้าอายุยังไม่ครบ ๓๐ ปีบริบูรณ์ ให้ปลดเป็นกองหนุนชั้นที่ ๑ ประเภทที่ ๒ ถ้าอายุ ๓๐ ปีบริบูรณ์ แต่ยังไม่ครบ ๔๐ ปีบริบูรณ์ ให้ปลดเป็นกองหนุนชั้นที่ ๒ ประเภทที่ ๒ ถ้าอายุ ๔๐ ปีบริบูรณ์ แต่ยังไม่ครบ ๔๖ ปีบริบูรณ์ ให้ปลดเป็นกองหนุนชั้นที่ ๓ ประเภทที่ ๒ การปลดทหารจำพวกนี้ให้นำปลดได้ทันที ไม่ต้องคำนึงถึงวันรับราชการ เช่น ทหารกองประจำการคนใดต้องทัณฑ์จำขัง หรือต้องโทษจำคุกครั้งเดียวหรือหลายครั้งก็ได้ เมื่อมีกำหนดวันที่จะต้องทัณฑ์หรือต้องโทษรวมกันได้ไม่น้อยกว่า ๑ ปี ซึ่งคดีถึงที่สุดแล้วเมื่อใดก็นำปลดได้ตั้งแต่วันที่ศาลพิพากษาหรือวันจำขังหรือจำคุกทันที ไม่ต้องรอจนพ้นโทษหรือ ทหารที่หนีจนคดีขาดอายุความเมื่อใด ก็นำปลดได้ตั้งแต่วันที่ถัดจากวันที่ครบกำหนดอายุความ

๓. ปลดเป็นพันราชการทหารประเภทที่ ๑ ได้แก่ ทหารกองประจำการที่ปลดตามมาตรา ๔๑ แห่ง พ.ร.บ.รับราชการทหาร ฯ เพราะพิการทุพพลภาพหรือมีโรคตามกฎกระทรวง ฯ การปลดในกรณีนี้ให้ปลดในวันที่แพทย์ตรวจ และส่งต้นฉบับใบสำคัญคนพิการ ฯ (แบบ สด.๖) ไปพร้อมกับทางว่านำปลดด้วย แต่ถ้าต้นสังกัดต้องการใบต้นฉบับใบสำคัญคนพิการ ฯ (แบบ สด.๖) เพื่อประกอบในการขอบำเหน็จบำนาญแล้ว ก็ให้ส่งสำเนาใบสำคัญคนพิการ ฯ (แบบ สด.๖) ได้เพื่อเป็นหลักฐานในการปลดของสัสดีจังหวัดต่อไป

(๒๖) "หมายเหตุ" ลงข้อความประกอบการปลดและอื่น ๆ ให้ได้ความชัดเจนยิ่งขึ้น เช่น

๑. คนที่มีวันต้องโทษน้อยกว่า ๑ ปี ในระหว่างที่อยู่ในกองประจำการ ซึ่งต้องคิดวันต้องโทษเป็นวันรับราชการด้วยนั้น ให้บันทึกจำนวน เดือน วัน ที่ต้องโทษไว้ให้ทราบด้วย เช่น "ต้องโทษ ๓ เดือน ๑๕ วัน"

๒. คนที่มีวันต้องทัณฑ์และต้องโทษตั้งแต่ ๑ ปีขึ้นไป ซึ่งต้องปลดเป็นทหารกองหนุนชั้นที่ ๑ ประเภทที่ ๒ ให้บันทึกเหตุที่ปลดและจำนวนวันต้องโทษให้ทราบ เช่น "ปลดตาม มาตรา ๔๐ เพราะต้องทัณฑ์และต้องโทษ ๑ ปี ๓ เดือน"

๓. คนที่หนีราชการจนคดีขาดอายุความ ซึ่งต้องปลดเป็นทหารกองหนุนประเภทที่ ๒ ให้บันทึกเหตุที่ปลดให้ทราบ เช่น "ปลดตามมาตรา ๔๐ เพราะหนีราชการจนคดีขาดอายุความ"

๔. คนที่มีวันขาดหนีราชการ ซึ่งไม่คิดเป็นวันรับราชการ สำหรับคำนวณวันปลด เมื่อได้ตัวมารับราชการจะต้องให้รับราชการทดแทนวันขาดหนีราชการจนครบ แล้วนำปลดในวันที่ ๑ ของเดือนถัดไปนั้น ให้บันทึกจำนวน เดือน วันที่ขาดหนีไปให้ทราบด้วย เช่น "ขาดราชการ ๑๒ วัน "หนีราชการ ๑ เดือน ๑๐ วัน" "ขาดหนีราชการ ๒ เดือน ๑๕ วัน" หรือถ้ามีวันต้องโทษด้วย ก็ให้บันทึกวันขาดหนีราชการและวันต้องโทษด้วย เช่น "หนีราชการ ๔ เดือน ต้องโทษ ๒ เดือน ๑๕ วัน"

๕. ผู้ที่มีคุณวุฒิพิเศษ หรือสำเร็จการฝึกวิชาทหารตามกฎหมายกระทรวง ฯ ซึ่งให้อยู่ในกองประจำการน้อยกว่า ๒ ปี บันทึกว่า "ปลดตามคุณวุฒิพิเศษ" "ปลดตามคุณวุฒิพิเศษและร้องขอเข้ากองประจำการ" "ปลดเพราะสำเร็จการฝึกวิชาทหารและร้องขอเข้ากองประจำการ"

๖. คนที่ปลดเป็นพันราชการทหารประเภทที่ ๑ บันทึกว่า "ปลดตาม มาตรา ๔๑ ได้แนบใบสำคัญ (หรือสำเนาใบสำคัญ) มาด้วยแล้ว"

๗. ผู้ที่ได้เลื่อนยศหรือเปลี่ยนชื่อตัว ชื่อสกุล เมื่ออยู่ในกองประจำการ ต้องบันทึกคำสั่งหรือแจ้งความนั้น ๆ ไปให้ทราบด้วย เช่น "เป็น ส.ต.ตามคำสั่ง ทบ.(เฉพาะ) ที่ ๑๕ /๒๘ ลง ๘ ม.ค.๒๘" หรือ "เปลี่ยนชื่อตัวตามแจ้งความ ทภ.๑ ลง ๑๐ ก.พ.๒๗"

๘. การรับหนังสือสำคัญติดกับสมุดประจำตัวทหารกองหนุนประเภทที่ ๑ ถ้าต้องการให้คนใดรับทางหน่วยต้นสังกัด บันทึกว่า "สมุดประจำตัว ฯ รับทางหน่วยต้นสังกัด" หรือถ้าจะให้คนใดรับทางอำเภอภูมิลำเนาทหาร บันทึกว่า "สมุดประจำตัว ฯ รับทางอำเภอภูมิลำเนาทหาร"

เมื่อได้เขียนรายการต่าง ๆ เสร็จแล้ว ให้ขีดเส้นแดงปิดตลอดบรรทัด ผู้เขียนลงชื่อและตำแหน่งไว้ทางด้านซ้ายใต้รายชื่อคนสุดท้าย แล้วให้ผู้มีอำนาจยื่นทางว่าวนำปลดลงชื่อและตำแหน่งทางด้านขวาเช่น

“จ.ส.อ.สุภัทร์ โพธิกนิษฐ
เสมียนฝ่ายการสัสดี จทบ.พ.ล.ผู้เขียน

พ.อ. ถนอม วัชรพุทธ
ผบ.จทบ.พ.ล."

ผนวก ค.

เลขประจำตัวประชาชน.....

(แบบ สด.๘)

หนังสือสำคัญ

หนังสือสำคัญนี้ห้ามแยกออกจากสมุดประจำตัว

ทหารกองหนุนประเภทที่ ๑ เล่มนี้เป็นอันขาด

แผนก.....(๑).....

ที่.....(๒)...วันที่...เดือน.....(๓).....พ.ศ.....

ยศ,ชื่อ.....(๔).....

เครื่องหมาย.....(๕).....

เกิดวันที่.....เดือน.....(๖).....พ.ศ.....

บัดนี้อายุครบ.....(๗).....ปี

ตำหนิสำคัญ.....(๘).....

ภูมิลำเนาทหารอยู่บ้าน.....(๙).....

ตำบล.....(๑๐).....

อำเภอ.....(๑๑).....

จังหวัด.....(๑๒).....

ชื่อบิดา.....(๑๓).....

ชื่อมารดา.....(๑๔).....

ได้เข้ารับราชการในกองประจำการ

เมื่อวันที่.....เดือน.....(๑๕).....พ.ศ.....

ได้ปลดเป็นทหารกองหนุนประเภทที่ ๑ ซึ่งอยู่ในชั้นต่าง ๆ คือ
กองหนุน ชั้นที่ ๑ วันที่.....เดือน.....(๑๖)....พ.ศ.....
กองหนุน ชั้นที่ ๒ วันที่.....เดือน.....(๑๗)....พ.ศ.....
กองหนุน ชั้นที่ ๓ วันที่.....เดือน.....(๑๘)....พ.ศ.....
พ้นราชการทหาร วันที่.....เดือน.....(๑๙)....พ.ศ.....

.....(๒๐).....

ผู้ว่าราชการจังหวัด
ประทับตราประจำตำแหน่งเป็นสำคัญ

.....(๒๑).....

สัสดีจังหวัด.....(๒๒).....
ประทับตราประจำตำแหน่งเป็นสำคัญ

.....(๒๓).....

ลายพิมพ์นิ้วแม่มือขวาของผู้ถือหนังสือสำคัญ

.....

ลายมือชื่อของผู้ถือหนังสือสำคัญ

คำชี้แจงการลงหนังสือสำคัญ (แบบ สด.๘)

- (๑) "แผนก...." ลงแผนกตามทางว่านำปลด เช่น "ทหารบก" "ทหารเรือ" "ทหารอากาศ" หรือ "ตำรวจ"
- (๒) "ที่....." ลงเลขจำนวนเพื่อแสดงจำนวนที่ได้ออกหนังสือสำคัญให้ โดยลงจาก ๑ , ๒, ๓ และต่อไปตามลำดับ เมื่อขึ้นปีใหม่ให้ลงจาก ๑ เป็นต้นไปใหม่ (ตัดปี)
- (๓) "วัน...เดือน.....พ.ศ...." ลงวัน เดือน พ .ศ. ที่ออกหนังสือสำคัญ เช่น "วันที่ ๑ เดือนพฤษภาคม พ.ศ.๒๕๒๘" ถ้าออกหนังสือสำคัญก่อนวันปลดจากกองประจำการ ให้ลงวันที่ครบกำหนดปลดออกจากกองประจำการ
- (๔) "ยศ ชื่อ" ลงยศ (เต็ม) และชื่อตัว ชื่อสกุล ตามทะเบียนกองประจำการ (แบบ สด.๓) ถ้าผู้ที่ไม่มียศให้ลง "พลทหาร" หรือ "พลตำรวจ" แล้วแต่กรณี
- (๕) "เครื่องหมาย....." ลงเครื่องหมายประจำตัวตามทะเบียนกองประจำการ (แบบ สด.๓)
- (๖) " เกิดวันที่...เดือน.....พ.ศ...." ลงวัน เดือน พ .ศ. ที่เกิด ตามทะเบียนกองประจำการ (แบบ สด.๓) ถ้าแห่งใดไม่มีให้ขีดที่ว่างเสีย
- (๗) "บัดนี้อายุครบ.....ปี" ลงอายุปีบริบูรณ์ใน พ.ศ. ที่ปลดจากกองประจำการ
- (๘) "ตำหนิสำคัญ....." ลงตำหนิแผลเป็นตามทะเบียนกองประจำการ (แบบ สด.๓)
- (๙) ถึง (๑๒) "ภูมิลำเนาทหารอยู่บ้าน...ตำบล...อำเภอ.....จังหวัด..." ลงภูมิลำเนาทหารตามทะเบียนกองประจำการ (แบบ สด.๓)
- (๑๓) "ชื่อบิดา....." ลงชื่อบิดา ตามทะเบียนกองประจำการ (แบบ สด.๓)
- (๑๔) "ชื่อมารดา....." ลงชื่อมารดาตามทะเบียนกองประจำการ (แบบ สด.๓)
- (๑๕) "ได้เข้ารับราชการในกองประจำการ เมื่อวันที่ ...เดือน...พ.ศ...." ลงวันรับราชการในกองประจำการตามทะเบียนกองประจำการ (แบบ สด.๓)
- (๑๖) ถึง (๑๙) "กองหนุนชั้นที่ ๑ ชั้นที่ ๒ ชั้นที่ ๓ พันราชการทหาร วันที่เดือน...พ.ศ..." ลงวันเดือน พ.ศ. ที่ครบกำหนดปลดเป็นกองหนุนตลอดทุกชั้น จนพันราชการทหาร เช่น
" กองหนุน ชั้นที่ ๑ วันที่ ๑ เดือน พฤษภาคม พ.ศ.๒๕๒๘
กองหนุน ชั้นที่ ๒ วันที่ ๑ เดือน พฤษภาคม พ.ศ.๒๕๓๕
กองหนุน ชั้นที่ ๓ วันที่ ๑ เดือน พฤษภาคม พ.ศ.๒๕๔๕
พันราชการทหาร วันที่ ๑ เดือน พฤษภาคม พ.ศ.๒๕๕๑"
- (๒๐) "....." (เหนือบรรทัดผู้ว่าราชการจังหวัด) ให้ผู้ว่าราชการจังหวัดซึ่งเป็นผู้ออกหนังสือสำคัญ ลงชื่อ หรือประทับตราชื่อแทนการลงชื่อก็ได้ แล้วประทับตราประจำตำแหน่ง

- (๒๑) "....." (เหนือบรรทัดสี่สตีจังหวัด...) ให้สี่สตีจังหวัดซึ่งเป็นผู้ออกหนังสือสำคัญ ลงชื่อ ลงยศ (เต็ม) หน้าชื่อตัว ชื่อสกุล แล้วประทับตราประจำตำแหน่ง ถ้าไม่มีตราประจำตำแหน่ง ก็ไม่ต้องประทับตราลงชื่อจะใช้ตราชื่อประทับไม่ได้

- (๒๒) "สี่สีจังหวัด..." ลงชื่อจังหวัดซึ่งเป็นตำแหน่งของสี่สีจังหวัดนั้น เช่น "พระนครศรีอยุธยา"
- (๒๓) "....." (เหนือบรรทัดลายพิมพ์นิ้วแม่มือขวาของผู้ถือหนังสือสำคัญ) ผู้มอบหนังสือสำคัญต้องให้ผู้ถือหนังสือสำคัญพิมพ์ลายนิ้วแม่มือขวาด้วยสีดำให้เห็นลายเส้นลายนิ้วแม่มือโดยชัดเจน
- (๒๔) "....." (เหนือบรรทัดลายมือชื่อของผู้ถือหนังสือสำคัญ) ผู้มอบหนังสือสำคัญต้องให้ผู้ถือหนังสือสำคัญลงชื่อให้ชัดเจนและตรงกันกับยศชื่อ ในหนังสือสำคัญ เช่น "พลทหาร มี แสนสุข" หรือ "สิบตรี หม่อมราชวงศ์ แข สิงหรา "

ตอนที่ ๕

ทหารกองประจำการลาและขาดหนีราชการ

ทหารกองประจำการลา

การลาของทหารกองประจำการมีสิทธิเช่นเดียวกับทหารประจำการ แต่มีวิธีปฏิบัติที่แตกต่างกันในระเบียบ กล่าวคือ ทหารกองประจำการมีสิทธิในการลาป่วย ลากิจ ลาพักผ่อน และลาศึกษาต่อ ซึ่งจะได้กล่าวถึงรายละเอียดดังนี้

ข้อ ๑ การลาของทหารกองประจำการ นายอำเภอมีอำนาจอนุญาตให้ทหารกองประจำการลาต่อได้เมื่อทหารกองประจำการนั้นลาป่วย เพื่อรักษาตัวยังภูมิลำเนาที่ห่างไกลผู้บังคับบัญชาครบกำหนดเวลาแล้วยังไม่หายป่วย จะต้องลารักษาตัวต่อไปอีก หรือไปด้วยกิจธุระแล้วป่วย

๑.๑ เจ้าหน้าที่จะต้องพิจารณาว่าทหารกองประจำการผู้นั้น มีอาการป่วยที่จำเป็นจะต้องอยู่รักษาตัวต่อไปอีกหรือไม่ ประกอบกับใบรับรองอาการป่วยของแพทย์ ถ้าสามารถไปตรวจดูสภาพอาการป่วยในท้องที่ที่ทหารผู้นั้นรักษาตัวอยู่ ในเมื่อการคมนาคมสะดวกไม่ห่างไกล ที่ว่าการอำเภอ ก็จะทราบข้อเท็จจริงดียิ่งขึ้น แล้วนำเสนอนายอำเภออนุญาตต่อไป ถ้าเห็นว่าอาการป่วยไม่มากนักก็ชี้แจงให้กลับหน่วยต้นสังกัดตามกำหนดวันอนุญาตให้ลา เพื่อผู้บังคับบัญชาจะได้พิจารณารักษาอาการป่วยที่หน่วยต้นสังกัดต่อไป

๑.๒ เมื่อนายอำเภอได้พิจารณาอนุญาตให้ทหารกองประจำการผู้ใดลาป่วยต่อแล้ว ให้บันทึกการอนุญาตให้ลาต่อในบัตรอนุญาตลาแบบ ๒ ด้านหลัง และมีหนังสือแจ้งให้หน่วย ต้นสังกัดของทหารผู้นั้นทราบด้วย และการอนุญาตไม่ควรเกิน ๗ วัน

๑.๓ นายอำเภอไม่มีอำนาจให้ทหารกองประจำการลากิจ หรือลาพักผ่อน เนื่องจากทหารกองประจำการจะลากิจหรือลาพักผ่อนได้ต้องลาต่อผู้บังคับบัญชาโดยตรง ถ้ามีเหตุ จำเป็นจะต้องลาต่ออีกและอยู่ต่างจังหวัดซึ่งไม่มีผู้บังคับบัญชาที่จะอนุญาตให้ลาได้ ให้ส่งใบลาโดยทางไปรษณีย์หรือทางอื่น ๆ

ข้อ ๒ การลาศึกษาต่อของทหารกองประจำการ

ในการอนุมัติให้นักศึกษาที่ตรวจเลือกถูกเข้ากองประจำการได้รับการผ่อนผันการเข้ารับราชการทหารกองประจำการเพื่อลาไปศึกษาต่อจนสำเร็จ แล้วจึงจะกลับเข้ารับราชการใน กองประจำการต่อไป ซึ่งเป็นอำนาจของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหม โดยมีข้อกำหนดดังนี้

๒.๑ หลักเกณฑ์

๒.๑.๑ นักศึกษาที่ถูกเข้ากองประจำการซึ่งมีสิทธิได้รับการผ่อนผันให้ลาไปศึกษาต่อจนสำเร็จคือ

๒.๑.๑.๑ ผู้ที่สอบคัดเลือกเข้าศึกษาในสถานศึกษาแห่งใหม่แต่อยู่ในระหว่างรอฟังผลการสอบ ต้องไปเข้ารับการตรวจเลือกและถูกเข้ากองประจำการ

๒.๑.๑.๒ ผู้ที่ไม่ได้ขอยกเว้นหรือผ่อนผันการตรวจเลือกตามกฎหมายเนื่องจากมีเหตุสุดวิสัย เพราะประสบอุบัติเหตุหรือป่วยซึ่งไม่สามารถมาศึกษาได้ในเวลาที่สถานศึกษาประกาศให้นำหลักฐานมาแสดงเพื่อขอผ่อนผันการตรวจเลือก

๒.๑.๑.๓ นักศึกษาภาคสมทบที่ไม่มีสิทธิได้รับการผ่อนผันการตรวจเลือก

๒.๑.๑.๔ กรณีที่ไม่ใช่เป็นความผิดของนักศึกษา และเป็นเหตุให้นักศึกษาไม่ได้รับสิทธิยกเว้นหรือผ่อนผันการตรวจเลือก เช่น

๒.๑.๑.๔.๑ เจ้าหน้าที่ของสถานศึกษาส่งรายชื่อเพื่อขอยกเว้นหรือผ่อนผันการตรวจเลือกผิดพลาดหรือตกหล่น

๒.๑.๑.๔.๒ เรื่องที่สถานศึกษาขอยกเว้นหรือผ่อนผันการตรวจเลือกไปยังจังหวัดแห่งท้องที่ที่เป็นภูมิลำเนาทหาร แล้วหายในระหว่างส่งเอกสาร หรือส่งภายหลังเสร็จสิ้นการตรวจเลือกแล้ว

๒.๑.๒ นักศึกษาที่ถูกเข้ากองประจำการไม่มีสิทธิได้รับการผ่อนผันให้ลาศึกษาต่อ คือ

๒.๑.๒.๑ ผู้ที่ไม่เข้าหลักเกณฑ์ในข้อ ๒.๑.๑

๒.๑.๒.๒ ผู้ที่ได้รับสิทธิในการยกเว้นหรือผ่อนผันการตรวจเลือกตามกฎหมายอยู่แล้ว แต่ยังไม่ยื่นเรื่องราวหรือคำร้องขอสิทธิการยกเว้นหรือผ่อนผันนั้นเสียเพื่อเข้ารับการตรวจเลือก

๒.๑.๓ การยื่นเรื่องราวขอผ่อนผันการเข้ารับราชการทหารกองประจำการเพื่อลาไปศึกษาต่อ

๒.๑.๓.๑ กรณีก่อนรายงานตัวเข้ารับราชการเป็นทหารกองประจำการตามกำหนดในหมายนัดของนายอำเภอ ให้สถานศึกษาเป็นผู้ดำเนินการ โดยผ่านกรมและกระทรวงเจ้าสังกัด แล้วให้กระทรวงเจ้าสังกัดแจ้งต่อกระทรวงกลาโหม

๒.๑.๓.๒ การอนุมัติหรือไม่อนุมัติ เป็นอำนาจของรัฐมนตรี ว่าการกระทรวงกลาโหม

๒.๒ เจื่อนไซ

๒.๒.๑ นักศึกษาที่ยื่นเรื่องราวขอผ่อนผันการเข้ารับราชการทหารกองประจำการไว้แล้ว จะอนุมัติหรือไม่อนุมัติก็ตาม ต้องไปรายงานตัวเข้ารับราชการเป็นทหารกองประจำการตามกำหนดในหมายนัดของนายอำเภอ ที่หน่วยสี่สตีอำเภอที่เป็นภูมิลำเนาทหาร เพื่อนำตัวขึ้นทะเบียนกองประจำการและส่งเข้าหน่วยทหาร เมื่อหน่วยทหารรับตัวไว้แล้ว สำหรับผู้ที่ได้รับอนุมัติให้ลาไปศึกษาต่อได้ หน่วยทหารต้นสังกัดก็จะออกบัตรอนุญาตลาแบบ ๒ ให้รับไปและถือไว้เป็นหลักฐาน

๒.๒.๒ เวลาที่ลาไปศึกษาต่อ ไม่คิดเป็นเวลารับราชการในกองประจำการ

๒.๒.๓ สิทธิที่ได้บังเกิดขึ้นในระหว่างที่ลาไปศึกษาต่อนั้นไม่ทำให้เกิดประโยชน์ และสิทธิใด ๆ ในการรับราชการทหารกองประจำการ

๒.๒.๔ ให้ลาศึกษาต่อได้เฉพาะหลักสูตรสาขาวิชาและในสถานศึกษาที่กำลังศึกษาอยู่เท่านั้น

๒.๒.๕ ถ้าสำเร็จการศึกษาหรือต้องออกจากการศึกษานั้น ๆ หรือมีอายุครบยี่สิบหกปีบริบูรณ์ ก่อนกำหนดที่อนุมัติไว้ ก็ให้กลับเข้ารับราชการเป็นทหารกองประจำการตามสังกัดเดิม

ทหารกองประจำการขาดและหนีราชการ

ข้อ ๑ การขาดหนีราชการ ทหารที่ขาดจากราชการโดยมิได้รับอนุญาตหรือขาดจากราชการเมื่อพ้นจากกำหนดลาแล้วก็ดี หรือมีเจตนาหลีกเลี่ยงจากราชการตามคำสั่งให้เดินกองทหาร หรือเดินเรือไปจากที่ตั้ง หรือคำสั่งเรียกระดมพล มีความผิดฐานหนีราชการ หรืออีกประการหนึ่งขาดจากราชการไปจนถึงกำหนด มีความผิดฐานหนีราชการ เช่นกัน

ตามข้อบังคับกระทรวงกลาโหมว่าด้วยการลงทัณฑ์ทหารขาดหนีราชการ พ.ศ. ๒๕๒๘

“ทหาร” หมายความว่า ทหารกองประจำการตามกฎหมายว่าด้วย การรับราชการทหาร

“ทัณฑ์” หมายความว่า ทัณฑ์ตามกฎหมายว่าด้วยวินัยทหาร

ทัณฑ์ตามราชบัญญัติว่าด้วยวินัยทหาร พ.ศ. ๒๔๗๖

มาตรา ๘ ทัณฑ์ที่จะลงแก่ผู้กระทำผิดต่อวินัยทหาร มีกำหนด ๕ สถาน คือ

- ๑) ภาคทัณฑ์
- ๒) ทณฑกรรม
- ๓) กัก
- ๔) ชัง
- ๕) จำขัง

ภาคทัณฑ์ คือ ผู้กระทำผิดมีความผิดอันควรต้องรับทัณฑ์สถานหนึ่งสถานใดดังกล่าวมาแล้ว แต่มีเหตุอันควรปรานี จึงเป็นแต่แสดงความผิดของผู้นั้นให้ปรากฏหรือให้ทำทัณฑ์บนไว้

ทณฑกรรม คือ ให้กระทำการสุขา การโยธา ฯลฯ เพิ่มจากหน้าที่ประจำซึ่งตนต้องปฏิบัติอยู่แล้ว หรือปรับให้อยู่เวรยาม นอกจากหน้าที่ประจำ

กัก คือ กักตัวไว้ในบริเวณใดบริเวณหนึ่งตามแต่จะกำหนดให้

ชัง คือ ชังในที่ควบคุมแต่เฉพาะคนเดียวหรือรวมกันหลายคน แล้วแต่จะได้มีคำสั่ง

จำขัง คือ ขังโดยส่งไปฝากให้อยู่ในความควบคุมของเรือนจำทหาร

นอกจากทัณฑ์ที่กล่าวไว้นี้ ห้ามมิให้คิดขึ้นใหม่ หรือใช้วิธีลงทัณฑ์อย่างอื่นเป็นอันขาด

มาตรา ๑๐ ผู้มีอำนาจบังคับบัญชาซึ่งลงทัณฑ์แก่ผู้กระทำผิดได้นั้น คือ

(๑) ผู้บังคับบัญชา หรือ

(๒) ผู้ซึ่งได้รับมอบอำนาจให้บังคับบัญชาตามที่กระทรวงกลาโหมกำหนด

ตารางเกณฑ์เทียบชั้นผู้ลงทัณฑ์และผู้รับทัณฑ์

ตำแหน่ง	เป็นผู้ลงทัณฑ์	เป็นผู้รับทัณฑ์
๑ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหม	๑	-
๒ แม่ทัพ	๒	-
๓ ผู้บัญชาการกองพล ผู้บังคับการกองเรือ ผู้บัญชาการกองพลปืน	๓	
๔ ผู้บังคับการกรม ผู้บังคับการเรือ ผู้บังคับการกองปืน	๔	ก
๕ ผู้บังคับหมู่เรือ	๕	ข
๖ ผู้บังคับกองพัน ผู้บังคับหมู่เรือชั้น ๒ ผู้บังคับการเรือชั้น ๑ ผู้บังคับฝูงปืน	๖	ค
๗ ผู้บังคับหมู่เรือชั้น ๓ ผู้บังคับการเรือชั้น ๒ ต้นเรือชั้น ๑ ผู้บังคับหมวดปืนชั้น ๑	๗	ง
๘ ผู้บังคับกองร้อย ผู้บังคับการเรือชั้น ๓ ต้นเรือชั้น ๒ นายกราบเรือ ผู้บังคับหมวดปืนชั้น ๒	๘	จ
๙ ผู้บังคับหมวด ต้นเรือชั้น ๓ ผู้บังคับหมวดปืนชั้น ๓	๙	ฉ
๑๐ ผู้บังคับหมู่ นายตอน	-	ช
๑๑ นักเรียนทหารซึ่งเมื่อสำเร็จการศึกษาแล้วจะได้ เป็นนายทหารชั้นสัญญาบัตร บุคคลผู้ซึ่งอยู่ใน ระหว่างเข้ารับการฝึกวิชาทหารโดยคำสั่ง รัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหม ตามกฎหมาย ว่าด้วยการส่งเสริมการฝึกวิชาทหาร	-	ซ
๑๒ นักเรียนทหารซึ่งเมื่อสำเร็จการศึกษาแล้ว จะได้เป็นนายทหารประทวน ลูกแถว	-	ณ

ตารางกำหนดทัณฑ์

ผู้ลง ทัณฑ์	จำขัง	ขัง									กัก							
	ผู้รับทัณฑ์	ผู้รับทัณฑ์									ผู้รับทัณฑ์							
ทัณฑ์	ชั้น ข. ชั้น ฉ.	ชั้น ก.	ชั้น ข.	ชั้น ค.	ชั้น ง.	ชั้น จ.	ชั้น ฉ.	ชั้น ช.	ชั้น ซ.	ชั้น ฉ.	ชั้น ก.	ชั้น ข.	ชั้น ค.	ชั้น ง.	ชั้น จ.	ชั้น ฉ.	ชั้น ช.	ชั้น ซ.
ชั้น ๑	๔ เดือน ๖ เดือน	-	-	-	-	๒ เดือน	๓ เดือน	๔ เดือน	๔ เดือน	๕ เดือน	๑๕ วัน	๒๐ วัน	๒๐ วัน	๑ เดือน	๔๕ วัน	๒ เดือน	๓ เดือน	๔ เดือน
ชั้น ๒	๔ เดือน ๕ เดือน	-	-	-	-	๑ เดือน	๒ เดือน	๓ เดือน	๓ เดือน	๔ เดือน	๗ วัน	๑๐ วัน	๑๕ วัน	๒๐ วัน	๑ เดือน	๔๕ วัน	๒ เดือน	๓ เดือน
ชั้น ๓	๔๕ วัน ๓ วัน	-	-	-	-	๑๕ วัน	๑ เดือน	๒ เดือน	๒ เดือน	๓ เดือน	-	๕ วัน	๗ วัน	๑๕ วัน	๒๐ วัน	๔๕ วัน	๔๕ วัน	๒ เดือน
ชั้น ๔	๑ เดือน ๒ เดือน	-	-	-	-	๗ วัน	๑๕ วัน	๑ เดือน	๑ เดือน	๒ เดือน	-	-	๓ วัน	๕ วัน	๗ วัน	๑๐ วัน	๑ เดือน	๑ เดือน
ชั้น ๕	๒๐ วัน ๔๕ วัน	-	-	-	-	๓ วัน	๑๐ วัน	๒๐ วัน	๒๐ วัน	๔๕ วัน	-	-	-	๓ วัน	๕ วัน	๗ วัน	๒๐ วัน	๒๐ วัน
ชั้น ๖	๑๕ วัน ๑ เดือน	-	-	-	-	-	๗ วัน	๑๕ วัน	๑๕ วัน	๑ เดือน	-	-	-	-	๓ วัน	๗ วัน	๑๕ วัน	๑๕ วัน
ชั้น ๗	๗ วัน ๑๕ วัน	-	-	-	-	-	๓ วัน	๑๐ วัน	๑๐ วัน	๒๐ วัน	-	-	-	-	-	๕ วัน	๑๐ วัน	๑๐ วัน
ชั้น ๘	-	-	-	-	-	-	-	๗ วัน	๗ วัน	๑๕ วัน	-	-	-	-	-	๓ วัน	๗ วัน	๗ วัน
ชั้น ๙	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	๓ วัน	๓ วัน

คำอธิบาย

- กำหนดทัณฑ์ในตารางนี้ คือกำหนดที่สูงที่สุด ผู้ลงทัณฑ์จะสั่งเกินกว่ากำหนดนี้ไม่ได้
- ทัณฑ์กรรมที่กำหนดไว้เป็นวัน ๆ หมายความว่าทำทัณฑ์กรรมทุกวัน ๆ จนกว่าจะครบกำหนดในวันหนึ่งผู้ที่จะสั่งลงทัณฑ์จะกำหนดทัณฑ์กรรมได้ไม่เกินกว่าวันละ ๖

ชั่วโมง

แต่ถ้าให้อยู่เวรยามในวันหนึ่งไม่เกินกำหนดเวลายามตามปกติ ผู้ใดจะสั่งลงทัณฑ์กรรมให้กำหนดโดยชัดเจนว่า ทัณฑ์กรรมกี่วัน และวันละเท่าใด (ตารางกำหนดทัณฑ์แก้ไขใหม่โดยมาตรา ๓ แห่งพระราชบัญญัติว่าด้วยวินัยทหารแก้ไขเพิ่มเติม พุทธศักราช ๒๔๗๗)

ในเรื่องทหารกองประจำการขาดและหนีราชการ มักจะพูดถึงเรื่องเวลาปกติ กับเวลา ไม่ปกติ ขาดราชการ และหนีราชการ เพราะมีความสัมพันธ์กับการลงทัณฑ์โดยตรงกล่าวคือ ทัณฑ์ หนักเบาต่างกัน ซึ่งจะได้กล่าวถึงรายละเอียดดังนี้

๑.๑ “**ในเวลาไม่ปกติ**” หมายความว่า ในเวลาที่มีการรบ สถานะสงคราม หรือประกาศใช้กฎอัยการศึก

๑.๒ “**ในเวลาปกติ**” หมายความว่า เวลาอื่นที่ไม่ได้มีการรบ สถานะสงคราม หรือประกาศใช้กฎอัยการศึก

๑.๓ “**ขาดราชการ**” หมายความว่า ขาดจากหน้าที่ราชการดังต่อไปนี้

๑.๓.๑ ขาดไม่ถึง ๒๔ ชั่วโมง ต่อหน้าราชศัตรู หรือ

๑.๓.๒ ขาดไม่ถึง ๓ วัน ในเวลาไม่ปกติ หรือ

๑.๓.๓ ขาดโดยมิได้รับอนุญาต หรือเมื่อพ้นกำหนดอนุญาตลาในเวลาปกติ

ยังไม่ถึง ๑๕ วัน

๑.๔ “**หนีราชการ**” หมายความว่า ขาดจากหน้าที่ราชการดังต่อไปนี้

๑.๔.๑ ขาด ๒๔ ชั่วโมง ต่อหน้าราชศัตรู หรือ

๑.๔.๒ ขาด ๓ วัน ในเวลาไม่ปกติ หรือ

๑.๔.๓ ขาดโดยมิได้รับอนุญาต หรือเมื่อพ้นกำหนดอนุญาตลาในเวลาปกติ

๑๕ วัน หรือ

๑.๔.๔ ขาดโดยเจตนาจะหลีกเลี่ยงจากราชการ ตามคำสั่งให้เคลื่อนกำลัง

ทหารทางบก ทางเรือ หรือทางอากาศไปจากที่ตั้ง หรือคำสั่งเรียกระดมพล

ข้อ ๒ การลงทัณฑ์ตามข้อบังคับนี้ ให้ผู้บังคับบัญชาสั่งลงทัณฑ์ได้แต่ครั้งที่ขาดราชการ หรือหนีราชการตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ในข้อบังคับนี้ แต่ต้องไม่เกินอัตรากำหนดทัณฑ์สูงสุดตามกฎหมายว่าด้วยวินัยทหาร

ข้อ ๓ การนับครั้งขาดราชการ หรือหนีราชการ และการคำนวณวันลงทัณฑ์ให้ถือเกณฑ์ดังนี้

๓.๑ ถ้าหนีราชการให้นับครั้งเฉพาะในการหนีราชการ

๓.๒ ถ้าขาดราชการให้นับครั้งที่หนีราชการรวมกับครั้งที่ขาดราชการด้วย

๓.๓ การขาดราชการไม่ถึง ๒๔ ชั่วโมงในเวลาปกติ ไม่ให้นับเป็นครั้งและ ไม่ต้องลง

ทัณฑ์ตามข้อบังคับนี้

๓.๔ การคำนวณวันลงทัณฑ์ ถ้ามีเศษของวันให้ตัดออก

ข้อ ๔ ทหารซึ่งขาดราชการ หรือหนีราชการในเวลาปกติ ให้ผู้บังคับบัญชาปฏิบัติ

ดังต่อไปนี้

๔.๑ ขาดราชการแล้วกลับเอง

ครั้งที่ ๑ ทำทัณฑ์กรรมไม่เกิน ๓ วัน

ครั้งที่ ๒ ชั่งกึ่งจำนวนวันที่ขาดราชการ

ครั้งที่ ๓ และครั้งต่อ ๆ ไป ชั่งเท่าจำนวนวันที่ขาดราชการ

๔.๒ หนีราชการแล้วกลับเอง

ครั้งที่ ๑ จำขัง ๑ ใน ๔ ของจำนวนวันที่หนีราชการ

ครั้งที่ ๒ จำขัง กึ่งจำนวนวันที่หนีราชการ

ครั้งที่ ๓ และครั้งต่อ ๆ ไป จำขังเท่าจำนวนวันที่หนีราชการ

๔.๓ ขาดราชการ หรือหนีราชการแล้วถูกจับตัวส่ง

ถ้าต้องมีผู้ติดตามจับตัวส่งหรือเจ้าพนักงานจับตัวส่ง ให้ลงโทษสองเท่าของอัตราที่กำหนดไว้ใน ๔.๑ หรือ ๔.๒ แล้วแต่กรณี

ข้อ ๕ ทหารซึ่งขาดราชการในเวลาไม่ปกติ ให้ผู้บังคับบัญชาปฏิบัติดังต่อไปนี้

๕.๑ ครั้งที่ ๑ ชั่งเท่าจำนวนวันที่ขาด

๕.๒ ครั้งที่ ๒ ชั่งสองเท่าของจำนวนวันที่ขาด

๕.๓ ครั้งที่ ๓ และครั้งต่อ ๆ ไป ให้ผู้บังคับบัญชาพิจารณาโทษซึ่ง ตามสมควรแก่ความผิด แต่โทษที่จะลงต้องไม่น้อยกว่าที่กำหนดไว้ใน ๕.๒

ข้อ ๖ ทหารซึ่งหนีราชการในเวลาไม่ปกติ ให้ผู้บังคับบัญชาปฏิบัติดังต่อไปนี้

๖.๑ ครั้งที่ ๑ ไม่เกิน ๓๐ วัน ถ้ากลับเองให้ลงโทษจำขังเท่าจำนวนวันที่หนี ถ้าถูกจับตัวส่งให้ลงโทษจำขังสองเท่าของจำนวนวันที่หนี

๖.๒ ครั้งที่ ๒ เกินกว่า ๓๐ วัน หรือครั้งที่ ๒ ให้ผู้บังคับบัญชาส่งตัวผู้นั้นไปฟ้องศาล เว้นแต่จะมีเหตุอันควรได้รับความปรานีเป็นกรณีพิเศษ ให้ผู้บังคับบัญชาพิจารณาส่งลงโทษตามสมควรแก่ความผิด แต่โทษที่จะลงต้องไม่น้อยกว่าที่กำหนดไว้ใน ๖.๑

๖.๓ ครั้งที่ ๓ และครั้งต่อ ๆ ไป หรือหนีราชการโดยเจตนาหลีกเลี่ยงจากราชการตามคำสั่งให้เคลื่อนกำลังทหารทางบก ทางเรือ หรือทางอากาศไปจากที่ตั้งก็ดี ให้ผู้บังคับบัญชาส่งตัวผู้นั้นไปฟ้องศาล

ข้อ ๗ ทหารซึ่งหนีราชการในกรณีต่อไปนี้ ให้ผู้บังคับบัญชาส่งตัวไปฟ้องศาล

๗.๑ เมื่อคำนวณวันลงโทษจะต้องรับโทษจำขังเกินกว่า ๖ เดือน หรือ

๗.๒ หนีราชการไปแล้วมีข้อหาว่าได้กระทำความผิดในทางอาญาอย่างอื่นรวมอยู่

ด้วย

ข้อ ๘ ทหารซึ่งหนีราชการจนคดีขาดอายุความสำหรับความผิดฐานหนีราชการแล้ว ให้ปลดเป็นทหารกองหนุนประเภทที่ ๒ หรือพันราชการทหารประเภทที่ ๒ แล้วแต่กรณี ตามกฎหมายว่าด้วยการรับราชการทหาร โดยไม่ต้องส่งลงโทษ

ความในวรรคหนึ่ง ให้ใช้บังคับสำหรับผู้ซึ่งหนีราชการจนคดีขาดอายุความสำหรับความผิดฐานหนีราชการแล้ว แต่ผู้บังคับบัญชายังมิได้ดำเนินการลงโทษ หรือลงโทษแล้ว แต่ผู้กระทำความผิดยังรับโทษไม่ครบกำหนดด้วย

ข้อ ๙ ทหารกองเกินหรือทหารกองหนุนซึ่งเข้ารับราชการในการระดมพล ถ้าขาดราชการหรือหนีราชการ ให้ลงโทษตามข้อ ๒ , ข้อ ๓ , ข้อ ๔ , ข้อ ๕ และข้อ ๖ โดยอนุโลม

หากเข้ารับราชการในการเรียกพลเพื่อตรวจสอบ เพื่อฝึกวิชาทหารหรือทดลองความพร้อมพร้อม ถ้าขาดราชการหรือหนีราชการให้ลงโทษเช่นเดียวกับวรรคหนึ่งแต่ไม่เกินกว่า ๓ เดือน

แต่ถ้าหลีกเลี่ยงหรือขัดขืนไม่เข้ารับราชการทหารในการระดมพล หรือในการเรียกพลเพื่อตรวจสอบ เพื่อฝึกวิชาทหาร เพื่อทดลองความพร้อมพร้อม อันเป็นความผิดต่อกฎหมายว่าด้วยการรับราชการทหาร ซึ่งต้องดำเนินคดีในชั้นศาล ผู้บังคับบัญชาจะลงโทษตามข้อบังคับ กท.ไม่ได้

ข้อ ๑๐ การคำนวณวันหนีราชการของทหาร

เมื่อก่อนที่กระทรวงกลาโหมจะออกระเบียบว่าด้วยการคำนวณวันหนีราชการของทหาร พ.ศ. ๒๔๙๗ ปรากฏว่าส่วนราชการต่าง ๆ คำนวณวันหนีราชการของทหารไม่เป็นไปในแนวทางเดียวกัน เป็นเหตุให้ผู้กระทำความผิดในระยะเวลาเท่ากันต้องถูกส่งคดีขึ้นศาลบ้าง ถูกลงโทษทางวินัยบ้าง ทั้งนี้ก็โดยถือวิธี

คำนวณต่างกัันนั่นเอง แต่ก็เป็นการยากที่จะวางกฎเกณฑ์การคำนวณให้ปราศจากปัญหาได้ เช่น เมื่อถือเอาปีตามสุริยคติกาล และ ๓๐ วัน เท่ากับ ๑ เดือน ตามหลักกฎหมายเป็นแนวคำนวณ ก็ยังเกิดปัญหาขึ้นได้ว่า ถ้าหนี ๓๖๐ วัน ถึง ๓๖๔ วัน จะถือว่าหนีกี่เดือนก็วัน หากจะถือว่าหนี ๓๖๐ วันเท่ากับ ๑๒ เดือน (๑ ปี) และหนี ๓๖๔ วัน เท่ากับ ๑๒ เดือน (๑ ปี) ๔ วันแล้ว ก็จะต้องกับจำนวนวันของปีตามสุริยคติกาลซึ่งปกติมี ๓๖๕ วัน (๑๒ เดือน) และผลจะเป็นว่า ทหารที่หนีครบรอบปีตามสุริยคติกาลจะได้รับทัณฑ์น้อยกว่าทหารที่หนีเพียงระหว่าง ๓๖๑ วัน ถึง ๓๖๔ วัน เมื่อถือเอา ๑๒ เดือน (๑ ปี) เป็นหลักในการคำนวณทัณฑ์ เช่น ๑๒ เดือน หรือ ๓๖๕ วัน คือ ๑ ปี ตามสุริยคติกาล เท่ากับ ๑๒ เดือนพอดี ส่วน ๓๖๔ วันเท่ากับ ๑๒ เดือน ๔ วัน เป็นต้น

เพื่อให้การคำนวณวันหนีราชการเป็นไปในแนวทางเดียวกัน โดยถือเอาหลักกฎหมาย และแนวทางที่เป็นคุณแก่ผู้กระทำผิด กล่าวคือ การคำนวณวันหนีราชการของทหารให้ถือปฏิบัติดังนี้ คือ

(๑) ให้นับตั้งแต่วันแรกที่ขาดราชการไปเป็น ๑ วัน ไม่ว่าจะขาดไปในเวลาใดในวันนั้น และไม่นับวันที่ได้ตัวมา (กลับเองหรือจับส่ง) รวมเป็นวันหนีราชการ

(๒) ถ้าหนีราชการครบรอบปีตามสุริยคติกาล ให้นับ ๑ รอบ ๑๒ เดือน เป็น ๑ ปี (กฎหมายลักษณะอาญา มาตรา ๖ ข้อ ๒๒)

ตัวอย่าง

ก. หนีราชการตั้งแต่ ๑ ม.ค. ๔๐ ถึง ๓๑ ธ.ค. ๔๐

(จับได้ ๑ ม.ค. ๔๑) = ๑ ปี

ข. หนีราชการตั้งแต่ ๑ ก.ค. ๓๘ ถึง ๓๐ มิ.ย. ๔๐

(จับได้ ๑ ก.ค. ๔๐) = ๒ ปี

(๓) ถ้าหนีราชการไม่ครบรอบปีตามสุริยคติกาล หรือหนีราชการ เกิน ๑ รอบปี แต่คำนวณจำนวนวันหนีราชการหรือเศษจำนวนปีหนีราชการได้ไม่ถึง ๓๖๐ วัน ให้นับเศษของปีซึ่งเป็นจำนวนวันนั้นให้เป็นเดือน โดยถือเอาเกณฑ์ ๓๐ วัน เป็น ๑ เดือน (กฎหมายลักษณะอาญา มาตรา ๓๓ โดยอนุโลม)

ตัวอย่าง

ก. หนีราชการตั้งแต่ ๑ ม.ค. ๔๐ ถึง ๑๔ ธ.ค. ๔๐

(จับได้ ๑๕ ธ.ค. ๔๐) = ๓๔๘ วัน หรือ ๑๑ เดือน ๑๘ วัน

ข. หนีราชการตั้งแต่ ๑ ม.ค. ๓๙ ถึง ๑๔ ธ.ค. ๔๐

(จับได้ ๑๕ ธ.ค. ๔๐) = ๑ ปี ๓๔๘ วัน หรือ = ๑ ปี ๑๑ เดือน ๑๘ วัน

(๔) ถ้าหนีราชการไม่ครบรอบปีตามสุริยคติกาล หรือหนีราชการเกิน ๑ รอบปี แต่คำนวณจำนวนวันหนีราชการหรือเศษของจำนวนปีหนีราชการได้ตั้งแต่ ๓๖๐ วัน ถึง ๓๖๔ วัน ให้ถือเอา ๓๖๐ วันเป็นหลักสำหรับการคำนวณทัณฑ์เท่ากันหมด เพราะถ้าคิดเกณฑ์ ๓๐ วัน เป็น ๑ เดือน ตามกฎหมาย ๓๖๐ วัน จะเท่ากับ ๑๒ เดือนอยู่แล้ว การคำนวณโดยวิธีนี้จึงเป็นคุณแก่ผู้กระทำผิด

ตัวอย่าง

ก. หนีราชการตั้งแต่ ๑ ม.ค. ๔๐ ถึง ๒๘ ธ.ค. ๔๐

(จับได้ ๒๙ ธ.ค. ๔๐) = ๓๖๒ วัน ให้ถือเอา ๓๖๐ วัน

สำหรับการคำนวณทัณฑ์

ข. หนีราชการตั้งแต่ ๑ ม.ค. ๓๙ ถึง ๒๙ ธ.ค. ๔๐
(จับได้ ๓๐ ธ.ค.๔๐) = ๑ ปี ๓๖๓ วัน ให้ถือเอา ๑ ปี

๓๖๐ วัน สำหรับการคำนวณทัณฑ์

อนึ่ง พึงเข้าใจว่าหลักเกณฑ์ตามหมายเลข (๔) นั้น มุ่งหมายเฉพาะเพื่อประโยชน์ในการคำนวณที่จะลงแก่ผู้หนีราชการตามข้อบังคับของกระทรวงกลาโหมที่ว่าด้วยระเบียบการลงอาชญาทหารขาดหนีราชการเท่านั้น หากเป็นการบรรยายวันหนีราชการในฟ้องแล้ว ก็ให้ถือเอาจำนวนวันหนีราชการตามความจริงที่นับได้ เช่น ถ้ามีเศษวันหนีราชการจากปีตั้งแต่ ๓๖๐ วัน ก็สมควรเขียนเศษของปีนั้นเป็นวัน เช่นเขียนว่า ๑ ปี ๓๖๕ วัน ไม่ใช่ ๑ ปี ๑๒ เดือน ๒ วัน หรือ ๒ ปี ๒ วัน เพราะความจริงเป็นการหนีที่ยังไม่ครบ ๒ ปี ตามสุริยคติกาล ส่วนสำหรับวันหนีราชการซึ่งมีเศษไม่ถึง ๓๖๐ วันนั้น คงบรรยายเป็นเดือน และวันอย่างธรรมดา

ข้อ ๑๑ การหนีราชการจนคดีขาดอายุความ

ผู้ซึ่งหนีราชการจนคดีขาดอายุความสำหรับความผิดฐานหนีราชการทหารแล้ว ให้ต่างฝ่ายต่างจำหน่ายบัญชีรายชื่อทหารหนีราชการ และให้ปลดเป็นทหารกองหนุนประเภทที่ ๒ หรือถ้าอายุครบ ๔๖ ปีบริบูรณ์ขึ้นไปแล้ว ก็ให้ปลดเป็นพันราชการทหารประเภทที่ ๒ โดยไม่ต้องส่งลงทัณฑ์อย่างใด อายุความหนีราชการทหารให้นับดังนี้

๑๑.๑ หนีราชการไปก่อน ๑ ม.ค. ๒๕๐๐

๑๑.๑.๑ หนีไปเข้าอยู่กับราชศัตรู หรือหนีต่อหน้าราชศัตรู อายุความ ๒๐ ปี

๑๑.๑.๒ หนีเวลาสงครามหรือในเขตใช้กฎอัยการศึก อายุความ ๑๕ ปี

๑๑.๑.๓ หนีเวลาปกติ อายุความ ๕ ปี

๑๑.๒ หนีราชการตั้งแต่ ๑ ม.ค. ๒๕๐๐ เป็นต้นมา

๑๑.๒.๑ หนีเข้าไปอยู่กับราชศัตรูหรือหนีต่อหน้าราชศัตรู อายุความ ๒๐ ปี

๑๑.๒.๒ หนีเวลาสงครามหรือในเขตใช้กฎอัยการศึก อายุความ ๑๕ ปี

๑๑.๒.๓ หนีเวลาปกติ อายุความ ๑๐ ปี

ในเดือนธันวาคมของทุกปี ให้สัสดีกรุงเทพมหานคร/สัสดีจังหวัดสำรวจบัญชีรายชื่อทหารกองประจำการที่หนีราชการว่า ผู้ใดหนีจนคดีขาดอายุความบ้าง แล้วรวบรวมลงในบัญชีรายชื่อ แยกเป็นแผนก ๆ ละ ๑ ชุด ส่ง จทบ.ที่ปกครองเขตพื้นที่ กรมกำลังพลทหารเรือ หรือกรมกำลังพลทหารอากาศ แล้วแต่กรณี เพื่อทราบ และดำเนินการปลดต่อสำนักงานสัสดีจังหวัดที่เป็นภูมิลำเนาทหารต่อไป

ข้อ ๑๒ การสั่งติดตามจับตัวทหารหนีราชการ ดำเนินการดังนี้

๑๒.๑ การติดตามทหารหนีราชการซึ่งมีภูมิลำเนาทหารในเขต

กรุงเทพมหานคร ให้ผู้บังคับหน่วยทหารต้นสังกัดแจ้งการขอติดตามจับตัวตรงไปยังกรมตำรวจ แล้วสำเนาเรื่องให้ จทบ.ก.ท.ทราบ เพื่อลงสมุดทะเบียนทหารหนีราชการ ทบ.๑๐๐ - ๐๔๕ ไว้ตรวจสอบ

๑๒.๒ การติดตามทหารหนีราชการซึ่งมีภูมิลำเนาทหารในเขตจังหวัดอื่น

นอกเขตกรุงเทพมหานคร ให้ผู้บังคับหน่วยต้นสังกัดแจ้งการขอติดตามจับตัวไปยัง จทบ.ต้นสังกัดที่ปกครองเขตพื้นที่ที่หน่วยทหารนั้นตั้งอยู่ เพื่อลงสมุดทะเบียนทหารหนีราชการ ทบ. ๑๐๐ - ๐๔๕ ไว้ตรวจสอบ และดำเนินการสั่งติดตามจับตัวไปยังผู้ว่าราชการจังหวัดตามภูมิลำเนาทหาร แต่ถ้าเป็นทหารข้ามเขต ให้ จทบ.ต้น

สังกัดขอให้ จทบ.ที่ปกครองเขตพื้นที่จังหวัดที่เป็นภูมิลำเนาทหารของผู้นั้น ดำเนินการขอ ติดตามไปยังผู้ว่า
ราชการจังหวัดที่เป็นภูมิลำเนาทหารของผู้นั้น เพื่อติดตามจับตัวส่งต่อไป

๑๒.๓ จังหวัดที่เป็นภูมิลำเนาทหาร เมื่อได้รับแจ้งการขอติดตามจับตัวแล้ว ให้
สัสดีจังหวัดดำเนินการดังนี้

๑๒.๓.๑ ตรวจสอบบัญชีรายชื่อและแก้ไขให้ตรงกับทะเบียนกอง
ประจำการ แล้วเขียนไว้บนชื่อแบบทะเบียนกองประจำการด้วยดินสอดำให้ทราบว่า หนึ่ครั้งที่เท่าใด เมื่อใด
เช่น ลงว่า “หนึ่ครั้งที่ ๑ เมื่อ ๗ เม.ย. ๓๖” เมื่อจับตัวส่งหรือกลับเข้ารับราชการเอง เมื่อใด เขียนต่อให้ทราบ
ว่าถึงเมื่อใด เช่น ลงว่า “ถึง ๑๕ ก.ย.๓๖”

๑๒.๓.๒ คัดรายชื่อลงในบัญชีรายชื่อทหารกองประจำการที่หนีราชการ
(แบบ สด.๓๓)

๑๒.๓.๓ ทำหนังสือในนามผู้ว่าราชการจังหวัดแจ้งไปยังนายอำเภอ หรือ
ปลัดอำเภอผู้เป็นหัวหน้าประจำกิ่งอำเภอท้องที่ที่เป็นภูมิลำเนาทหาร พร้อมกับส่งบัญชีรายชื่อ จำนวน ๒ ชุด
และแจ้งไปยัง ผู้กำกับการตำรวจภูธรจังหวัดนั้น พร้อมกับบัญชีรายชื่อ จำนวน ๑ ชุด เพื่อดำเนินการติดตามจับ
ตัวส่งจังหวัด

๑๒.๔ อำเภอหรือกิ่งอำเภอ เมื่อได้รับแจ้งการขอติดตามจับแล้ว ให้สัสดี
อำเภอหรือสัสดีกิ่งอำเภอดำเนินการดังนี้

๑๒.๔.๑ คัดรายชื่อลงในบัญชีรายชื่อทหารกองประจำการที่หนีราชการ
(แบบ สด.๓๓)

๑๒.๔.๒ ทำหนังสือในนามนายอำเภอหรือปลัดอำเภอผู้เป็นหัวหน้า
ประจำกิ่งอำเภอ แจ้งไปยังผู้บังคับกองตำรวจภูธรประจำอำเภอหรือหัวหน้าสถานีตำรวจภูธรประจำกิ่งอำเภอ
นั้น พร้อมกับส่งบัญชีรายชื่อ (ที่จังหวัดส่งมา) จำนวน ๑ ชุด และแจ้งไปยังกำนันท้องที่ของผู้นั้นเพื่อติดตามจับ
ตัวส่งอำเภอหรือกิ่งอำเภอ แล้วแต่กรณี

๑๒.๕ ทหารหนีราชการซึ่งทางฝ่ายทหารได้มีหนังสือขอให้เจ้าพนักงาน
ฝ่ายปกครองหรือตำรวจติดตามจับตัวส่งนั้น ถ้าหากว่ามีสารวัตรทหารอยู่ในท้องที่นั้น ก็ให้แจ้งสารวัตรทหาร
เป็นผู้จับกุม

ข้อ ๑๓ **การจัดทำบัญชีรายชื่อทหารกองประจำการที่หนีราชการ** เมื่อทางจังหวัดและ
อำเภอหรือกิ่งอำเภอได้ดำเนินการแจ้งขอติดตามจับตัวไปแล้ว ให้สัสดีจังหวัดและสัสดีอำเภอ หรือสัสดีกิ่ง
อำเภอจัดทำบัญชีรายชื่อทหารกองประจำการที่หนีราชการ (แบบ สด.๓๓) ตามผนวก ฐ ไว้ตรวจสอบ บัญชี
นี้ให้แยกเล่มเป็นแผนก ทหารบก ทหารเรือและทหารอากาศ แต่ละแผนกให้ตั้งเล่ม ๑ , ๒ และต่อ ๆ ไป
ตามลำดับ ตัดปีกายในเล่ม การลงข้อความในบัญชีรายชื่อทหารกองประจำการที่หนีราชการ (แบบ สด.๓๓) ให้
ดูผนวก ฐ

ข้อ ๑๔ **การจับตัวส่ง** ทหารหนีราชการซึ่งทางฝ่ายทหารได้มีหนังสือขอให้เจ้าพนักงาน
ตำรวจหรือฝ่ายปกครองติดตามจับตัวนั้น เมื่อจับตัวได้แล้วให้ปฏิบัติดังนี้

๑๔.๑ ในกรุงเทพมหานคร ให้เจ้าพนักงานฝ่ายตำรวจแจ้งไปยังผู้บังคับบัญชาทหาร
โดยเร็วที่สุด คือ

๑๔.๑.๑ ทหารบก ให้แจ้งไปยังหน่วยกองพันหรือกรมกองทหารที่ผู้หนีสังกัด
อยู่ ถ้าเป็นทหารที่อยู่ต่างจังหวัดหรือไม่ทราบสังกัดแน่นอน ให้แจ้งไปยังกองบัญชาการมณฑลทหารบกที่ ๑๑

๑๔.๑.๒ ทหารเรือ ให้แจ้งไปยังกองพันสารวัตรทหารเรือ กรมนาวิกโยธินที่
สถานีทหารเรือกรุงเทพ

๑๔.๑.๓ ทหารอากาศ ให้แจ้งไปยังกองบัญชาการกองทัพอากาศหรือกอง
สารวัตรทหารอากาศ หรือผู้บังคับการทหารอากาศดอนเมือง

๑๔.๒ สำหรับจังหวัดอื่น ๆ เมื่อทางอำเภอหรือกิ่งอำเภอได้รับตัวทหารหนีราชการ
ซึ่งติดตามจับตัวได้แล้ว ให้สัสดีอำเภอหรือกิ่งอำเภอดำเนินการดังนี้

๑๔.๒.๑ จำหน่ายบัญชีรายชื่อทหารกองประจำการที่หนีราชการ (แบบ สด.
๓๓) ตั้งแต่วันที่ควบคุมตัว

๑๔.๒.๒ ทำหนังสือในนามอำเภอหรือปลัดอำเภอผู้เป็นหัวหน้าประจำกิ่ง
อำเภอ ส่งตัวทหารหนีราชการผู้นั้นไปยังผู้ว่าราชการจังหวัด พร้อมกับแจ้งของติดตามจับตัวไปยังกำนันท้องที่
หรือเจ้าหน้าที่ตำรวจประจำอำเภอหรือกิ่งอำเภอนั้น ๆ ซึ่งมีใช้เป็นผู้จับตัวส่ง ทราบ

๑๔.๓ สำหรับจังหวัดอื่น ๆ เมื่อทางจังหวัดได้รับตัวทหารหนีราชการซึ่งติดตามจับตัว
ได้แล้ว ให้สัสดีจังหวัดดำเนินการดังนี้

๑๔.๓.๑ จำหน่ายบัญชีรายชื่อทหารกองประจำการที่หนีราชการ (แบบ สด.
๓๓) ตั้งแต่วันที่ถูกควบคุมตัว

๑๔.๓.๒ บันทึกทะเบียนกองประจำการ (แบบ สด.๓) ด้วยดินสอดำต่อ
จากที่เขียนไว้ตามความใน ข้อ ๑๒.๓.๑

๑๔.๓.๓ ทำหนังสือในนามผู้ว่าราชการจังหวัดส่งตัวทหารหนีราชการผู้นั้น
ให้ฝ่ายทหาร หรือถ้าจังหวัดนั้นมีกรมกองทหารตั้งอยู่ใกล้เคียงกับศาลากลางจังหวัดซึ่งจะติดต่อได้โดยสะดวก ก็
ให้แจ้งติดต่อฝ่ายทหารจัดการรับตัว หรือถ้าเป็นทหารอากาศหรือทหารเรือ ให้จัดการแจ้งให้หน่วยต้นสังกัดเอง ให้
กองที่บังคับบัญชาทหารผู้นั้นที่เดียว พร้อมกับแจ้งของติดตามจับตัวไปยังฝ่าย ปกครองท้องที่หรือฝ่ายตำรวจ
ซึ่งมิใช่เป็นฝ่ายที่จับตัวส่ง ทราบ

ข้อ ๑๕ การกลับเข้ารับราชการเอง ทหารหนีราชการซึ่งทางฝ่ายทหารได้แจ้งการติดตาม
จับตัวไปยังเจ้าพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจแล้ว ภายหลังกลับมาเข้ารับราชการยังหน่วยต้นสังกัดเอง ให้
ฝ่ายทหารแจ้งการของติดตามจับตัวไปยังเจ้าพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจนั้น ๆ ทราบด้วย ส่วนราชการที่
เกี่ยวข้องดำเนินการแจ้งติดตามจับตัวกันตามลำดับทำนองเดียวกับการแจ้งขอติดตามจับตัว

สัสดีจังหวัด สัสดีอำเภอและสัสดีกิ่งอำเภอ เมื่อได้รับทราบเรื่องแล้ว ให้
จำหน่ายบัญชีรายชื่อทหารกองประจำการที่หนีราชการ (แบบ สด.๓๓) ไว้ด้วย

ข้อ ๑๖ การเบิกจ่ายเงินค่าเบี้ยเลี้ยง ค่าเช่าที่พัก ค่าพาหนะในกรณีควบคุมและนำส่ง
ทหารหนีราชการ ให้ปฏิบัติตามระเบียบกระทรวงการคลังดังนี้

๑๖.๑ ค่าเบี้ยเลี้ยงเดินทาง ค่าเช่าที่พัก และค่ายานพาหนะต่าง ๆ ของ
ข้าราชการผู้ควบคุมตัวทหารหนีราชการนำส่งกรมกองหน่วยที่ตั้งของทหารนั้น ให้เบิกจ่ายได้ตามพระราช
กฤษฎีกาว่าด้วยค่าใช้จ่ายในการเดินทางไปราชการ จากงบประมาณของกรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย

๑๖.๒ การควบคุมตัวและการจับกุมตัวทหารที่หลบหนีราชการตามหมู่บ้านและตาม
ตำบลต่าง ๆ ของกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน จะต้องนำตัวส่งอำเภอหรือกิ่งอำเภอให้เบิกจ่ายโดยถือเกณฑ์และอัตราการ
จ่ายทำนองเดียวกับระเบียบการว่าด้วยการเบิกจ่ายในการปราบปรามโจรผู้ร้าย และให้รวมไปถึงราษฎรที่ได้รับ
มอบหมายจากกำนันผู้ใหญ่บ้านให้ทำการควบคุมตัวทหารที่หลบหนีราชการที่จับได้ นำส่งที่ว่าการอำเภอหรือ
กิ่งอำเภอแทนกำนันผู้ใหญ่บ้านด้วยดังนี้ คือ

๑๖.๒.๑ ค่าเบี้ยเลี้ยงเดินทางสำหรับกำนันผู้ใหญ่บ้าน ให้เบิกจ่ายได้วันละ ๑๔ บาท ส่วนค่าพาหนะให้เบิกจ่ายได้เท่าที่ได้จ่ายไปจริง ในอัตราชั้นที่สามหรือชั้นต่ำสุด

๑๖.๒.๒ ค่าเบี้ยเลี้ยงเดินทางสำหรับราษฎรที่ได้รับมอบหมายจากกำนันผู้ใหญ่บ้าน ให้ทำการควบคุมตัวทหารที่หลบหนีราชการนำส่งที่ว่าการอำเภอหรือกิ่งอำเภอ เบิกจ่ายได้วันละ ๑๒ บาท ส่วนค่าพาหนะให้เบิกจ่ายได้เท่าที่ได้จ่ายไปจริง ในอัตราชั้นที่สามหรือชั้นต่ำสุด การเบิกจ่ายเงินค่าเบี้ยเลี้ยงเดินทางและค่าพาหนะสำหรับกำนันผู้ใหญ่บ้านและราษฎรดังกล่าวนี้ ให้เบิกจ่ายจากงบประมาณของกระทรวงมหาดไทย

๑๖.๓ ค่าเบี้ยเลี้ยงและค่าพาหนะเฉพาะตัวทหารหนีราชการนั้นให้ถือการปฏิบัติการเบิกจ่ายดังนี้

ค่าเบี้ยเลี้ยงในระหว่างควบคุมตัวเพื่อรอการนำส่งยังกรมกองหน่วยที่ตั้งของทหารและในระหว่างเดินทาง ให้อนุโลมเบิกจ่ายได้เท่ากับอัตราค่าเบี้ยเลี้ยงผู้ต้องหาที่ถือจ่ายอยู่ในท้องถิ่นขณะนั้น

ค่าพาหนะให้เบิกจ่ายได้ในอัตราชั้นที่สามหรือต่ำที่สุด การเบิกจ่ายค่าเบี้ยเลี้ยงและค่าพาหนะดังกล่าวนี้ ให้เบิกจ่ายจากงบประมาณของกระทรวงกลาโหมทางหน่วยสัสดีหรือหน่วยที่รับตัวทหาร โดยให้จังหวัด หรืออำเภอจ่ายเงินยืมทหารกองราชการของหน่วยราชการปกครองให้ยืมไปก่อนตามวิธีการแล้ว ให้รวบรวมใบสำคัญเบิกจ่ายงบประมาณของกระทรวงกลาโหม ทางหน่วยสัสดีหรือหน่วยที่รับตัวทหาร เพื่อส่งใช้เงินยืมทหารกองราชการ โดยเร็ว โดยให้ปฏิบัติดังนี้

๑๖.๓.๑ หน่วยสัสดีหรือหน่วยทหารต่างจังหวัด เมื่อได้รับตัวทหารหนีราชการจากต่างจังหวัดหรืออำเภอ ถ้าผู้ควบคุมทหารหนีส่งหลักฐานเบี้ยเลี้ยงและค่าพาหนะเฉพาะทหารหนีราชการ เพื่อขอรับเงินตามที่จังหวัดหรืออำเภอได้รองจ่ายไปแล้วนั้น ให้รับหลักฐานดังกล่าวไว้ และถ้าหน่วยมีเงินรองจ่ายพอก็ให้รองจ่ายไปก่อน แล้วรีบรายงานมายัง กรมกำลังพลทหารบก โดยแจ้งจำนวนทหารหนีราชการ ประเภทเงิน และจำนวนเงินงบประมาณ เพื่อแจ้งสำนักงานปลัดบัญชาการกองทัพ และกรมการเงินทหารบก ทราบโดยด่วนเพื่อให้สำนักงานปลัดบัญชาการทหารบกดำเนินการโอนเงินไปตั้งจ่ายให้กับหน่วยต่อไป

๑๖.๓.๒ หน่วยในเขตกรุงเทพมหานครที่เบิกเงินต่อ กรมการเงิน ทหารบก เมื่อได้รับตัวทหารหนีจากจังหวัดและอำเภอ พร้อมด้วยหลักฐานค่าเบี้ยเลี้ยงและค่าพาหนะเฉพาะตัวทหารหนีราชการแล้ว ถ้ามีเงินรองจ่ายพอก็ให้รองจ่ายไปก่อน ถ้ามีเงินรองจ่ายไม่พอก็ให้ตั้งเบิกโดยวิธีผลัดส่งใบสำคัญต่อ กรมการเงินทหารบก

ตอนที่ ๖

หนังสือสำคัญและใบสำคัญ

การออกหนังสือสำคัญ ตามพระราชบัญญัติรับราชการทหาร พ.ศ.๒๕๔๗ มาตรา ๙ และตามบันทึกข้อตกลงระหว่างกระทรวงกลาโหมกับกระทรวงมหาดไทย ในระเบียบอันเกี่ยวกับ พระราชบัญญัติรับราชการทหาร พ.ศ. ๒๕๔๗ ข้อ ๒๓ ผู้มีหน้าที่ออกหนังสือสำคัญหรือใบสำคัญ และข้อ ๓๕ ว่าด้วยการออกหนังสือสำคัญหรือใบสำคัญแทนฉบับที่ชำรุดหรือสูญหาย สำหรับการออก ใบสำคัญตามพระราชบัญญัติรับราชการทหาร พ.ศ. ๒๕๔๗ มาตรา ๑๖ มาตรา ๑๘ , มาตรา ๑๙ และมาตรา ๔๐ และกฎกระทรวงฉบับที่ ๔๐ (พ.ศ.๒๕๑๖) ซึ่งออกตามความในพระราชบัญญัติรับราชการทหาร พ.ศ. ๒๕๔๗

ฉะนั้น การออกหนังสือสำคัญ หรือใบสำคัญ จึงเป็นเรื่องสำคัญมาก ต้องตรวจสอบให้ถูกต้องอย่างแน่ชัดเสียก่อน นอกจากนี้ การออกหนังสือสำคัญหรือใบสำคัญจะต้องให้ถูกต้องกับบุคคลที่กฎหมายข้อบังคับ ระเบียบ คำสั่ง ที่กำหนดไว้โดยละเอียด การปฏิบัติดังนี้

ข้อ ๑ การออกหนังสือสำคัญและใบสำคัญ ผู้มีหน้าที่ออกหนังสือสำคัญและใบสำคัญ คือ

๑.๑ หนังสือสำคัญซึ่งออกให้ ตามมาตรา ๙ นั้น ให้ผู้ว่าราชการจังหวัดพร้อมด้วย สัสดีจังหวัดออกตาม (แบบ สด.๘) ท้ายข้อบังคับ กท.ว่าด้วยสมุดประจำตัวทหารกองหนุนประเภทที่ ๑ พ.ศ. ๒๕๑๐ และลงชื่อประทับตราประจำตำแหน่งเป็นสำคัญ

๑.๒ ใบสำคัญซึ่งออกให้ ตามมาตรา ๔๐ นั้น ให้ผู้ว่าราชการจังหวัดพร้อมด้วย สัสดีจังหวัดออกตาม (แบบ สด.๙) ท้ายกฎกระทรวงฉบับที่ ๔๐ (พ.ศ.๒๕๑๖) แต่ต้องแก้ตำแหน่ง “นายอำเภอ” เป็น “ผู้ว่าราชการจังหวัด” และแก้ตำแหน่ง “สัสดีอำเภอ” เป็น “สัสดีจังหวัด” และเขียน ความว่า “ประทับตราประจำตำแหน่ง” ไว้ได้ตำแหน่ง แล้วลงชื่อประทับตราประจำตำแหน่งเป็นสำคัญ ส่วนต้นขั้วใบสำคัญให้แก้ตำแหน่ง “นายอำเภอ” เป็น “ผู้ว่าราชการจังหวัด” และลงตำแหน่ง สัสดีจังหวัด ไว้ได้ผู้มอบ

๑.๓ ในกรณีที่ปลดพ้นราชการทหารตามมาตรา ๔๑ นั้น จะต้องพิจารณาว่าการปลดนั้น ปลดพ้นราชการทหารประเภทที่ ๑ หรือ ๒ ถ้าเป็นการปลดพ้นราชการทหารประเภทที่ ๑ ให้ออกหนังสือสำคัญ (แบบ สด.๘) ถ้าปลดพ้นราชการทหารประเภทที่ ๒ ก็ให้ออกใบสำคัญ (แบบ สด.๙)

๑.๔ ใบสำคัญซึ่งออกให้ตามมาตรา ๑๖ , มาตรา ๑๘ หรือมาตรา ๑๙ นั้น ให้ออกตาม (แบบ สด.๙) และให้นายอำเภอลงชื่อประทับตราประจำตำแหน่งเป็นสำคัญ และให้ สัสดีอำเภอลงชื่อในใบสำคัญนี้ด้วย

๑.๕ หนังสือสำคัญสำหรับการปลดตำรวจในจังหวัดที่เรียกคนเข้ารับราชการแต่เฉพาะตำรวจนั้น ให้ออกตาม (แบบ สด.๘) และให้ผู้ว่าราชการจังหวัดลงชื่อและประทับตราประจำตำแหน่งเป็นสำคัญ กับให้ผู้กำกับหรือผู้บังคับกองตำรวจลงชื่อในหนังสือสำคัญนี้ด้วย

๑.๖ ทหารกองหนุนซึ่งได้รับหนังสือสำคัญหรือใบสำคัญที่ออกให้ตาม มาตรา ๙ หรือตามมาตรา ๔๐ตามที่กล่าวในข้อ ๑.๑ หรือข้อ ๑.๒ ไปแล้ว มีเหตุต้องปลดพ้นราชการทหาร ตามมาตรา ๔๑ ก็ให้เรียกหนังสือสำคัญหรือใบสำคัญนั้น มาลงวันปลดพ้นราชการทหารในต้นหลังหนังสือสำคัญหรือใบสำคัญ แล้วให้ผู้ว่าราชการจังหวัดและ สัสดีจังหวัดลงชื่อประทับตราประจำตำแหน่งเป็นสำคัญ ส่วนวันปลดที่ลงไว้เดิมซึ่งยังไม่ถึงกำหนดนั้นให้ขีดฆ่าและลงชื่อ สัสดีจังหวัดกำกับไว้

๑.๗ ทหารกองเกินและทหารกองหนุนซึ่งนายอำเภอได้ออกใบสำคัญ (แบบ สด.๙) ให้ไว้ ถ้าต้องปลดพ้นราชการทหารตามมาตรา ๔๑ ให้ออกใบสำคัญให้ใหม่ตามข้อ ๑ .๓ และให้เรียกใบสำคัญเดิมคืนมาทำลายเสีย

ข้อ ๒ การเขียนหนังสือสำคัญ (แบบ สด.๘)

หนังสือสำคัญ (แบบ สด.๘) ติดกับสมุดประจำตัวทหารกองหนุนประเภทที่ ๑ การเขียนการลงข้อความในรายการต่าง ๆ หรือช่องต่าง ๆ ในรายละเอียด ให้ดูตามผนวก ค

หนังสือสำคัญนี้ ตามปกติต้องให้ตัวผู้ถือเป็นผู้รับเอง เพราะจะต้องพิมพ์ลายนิ้วแม่มือขวา และลงลายมือชื่อในหนังสือสำคัญด้วย แต่ถ้ามีหลักฐานปรากฏว่า ผู้ถือไม่สามารถจะรับหนังสือสำคัญได้ด้วยตนเอง หรือผู้ถือเป็นโรคจิต ไม่สามารถจะเก็บรักษาไว้ได้ด้วยตนเองจึงมอบให้บิดาหรือภริยา หรือญาติสนิทของผู้ถือรับแทนได้ และให้ทำหลักฐานไว้

ถ้าออกหนังสือสำคัญให้แก่ทหารกองประจำการที่ปลดเป็นพันราชการทหารประเภทที่ ๑ ก็ให้ปฏิบัติเช่นเดียวกับการปลดเป็นทหารกองหนุนประเภทที่ ๑ เพียงแต่ปลดพันราชการทหาร ฯ โดยไม่ต้องนำหนังสือสำคัญ (แบบ สด.๘) ออกจากสมุดประจำตัวทหารกองหนุนประเภทที่ ๑

ข้อ ๓ การเขียนใบสำคัญซึ่งจังหวัดเป็นผู้ออก ให้ใช้ใบสำคัญ (แบบ สด.๙) เช่นเดียวกับที่อำเภอเป็นผู้ออก แต่ให้แก้ตำแหน่ง “นายอำเภอ” เป็น “ผู้ว่าราชการจังหวัด” และแก้ตำแหน่ง “สัสดีอำเภอ” เป็น “สัสดีจังหวัด” แล้วลงความว่า “ประทับตราประจำตำแหน่ง” ไว้ที่ตำแหน่งด้วย การเขียนข้อความลงรายการช่องว่าง ให้ดูตามผนวก ง

ข้อ ๔ การแก้ไขหนังสือสำคัญและใบสำคัญ

การแก้ไขหนังสือสำคัญและใบสำคัญ ห้ามเขียนทับ ขูดลบ หรือใช้น้ำยาลบ คำผิด ให้ขีดฆ่าด้วยหมึกดำ แล้วเขียนคำที่ถูกได้หรือต่อคำที่ผิดหรือคำที่ต้องแก้ไข ถ้าเขียนได้คำที่ผิด ให้เขียนเครื่องหมายตกไว้ด้วย แล้วประทับตราประจำตำแหน่งสัสดีจังหวัดตรงที่แก้ นั้น ถ้าตราประจำตำแหน่งสัสดีจังหวัดยังมี ให้ใช้ตราประจำตำแหน่งผู้ว่าราชการจังหวัดประทับแทนได้

หนังสือสำคัญ ถ้าได้มีการบันทึกแก้ไขเพิ่มเติมขึ้นโดยยังมีได้มีระเบียบกำหนดว่าให้ใช้ตราประจำตำแหน่งประทับหรือลงชื่อสัสดีจังหวัด หรือผู้บันทึกกำกับไว้ อย่างไรก็ดี อย่างหนึ่งแล้ว ให้ลงชื่อผู้บันทึกกำกับไว้ทุกแห่ง

สำหรับการแก้ไขแบบพิมพ์ ให้ขีดฆ่าด้วยหมึกแดง แต่ไม่ต้องประทับตรา

ข้อ ๕ การลงวันต้องโทษในหนังสือสำคัญและใบสำคัญ ผู้ที่มีวันต้องโทษ ต้องเขียนลงไว้ในหลังหนังสือสำคัญหรือใบสำคัญให้ทราบว่ามีวันต้องโทษอยู่เท่าใด และลงชื่อประทับตราประจำตำแหน่งสัสดีจังหวัดไว้ ในต้นขั้วใบสำคัญก็ลงไว้เช่นเดียวกัน แต่ไม่ต้องประทับตรา

ข้อ ๖ การใช้ตราประจำตำแหน่งผู้ว่าราชการจังหวัดประทับตรงที่แก้และรอยประจำต่อ สำนักงานสัสดีจังหวัดใดที่ยังไม่มีตราประจำตำแหน่งสัสดีจังหวัด ก็ให้ใช้ตราประจำตำแหน่ง ผู้ว่าราชการจังหวัด ประทับตรงที่แก้ และรอยประจำต่อในหนังสือสำคัญและใบสำคัญแทนตราประจำตำแหน่งสัสดีจังหวัด

ข้อ ๗ การส่งหนังสือสำคัญและใบสำคัญเพื่อมอบให้ผู้ถือ การส่งหนังสือสำคัญ หรือใบสำคัญไปให้หน่วยต้นสังกัดหรืออำเภอภูมิลำเนาทหารมอบให้กับตัวผู้ถือ นั้น ให้จัดทำบัญชีรับหนังสือสำคัญ หรือใบสำคัญ (แบบ สด.๒๘) แนบส่งไปพร้อมกับเรื่องด้วย เมื่อผู้ถือได้ลงชื่อ หรือพิมพ์ลายมือรับในบัญชีแล้ว ขอให้ฝ่ายมอบส่งคืนบัญชีนั้นต่อสำนักงานสัสดีจังหวัด เพื่อไว้เป็นหลักฐานต่อไป

การเขียนข้อความในบัญชีรับหนังสือสำคัญหรือใบสำคัญ (แบบ สด.๒๘) ให้ดูรายละเอียด ตามผนวก ช

ข้อ ๘ การบันทึกต้นขั้วใบสำคัญ ผู้ที่ต้องจำหน่ายซึ่งจะไม่ต้องถือใบสำคัญต่อไปอีก ถ้ามีต้นขั้ว ให้บันทึกต้นขั้วใบสำคัญด้วยหมึกแดงที่เส้นทาบเฉียงซ้ายทับข้อความที่เขียนว่าจำหน่ายอย่างไร เมื่อใด

แล้วเรียกใบสำคัญคืนมาทำลายเสีย ถ้าเรียกคืนไม่ได้เพราะเหตุใดให้บันทึกไว้ให้ทราบเรื่อง ตามหลักฐานในหนังสือฉบับที่พ.ศ.ใด ด้วย

ต้นข้าวใบสำคัญเล่มใดบันทึกจำหน่ายหมดทั้งเล่ม ให้ลงบัญชีหลักฐานในการจำหน่ายไว้ แล้วให้ทำลายเสีย

ข้อ ๙ การออกหนังสือสำคัญและใบสำคัญแทนฉบับที่ชำรุดหรือสูญหาย ปฏิบัติดังนี้

๙.๑ จังหวัดที่เรียกคนเข้ารับราชการแต่เฉพาะตำรวจ หรือไม่มีแผนกสัสดี หากทหารกองเกินหรือทหารกองหนุนประเภทที่ ๒ ทำใบสำคัญชำรุดหรือสูญหาย ไม่ต้องออกใบสำคัญให้ใหม่ แต่ถ้าเป็นทหารกองหนุนประเภทที่ ๑ ทำหนังสือสำคัญชำรุดหรือสูญหาย จึงต้องออกหนังสือสำคัญแทนฉบับที่ชำรุดหรือสูญหายให้ใหม่ โดยผู้ว่าราชการจังหวัดแจ้งไปยังสัสดีจังหวัดที่ทำการแทน จัดการออกหนังสือสำคัญแทนฉบับที่ชำรุดหรือสูญหาย ลงชื่อประทับตราประจำตำแหน่ง แล้วส่งคืน ผู้ว่าราชการจังหวัดลงชื่อประทับตราประจำตำแหน่งและจัดการมอบให้ตัวรับไป

๙.๒ ทหารกองเกินหรือทหารกองหนุน ที่ไปอยู่ต่างจังหวัดชั่วคราว ทำหนังสือสำคัญหรือใบสำคัญชำรุดหรือสูญหายและมาขอรับใหม่ ให้นายอำเภอที่รับแจ้งทำการสอบสวน ถ้าได้ความจริงและถ้าหนังสือสำคัญหรือใบสำคัญที่ชำรุดหรือสูญหายนั้น จังหวัดเป็นผู้ออกก็ให้บอกไปยัง ผู้ว่าราชการจังหวัดที่เป็นภูมิลำเนาทหารโดยด่วน แต่ถ้าเป็นใบสำคัญที่อำเภอออก ก็ให้บอกขอไปยังนายอำเภอที่เป็นภูมิลำเนาทหารเดิมเพื่อจัดการออกให้

๙.๓ เงินค่าธรรมเนียมในการออกหนังสือสำคัญหรือใบสำคัญแทนฉบับที่ชำรุดหรือสูญหาย ให้เจ้าหน้าที่ฝ่ายปกครองท้องถิ่นเป็นผู้เรียกเก็บ

๙.๔ ทหารกองหนุนประเภทที่ ๑ ซึ่งทำสมุดประจำตัวทหารกองหนุนประเภทที่ ๑ ติดกับหนังสือสำคัญ (แบบ สด.๘) ชำรุดหรือสูญหาย ให้ผู้ถือแจ้งต่อนายอำเภอท้องที่พร้อมด้วยรูปถ่ายขนาด ๓ x ๔ ซม. จำนวน ๑ รูป แต่งกายสุภาพ เพื่อขอรับสมุดประจำตัวทหารกองหนุนประเภทที่ ๑ ติดกับหนังสือสำคัญใหม่ สำหรับสมุดประจำตัวทหารกองหนุนประเภทที่ ๑ ติดกับหนังสือสำคัญ (แบบ สด.๘) ที่ออกแทนฉบับที่ชำรุดหรือสูญหายนี้ ให้สัสดีจังหวัดเป็นผู้รับผิดชอบในการเขียนสมุดประจำตัวทหารกองหนุนประเภทที่ ๑ และหนังสือสำคัญ (แบบ สด.๘) ที่ออกให้ใหม่ กับสัสดีจังหวัดต้องลงลายมือชื่อพร้อมรูปถ่าย โดยให้ส่วนหนึ่งของลายมือชื่อติดอยู่ในสมุดประจำตัวทหารกองหนุนประเภทที่ ๑ นั้นด้วย

๙.๕ การตั้งเล่มใบสำคัญแทนฉบับที่ชำรุดหรือสูญหาย ให้ตั้งเล่มไว้เป็นส่วนหนึ่ง ไม่ต้องแยกเล่มเป็นแผนก เป็นสังกัด เป็นชั้นปีและไม่ต้องตัดปี คือ ให้รวมกันทุกสังกัด ทุกชั้นปีและทุก พ .ศ.ในเล่มเดียวกัน เมื่อหมดเล่ม ๑ แล้ว ก็ให้ขึ้นเล่ม ๒ ตามลำดับต่อไป

๙.๖ หนังสือสำคัญหรือใบสำคัญแทนฉบับที่ชำรุดหรือสูญหาย ให้เขียนความต่อจากชื่อหนังสือสำคัญหรือใบสำคัญ ให้อ่านได้ความว่า “หนังสือสำคัญแทนฉบับที่ชำรุดหรือ สูญหาย ” หรือ “ใบสำคัญแทนฉบับที่ชำรุดหรือสูญหาย” การกรอกข้อความสำหรับผู้ที่มีได้ย้าย ภูมิลำเนาทหารให้กรอกข้อความตามฉบับเดิมทุกประการ นอกจากที่หนังสือสำคัญหรือที่ใบสำคัญและวันที่ออกหนังสือสำคัญหรือใบสำคัญ ถ้าเป็นผู้ที่ย้ายตำบลหรือเปลี่ยนอำเภอ ให้ลงภูมิลำเนาตามที่เปลี่ยนใหม่ ถ้าเป็นผู้ที่ย้ายภูมิลำเนาทหาร ให้กรอกข้อความตามสำเนาทะเบียนกองประจำการที่รับโอนหรือตามบัญชีทหารกองเกิน (แบบ สด.๑) ที่ได้เพิ่มขึ้นใหม่

ตอนที่ ๗ การย้ายภูมิลำเนาทหาร

การย้ายภูมิลำเนาเป็นพฤติกรรมของประชากรที่อพยพเคลื่อนย้ายจากถิ่นฐานหนึ่ง ไปยังอีกถิ่นฐานหนึ่ง เพื่อไปประกอบอาชีพหรือไปแสวงหาถิ่นที่อยู่ที่ดีกว่าเดิม เมื่อมีการย้ายถิ่นที่อยู่ระบบการควบคุมประชากรของทางราชการจะให้แจ้งย้ายทะเบียนราษฎร เพื่อประโยชน์ในการตรวจสอบบุคคล ซึ่งเป็นการปฏิบัติให้ถูกต้องทั้งทางพหุติบัญญัติและนิตินัยนั่นเอง สำหรับการย้ายภูมิลำเนาทหารก็เช่นเดียวกัน การกำหนดวิธีการย้ายภูมิลำเนาทหารก็เพื่อประโยชน์ในการตรวจสอบติดตามตัวบุคคลได้ง่าย เช่น เมื่อเป็นทหารกองเกินก็สามารถติดตามหรือติดต่อกับทหารกองเกินได้ง่าย ส่วนทหารกองหนุนก็สามารถตรวจสอบสภาพทหารกองหนุนได้ง่าย เพื่อประโยชน์ในการเรียกพลเพื่อฝึกวิชาทหาร ในส่วนของทหารกองเกินหรือทหารกองหนุนเองก็สามารถไปติดต่อกับส่วนราชการได้ง่ายและสะดวก ไม่ต้องเดินทางไปยังภูมิลำเนาทหารเดิม

การย้ายภูมิลำเนาทหารของทหารกองเกินและทหารกองหนุนนี้ ได้กล่าวไว้ตามพระราชบัญญัติรับราชการทหาร พ.ศ.๒๔๙๗ “มาตรา ๑๒ บุคคลซึ่งได้ลงบัญชีทหารกองเกินตามมาตรา ๑๖ หรือทหารกองเกิน หรือทหารกองหนุน ผู้ใดประสงค์จะไปอยู่ต่างท้องที่ในอำเภอเดียวกันหรือต่างอำเภอเป็นการชั่วคราวเกินสามสิบวัน ให้แจ้งต่อนายอำเภอท้องที่ที่ตนเข้ามาอยู่ และให้นายอำเภอที่ได้รับแจ้งทำการสอบสวนและออกใบรับให้ แล้วแจ้งให้นายอำเภอท้องที่ที่ผู้นั้นมีภูมิลำเนาทหารทราบ

ถ้าบุคคลตามวรรคหนึ่งประสงค์จะย้ายภูมิลำเนาทหารให้แจ้งต่อนายอำเภอท้องที่ที่ตนเข้ามาอยู่นั้นให้นายอำเภอที่ได้รับแจ้งทำการสอบสวน เมื่อพิจารณาเห็นว่าผู้ขอย้ายได้มาตั้งทำมาหาเลี้ยงชีพเป็นประจำหรือมีที่อยู่เป็นหลักฐาน และไม่ประสงค์จะหลีกเลี่ยงการรับราชการทหาร ก็ให้ แจ้งไปยังนายอำเภอท้องที่ที่เป็นภูมิลำเนาทหารเดิมทราบ เมื่อได้รับตอบยืนยันเป็นการถูกต้อง จึงให้ รับแจ้งการย้ายภูมิลำเนาทหารของบุคคลนั้น และออกใบรับให้ แล้วให้นายอำเภอที่เกี่ยวข้องแจ้งให้ ผู้ว่าราชการจังหวัดของตนทราบ”

และตามบันทึกข้อตกลงระหว่างกระทรวงกลาโหมกับกระทรวงมหาดไทยในระเบียบการอันเกี่ยวกับ พระราชบัญญัติรับราชการทหาร พ.ศ. ๒๔๙๗ ได้กล่าวไว้ในเรื่องการย้าย ภูมิลำเนาทหารหรือย้ายที่อยู่ ดังนี้

“ ข้อ ๒๘ บุคคลที่ได้ลงบัญชีทหารกองเกินที่อำเภอตามมาตรา ๑๖ วรรค ๑ หรือ มาตรา ๑๘ หรือทหารกองเกินหรือทหารกองหนุนย้ายที่อยู่เปลี่ยนตำบลให้นายอำเภอแก้ไขบัญชีให้ ถูกต้อง

ถ้าไปอยู่ต่างตำบลชั่วคราวเกินกว่าสามสิบวัน เมื่อนายอำเภอภูมิลำเนาทหารเดิมได้รับแจ้งการย้ายจากนายอำเภอที่ไปอยู่ชั่วคราวนั้นแล้ว ให้หมายเหตุบัญชีไว้

ในการรับแจ้งย้ายที่อยู่ดังกล่าวแล้วก็ดี หรือการรับแจ้งการย้ายภูมิลำเนาทหารก็ดี ให้นายอำเภอออกใบรับตาม (แบบ สด.๑๐) ให้แก่ผู้แจ้งไว้เป็นหลักฐาน

ข้อ ๒๙ บุคคลที่ได้ลงบัญชีทหารกองเกินที่อำเภอตามมาตรา ๑๖ วรรค ๑ หรือ มาตรา ๑๘ แล้ว หรือทหารกองเกินหรือทหารกองหนุนที่ต้องโทษตามคำพิพากษาของศาลนั้นเมื่อรับตัวเข้าคุมขังหรือส่งตัวไปอยู่ในเขตอันมีกำหนด หรือส่งไปกักกัน หรือเมื่อย้ายไปคุมขังประจำยังเรือนจำหรือนิคมหรือเมื่อพ้นโทษ เจ้าหน้าที่ผู้ควบคุมเดิมและใหม่ต้องแจ้งต่อผู้ว่าราชการจังหวัด แล้ว ผู้ว่าราชการจังหวัดแจ้งไปยังนายอำเภอที่เป็นภูมิลำเนาทหารของผู้นั้น

ทั้งนี้ ให้แจ้งต่อกันภายในกำหนดสามสิบวัน

ข้อ ๓๐ การย้ายภูมิลำเนาทหารต่างอำเภอหรือต่างจังหวัดสำหรับบุคคลที่ได้ลงบัญชีทหารกองเกินที่อำเภอตามมาตรา ๑๖ วรรค ๑ หรือ มาตรา ๑๘ แล้ว หรือทหารกองเกินหรือทหารกองหนุนนั้น เมื่อ

นายอำเภอที่เป็นภูมิลำเนาทหารเดิมได้รับแจ้งการย้ายจากนายอำเภอที่เป็นภูมิลำเนาทหารใหม่ตามมาตรา ๑๒ แล้ว ให้จัดการสอบสวน เมื่อได้หลักฐานว่าผู้ขอย้ายไม่ประสงค์จะหลีกเลี่ยงการรับราชการทหาร ก็ให้แจ้งต่อผู้ว่าราชการจังหวัดของตนทราบ”

ฉะนั้น หลักการสำคัญเกี่ยวกับการย้ายภูมิลำเนาทหารประกอบด้วย

๑. อยู่ต่างท้องที่ในอำเภอเดียวกันหรือต่างอำเภอ
๒. ไปประกอบอาชีพเป็นประจำหรือมีที่อยู่เป็นหลักฐาน
๓. ไม่ประสงค์จะหลีกเลี่ยงการรับราชการทหาร

การย้ายภูมิลำเนาทหารนี้มีการกำหนดหรือแบ่งพื้นที่ออกได้ ๔ ลักษณะ คือ

๑. ย้ายต่างท้องที่ภายในอำเภอเดียวกัน
๒. ย้ายต่างท้องที่ต่างอำเภอภายในจังหวัดเดียวกัน
๓. ย้ายต่างท้องที่ต่างอำเภอต่างจังหวัดภายในมณฑลทหารบกเดียวกัน
๔. ย้ายต่างท้องที่ต่างอำเภอต่างจังหวัดต่างมณฑลทหารบก

สำหรับวิธีการปฏิบัติในเรื่องการย้ายภูมิลำเนาทหารของทหารกองเกิน ทหารกองหนุน ประเภทที่ ๑ และทหารกองหนุนประเภทที่ ๒ นั้น ให้ปฏิบัติดังนี้

ข้อ ๑ การย้ายต่างบ้านหรือต่างตำบลในอำเภอเดียวกัน

การย้ายต่างบ้านหรือต่างตำบลในอำเภอเดียวกัน ให้ผู้ย้ายแจ้งต่อนายอำเภอท้องที่ที่ตนเข้ามาอยู่ภายใน ๓๐ วัน นับแต่วันที่ย้ายเข้ามาอยู่ในท้องที่ ให้หน่วยต่าง ๆ ปฏิบัติดังนี้

๑.๑ อำเภอหรือเขตหรือกิ่งอำเภอ เมื่อได้รับการแจ้งย้าย ให้เจ้าหน้าที่ สัสดีอำเภอหรือเขต หรือกิ่งอำเภอดำเนินการดังนี้

๑.๑.๑ จัดการสอบสวนแล้วออกใบรับ (แบบ สด.๑๐) ให้ไว้

๑.๑.๒ บัญชีทหารกองเกิน (แบบ สด.๑) วงเล็บบ้านเดิมหรือบ้านและตำบลเดิม เขียนบ้านหรือบ้านและตำบลที่เป็นภูมิลำเนาใหม่ลงใต้ความที่วงเล็บด้วยดินสอด่าบันทึกไว้ที่ริมซ้ายบัญชีทหารกองเกินตรงบรรทัดที่เปลี่ยนแปลงนั้นว่า “ตามเรื่องฉบับที่.....พ.ศ.....” แล้วลงชื่อผู้บันทึกกำกับไว้ ถ้าเป็นการย้ายเปลี่ยนตำบล ให้แยกบัญชีทหารกองเกินออกจากตำบลเดิมไปเก็บไว้ในตำบลใหม่ (ส่วนทหารกองหนุนประเภทที่ ๑ ไม่ต้องแยกบัญชี)

๑.๑.๓ แจ้งให้ผู้ว่าราชการจังหวัดของตนทราบ

๑.๑.๔ ผู้ที่อยู่ในกำหนดเรียกให้ขีดฆ่ารายชื่อในตำบลเดิม ยกรายชื่อไปเพิ่ม

ในตำบลใหม่

๑.๒ จังหวัด เมื่อได้รับการแจ้งย้ายจากอำเภอหรือเขตหรือกิ่งอำเภอแล้ว ให้สัสดีจังหวัดดำเนินการดังนี้

๑.๒.๑ ผู้ที่มีทะเบียนกองประจำการ (แบบ สด .๓) ให้วงเล็บบ้านหรือบ้านและตำบลเดิม เขียนบ้านหรือบ้านและตำบลที่เป็นภูมิลำเนาใหม่ลงใต้ความที่วงเล็บ ด้วยดินสอด่า บันทึกริมซ้ายในทะเบียนกองประจำการตรงบรรทัดที่เปลี่ยนแปลงว่า “ตามเรื่องฉบับที่....พ.ศ.....”

๑.๒.๒ ผู้ที่มีรายชื่อในบัญชีรายชื่อทหารกองเกินและทหารกองหนุนประเภทที่ ๒ (แบบ สด .๒๗) ถ้าย้ายเปลี่ยนบ้าน ให้วงเล็บบ้านที่เป็นภูมิลำเนาทหารเดิมด้วยหมึกแดง แล้วเขียนบ้านที่เป็นภูมิลำเนาทหารใหม่ไว้ใต้ความที่วงเล็บด้วยหมึกดำ แล้วบันทึกในช่อง “หมายเหตุ” ว่า “ตามเรื่อง ฉบับที่พ.ศ.....” ลงชื่อผู้บันทึกกำกับไว้ แต่ถ้าย้ายเปลี่ยนตำบลต้องจำหน่ายขาดจากบัญชี คือ จำหน่ายในช่องจำหน่าย “ วัน เดือน พ .ศ.” ลงวันเดือน (ย่อ) พ.ศ.(ย่อ) ที่ย้าย ช่องจำหน่าย “ด้วยเหตุ” ลงว่า “ย้าย

ภูมิลาเนาทหารไปอยู่บ้านตำบล.....” ลงบ้าน เลขที่ หมู่ที่ และตำบลที่เป็น ภูมิลาเนาทหาร
ใหม่ ช่อง “ฉบับที่ พ.ศ.” ลงเลขลำดับที่ทั่วไปตามทะเบียนรับหนังสือเรื่องแจ้งย้ายและ พ.ศ.(ย่อ) แล้วลงชื่อผู้
บันทึกกำกับไว้

เมื่อได้จำหน่ายบัญชีเดิมแล้ว ต้องยกรายชื่อไปเพิ่มในบัญชีรายชื่อทหาร
กองเกินและทหารกองหนุนประเภทที่ ๒ (แบบ สด.๒๗) ในตำบลที่ผู้นั้นย้ายมา มีภูมิลาเนาทหารใหม่ตามชั้นปี
เดิมนั้น

๑.๒.๓ ผู้ที่มีทะเบียนกองประจำการ (แบบ สด.๓) ซึ่งย้ายต่างตำบลต้องทำ
บัญชีรายงานการย้ายภูมิลาเนาทหารกองหนุน (แบบ สด.๓๒) แยกเป็นส่วนหนึ่ง ไม่รวมกับคนที่ย้ายภูมิลาเนา
ต่างอำเภอในจังหวัดเดียวกัน ส่งต่อฝ่ายสรรพกำลัง มทบ. หรือฝ่ายสรรพกำลัง จทบ. เดือนละ ๑ ครั้ง ภายใน
วันที่ ๓ ของเดือนใหม่ ถ้าเป็นวันหยุดราชการให้เลื่อนไปส่งในวันเปิดที่ทำการ วันแรก

๑.๒.๔ จัดการแก้ไขบัญชีที่เกี่ยวกับการเตรียมพล แบบ (ตพ.๒) หรือ (ตพ.
๔) แล้วแต่กรณี แล้วจัดทำบัญชี (ตพ.๖) หรือ (ตพ.๗) แล้วแต่กรณี ส่งต่อ จทบ. ที่ปกครองเขตพื้นที่ ถ้าเป็น
ทหารอากาศหรือทหารเรือกองหนุนประเภทที่ ๑ ให้จัดทำบัญชี (ตพ.๖) ส่งต่อกรมกำลังพลทหารอากาศหรือ
กรมกำลังพลทหารเรือ

๑.๒.๕ ผู้ที่อยู่ในกำหนดเรียก ให้ขีดฆ่ารายชื่อในตำบลเดิม แล้วยกรายชื่อไป
เพิ่มในบัญชีตำบลใหม่

๑.๓ **ฝ่ายสรรพกำลัง มทบ. หรือฝ่ายสรรพกำลัง จทบ.** เมื่อได้รับบัญชีรายงานการ
ย้ายภูมิลาเนาทหารกองหนุน (แบบ สด.๓๒) จากสำนักงานสถิติจังหวัดแล้ว ให้ดำเนินการบันทึกทะเบียนกอง
ประจำการ (แบบ สด.๓) ทำนองเดียวกันกับข้อ ๑.๒.๑

๑.๔ **จทบ.ที่ปกครองเขตพื้นที่ , กพ.ทอ.และ กพ.ทร.** เมื่อได้รับบัญชีจำหน่ายหรือ
แก้ไขบัญชีทหารกองหนุนและทหารกองเกินซึ่งได้รับการฝึกแล้ว (ตพ.๖) หรือบัญชีจำนวนทหารกองเกินซึ่งยัง
ไม่ได้รับการฝึกที่เปลี่ยนแปลง (ตพ.๗) จากสำนักงานสถิติจังหวัดแล้ว ให้แก้ไขบัญชีสำหรับการเตรียมพลที่
เกี่ยวข้อง

ข้อ ๒ การย้ายต่างอำเภอในจังหวัดเดียวกัน

ให้ผู้ย้ายแจ้งต่อนายอำเภอท้องที่ที่เข้าไปอยู่ใหม่ภายใน ๓๐ วัน นับแต่วันที่ย้ายเข้า
มาอยู่ในท้องที่ ให้หน่วยต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องปฏิบัติดังนี้

๒.๑ **อำเภอหรือเขตหรือกิ่งอำเภอที่เป็นภูมิลาเนาใหม่** เมื่อได้รับการแจ้งย้าย ให้
เจ้าหน้าที่สถิติอำเภอหรือเขตหรือกิ่งอำเภอ ดำเนินการดังนี้

๒.๑.๑ จัดการสอบสวน เมื่อพิจารณาเห็นว่าผู้ขอย้ายได้มาตั้งทำมาหาเลี้ยง
ชีพเป็นประจำหรือมาอยู่ที่อยู่เป็นหลักฐานและไม่ประสงค์จะหลีกเลี่ยงการรับราชการทหาร ก็ให้ทำหนังสือแจ้ง
ไปยังนายอำเภอท้องที่ที่เป็นภูมิลาเนาทหารเดิมทราบ

๒.๑.๒ เมื่อได้รับตอบยืนยันกันเป็นการถูกต้องแล้ว ก็ให้รับลงบัญชีทหาร
กองเกิน แล้วออกใบรับแจ้งการย้ายภูมิลาเนาทหาร (แบบ สด.๑๐) ให้ตัวรับไป และถ้าเป็นผู้ที่อยู่ในกำหนด
เรียกฯ ก็ให้เพิ่มรายชื่อในบัญชีเรียกทหารกองเกินเข้ากองประจำการ (แบบ สด.๑๖) พร้อมกับออกหมายเรียก
เข้ารับราชการทหาร (แบบ สด.๓๕) มอบให้ตัวรับไปด้วย

๒.๒ **อำเภอหรือเขตหรือกิ่งอำเภอที่เป็นภูมิลาเนาทหารเดิม** เมื่อได้รับแจ้งจาก
นายอำเภอท้องที่ที่เป็นภูมิลาเนาใหม่แล้ว ให้ตรวจสอบหลักฐานเกี่ยวกับการตรวจเลือก ถ้าปรากฏว่าไม่

เป็นการหลีกเลี่ยงการรับราชการทหารด้วยประการใด ๆ แล้ว ก็ให้ตอบยืนยันโอนไป และเจ้าหน้าที่สัสดีอำเภอ หรือเขตหรือกิ่งอำเภอดำเนินการดังนี้

๒.๒.๑ จำหน่ายบัญชีทหารกองเกิน (แบบ สด.๑)

๒.๒.๒ ผู้ที่มีต้นข้าวใบสำคัญ (แบบ สด .๙) ให้บันทึกหลังต้นข้าว ใบสำคัญด้วยหมึกดำ ว่า “ครั้งที่..... ย้ายภูมิลำเนาทหารไปอยู่บ้าน เลขที่ ถนน ตรอก ซอย..... หมู่ที่ตำบล.....อำเภอ.....จังหวัด.....” ตามเรื่องฉบับที่พ.ศ.(ไม่ต้อง ลงชื่อกำกับไว้)

๒.๒.๓ ถ้าเป็นผู้ที่อยู่ในกำหนดเรียก ก็ให้จำหน่ายบัญชีเรียก ๆ ว่า ” ย้ายภูมิลำเนาทหารไปอยู่อำเภอหรือเขต จังหวัด.....”

๒.๒.๔ แจ้งให้ผู้ว่าราชการจังหวัดของตนทราบ

๒.๓ **จังหวัด** เมื่อได้รับทราบจากอำเภอหรือเขตหรือกิ่งอำเภอที่เกี่ยวข้องทั้งสอง แห่งแล้ว ให้สัสดีจังหวัดดำเนินการดังนี้

๒.๓.๑ ผู้ที่มีทะเบียนกองประจำการ ให้บันทึกหลังทะเบียน กอง ประจำการในการย้ายภูมิลำเนาทหาร

๒.๓.๒ ผู้ที่มีต้นข้าวใบสำคัญที่จังหวัด ให้บันทึกต้นข้าวใบสำคัญเช่นเดียวกับ ข้อ ๒.๒.๒

๒.๓.๓ ผู้ที่มีรายชื่อในบัญชีรายชื่อทหารกองเกินและทหารกองหนุนประเภท ที่ ๒ (แบบ สด .๒๗) ให้จำหน่ายย้ายภูมิลำเนาทหารขาดจากบัญชีเดิม แล้วกรายชื่อไปเพิ่มในบัญชีรายชื่อคน ขึ้นปีเดียวกัน ตำบลและอำเภอใหม่ ทำนองเดียวกันกับที่กล่าวในข้อ ๑.๒.๒

๒.๓.๔ ผู้มีทะเบียนกองประจำการ (แบบ สด .๓) ต้องทำบัญชีรายงานการ ย้ายภูมิลำเนาทหารกองหนุน (แบบ สด.๓๒) รวมกับคนที่ย้ายภูมิลำเนาต่างจังหวัด แต่สำหรับกรุงเทพมหานคร ให้ทำรวมกับคนที่ย้ายต่างตำบล ส่งต่อฝ่ายสรรพกำลัง มทบ.หรือฝ่ายสรรพกำลัง จทบ. เช่นเดียวกับข้อ ๑.๒.๓

๒.๓.๕ ผู้ที่อยู่ในกำหนดเรียกๆ ให้จัดการจำหน่ายในลักษณะย้าย ภูมิลำเนาทหาร แล้วไปเพิ่มรายชื่อในอำเภอที่เป็นภูมิลำเนาทหารใหม่

๒.๓.๖ จัดการแก้ไขบัญชีที่เกี่ยวกับการเตรียมพล แบบ (ตพ.๒) หรือ (ตพ. ๔) แล้วจัดทำบัญชี (ตพ.๖) หรือ (ตพ. ๗) แล้วแต่กรณี ส่งต่อ จทบ.ที่ปกครองเขตพื้นที่ ถ้าเป็นทหารอากาศหรือ ทหารเรือกองหนุนประเภทที่ ๑ ให้จัดทำบัญชี (ตพ.๖) ส่งต่อ กพ.ทอ. หรือ กพ.ทร. แล้วแต่กรณีด้วย

๒.๔ **ฝ่ายสรรพกำลัง มทบ. หรือฝ่ายสรรพกำลัง จทบ.** เมื่อได้รับบัญชีรายงานการ ย้ายภูมิลำเนาทหาร (แบบ สด .๓๒) จากสำนักงานสัสดีจังหวัดแล้ว ให้ดำเนินการบันทึกหลังทะเบียนกอง ประจำการ (แบบ สด.๓) ในการย้ายภูมิลำเนาทหาร

๒.๕ **จทบ.ที่ปกครองเขตพื้นที่ ,กพ.ทอ. และ กพ.ทร.** ดำเนินการเช่นเดียวกับ ข้อ ๑.๒.๔

ข้อ ๓ **การย้ายภูมิลำเนาทหารต่างจังหวัด**

ให้ผู้ย้ายแจ้งต่อนายอำเภอท้องที่ที่ไปอยู่ใหม่ภายใน ๓๐ วัน นับแต่วันที่ย้ายเข้ามาอยู่ ในท้องที่ ให้หน่วยต่าง ๆ ปฏิบัติดังนี้

๓.๑ **อำเภอหรือเขตหรือกิ่งอำเภอที่เป็นภูมิลำเนาใหม่** ดำเนินการเช่นเดียวกับที่ กล่าวในข้อ ๒ .๑.๑ ถึงข้อ ๒ .๑.๓ แต่ถ้าเป็นทหารกองหนุนประเภทที่ ๑ ย้ายภูมิลำเนาทหารมาจากเขต จทบ .

อื่น ให้เรียกสมุดประจำตัวทหารกองหนุนประเภทที่ ๑ ของผู้นั้นส่งไปจังหวัดพร้อมกับการแจ้งย้ายด้วย เมื่อได้รับสมุดประจำตัว ฯ คืนจากจังหวัดแล้วจึงมอบให้ผู้ถือรับคืนไป

๓.๒ **อำเภอหรือเขตหรือกิ่งอำเภอที่เป็นภูมิลำเนาเดิม** ดำเนินการเช่นเดียวกับที่กล่าวในข้อ ๒.๒.๑ ถึง ข้อ ๒.๒.๔

๓.๓ **จังหวัดที่เป็นภูมิลำเนาเดิม** เมื่อได้รับแจ้งจากอำเภอหรือเขตหรือ กิ่งอำเภอที่เป็นภูมิลำเนาทหารเดิมแล้ว ให้สัสดีจังหวัดดำเนินการดังนี้

๓.๓.๑ ผู้ที่มีทะเบียนกองประจำการ (แบบ สด.๓) ให้บันทึกหลังทะเบียนกองประจำการในการย้ายภูมิลำเนาทหาร แล้วคัดสำเนาทะเบียนกองประจำการเพื่อส่งไปให้ ผู้ว่าราชการจังหวัดที่เป็นภูมิลำเนาทหารใหม่พร้อมกับหนังสือโอนไป แต่ถ้าผู้ที่มีทะเบียนกองประจำการนั้นเป็นทหารกองหนุนประเภทที่ ๒ ให้ส่งสำเนาทะเบียนกองประจำการไปพร้อมกับหนังสือแจ้งย้าย ภูมิลำเนาทหาร (แบบ สด.๑๒) โดยหมายเหตุในหนังสือฯ (แบบ สด.๑๒) ว่า “ส่งสำเนาทะเบียนทะเบียนกองประจำการด้วย ๑ ฉบับ” ภายใน ๓๐ วันนับแต่วันที่ได้รับแจ้ง

๓.๓.๒ ผู้ที่มีรายชื่อในบัญชีรายชื่อทหารกองเกินและทหารกองหนุนประเภทที่ ๒ (แบบ สด.๒๗) ให้จำหน่ายย้ายภูมิลำเนาทหาร แล้วคัดรายชื่อลงในหนังสือแจ้งย้าย ภูมิลำเนาทหาร (แบบ สด.๑๒) ส่งไปให้ผู้ว่าราชการจังหวัดที่เป็นภูมิลำเนาทหารใหม่ภายใน ๓๐ วัน นับแต่วันที่ได้รับแจ้ง

๓.๓.๓ ผู้ที่มีต้นข้าวใบสำคัญฯ ที่จังหวัด ให้บันทึกต้นข้าวใบสำคัญเช่นเดียวกับที่กล่าวในข้อ ๒.๒.๒

๓.๓.๔ ผู้ที่อยู่ในกำหนดเรียก ให้จำหน่ายบัญชีเรียกฯ (แบบ สด.๑๖)

๓.๓.๕ ผู้ที่ได้รับการยกเว้นหรือผ่อนผันทุกกรณี ให้จำหน่ายบัญชี ยกเว้นหรือผ่อนผันไว้ แล้วแจ้งให้ผู้ว่าราชการจังหวัดที่เป็นภูมิลำเนาทหารใหม่ทราบเรื่องด้วย แต่ถ้า เป็นผู้ที่กระทรวงกลาโหมหรือกระทรวงมหาดไทยได้สั่งยกเว้นหรือผ่อนผันมา ก็ให้แจ้งให้ส่วนราชการ นั้นทราบด้วย

๓.๓.๖ ผู้ที่ย้ายไปต่างเขต จทบ . ถ้าเป็นผู้ที่มีทะเบียนกองประจำการ (แบบ สด.๓) ก็ให้จัดทำบัญชีรายงานการย้ายภูมิลำเนาทหาร (แบบ สด.๓๒) ส่งต่อฝ่ายสรรพกำลัง มทบ .หรือฝ่ายสรรพกำลัง จทบ . ที่ปกครองบังคับบัญชา แล้วแต่กรณี ภายในวันที่ ๓ ของเดือนใหม่ ถ้าเป็นวันหยุดราชการให้เลื่อนไปส่งในวันเปิดทำการวันแรก

๓.๔ **จังหวัดที่เป็นภูมิลำเนาทหารใหม่** เมื่อได้รับแจ้งจากอำเภอหรือเขต หรือกิ่งอำเภอท้องที่เป็นภูมิลำเนาทหารใหม่ และจังหวัดที่เป็นภูมิลำเนาทหารเดิมแล้ว ให้สัสดีจังหวัดดำเนินการดังนี้

๓.๔.๑ ผู้ที่ทหารกองเกินหรือทหารกองหนุนประเภทที่ ๒ ให้เพิ่มบัญชีรายชื่อทหารกองเกินและทหารกองหนุนประเภทที่ ๒ (แบบ สด.๒๗) ไว้

๓.๔.๒ ผู้ที่มีสำเนาทะเบียนกองประจำการเป็นคนจังหวัดอื่น ให้เก็บเข้าเล่มทะเบียนรับโอนของจังหวัดนั้นไว้ แต่ถ้าเป็นสำเนาทะเบียนกองประจำการที่ได้รับโอนไว้ครั้งหนึ่งแล้ว หรือทะเบียนกองประจำการนั้นต้นฉบับเป็นของสำนักงานสัสดีจังหวัดของตน ก็ให้จัดการบันทึกสิ่งที่เปลี่ยนแปลงตามที่ปรากฏในสำเนาทะเบียนกองประจำการที่รับโอนนั้นลงไว้ในสำเนาทะเบียนกองประจำการหรือต้นฉบับให้ตรงกัน แล้วให้บันทึกหลังสำเนาทะเบียนกองประจำการหรือทะเบียนกองประจำการเดิมให้ทราบว่า ย้ายมาครั้งหลังที่สุดเป็นครั้งที่เท่าใด ตามหนังสือฉบับที่ พ.ศ.ใด เพื่อหยิบเรื่องได้ง่าย เช่น ลงว่า “ย้ายภูมิลำเนาทหารครั้งที่ ๒ ตามเรื่องฉบับที่ ๕๐๑ พ.ศ.๒๕๓๗” เป็นต้น แล้วเก็บสำเนาทะเบียนกองประจำการที่โอนมานั้นรวมไว้ในเรื่องหนังสือที่โอนมา

๓.๔.๓ ผู้ที่มีต้นข้าวใบสำคัญที่จังหวัด ให้บันทึกย้ายภูมิลำเนาทหารต่อจาก ครั้งที่ได้บันทึกไว้เดิม

๓.๔.๔ ผู้ที่อยู่ในกำหนดเรียก ให้เพิ่มบัญชีเรียกฯ (แบบ สด.๑๖) ไว้

๓.๔.๕ ผู้ที่ได้รับการยกเว้นหรือผ่อนผัน ถ้ายังไม่พ้นจากฐานะนั้น ก็ให้ลงบัญชียกเว้นหรือผ่อนผันไว้ตรวจสอบตามที่จังหวัดที่เป็นภูมิลำเนาทหารเดิมแจ้งมา

๓.๔.๖ ผู้ที่มีทะเบียนกองประจำการ ถ้าผู้ย้ายอยู่ในเขต มทบ .เดียวกัน หรือย้ายมาจากจังหวัดอื่นนอกเขต มทบ. ให้จัดทำบัญชีรายงานการย้ายภูมิลำเนาทหาร (แบบ สด.๓๒) ส่งต่อฝ่ายสรรพกำลัง มทบ.หรือฝ่ายสรรพกำลัง จทบ. ที่ปกครองบังคับบัญชา แล้วแต่กรณี เช่นเดียวกับ ข้อ ๓ .๓.๖ และถ้าเป็นผู้ที่ย้ายมานอกเขต มทบ. ก็ให้สำเนาทะเบียนกองประจำการของผู้นั้นส่งไปพร้อมกับบัญชีรายงานการย้ายภูมิลำเนาทหาร (แบบ สด .๓๒) ด้วย โดยหมายเหตุบัญชีตรงรายชื่อผู้นั้นว่า “ส่งสำเนาทะเบียนกองประจำการด้วย ๑ ฉบับ”

๓.๔.๗ จัดการแก้ไขบัญชีที่เกี่ยวกับการเตรียมพลดังนี้

๓.๔.๗.๑ ผู้ที่เป็นทหารกองเกิน ให้เพิ่มยอดในบัญชีจำนวนทหารกองเกินซึ่งยังไม่ได้รับการฝึก (ตพ.๔) แล้วจัดทำบัญชีจำนวนทหารกองเกินซึ่งยังไม่ได้รับการฝึกที่เปลี่ยนแปลง (ตพ.๗) ให้ จทบ.ที่ปกครองเขตพื้นที่ทราบ

๓.๔.๗.๒ ผู้ที่เป็นทหารบกและทหารอากาศกองหนุนประเภทที่ ๑ และทหารกองหนุนประเภทที่ ๒ ให้จัดทำบัญชีขอบรรจุสังกัด (ตพ.๑๙) จำนวน ๒ ชุด ถ้าเป็นทหารบกหรือทหารอากาศกองหนุนประเภทที่ ๑ ที่ย้ายมาจากต่างเขตพื้นที่ จทบ. ให้ส่งสมุดประจำตัวทหารกองหนุนประเภทที่ ๑ (ติดหนังสือสำคัญ) ไปพร้อมกับบัญชีด้วย ส่ง จทบ.ที่ปกครองเขตพื้นที่

เมื่อ จทบ.ได้บรรจุสังกัดให้แล้ว ให้เพิ่มบัญชีทหารกองหนุน (ตพ.๒) ไว้ ถ้าเป็นทหารอากาศกองหนุนประเภทที่ ๑ ให้จัดทำบัญชี (ตพ.๖) ส่งต่อ กพ.ทอ.ด้วย และเมื่อได้รับสมุดประจำตัวฯ คืนจาก จทบ.แล้ว ให้ส่งคืนอำเภอหรือเขตหรือกิ่งอำเภอที่ส่งมา

๓.๔.๗.๓ ผู้ที่เป็นทหารเรือกองหนุนประเภทที่ ๑ ให้เพิ่มบัญชีทหารกองหนุน (ตพ.๒) ไว้ โดยถือตามสังกัดเดิมไม่ต้องขอบรรจุสังกัดใหม่ แล้วจัดทำบัญชี (ตพ.๖) ส่งต่อ กพ.ทร.

๓.๕ **จทบ.ที่ปกครองเขตพื้นที่** เมื่อได้รับบัญชี (ตพ.๗) แล้ว ให้แก้บัญชี (ตพ.๔) ของ จทบ.ไว้ให้ตรงกัน และเมื่อได้รับบัญชี (ตพ.๑๙) ให้บรรจุสังกัดใหม่ให้ ถ้ามีสมุดประจำตัวทหารกองหนุนประเภทที่ ๑ ก็ให้แก้สังกัดในสมุดประจำตัวฯ ด้วย เสร็จแล้วเพิ่มรายชื่อในบัญชีทหาร กองหนุน (ตพ.๒) ของ จทบ.และส่งบัญชี (ตพ.๑๙) คืนสำนักงานสถิติจังหวัดจำนวน ๑ ชุด

๓.๖ **กพ.ทอ.** เมื่อได้รับบัญชี (ตพ.๖) จากสำนักงานสถิติจังหวัดแล้ว ให้จำหน่ายรายชื่อในบัญชี (ตพ.๒) ของจังหวัดเดิม แล้วไปเพิ่มในบัญชี (ตพ.๒) ของจังหวัดที่เป็นภูมิลำเนาทหารใหม่ ตามสังกัดที่บรรจุให้ใหม่

๓.๗ **กพ.ทร.** เมื่อได้รับบัญชี (ตพ.๖) จากสำนักงานสถิติจังหวัดแล้ว ให้จำหน่ายรายชื่อในบัญชี (ตพ.๒) ของจังหวัดเดิม แล้วไปเพิ่มในบัญชี (ตพ.๒) ของจังหวัดที่เป็นภูมิลำเนาทหารใหม่ ตามสังกัดเดิม

ข้อ ๔ **การย้ายที่อยู่ชั่วคราวเกินกว่า ๓๐ วัน** ผู้ใดประสงค์จะไปอยู่ต่างท้องที่ ในอำเภอเดียวกันหรือต่างอำเภอเป็นการชั่วคราวเกินกว่า ๓๐ วัน ให้ผู้นั้นแจ้งต่อนายอำเภอท้องที่ ที่ตนเข้ามาอยู่ภายใน ๓๐ วัน นับแต่วันที่ได้เข้ามาอยู่ในท้องที่นั้น ให้หน่วยที่เกี่ยวข้องปฏิบัติดังนี้

๔.๑ อำเภอหรือเขตหรือกิ่งอำเภอที่ได้รับแจ้ง ทำการสอบสวน แล้วออกไปรับ (แบบ สด.๑๐) ให้ไว้ แล้วแจ้งต่อไปให้อำเภอหรือเขตหรือกิ่งอำเภอท้องที่ที่ผู้นั้นมีภูมิลำเนาทหารทราบ

๔.๒ อำเภอหรือเขตหรือกิ่งอำเภอที่เป็นภูมิลำเนาทหาร เมื่อได้รับแจ้ง ตามที่กล่าวในข้อ ๔.๑ แล้ว ให้หมายเหตุบัญชีทหารกองเกิน (แบบ สด.๑) ของผู้นั้นไว้ให้ทราบเรื่อง ด้วย ดินสอดำ แล้วแจ้งให้จังหวัดทราบ เมื่อได้กลับมาอยู่ตามภูมิลำเนาทหารหรือย้ายภูมิลำเนาไปอยู่ที่อื่นแล้ว ให้ ปล่อย

๔.๓ จังหวัดที่เป็นภูมิลำเนาทหาร เมื่อได้รับแจ้งตามที่กล่าวในข้อ ๔.๒ แล้ว ให้ หมายเหตุบัญชีรายชื่อทหารกองเกิน ฯ (แบบ สด.๒๗)หรือทะเบียนกองประจำการ (แบบ สด.๓) ไว้ให้ทราบ เรื่องด้วยดินสอดำ เมื่อตัวได้กลับมาอยู่ตามภูมิลำเนาทหารหรือย้ายภูมิลำเนาไปอยู่ที่อื่นแล้วให้ปล่อย

ข้อ ๕ การย้ายภูมิลำเนาทหารของบุคคลที่ลงบัญชีทหารกองเกินไว้แล้ว แต่ยังไม่เป็น ทหารกองเกิน

ถ้าผู้ย้ายเป็นบุคคลที่ได้ลงบัญชีทหารกองเกินไว้แล้ว แต่ยังไม่เป็นทหารกองเกิน อำเภอ หรือ เขตหรือกิ่งอำเภอจะต้องส่งบัญชีรายชื่อคนที่ลงบัญชีทหารกองเกิน (แบบ สด.๒) โดยคัดเฉพาะรายชื่อผู้ย้าย ภูมิลำเนาทหารส่งจังหวัดในคราวเดียวกันด้วย ครั้นถึงกำหนดส่งบัญชีรายชื่อคนที่ลงบัญชีทหารกองเกิน (แบบ สด.๒) ให้คัดรายชื่อผู้ที่ย้ายภูมิลำเนาทหารลงในบัญชีกับคนชั้นปีและตำบลเดียวกัน พร้อมกับจำหน่ายการย้าย ภูมิลำเนาทหารเสียด้วย ส่งจังหวัดต่อไป

ในการย้ายภูมิลำเนาทหารมีบัญชีที่เกี่ยวข้องซึ่งเจ้าหน้าที่จะต้องลงข้อความรายการที่กำหนด ไว้ตามคำแนะนำการปฏิบัติหน้าที่ในสายงานสถิติ โดยเป็นคำสั่งกองทัพบก ที่ ๑๑๗๓ /๒๕๒๘ ลงวันที่ ๒๕ ธันวาคม ๒๕๒๘ คือ หนังสือแจ้งการย้ายภูมิลำเนาทหาร (แบบ สด.๑๒) ทบ.๑๐๑ - ๐๗๑ และรายงานการย้าย ภูมิลำเนาทหารกองหนุน (แบบ สด.๓๒) ทบ. ๑๐๑ - ๐๘๐ การเขียนหรือพิมพ์ ข้อความรายการในการย้าย ภูมิลำเนาทหารนั้น ขอให้ดูรายละเอียด ตาม ผนวก จ และ ผนวก ก

ตอนที่ ๘ การเปลี่ยนแปลงท้องที่

สิ่งใด ๆ ก็ตามย่อมมีการเปลี่ยนแปลง เพื่อไปสู่สิ่งที่ดีกว่า ทำนองเดียวกับท้องที่ปกครองหรือพื้นที่ปกครองก็มีการเปลี่ยนแปลง เช่น การแบ่งแยกหมู่บ้าน ยกหมู่บ้านไปขึ้นกับตำบลหรือแบ่งแยกตำบล แบ่งพื้นที่ปกครองเป็นกิ่งอำเภอและยกขึ้นเป็นอำเภอ ซึ่งเรื่องนี้เจ้าหน้าที่สถิติจะ พบเห็นอยู่บ่อย ๆ ส่วนการแบ่งแยกหรือการจัดตั้งจังหวัด หรือยกอำเภอหนึ่งไปขึ้นกับอีกจังหวัดหนึ่ง จะเกิดขึ้นไม่บ่อยนัก นาน ๆ ครั้ง อย่างเช่น เมื่อปี พ .ศ. ๒๕๓๖ ได้มีพระราชบัญญัติจัดตั้งจังหวัดสระแก้ว จังหวัดหนองบัวลำภู และจังหวัดอำนาจเจริญ ซึ่งส่วนใหญ่จะใช้เหตุผลเนื่องจากมีท้องที่กว้างขวาง มีชุมชนและชุมชนการค้าหนาแน่น มีสภาพเจริญขึ้นกว่าเดิมมาก เพื่อประโยชน์แก่การปกครอง การให้บริการของรัฐ การอำนวยความสะดวกแก่ประชาชน และส่งเสริมท้องที่ให้เจริญยิ่งขึ้น ในส่วนของสายงานสถิติซึ่งมีความเกี่ยวพันกับการแบ่งพื้นที่การปกครอง จึงได้มีระเบียบแบบแผนให้เจ้าหน้าที่ปฏิบัติดังนี้

ข้อ ๑ หน่วยงานที่จัดทำบัญชีท้องที่เปลี่ยนแปลงไว้ตรวจสอบ

หน่วยงานที่กำหนดไว้ให้มีการจัดทำบัญชีท้องที่เปลี่ยนแปลง เพื่อไว้ตรวจสอบ ได้แก่

๑.๑ หน่วยสถิติอำเภอ / เขตหรือกิ่งอำเภอ

โดยให้จัดทำบัญชีท้องที่เปลี่ยนแปลงไว้ตรวจสอบ อย่างไรก็ตาม เรื่องนี้ใครให้ข้อสังเกตไว้ว่า เมื่อเราจัดทำบัญชีท้องที่เปลี่ยนแปลงแล้ว ควรจะรายงานให้สำนักงานสถิติจังหวัดทราบด้วย

๑.๒ สำนักงานสถิติกรุงเทพมหานคร / สำนักงานสถิติจังหวัด

สำนักงานสถิติกรุงเทพมหานครหรือสำนักงานสถิติจังหวัดเมื่อมีการเปลี่ยนแปลงท้องที่ ยกไปขึ้นหรือเปลี่ยนชื่อ จะต้องจัดทำบัญชีท้องที่เปลี่ยนแปลง แล้วต้องรายงานให้ฝ่ายสรรพกำลังมณฑลทหารบกทราบ

๑.๓ ฝ่ายสรรพกำลังมณฑลทหารบก

โดยอาศัยข้อมูลรายละเอียดจากการรายงานของสำนักงานสถิติจังหวัด แล้วจัดทำบัญชีท้องที่เปลี่ยนแปลงไว้ตรวจสอบด้วย

เมื่อมีการเปลี่ยนแปลงท้องที่นั้น ให้หน่วยงานดังกล่าวข้างต้นจัดทำบัญชีตามลักษณะที่เปลี่ยนแปลง แล้วแต่กรณี ดังนี้

๑. บัญชี ก. เป็นบัญชียกบ้านหรือตำบลหรืออำเภอไปขึ้นที่อื่น

๒. บัญชี ข. เป็นบัญชีบ้าน ตำบล อำเภอ จังหวัดที่เปลี่ยนแปลง หรือ
เปลี่ยนชื่อ

การจัดทำบัญชีทั้ง ๒ แบบนี้ ให้ใช้สมุดตีสั้น ตามตัวอย่างทำยนี้ และให้แยกเล่มเป็น บัญชี ก. และบัญชี ข. แต่ละบัญชีให้ตั้งเล่ม ๑ เล่ม ๒ ต่อไปตามลำดับ

(ก) บัญชียกบ้านหรือตำบล หรืออำเภอ ไปขึ้นที่อื่น

เดิม				ยกไปขึ้น				ตามความใน ราชกิจจานุเบกษา เล่มที่ พ.ศ.หรือ หนังสือฉบับที่ พ.ศ.	หมายเหตุ
บ้าน	ตำบล	อำเภอ	จังหวัด	บ้าน	ตำบล	อำเภอ	จังหวัด		
		คลองหาด ตาพระยา ขานูมาน ปทุมราชวงศา ศรีบุญเรือง สุวรรณคูหา	ปราจีนบุรี ปราจีนบุรี อุบลราชธานี อุบลราชธานี อุดรธานี อุดรธานี			คลองหาด ตาพระยา ขานูมาน ปทุมราชวงศา ศรีบุญเรือง สุวรรณคูหา	สระแก้ว สระแก้ว อำนาจเจริญ อำนาจเจริญ หนองบัวลำภู หนองบัวลำภู	รกจ.เล่ม ๑๑๐ ตอนที่ ๑๒๕ ฉบับพิเศษ ๒ กันยายน ๒๕๓๖ “ “	

คำชี้แจง เมื่อได้ลงบัญชีไว้ดังนี้แล้ว ถ้าคนใดมีเรื่องต้องตรวจทะเบียน ให้บันทึกด้วยดินสอดำไว้ในทะเบียนตามระเบียบ
ตรงกับบรรทัดที่เปลี่ยนแปลงว่า “บัญชี ก.” เล่มนั้น หน้านั้น

เดิม				ยกไปขึ้น				ตามความใน ราชกิจจานุเบกษา เล่มที่ พ.ศ.หรือ หนังสือฉบับที่ พ.ศ.	หมายเหตุ
บ้าน	ตำบล	อำเภอ	จังหวัด	บ้าน	ตำบล	อำเภอ	จังหวัด		
		สระแก้ว สระแก้ว อำนาจเจริญ อำนาจเจริญ หนองบัวลำภู หนองบัวลำภู				เมืองสระแก้ว เมืองอำนาจเจริญ เมืองหนองบัวลำภู	สระแก้ว อำนาจเจริญ หนองบัวลำภู	รกจ.เล่ม ๑๑๐ ตอนที่ ๑๒๕ ฉบับพิเศษ ๒ กันยายน ๒๕๓๖ “ “	

(ข) บัญชีบ้าน ตำบล อำเภอ จังหวัด ที่เปลี่ยนแปลง หรือเปลี่ยนชื่อ

คำชี้แจง เมื่อได้ลงบัญชีไว้ดังนี้แล้ว ถ้าคนใดมีเรื่องต้องตรวจทะเบียน ให้บันทึกด้วยดินสอดำไว้ในทะเบียนตามระเบียบ

ตรงกับบรรทัดที่เปลี่ยนแปลงว่า

“บัญชี ข .”

เล่มนั้น หน้า

ข้อ ๒ การแจ้งเปลี่ยนแปลงท้องที่

เมื่อฝ่ายปกครองได้ประกาศเปลี่ยนแปลงท้องที่เมื่อใด ให้สสดีจังหวัดรับส่งบัญชีตาม ข้อ ๑.๒ ให้ฝ่ายสรรพากรคลัง มทบ. ทราบทุกคราวที่มีการเปลี่ยนแปลง (คำสั่งกรมสสดี ที่ ๙๑๒๐ / ๗๗ ลง ๑๘ ธ.ค.๗๗)

ข้อ ๓ การปฏิบัติเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงท้องที่

เมื่อฝ่ายปกครองได้เปลี่ยนแปลงท้องที่แล้ว ให้ปฏิบัติดังนี้

๓.๑ ถ้ายุบเลิกจังหวัดไปรวมขึ้นในจังหวัดใดจังหวัดหนึ่ง ให้สำนักงานสสดีจังหวัดที่ยุบเลิกนั้น โอนทะเบียน บัญชี ใบสำคัญ ที่มีอยู่ไปให้สำนักงานสสดีจังหวัดที่รับโอนทั้งสิ้น

๓.๒ ถ้ายุบเลิกจังหวัดใดทั้งจังหวัด แบ่งแยกท้องที่ไปขึ้นจังหวัดอื่นหลายจังหวัด ให้สำนักงานสสดีจังหวัดที่ยุบเลิกดำเนินการดังนี้

๓.๒.๑ ทะเบียนกองประชากร (แบบ สด.๓) ให้จัดการแยกโอนไปคือ

๓.๒.๑.๑ ถ้าทะเบียนกองประชากรนั้นเป็นเล่มเย็บติดกันจะปลดออกจากกันไม่ได้ มีทะเบียนที่จะโอนไปเป็นส่วนน้อย ก็ให้คัดสำเนาส่งไปเฉพาะคนที่ต้องโอนไป และให้บันทึกไว้ในหมายเหตุหลังทะเบียนกองประชากรว่า ได้คัดสำเนาทะเบียนโอนไปให้จังหวัดใด เมื่อใด ตามเรื่องฉบับที่ พ.ศ. หรือตามราชกิจจานุเบกษา เล่มใด ตอนใด พ.ศ.ใด สำหรับจังหวัดที่โอนไปส่วนมาก ให้ส่งทะเบียนโอนไปทั้งเล่ม หรือหากทะเบียนเล่มใดมีเฉพาะจังหวัดเดียวก็ให้โอนไปทั้งเล่มเลย

๓.๒.๑.๒ ถ้าทะเบียนกองประชากรนั้นเป็นเล่มชนิดมี ร้อยสามารถจะแยกออกจากกันได้เป็นฉบับ ๆ แม้ทะเบียนจะแยกโอนไปหลายจังหวัด ก็ให้แยกทะเบียนออกเป็นจังหวัด แล้วทำบัญชีปิดไว้ข้างหน้าทะเบียนทุกเล่มทุกจังหวัดที่แยกออกให้ทราบว่า เลขหมายที่โหวไปมีอยู่ไม่เรียงกันนั้น ฉบับใดโอนไปจังหวัดใด เมื่อใด

๓.๒.๒ สำหรับบัญชีรายชื่อทหารกองเกินและทหารกองหนุนประเภทที่ ๒ (แบบ สด.๒๗) ได้คัดแยกเป็นตำบล เป็นอำเภอและเป็นชั้นปีอยู่แล้ว ย่อมสะดวกในการแยกบัญชีโอนไป แต่ถ้าตำบลใดโอนไปไม่หมดทั้งตำบล ก็ให้คัดส่งไปให้เฉพาะคนที่ต้องโอนไป แล้วลงจำหน่ายในบัญชีเดิมเสีย

๓.๒.๓ สำหรับใบสำคัญแม่เล่มใดจะต้องแยกใบสำคัญโอนไปให้หลายจังหวัด ก็ให้แยกใบสำคัญออกเป็นจังหวัด ๆ และทำบัญชีเก็บรวมไว้ข้างหน้าเล่มใบสำคัญทุกเล่มทุกจังหวัดที่แยกออกให้ทราบว่า ฉบับที่เท่าใดได้โอนไปจังหวัดใด เมื่อใด แต่ถ้าเล่มใดมีเฉพาะจังหวัดเดียว ก็ให้โอนไปทั้งเล่มทีเดียว

๓.๓ การโอนสิ่งต่าง ๆ ตามที่กล่าวในข้อ ๓ .๑ และข้อ ๓ .๒ นั้น สำหรับสำเนาทะเบียนกองประชากรคนที่รับโอน เมื่อจะโอนให้จังหวัดอื่นต่อไปก็ให้ส่งสำเนาทะเบียนคนที่รับโอนนั้นไปทั้งหมด โดยไม่ต้องคัดสำเนาไว้ แต่ต้องทำบัญชีไว้และส่งไปให้ฝ่ายที่รับโอนให้ทราบว่า ได้โอนไปจังหวัดใด เมื่อใด ด้วย

๓.๔ ถ้ายกอำเภอหรือตำบลหรือหมู่บ้าน ไปขึ้นจังหวัดอื่นจังหวัดเดียวหรือหลายจังหวัดก็ดี ให้สำนักงานสสดีจังหวัดจัดการโอนส่งทะเบียน บัญชี ใบสำคัญ ไปให้จังหวัดที่รับโอนวันนั้น อนุโลมตามที่กล่าวแล้วข้างต้น

๓.๕ การส่งทะเบียน บัญชี ใบสำคัญ สำหรับโอนไปให้จังหวัดอื่น สำนักงานสสดีจังหวัดซึ่งเป็นผู้โอนต้องทำบัญชีจำนวนรายละเอียดส่งไปให้ฝ่ายที่รับโอนทราบด้วยทุกแห่ง คือ

๓.๕.๑ ทะเบียนกองประชากร ต้องให้ทราบว่า สำหรับแผนกใด มีทะเบียน พ.ศ.ใด เท่าใด และมีสำเนาทะเบียนคนที่รับโอนแผนกใด เท่าใด

๓.๕.๒ บัญชีรายชื่อทหารกองเกินและทหารกองหนุนประเภทที่ ๒ (แบบ สด.๒๗) ต้องให้ทราบว่า ชั้นปีใด อำเภอใด ตำบลใด เท่าใด

๓.๕.๓ ใบสำคัญ ต้องให้ทราบว่า สำหรับแผนกใด สังกัดกรมกองใด ประเภทใด พ.ศ. ใด เท่าใด และมีใบสำคัญซึ่งตั้งเล่มไว้เป็นพิเศษอย่างไร เท่าใด

๓.๖ การตั้งกิ่งอำเภอหรือยกตำบลไปขึ้นอำเภออื่นในจังหวัดเดียวกัน ให้ หน่วยสัสดี อำเภอจัดการแยกบัญชีทหารกองเกิน (แบบ สด .๑) และต้นข้าวใบสำคัญ (แบบ สด .๙) แยกไปให้กิ่งอำเภอที่ตั้งขึ้นใหม่หรืออำเภอที่รับโอน โดยอนุโลมตามที่กล่าวแล้วข้างต้น

ตอนที่ ๙
การจำหน่าย บันทึก แก้ไข ทะเบียน บัญชี
หนังสือสำคัญและใบสำคัญ

ข้อ ๑ การบันทึกต้นขั้วใบสำคัญ ให้ปฏิบัติดังนี้

๑.๑ ต้นขั้วใบสำคัญผู้ที่จำหน่ายซึ่งไม่ต้องถือใบสำคัญอีกต่อไป เช่น ตาย เข้ากอง
ประจำการ , ไม่อยู่ในกำหนดที่ต้องลงบัญชี , ลงบัญชีทหารกองเกินซ้ำ ฯลฯ ให้บันทึกด้านหน้า ที่เส้นทาบเฉียง
ซ้ายทับข้อความที่เขียนไว้เดิมด้วยหมึกแดง

๑.๒ ต้นขั้วใบสำคัญผู้ที่จำหน่ายซึ่งยังต้องถือใบสำคัญอยู่ต่อไปอีก เช่น ย้าย
ภูมิลำเนาทหาร ฯลฯ ให้บันทึกด้านหลังด้วยหมึกดำ เริ่มแต่ตอนบนในครั้งแรก ครั้งหลัง ๆ บันทึกลงมาโดย
ระยะพอสมควร

๑.๓ ผู้ที่จำหน่ายซึ่งไม่ต้องถือใบสำคัญอีกต่อไป เมื่อได้จำหน่ายตามที่กล่าวใน ข้อ
๑.๑ ต้องเรียกใบสำคัญคืนมาทำลายเสีย ถ้าเรียกคืนไม่ได้เพราะเหตุใด ต้องบันทึกไว้ในต้นขั้ว
ใบสำคัญให้ทราบเรื่อง ตามหลักฐานในหนังสือหรือบัญชี ฉบับใด พ.ศ.ใดด้วย

ข้อ ๒ การลงชื่อผู้บันทึก

๒.๑ คำว่า “บันทึก” หมายความว่า การทำการแก้ไขเพิ่มเติมข้อความที่ได้ เขียนไว้
แล้วให้ถูกต้องตามเหตุที่เปลี่ยนแปลง

๒.๒ ทะเบียนกองประจำการ ซึ่งต้องบันทึกภายหลังวันขึ้นทะเบียน ต้องลงชื่อผู้
บันทึกกำกับไว้ทุกแห่ง เว้นแต่การบันทึกหลายแห่งโดยเหตุเกี่ยวเนื่องอันเดียวกัน เช่น บันทึกปลด ทุกชั้น
กองหนุนตลอดพันราชการทหาร ให้ลงชื่อผู้บันทึกตรงบรรทัดสุดท้ายที่สุดบรรทัดแห่งเดียว หรือ ถ้าปลดเป็นพัน
ราชการทหารเพราะพิการ ซึ่งต้องบันทึกอาการพิการไว้ในหมายเหตุด้วยเช่นนี้ ก็ลงชื่อ ผู้บันทึกตรงบรรทัดที่
ปลดแต่แห่งเดียว ที่หมายเหตุไม่ต้องลง ดังนี้ เป็นต้น

๒.๓ บัญชีรายชื่อทหารกองเกินและทหารกองหนุนประเภทที่ ๒ ถ้ามีเหตุต้องแก้ไข
เพิ่มเติมขึ้นภายหลัง เพื่อเปลี่ยนแปลงให้เป็นการถูกต้องหรือลงช่องหมายเหตุ ต้องบันทึกแก้และลงนามผู้บันทึก
กำกับไว้ทุกแห่ง เว้นแต่การบันทึกหลายแห่งโดยเกี่ยวเนื่องอันเดียวกัน เช่น ทหารกองหนุนปลดพิการ ช่องเข้า
บัญชีกองหนุนชั้นต่าง ๆ และพันราชการทหารซึ่งยังไม่ถึงกำหนดปลด ให้ ขีดเสียทุกช่อง ลงวัน เดือน พ.ศ.
ที่ปลดเป็นพันราชการทหารใหม่แทน และบันทึกอาการพิการ กับเรื่องที่หนังสือในช่องหมายเหตุ เช่นนี้ลงชื่อผู้
บันทึกที่ช่องหมายเหตุแต่เพียงแห่งเดียว ดังนี้ เป็นต้น

๒.๔ ใบสำคัญหรือต้นขั้วใบสำคัญ ถ้าได้มีการบันทึกแก้ไขเพิ่มเติมขึ้น โดยยังมี
ระเบียบว่าให้ใช้ตราประจำตำแหน่งสัสดีจังหวัดประทับหรือลงชื่อสัสดีจังหวัด หรือผู้บันทึกกำกับไว้
อย่างหนึ่งแล้ว ให้ลงชื่อผู้บันทึกกำกับไว้ด้วยทุกแห่ง

ข้อ ๓ การจำหน่ายตาย ให้บันทึกจำหน่ายทะเบียน บัญชี และใบสำคัญ ดังนี้

๓.๑ ทะเบียนกองประจำการ (แบบ สด.๓)

- บรรทัด “ตาย” วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....”

ลงวันที่ เดือน (เต็ม) พ.ศ. (เต็ม) ที่ตาย

- ช่อง “ฉบับที่ พ.ศ.” ลงเลขลำดับที่ทั่วไปตามทะเบียนรับหนังสือของเรื่อง

ที่จำหน่ายตาย เช่น “๑๐๐/๔๐”

๓.๒ บัญชีรายชื่อทหารกองเกินและทหารกองหนุนประเภทที่ ๒

(แบบ สด.๒๗)

- ช่องจำนวน “จำหน่าย” ลงเลขตามลำดับต่อการจำหน่ายอย่างอื่น
- ช่องจำหน่าย “วัน เดือน พ.ศ.” ลงวัน เดือน (ย่อ) พ.ศ.(ย่อ) ที่ตาย
- ช่องจำหน่าย “ด้วยเหตุ” ลงว่าตาย
- ช่องจำหน่าย “ฉบับที่ พ.ศ.” ลงเลขลำดับที่ทั่วไปตามทะเบียนรับหนังสือ

ของเรื่องที่จำหน่ายตาย เช่น “๑๐๐/๔๐”

๓.๓ บัญชีทหารกองเกิน (แบบ สด.๑)

- บรรทัด “ตาย” วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....” ลงวันที่ เดือน (เต็ม) พ.ศ. (เต็ม) ที่ตาย

- บรรทัด “ตามเรื่องฉบับที่.....” ลงเลขลำดับที่ทั่วไปตามทะเบียนรับหนังสือของเรื่องที่จำหน่ายตาย เช่น “๕๐/๔๐

๓.๔ ต้นข้อไขสำคัญ บันทึกด้านหน้าด้วยหมึกแดงว่า “ตายเมื่อ.....(ลงวัน เดือน (ย่อ) พ.ศ.(ย่อ) ที่ตาย)ตามเรื่องฉบับที่.....พ.ศ.....”

๓.๕ ผู้ที่มีทะเบียนกองประจำการตาย ให้จัดทำบัญชีจำหน่ายตาย (แบบ สด. ๓๐) ตามผนวก ๓ ส่งต่อฝ่ายสรรพกำลัง มทบ.ภายในวันที่ ๑๐ ของเดือนใหม่

บัญชีจำหน่ายตาย (แบบ สด.๓๐) ไม่ต้องทำแยกเป็นผนวก ข้อความ ที่เขียนลงในบัญชีให้ปฏิบัติเช่นเดียวกับบัญชีพลย้ายประเภท เว้นแต่ช่อง “ตาย วัน เดือน พ.ศ.” ให้ลงวัน เดือน (ย่อ) พ.ศ.(ย่อ) ที่ตาย เช่น “๑๐ ส.ค.๔๐ “

ข้อ ๔ คนที่ได้จำหน่ายตายแล้วภายหลังปรากฏว่าไม่ตาย

๔.๑ ทะเบียนกองประจำการ (แบบ สด.๓) ให้ขีดฆ่ารายการจำหน่ายและ วันจำหน่ายเสีย บันทึกที่หมายเหตุว่า “ขีดฆ่า เพราะยังไม่ตาย ตามเรื่องฉบับที่ พ.ศ.....”

๔.๒ บัญชีรายชื่อทหารกองเกินและทหารกองหนุนประเภทที่ ๒ (แบบ สด.๒๗) ให้ขีดฆ่าจำนวนจำหน่าย และรายการจำหน่ายเสีย แก่จำนวนจำหน่ายสุดท้ายไว้ให้ถูกต้อง บันทึกในช่องหมายเหตุ เช่นเดียวกับที่หมายเหตุหลังทะเบียนกองประจำการ

๔.๓ บัญชีทหารกองเกิน (แบบ สด.๑) ให้ขีดฆ่ารายการจำหน่ายและวันจำหน่าย บันทึกที่หมายเหตุเช่นเดียวกับทะเบียนกองประจำการ แล้วแยกจากปกเก็บจำหน่ายตายมาเก็บตามปกเก็บประเภทและชั้นกองหนุนที่เจ้าตัวสังกัดอยู่

๔.๔ หนังสือสำคัญหรือใบสำคัญ ก็ออกให้ใหม่ตามหลักฐานในทะเบียนกองประจำการ (แบบ สด.๓) บัญชีรายชื่อทหารกองเกินและทหารกองหนุนประเภทที่ ๒ (แบบ สด.๒๗) หรือบัญชีทหารกองเกิน (แบบ สด.๑) แล้วแต่กรณี

ข้อ ๕ เลื่อนยศเป็นนายทหารประทวน

๕.๑ ทะเบียนกองประจำการ (แบบ สด.๓) ให้บันทึกกรมซ้ายตรงบรรทัดชื่อผู้ขึ้นทะเบียนว่า “เป็น(ลงยศย่อ).....ตามเรื่องฉบับที่พ.ศ.....(ย่อ)” เช่น ลงว่า “เป็น ส.ต. ฉบับที่ ๑๑๐/๔๐“

ทั้งนี้ ให้บันทึกทุกราวที่ได้เลื่อนยศนายสิบหรือจ่า ส่วนยศตำรวจไม่ต้องบันทึก

๕.๒ หนังสือสำคัญ ที่ได้ออกตามทางว่านำปลดแล้ว เมื่อได้เลื่อนยศสูงขึ้น ก็ไม่ต้องแก้ไขแต่อย่างใด

ข้อ ๖ เลื่อนยศเป็นนายทหารสัญญาบัตร

๖.๑ ทะเบียนกองประจำการ (แบบ สด .๓) ให้บันทึกที่หมายเหตุว่า “เลื่อนขึ้นเป็น.....(ลงยศย่อ).....ตั้งแต่.....(ลงวัน เดือน พ .ศ..(ย่อ) ที่ได้รับยศ....ตามคำสั่งกระทรวงกลาโหม ที่ ลง.....”

๖.๒ บัญชีทหารกองเกิน (แบบ สด .๑) บันทึกที่หมายเหตุบัญชีเช่นเดียวกับทะเบียนกองประจำการ

๖.๓ หนังสือสำคัญที่ออกให้ไว้ ให้เรียกคืนมาทำลายเสีย

ข้อ ๗ **คนที่แก้ไขชื่อตัวชื่อสกุลหรือคำที่ผิดหรือคำต่าง ๆ ซึ่งต้องแก้**

๗.๑ ทะเบียนกองประจำการ วงเล็บคำที่ผิดหรือที่ต้องแก้ด้วยหมึกแดง เขียนคำที่ถูกใต้หรือต่อจากวงเล็บ แล้วบันทึกที่ริมซ้ายตรงบรรทัดที่แก้ว่า “ตามเรื่องฉบับที่พ.ศ.....”

๗.๒ บัญชีรายชื่อทหารกองเกินและทหารกองหนุนประเภทที่ ๒ (แบบ สด .๒๗) วงเล็บคำที่ผิดด้วยหมึกแดง เขียนคำที่ถูกใต้หรือต่อจากวงเล็บ บันทึกในช่องหมายเหตุว่า “แก้ตามเรื่องฉบับที่.....พ.ศ.....”

๗.๓ บัญชีทหารกองเกิน (แบบ สด.๑) ปฏิบัติเช่นเดียวกับทะเบียนกอง ประจำการ

๗.๔ หนังสือสำคัญหรือใบสำคัญ ให้ขีดฆ่าคำที่ผิดด้วยหมึกดำ เขียนคำที่ถูกใต้หรือต่อคำที่ผิด แล้วประทับตราประจำตำแหน่งสัสดีจังหวัดหรือตราประจำตำแหน่งนายอำเภอ แล้วแต่กรณี ไว้ตรงคำที่แก้ ต้นขั้วใบสำคัญก็กระทำไว้เช่นเดียวกัน

ข้อ ๘ **คนที่เพิ่มชื่อหรือคำต่าง ๆ**

๘.๑ ทะเบียนกองประจำการ (แบบ สด .๓) ให้เขียนคำที่เพิ่มใต้หรือต่อจากคำที่ต้องเขียน แล้วบันทึกไว้ที่ริมซ้ายตรงบรรทัดที่เพิ่มว่า “เพิ่ม.....(สิ่งที่เพิ่ม).....ตามเรื่องฉบับ ที่พ.ศ...” ถ้าเพิ่มชื่อสกุล ให้เพิ่มแต่เฉพาะที่ชื่อตัว บรรทัดชื่อผู้ขึ้นทะเบียนแห่งเดียว

๘.๒ บัญชีรายชื่อทหารกองเกินและทหารกองหนุนประเภทที่ ๒ (แบบ สด .๒๗) ให้เขียนคำที่เพิ่มใต้หรือต่อจากคำที่ต้องเพิ่ม แล้วบันทึกในช่องหมายเหตุว่า “เพิ่ม..... (สิ่งที่เพิ่ม)...ตามเรื่องฉบับที่พ.ศ.....”

๘.๓ บัญชีทหารกองเกิน (แบบ สด.๑) ปฏิบัติเช่นเดียวกับทะเบียนกอง ประจำการ

๘.๔ หนังสือสำคัญหรือใบสำคัญ เขียนคำที่เพิ่มใต้หรือต่อจากคำที่ต้องเพิ่ม แล้วประทับตราประจำตำแหน่งสัสดีจังหวัด หรือตราประจำตำแหน่งนายอำเภอ แล้วแต่กรณี ไว้ตรงคำที่เพิ่ม

ข้อ ๙ **คนที่ขึ้นทะเบียนกองประจำการซ้ำ** ให้บันทึกในหมายเหตุหลังทะเบียน กองประจำการว่า “ขึ้นทะเบียนซ้ำ ต้องถือตามทะเบียนเครื่องหมาย....ตามเรื่องฉบับที่.....พ.ศ.....”

ข้อ ๑๐ **คนที่หาทะเบียนกองประจำการเดิมไม่ได้ ซึ่งต้องขึ้นทะเบียนใหม่** ให้บันทึกในหมายเหตุหลังทะเบียนกองประจำการว่า “หาทะเบียนเดิมไม่ได้ ได้ขึ้นทะเบียนให้ใหม่ ตามเรื่องฉบับที่ พ.ศ.....”

ข้อ ๑๑ **คนที่ได้ปลดแล้ว ภายหลังปรากฏว่ายังไม่ครบกำหนดปลด**

๑๑.๑ ทะเบียนกองประจำการ (แบบ สด .๓) ให้ขีดฆ่ารายการปลดและวันจำหน่ายเสีย บันทึกหมายเหตุว่า “ขีดฆ่าเพราะยังไม่ครบกำหนดปลด ตามเรื่องฉบับที่.....พ.ศ.....”

๑๑.๒ หนังสือสำคัญให้ทำลายเสีย

ข้อ ๑๒ **คนที่ถอนจากกองประจำการเป็นทหารกองเกิน**

๑๒.๑ ทะเบียนกองประจำการ (แบบ สด.๓) ให้บันทึกในหมายเหตุหลังทะเบียนกองประจำการว่า “ถอนออกจากกองประจำการเป็นทหารกองเกินเพราะ.....(ลงเหตุที่ถอน)ตามเรื่องฉบับที่..... พ.ศ.....”

๑๒.๒ บัญชีรายชื่อทหารกองเกินและทหารกองหนุนประเภทที่ ๒ (แบบ สด.๒๗) ให้เพิ่มรายชื่อลงในบัญชีคนชั้นปีเดียวกัน ลงวันเข้าบัญชีเป็นทหารกองเกิน ตาม วัน เดือน พ.ศ.ที่ ลงบัญชีครั้งแรก

๑๒.๓ บัญชีทหารกองเกิน (แบบ สด .๑) ให้ขีดฆ่ารายการเข้ากองประจำการและเครื่องหมาย แล้วบันทึกในหมายเหตุเช่นเดียวกับทะเบียนกองประจำการ นำบัญชีจากปกเก็บทหารกองประจำการ มาเก็บไว้ในปกเก็บทหารกองเกินตามเดิม

๑๒.๔ ใบสำคัญ (แบบ สด.๙) ให้อำเภอก่อใหม่ ลงวันเข้าบัญชีทหาร กองเกิน ตามเดิม

ข้อ ๑๓ **คนที่ลงบัญชีซ้ำหรือไม่อยู่ในกำหนดที่จะต้องลงบัญชี** ซึ่งต้องถอนออกจากบัญชี ให้ปฏิบัติดังนี้

๑๓.๑ บัญชีรายชื่อทหารกองเกินและทหารกองหนุนประเภทที่ ๒ (แบบ สด.๒๗)

- ช่องจำนวน “จำหน่าย” ลงเลขตามลำดับต่อการจำหน่ายอย่างอื่น
- ช่องจำหน่าย “วัน เดือน พ.ศ.” ลง วัน เดือน (ย่อ) พ.ศ.(ย่อ) ที่จำหน่าย

- ช่องจำหน่าย “ด้วยเหตุ” สำหรับคนที่ลงบัญชีซ้ำลงว่า “ซ้ำกับจำนวนเลขที่.....” (ถ้าซ้ำกับคนชั้นปีอื่นให้ลงชั้นปีด้วย) เช่น ลงว่า “ซ้ำกับจำนวนเลขที่ ๕ ชั้นปี ๒๕๔๐” สำหรับคนที่ไม่อยู่ในกำหนดที่จะต้องลงบัญชี ลงว่า “ไม่อยู่ในกำหนดที่ต้องลงบัญชี”

- ช่องจำหน่าย “ฉบับที่ พ.ศ.” ลงเลขลำดับที่ทั่วไปและ พ.ศ. ตามทะเบียนรับหนังสือของเรื่องนั้น ๆ

๑๓.๒ บัญชีทหารกองเกิน (แบบ สด .๑) สำหรับคนที่ลงบัญชีซ้ำ ให้บันทึกในหมายเหตุว่า “ซ้ำกับบัญชีทหารกองเกิน เลขที่ตามเรื่องฉบับที่.....พ.ศ.....” หรือ “ซ้ำกับบัญชีทหารกองเกิน เลขที่ ...ชั้นปี....” สำหรับคนที่ไม่อยู่ในกำหนดที่จะต้องลงบัญชีลงว่า “ ไม่อยู่ในกำหนดที่ต้องลงบัญชี ตามเรื่องฉบับที่พ.ศ.....”

๑๓.๓ ใบสำคัญที่ออกซ้ำ ให้เรียกคืนมาทำลายเสีย บันทึกต้นขั้วใบสำคัญ ด้านหน้าด้วยหมึกแดง สำหรับคนที่ซ้ำชื่อ บันทึกว่า “ซ้ำกับใบสำคัญที่พ.ศ.....ได้ทำลาย ใบสำคัญแล้ว ” สำหรับคนที่ไม่อยู่ในกำหนดที่จะต้องลงบัญชี ลงว่า “ ไม่อยู่ในกำหนดที่ต้องลงบัญชี ได้ทำลายใบสำคัญแล้ว ”

ข้อ ๑๔ **คนที่เปลี่ยนตัวเข้ากองประจำการ**

๑๔.๑ ทะเบียนกองประจำการ (แบบ สด .๓) ให้บันทึกในหมายเหตุว่า “ทะเบียนฉบับนี้ไม่ใช่เพราะผู้อื่นมาขึ้นแทน ให้ถือตามทะเบียนเครื่องหมายตามเรื่องฉบับที่... พ.ศ....” ส่วนผู้ที่ถูกเข้ากองประจำการจริง ได้เรียกมาขึ้นทะเบียนแล้วตั้งแต่วันที่ทหารได้รับตัว ลงเลขต่อจากทะเบียนฉบับสุดท้ายและส่งตัวให้ฝ่ายทหารในฐานะคนหลีกเลี่ยง

๑๔.๒ บัญชีทหารกองเกินและทหารกองหนุนประเภทที่ ๒ (แบบ สด .๒๗) บัญชีทหารกองเกิน (แบบ สด.๑) และใบสำคัญ (แบบ สด.๙) ให้ปฏิบัติทำนองเดียวกับข้อ ๑๒.๒ , ข้อ ๑๒.๓ และข้อ ๑๒.๔

ข้อ ๑๕ เงื่อนไขในทางปฏิบัติ

๑๕.๑ ความว่า “เลขลำดับที่ทั่วไปและ พ .ศ. ตามทะเบียนรับหนังสือของเรื่อง” ให้ลงย่อ เช่น “๑๐๐/๔๐”

๑๕.๒ ความว่า “ตามเรื่องฉบับที่.....พ.ศ.....” ให้ลงเลขลำดับที่ทั่วไปและ พ .ศ. ตามทะเบียนรับหนังสือของเรื่องนั้น ๆ เช่น “ตามเรื่องฉบับที่ ๑๐๐ พ.ศ.๒๕๔๐”

๑๕.๓ วัน เดือน พ.ศ. ในช่องที่เป็นตารางบัญชี ให้ใช้ย่อ

๑๕.๔ ทะเบียนกองประจำการ (แบบ สด.๓), บัญชีรายชื่อทหารกองเกินและทหารกองหนุนประเภทที่ ๒ (แบบ สด .๒๗) และบัญชีทหารกองเกิน (แบบ สด .๑) เมื่อได้บันทึกความอย่างใดลงไว้แล้ว ต้องลงชื่อผู้บันทึกกำกับไว้ด้วย
